

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
-----------------------	----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ.....	7
1.1.1 Το οργανωμένο έγκλημα στην εποχή μας.....	7
1.2 ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ» ΚΑΙ «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ»	10
1.3 ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ»	11
1.4 ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ – ΜΑΥΡΟ ΧΡΗΜΑ (ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ)	12
1.4.1 Η ανάγκη για το ξέπλυμα όσων κατέχουν βρώμικο χρήμα.....	13
1.5 ΤΡΟΠΟΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ	15
1.6 ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	18
1.6.1 Ξέπλυμα χρήματος με συναλλαγές σε ρευστό χρήμα (μετρητά).....	18
1.6.2 «Ξέπλυμα» χρήματος μέσω τραπεζικών λογαριασμών και θυρίδων.....	19
1.6.3 «Ξέπλυμα χρήματος» μέσω επενδυτικών συναλλαγών.....	20
1.6.4 «Ξέπλυμα χρήματος από δραστηριότητες που αναπτύσσονται με χρηματοοικονομικά κίνητρα του εξωτερικού.....	21
1.6.5 Ξέπλυμα χρημάτων μέσω χορήγησης δανείων.....	22
1.7 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ 23	
1.8 ΓΙΑΤΙ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΟΣ 24	
1.9 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ «ΞΕΠΛΥΜΑ» ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΙΜΑΚΑ.....	32
---	-----------

2.1 ΤΟ ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	32
2.1.1 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ	32
2.1.2 Έργα και ημέρες της Μαφίας.....	33
2.1.3 Οι κύριες μέθοδοι ξέπλυματος της Μαφίας	35
2.1.4 Παραδείγματα και τεχνικές ξέπλυματος από την Μαφία.....	38
2.2 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ – ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ - ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ.....	41
2.2.1 Η γενικότερη κατάσταση	41
2.2.2 Η Ρωσική Μαφία	45
2.2.3 Η περίπτωση των Βαλκανίων.....	49
2.2.4 Παραδείγματα στον Ευρωπαϊκό χώρο σχετικά με την νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	52
2.2.4.1 Υπόθεση: Operation Flipper.....	52
2.2.4.2 Υπόθεση: Αδερφοί Magharian	55
2.2.4.3 Η υπόθεση των αδελφών Τσετσένων Outsier	56
2.2.4.4 Γνωστά διεθνή συνδικάτα οργανωμένου εγκλήματος	58
2.3 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΗΠΑ.....	61
2.3.1 Η πρώτη εκδήλωση του φαινομένου στις ΗΠΑ.....	61
2.3.2 Η συνταρακτική υπόθεση της B.C.C.I	62
2.3.2.1 Η «Διεθνής Τράπεζα των Απατεώνων και Εγκληματιών»	62
2.3.2.2 Το αποτέλεσμα της έρευνας: Operation Currency Chase.....	64
2.3.2.3 Συμπεράσματα από την κακοποιό δράση της B.C.C.I.....	67
2.4 ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.....	70
2.4.1 Τι είναι «φορολογικοί παράδεισοι».....	70
2.4.2 Χαρακτηριστικά «τίμων» «Φορολογικών Παραδείσων».....	71
2.4.3 Παραδείγματα Φορολογικών Παραδείσων.....	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**ΤΕΧΝΙΚΕΣ – ΜΕΘΟΔΟΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ..... 75**

3.1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	75
3.1.1 Γενικές διαπιστώσεις.....	75
3.1.2 Ο εικοσάλογος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.....	77
3.2 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΟΥ « ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.....	80
3.2.1 Γενικές διαπιστώσεις από την τυπολογία του ξεπλύματος.....	80
3.2.2 Πως « νομιμοποιείται » το βρώμικο χρήμα.....	83
3.2.3 Τα τρία στάδια του ξεπλύματος.....	86
3.2.4 Τεχνικές ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στον τραπεζικό τομέα.....	92
3.2.5 Ξέπλυμα μέσω διαφόρων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.....	103
3.3 ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ.....	111

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**ΠΡΟΔΗΨΗ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 116**

4.1 ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΥ.....	116
4.1.1 Βασικές ρυθμίσεις της σύμβασης της Βιέννης.....	116
4.2 ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΤΗΣ «ΟΜΑΔΑΣ ΚΡΟΥΣΕΩΣ» ΤΟΥ FATE.....	124
4.2.1 Η δημιουργία και το έργο της «ομάδας κρούσεως».....	124
4.2.2 Σύνταξη των 40 συστάσεων της FATE.....	127
4.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΟΜΟ 2331/95.....	136
4.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΑΡΑΝΤΑ ΤΗΣ FATE.....	139
4.5 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ.....	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΔΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ..... 145**

5.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ Σ' ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.....	145
5.2 Η ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ.....	148
5.2.1 ΗΠΑ.....	148
5.2.2 Αυστραλία.....	150
5.2.3 Ηνωμένο Βασίλειο.....	151
5.2.4 Γαλλία.....	153
5.2.5 Ιταλία.....	154
5.2.6 Ελβετία.....	157
5.2.7 Λουξεμβούργο.....	158
5.2.8 Γερμανία.....	160
5.2.9 Δανία.....	162
5.2.10 Πορτογαλία.....	163
5.2.1 Ιρλανδία.....	164
5.3 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	165
5.3.1 Η ποινικοποίηση της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ελλάδα.....	165
5.3.1.1 Το καταργηθέν θεσμικό πλαίσιο του 1993 και η κατάρτιση του νέου νομοσχεδίου.....	165
5.3.2 Κριτική αξιολόγηση του νόμου 2331/1995 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.....	167
5.3.3 Το ποινικό αδίκημα της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην Ελλάδα και την Ε.Ε.....	171

5.3.4 Συμπεράσματα για το νομικό πλαίσιο που ισχύει γύρω από την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	174
5.3.5 Προτάσεις	178
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	180
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	200
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	200

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με το νεότευκτο κείμενο του Νόμου 2331/95 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες...» αποκτά και η χώρα μας σύστημα κανόνων δικαίου για την καταπολέμηση της αντικοινωνικής πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος όχι μόνο μέσω των τραπεζών και των άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, αλλά και με την μεσολάβηση κάθε φορέα οικονομικής δραστηριότητας. Οι διατάξεις αυτές που είναι σε πλήρη αρμονία, όχι μόνο με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου αλλά και με τις αρχές και τους κανόνες των διεθνών συμβάσεων και οργανισμών, εμπλουτίζουν την εσωτερική έννομη τάξη και παρέχουν στην Ελληνική πολιτεία και κοινωνία τη δυνατότητα να αμυνθεί και να προστατευθεί κατά του οργανωμένου εγκλήματος που απειλεί να υπονομεύσει και να ανατρέψει τα πάντα. Παράλληλα, το πολύ σημαντικό αυτό νομοθέτημα αποτελεί απαραίτητη θεσμική θωράκιση για το τραπεζικό και το ευρύτερο Ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, προκειμένου αυτό να προστατεύσει το κύρος, την αξιοπιστία και την λειτουργική του ακεραιότητα.

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει περιγραφή και ανάλυση των βασικών σημείων των σχετικών πηγών του διεθνούς, του κοινοτικού και του Ελληνικού δικαίου. Ερευνά τις απειλητικές διαστάσεις που αποκτά το οργανωμένο έγκλημα σε παγκόσμια κλίμακα, εξηγεί τι είναι το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και γιατί πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα. Επίσης εξετάζει τις μεθόδους και τις

τεχνικές που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι του οργανωμένου εγκλήματος για να «ξεπλύνουν» ή να «νομιμοποιήσουν» το βρώμικο χρήμα. Τέλος εξετάζει τις λύσεις που υπάρχουν για την αντιμετώπιση του προβλήματος και την συμβολή ιδιαίτερα των τραπεζών στον τομέα αυτό.

Οι δυο δημιουργοί της εργασίας αυτής επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε θερμά για την πολύτιμη συμβολή τους στην πραγματοποίησή της τους :

Δημήτρη Ντόβα καθηγητή του ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ.

Σωτήρη Καψώχα Δημοσιογράφο της εφημερίδας «ΤΟ ΕΘΝΟΣ» καθώς και την κα Κικίλια συνεργάτη της Ενώσεως Ελληνικών Τραπεζών.

Μεσολόγγι Μάιος 1998.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

1.1.1 Το οργανωμένο έγκλημα στην εποχή μας¹

Το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο όλων των κρατών απειλείται ολοένα και περισσότερο από την διαβρωτική και υπονομευτική διείσδυση και ανάπτυξη της δραστηριότητας του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος.

Το ποσό των χρημάτων που δημιουργείται από παράνομες πράξεις (βρώμικο χρήμα) κάθε χρόνο είναι ιλιγγιώδεις και κυμαίνεται μεταξύ 500 δις και 1 τρις δολαρίων.

Οι εγκληματίες (που συρρέουν, νέμονται και ανακυκλώνουν τον αστείρευτο αυτό πακτωλό κεφαλαίων) προσφεύγουν στην πρακτική του «ξεπλύματος» προκειμένου να εξαφανίσουν οποιοδήποτε ενοχοποιητικό στοιχείο κάνοντας έτσι την ποινική δίωξή τους πολύ δύσκολη, αν όχι αδύνατη. Κύριος αντικειμενικός σκοπός των επαγγελματιών αυτών είναι να προστατεύσουν τους εαυτούς τους και τον τεράστιο πλούτο που συγκεντρώνουν (από τις παράνομες δραστηριότητες) απ' τις δικαστικές, αστυνομικές, τελωνειακές και φορολογικές αρχές. Βέβαια αυτό δεν θα το πετύχαιναν εύκολα αν δεν είχαν στη διάθεσή τους άφθονα υλικά μέσα καθώς και καλή οργανωτική και επιχειρησιακή συγκρότηση. Έτσι οι «κύ-

¹ Γεωργίου Τραγάκη «Το οργανωμένο έγκλημα και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος». Σελ. 23 α) Το οργανωμένο έγκλημα στην εποχή μας.

ριοι» αυτοί με τα μέσα που διαθέτουν χρησιμοποιούν κατά το καλύτερο δυνατό τρόπο το χρηματοπιστωτικό σύστημα και επωφελούνται επιπλέον από την κατάργηση των συναλλαγματικών καθώς και άλλων περιορισμών στο διεθνές εμπόριο οι οποίοι τείνουν τα τελευταία χρόνια να καταργηθούν. Ακόμη επωφελούνται και από την καλπάζουσα τεχνολογία η οποία εφαρμόζεται και υλοποιείται στις οικονομικές συναλλαγές.

Τα πανίσχυρα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος δεν μένουν μόνο στα παραπάνω αλλά προχωρούν και σε άλλες παράνομες ενέργειες όπως είναι η δωροδοκία διάφορων υπηρεσιών κυρίως οικονομολόγων, νομικών, λογιστών, φοροτεχνικών οι οποίοι έχουν αναπτύξει πολύπλοκους μηχανισμούς και ευέλικτα συστήματα αξιοποίησης της πληθώρας των ευκαιριών που παρέχονται για την μεταμφίεση της προέλευσης των κεφαλαίων.

Από την άλλη πλευρά σε αντίθεση με την εσωστρεφή πολιτική των κυβερνήσεων τις προηγούμενες δεκαετίες σήμερα πάντως ισχύουν συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού στην λειτουργία των αγορών χρήματος κεφαλαίου ενώ παράλληλα έχουν καταργηθεί οι περιορισμοί στις επενδύσεις ξένου κεφαλαίου καθώς και στην μετατρεψιμότητα των εθνικών νομισμάτων (π.χ. μετατροπή δολαρίων σε δραχμές).

Η επίδραση του βρώμικου χρήματος όμως στην εθνική οικονομία άρχισε να γίνεται αντιληπτή και ταυτόχρονα επικίνδυνη από τη στιγμή που τα οργανωμένα δίκτυα του εγκλήματος αποκτούν, ιδρύουν και ελέγχουν νόμιμες επιχειρήσεις και έτσι μπορούν πιο άνετα να επεκταθούν και να διευρύνουν τις δραστηριότητές τους και ταυτόχρονα όμως να αποδώσουν και την απαραίτητη νομιμοφάνεια στα κεφάλαια παράνομου

προελεύσεως. Οποιοδήποτε έτσι είναι πολύ πιο δύσκολο να ικνηλατηθεί η προέλευση του βρώμικου χρήματος αφού αυτό αναμειγνύεται με τον παραπάνω τρόπο με καθαρό χρήμα και έτσι λαμβάνει τη μορφή νόμιμης περιουσίας.

Οι επιχειρήσεις προς τις οποίες στρέφονται κυρίως αυτοί που είναι αναμειγμένοι στο οργανωμένο έγκλημα είναι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, προσπαθούν δηλαδή να αποκτήσουν τον έλεγχο ορισμένων τραπεζών και όπου αυτό είναι δύσκολο εξαιτίας της καλής εποπτείας των τραπεζών από την Κεντρική τράπεζα στρέφονται προς κάποιους τραπεζοϋπαλλήλους δελεάζοντας τους με μεγάλα χρηματικά ποσά.

Άλλες επιχειρήσεις που εξυπηρετούν τους σκοπούς του οργανωμένου εγκλήματος είναι οι εταιρίες εισαγωγών – εξαγωγών με τις οποίες μπορεί να γίνει εύκολα λαθρεμπόριο (π.χ. όπλων, ναρκωτικών) κάτω από το καμουφλάρισμα κανονικών εμπορευμάτων. Με τον τρόπο αυτόν δημιουργούνται ευκολότερα και αναπτύσσονται καινούριες αγορές για την χονδρική και λιανική πώληση όλων των σκληρών ναρκωτικών των ψυχοτρόπων ουσιών και των όπλων που σκορπίζουν το θάνατο.

Μετά από την παραπάνω γίνεται αναφορά στο οργανωμένο έγκλημα και στο βρώμικο χρήμα το οποίο είναι προϊόν αυτού καλό θα ήταν να αναφέρουμε τι ακριβώς σημαίνουν οι όροι αυτοί.

1.2 ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ» ΚΑΙ «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ»

Με τον όρο «ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ» εννοούμε το χρήμα εκείνο που προέρχεται από τις «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ» που περιοριστικά απαριθμούνται στη διάταξη του άρθρου 1 του Ν2331/95 και είναι οι εξής:

- i. Τα εγκλήματα τα προβλεπόμενα από το Νόμο για την καταπολέμηση των ναρκωτικών (διακίνηση, παραλαβή, κατοχή, παρασκευή, νοθεία, καλλιέργεια, διάδοση χρήσεως, διάθεση χώρου για χρήση, πλαστογραφία ή νόθευση συνταγής για διακίνηση, διάθεση γιατρούς ή φαρμακοποιό ναρκωτικών κι ψυχοτρόπων ουσιών).
- ii. Τα εγκλήματα που προβλέπει ο Νόμος «περί όπλων» δηλαδή η εισαγωγή, κατασκευή, μετασκευή, συναρμολόγηση, εμπορία, παράδοση, προμήθεια, μεταφορά, παραλαβή, απόκρυψη ή αποδοχή με σκοπό την διάθεση σε τρίτους όπλων, εκρηκτικών και παντός είδους πολεμικού υλικού.
- iii. Το έγκλημα της ληστείας.
- iv. Το έγκλημα της εκβίασεως.
- v. Το έγκλημα της αρπαγής.
- vi. Το έγκλημα της κλοπής ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και το έγκλημα των διακεκριμένων περιπτώσεων κλοπής.
- vii. Το έγκλημα της υπεξαίρεσεως αν το αντικείμενό της είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας.

- viii. Το έγκλημα της απάτης αν η ζημιά που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη ή αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες κατά επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή αν περιπτώσεις υπό τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι αυτός είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος.
- ix. Το έγκλημα της παράνομης εμπορίας αρχαιοτήτων (αρχαιοκαπηλία).
- x. Το έγκλημα της κλοπής φορτίου πλοίου.
- xi. Τα εγκλήματα που αφορούν την αφαίρεση και μεταμόσχευση ανθρωπίνων ιστών και οργάνων.
- xii. Το έγκλημα που προβλέπεται από τον Νόμο 1608/1950 περί αυξήσεων των ποινών για τους καταχραστής του δημοσίου όπως ισχύει.
- xiii. Το έγκλημα της λαθρεμπορίας κατά των τελωνειακό κώδικα.
- xiv. Τα εγκλήματα που προβλέπονται από το ΝΔ 181/1974 περί προστασίας εξ ιονιζούντων ακτινοβολιών.
- xv. Το έγκλημα της μαστροπείας.
- xvi. Τα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις του ΒΔ 29/1971 σχετικά με τα τυχερά και μη τυχερά παίγνια (λειτουργία λεσχών κ.λ.π.).

1.3 ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ»

Με τον όρο «ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ» εννοείται η νομιμοποίηση του «ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ» μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος δηλαδή κάθε ενέργεια πράξη ή παράλειψη με την οποία εμφανίζεται ότι

προέρχεται από νόμιμη πηγή, χρήμα που αποκτήθηκε από παράνομη δραστηριότητα εντασσόμενη σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες του άρθρου 1 του Νόμου 2331/95.

Γιατί όμως όσοι ασχολούνται με παράνομες δραστηριότητες έχουν ανάγκη να νομιμοποιήσουν το χρήμα που προέρχεται από αυτές; Αυτό θα το δούμε αναλυτικά στην επόμενη παράγραφο.

1.4 ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ – ΜΑΥΡΟ ΧΡΗΜΑ (ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ)

Ο όρος βρώμικο χρήμα χρησιμοποιείται για να δηλωθούν τα έσοδα ή πρόσοδοι που προέρχονται τόσο από την παραγωγή και διακίνηση των ναρκωτικών όσο και την διάπραξη αρκετών αλλά σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Υπάρχει όμως και κάποιος άλλος όρος που συχνά χρησιμοποιείται με την ίδια έννοια όμως δεν είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα αυτός ο όρος είναι το «μαύρο χρήμα». Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι με αυτόν εννοούμε κατά κανόνα το χρήμα που προέρχεται ή προκύπτει από την φοροδιαφυγή, την παράνομη εξαγωγή συναλλάγματος, τις «μίζες», τα «λαδώματα», τα «φακελάκια» και όλες τις άλλες αθέμιτες δραστηριότητες της παραοικονομίας. Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε ότι σε καμιά σχεδόν χώρα η φοροδιαφυγή δεν θεωρείται ποινικό αδίκημα σε αντίθεση με την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πράξεις. Ας δούμε όμως αναλυτικότερα τι εννοούμε με τον όρο παραοικονομία.

Με τον όρο παραοικονομία εννοούμε το τμήμα εκείνο της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στο εθνικό

προϊόν για διάφορους όμως λόγους δεν καθίσταται δυνατόν να καταγραφεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες μετρήσεως.

Οι κυριότεροι τώρα λόγοι για την ύπαρξη και ανάπτυξη της παραοικονομίας είναι:

- i. Αποφυγή πληρωμής φορολογικών υποχρεώσεων. Η προσπάθεια μιας επιχείρησης ή ενός ατόμου να αποφύγει την καταβολή φόρων τους οδηγεί σε απόκρυψη των δραστηριοτήτων τους.
- ii. Ρυθμιστικές κρατικές παρεμβάσεις π.χ. κατώτατα ημερομίσθια, περιορισμοί στην υπερωριακή ή την μερική απασχόληση οι οποίες μπορούν να παρακαμφθούν μόνο μέσω από την παραοικονομία.
- iii. Ανεπάρκεια των δημοσίων υπηρεσιών και ιδιαίτερα των υπηρεσιών Εθνικών Λογαριασμών σε πολλές κυρίως αναπτυσσόμενες χώρες να καταγράφουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες.
- iv. Μετανάστευση. Οι μετανάστες από πολλές φτωχές χώρες σε περισσότερο αναπτυσσόμενες χώρες ζητούν απασχόληση με πολύ κατώτερα ημερομίσθια χωρίς κοινωνική ασφάλιση κάτι το οποίο είναι δυνατό μόνο μέσα στην παραοικονομία.

1.4.1 Η ανάγκη για το ξέπλυμα όσων κατέχουν βρώμικο χρήμα

Ο μεγάλος όγκος των χρημάτων που συγκεντρώνονται από παράνομες δραστηριότητες αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τους οργανωμένους επαγγελματίες και αυτό γιατί όλος αυτός ο όγκος χρημάτων κινεί τεράστιες υποψίες για την προέλευσή τους τόσο στις διωκτικές αρχές όσο και στο προσωπικό των τραπεζών και έτσι υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος

να εντοπίσουν και να ανακαλύψουν τις παράνομες οικονομικές δραστηριότητες.

Ο μεγάλος αυτός όγκος χρημάτων συγκεντρώνεται γιατί στις παράνομες δραστηριότητες η σημαντικότερη από τις οποίες και η πιο διαδεδομένη είναι η διακίνηση ναρκωτικών δεν γίνονται οι πληρωμές με επιταγές ή πιστωτικές κάρτες αλλά πάντα με μετρητά. Ειδικά για την περίπτωση των ναρκωτικών στην οποία υπάρχει άμεση επαφή με τους χρήστες διακινούνται χαρτονομίσματα μικρής ονομαστικής αξίας, τα οποία θα πρέπει να συγκεντρωθούν, να ταξινομηθούν, να μετρηθούν και να ετοιμαστούν καθημερινά για το ξέπλυμα που είτε γίνεται στο εσωτερικό της χώρας είτε μεταφέρεται σε κάποια άλλη χώρα.

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο είναι ανάγκη να ξεπλένεται το βρώμικο χρήμα (που είναι και ο σοβαρότερος) είναι πως αν ανακαλυφθεί ότι το χρήμα προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από προϊόν εγκληματικής δραστηριότητας ή που χρησιμοποιήθηκε στο σύνολό του ή εν μέρει για εγκληματική δραστηριότητα κατάσχεται και εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση αποδόσεως των χρημάτων στον ιδιοκτήτη δημεύεται υποχρεωτικά με καταδικαστική απόφαση σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ποινικής Δικονομίας.²

² Βλ. άρθρα 310 παρ. 2 και 373 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

1.5 ΤΡΟΠΟΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ³

Στις αναπτυγμένες κοινωνίες το έγκλημα προσλαμβάνει όλο και περισσότερο οικονομικό χαρακτήρα. Οι οικογένειες των μαφιόζων σ' ολόκληρο τον κόσμο είναι οργανωμένες όπως οι μεγάλες οικονομικές επιχειρήσεις, δεν έχουν δυσκολίες στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους και ακολουθούν τις ίδιες αρχές λειτουργίας σ' ότι αφορά την εξειδίκευση και την κατανομή αυτήν των δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη των εργασιών, την επέκταση της στις διεθνείς αγορές, την διασύνδεσή της με άλλες επιχειρήσεις κ.λ.π.. Επιπλέον έχουν τους άγραφους κανόνες τους σχετικά με την συγκάλυψη των παράνομων δραστηριοτήτων, την εξαγορά συνειδήσεων ή τον εξαναγκασμό σε συνεργία, την άντληση πληροφοριών με αθέμιτα μέσα κ.ο.κ..

Πρέπει να τονιστεί ότι οι βαρόνοι των καρτέλ της κοκαΐνης και τα διάφορα άλλα οργανωμένα δίκτυα, όπως πχ οι οικογένειες των Σικελών μαφιόζων της Κόζα Νόστρα, της Καμάρα, οι «τριάδες» των Κινέζων, οι Μποριοκούντας και Γιακούζι της Ιαπωνίας, οι Αγιάνογλου της Τουρκίας και άλλες τέτοιες «μαφίες» έχουν αναπτύξει μια τεράστια και ολοένα αυξανόμενη ικανότητα στην απόκρυψη της προελεύσεως και του προορισμού του βρώμικου χρήματος από το οποίο αντλούν μεγάλη δύναμη. Την ισχύ αυτή την χρησιμοποιούν χωρίς φειδώ προκειμένου να βελτιώσουν τις μεθόδους και τις τεχνικές μετακινήσεως, αποκρύψεως νομιμοποιήσεως και ανακυκλώσεως του χρήματος αυτού.

³ Γεώργιος Τραγάκης «Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» σελ.29

Για να «θολώσουν τα νερά» τα κεφάλαια παράνομης προελεύσεως είτε ανακατεύονται με νόμιμα ή έστω με «ξεπλυμένα» χρήματα που όλα μαζί χρησιμοποιούνται σε διάφορες και αλληπάλληλες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές έτσι ώστε να καθούν τα ίχνη της αμαρτωλής προελεύσεως των κεφαλαίων αυτών που ανακυκλώνονται σε μια συνεχή ροή. Η όλη διαδικασία της νομιμοποίησης αυτής διευκολύνεται σημαντικά όταν οι άνθρωποι του οργανωμένου εγκλήματος επιτυγχάνουν να μυήσουν υπαλλήλους και διευθυντικά στελέχη των τραπεζών και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Απαραίτητο σε αυτό το σημείο είναι να τονιστεί το γεγονός ότι οι κάτοχοι κεφαλαίων παράνομης προελεύσεως δεν διστάζουν στο να διαθέσουν μέχρι και το $\frac{1}{4}$ ή και περισσότερο από αυτά προκειμένου να τα νομιμοποιήσουν έτσι ώστε να τα χρησιμοποιούν στη συνέχεια ελεύθερα ή να εξαγοράσουν προβληματικές επιχειρήσεις και να αποκτήσουν οτιδήποτε άλλο που διευκολύνει την μεταμφίεση του οργανωμένου εγκλήματος και του επιτρέπει να διεισδύσει και να ελέγχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της επιχειρησιακής κοινότητας. Στο βαθμό που αυτό επιτυγχάνεται δημιουργούνται αναπόφευκτα ανάλογες στρεβλώσεις σε ολόκληρη την οικονομία.

Με το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος οι ενδιαφερόμενοι διαφοροποιούν τις πηγές των εσόδων τους και διευρύνουν συνεχώς τη σφαίρα των δραστηριοτήτων τους. Οι πολλαπλοί κίνδυνοι που απειλούν κάθε πολιτεία από το γεγονός αυτό ανάγκασε την διεθνή κοινότητα να κινητοποιηθεί προς το σκοπό λήψεως των πρώτων μέτρων προλήψεως και καταστολής, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες όπου διαπιστώθηκε ότι η διαχρο-

νική αύξηση της οικονομικής δυνάμεως των συνδικάτων του εγκλήματος τους επιτρέπει να διεισδύσουν τόσο βαθιά στις νόμιμες δραστηριότητες της εθνικής οικονομίας ώστε να είναι σε θέση να ελέγχουν και να επηρεάζουν καθοριστικά ακόμη και την πολιτικοοικονομική κατάσταση του τόπου.

Αντλώντας συμπεράσματα από την Ιταλική εμπειρία στο θέμα αυτό παρατηρούμε ότι τα μέτρα καταστολής από μόνα τους όσο αυστηρά και συστηματικά και αν είναι αποδίδουν ελάχιστα στη μάχη κατά του οργανωμένου εγκλήματος. Είναι απαραίτητο μαζί με αυτά να πολεμάτε ο εχθρός στο χρηματοπιστωτικό πεδίο. Στην Ιταλία από την αρχή της δεκαετίας του '80 κατανοήθηκε η σημασία που έχει ο παράγοντας αυτός και οι έλεγχοι των τραπεζικών λογαριασμών στη Σικελία, την Καλαντάρια και σε άλλες περιοχές της χώρας βοήθησε σημαντικά τους λειτουργούς της δικαιοσύνης, στην ιχνηλάτηση των ροών του βρώμικου χρήματος και στην αποκάλυψη των λειτουργικών μηχανισμών της μαφίας.

Ο πιο διαδεδομένος τρόπος για το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος είναι αυτός που πραγματοποιείται μέσω των τραπεζικών συναλλαγών.

Ας δούμε όμως καταρχήν τι εννοούμε με τον όρο Συναλλαγή.

Με τον όρο συναλλαγή νοούνται οι ακόλουθες κατηγορίες συναλλακτικών σχέσεων ή πράξεων.

- i. Συναλλακτικές σχέσεις διαρκείας τις οποίες πραγματοποιεί είναι Πελάτης με την τράπεζα (άνοιγμα και τήρηση λογαριασμών καταθέσεων οποιασδήποτε φύσης, φύλαξη χρεογράφων, μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακίου, σύμβαση δανείων).

- ii. Εφάπαξ συναλλαγές τις οποίες πραγματοποιεί ένας πελάτης με την τράπεζα (δραχμοποίηση συναλλάγματος, αποστολή ή είσπραξη εμβάσματος, αγορά τίτλων, πίστωση λογαριασμών καταθέσεων τρεχούμενων).

1.6 ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ⁴

Έχει διαπιστωθεί διεθνώς ότι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες διενεργείται με σχετικά τυποποιημένους τρόπους συναλλαγών η γνώση των οποίων διευκολύνει τους υπαλλήλους των τραπεζών να τις εντοπίσουν.

Ορισμένες ενδεικτικές περιπτώσεις υπόπτων συναλλαγών κατά κατηγορία είναι οι ακόλουθες:

1.6.1 Ξέπλυμα χρήματος με συναλλαγές σε ρευστό χρήμα (μετρητά)

- i. Ιδιαίτερα μεγάλες καταθέσεις μετρητών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων η επιχειρηματική δραστηριότητα δεν δικαιολογεί τέτοιες συναλλαγές σε μετρητά.
- ii. Ασυνήθιστα αυξημένες (σε αριθμό και ποσά) καταθέσεις σε μετρητά από άτομα και εταιρίες χωρίς προφανή λόγο, ιδιαίτερα εάν στη συνέχεια και σε σύντομο χρονικό διάστημα, οι καταθέσεις αυτές μεταφέρονται με εντολή του καταθέτη, σε προορισμό που δεν φαίνεται να συνδέεται λειτουργικά με τις δραστηριότητές του.

⁴ Εγκύκλιος ΑΤΕ Νο14 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.» Αθήνα 4/2/98.

- iii. Διενέργεια από το ίδιο πρόσωπο μεγάλου αριθμού μικροκαταθέσεων των οποίων όμως το συνολικό ποσό είναι ιδιαίτερα σημαντικό.
- iv. Πληρωμή σε σταθερή βάση ή κατάθεση σε μετρητά για κάλυψη τραπεζικών τραβηχτικών, χρηματικών εμβασμάτων κλπ.
- v. Προσπάθεια ή απόπειρα ανταλλαγής μεγάλων ποσοτήτων χαρτονομισμάτων μικρής ονομαστικής αξίας με χαρτονομίσματα μεγαλύτερης αξίας είτε αλλαγή μετρητών από ένα νόμισμα σε άλλο.
- vi. Διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών από και προς το εξωτερικό με οδηγίες του πελάτη να πληρωθούν οι δικαιούχοι σε μετρητά και
- vii. Συχνές καταθέσεις μεγάλων ποσών με χρήση νυκτερινών χρηματοθυρίδων και αποφυγή άμεσης επαφής με την τράπεζα.

1.6.2 «Ξέπλυμα» χρήματος μέσω τραπεζικών λογαριασμών και θυρίδων

- ◆ Τήρηση πολλών τραπεζικών λογαριασμών που πιστώνονται με ποσά σε μετρητά, κατά τρόπο, ώστε το συνολικό άθροισμα των ποσών αυτών να ανέρχεται σε μεγάλο ύψος.
- ◆ Διακίνηση του λογαριασμού κατά τρόπο που δεν παρουσιάζει ενδείξεις σύμφωνες με τις επαγγελματικές δραστηριότητες του δικαιούχου αλλά χρησιμοποιείται και χρεοπιστώνεται με μεγάλα ποσά τα οποία δεν δικαιολογούνται από τη φύση των λογαριασμών και την δραστηριότητα του δικαιούχου.
- ◆ Η διατήρηση λογαριασμών σε διάφορα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην ίδια περιοχή και ειδικότερα όταν διαπιστώνεται συχνή

ανάληψη ποσών από αυτούς τους λογαριασμούς πριν από τη διενέργεια ενός εμβάσματος σε άλλη περιοχή.

- ◆ Αναλήψεις σε μετρητά μεγάλων ποσών από τραπεζικό λογαριασμό που ήταν αδρανής για αρκετό χρονικό διάστημα και από λογαριασμό που μόλις έχει πιστωθεί με ένα μεγάλο ποσό από το εξωτερικό.
- ◆ Μεγάλη χρήση θυρίδων θησαυροφυλακίων όπου συχνά κατατίθενται και αποσύρονται σφραγισμένοι φάκελοι.
- ◆ Η μη χρησιμοποίηση των συνηθισμένων τραπεζικών διευκολύνσεων όπως π.χ. αποφυγή μεταφοράς μεγάλων ποσών σε μορφές τοποθετήσεων για τις οποίες ο πελάτης απολαμβάνει μεγαλύτερο επιτόκιο.
- ◆ Πίστωση λογαριασμού δικαιούχου από μεγάλο αριθμό ατόμων χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.
- ◆ Απροθυμία υποψηφίου ή υφισταμένου πελάτη να δώσει συνηθισμένες πληροφορίες (π.χ. στοιχείων ταυτότητας ή και τυχόν άλλες που απαιτούνται ανάλογα με το είδος της συναλλαγής) ή δίνει όπως διαπιστώνεται αργότερα ανακριβείς πληροφορίες.

1.6.3 «Ξέπλυμα χρήματος» μέσω επενδυτικών συναλλαγών

1. Αγορά τίτλων μεγάλης αξίας με μετρητά.
2. Αγορά τίτλων μεγάλης αξίας που παραδίνονται στην τράπεζα για φύλαξη, ενώ η αγορά αυτή δεν δικαιολογείται από την δεδομένη οικονομική κατάσταση του δικαιούχου τους.
3. Αίτηση πελάτη για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίου του, είτε σε ξένο νόμισμα είτε σε χρεόγραφα όταν η

πηγή κεφαλαίων του είναι αδιαφανείς ή δεν συμβιβάζεται με την οικονομική του επιφάνεια και την επιχειρηματική του δραστηριότητα.

1.6.4 «Ξέπλυμα χρήματος από δραστηριότητες που αναπτύσσονται με χρηματόοικονομικά κίνητρα του εξωτερικού

1. Δοσοληψίες με πελάτη που εμφανίζεται συστημένος από πιστωτικό ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο σε χώρες που γίνεται παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.
2. Αυξημένη χρήση πιστωτικών επιστολών και άλλων μεθόδων χρηματοδότησης του διεθνούς εμπορίου που έχουν ως αποτέλεσμα μεγάλη κίνηση κεφαλαίων μεταξύ χωρών όπου τέτοια εμπορική συναλλαγή δεν θεωρείται αναμενόμενη αφού ληφθεί υπόψη και η συνήθης επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη.
3. Δοσοληψίες με πελάτη που ενεργεί τακτικές και μεγάλου ύψους πληρωμές που δεν χαρακτηρίζονται ως «καλή του πίστει» συναλλαγές ή δέχεται τακτικά μεγάλου ύψους εμβάσματα από χώρες που είναι γνωστές για την παραγωγή, επεξεργασία ή διακίνηση ναρκωτικών καθώς και εμβάσματα από χώρες που θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι.

Σαν φορολογικοί παράδεισοι χαρακτηρίζονται οι χώρες στις οποίες έχει την έδρα της μια εταιρία, αλλά ασκεί την εμπορική της δραστηριότητα σε κάποια άλλη λόγω του ποινικού φορολογικού καθεστώτος καθώς και χαλαρότητας κάθε είδους ελέγχου που υπάρχει στις χώρες

αυτές (π.χ. Μπακάμες, Ολλανδικές Αντίλλες, Παναμάς, νησί της Μάγχης, Λικτενστάϊν κ.λ.π.).

4. Δημιουργία μεγάλων υπολοίπων λογαριασμών καταθέσεων σε συνάλλαγμα, που δεν δικαιολογούνται από την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη και ακολούθως μεταφορά τους σε λογαριασμούς στο εξωτερικό.
5. Συνεχείς και αδικαιολόγητες από την φύση της εργασίας του δικαιούχου αιτήσεις για έκδοση ταξιδιωτικών επιταγών, τραπεζικών επιταγών σε ξένο συνάλλαγμα ή άλλων διαπραγματεύσεων τίτλων.
6. Συνεχείς πιστώσεις τραπεζικών λογαριασμών με ταξιδιωτικές επιταγές ή επιταγές σε ξένο νόμισμα.

1.6.5 Ξέπλυμα χρημάτων μέσω χορήγησης δανείων

- ◆ Αιφνίδια εξόφληση προβληματικών δανείων.
- ◆ Υποβολή αίτησης για χορήγηση δανείου με προσφορά μεγάλης εμπράγματης διασφάλισης σε περιουσιακά στοιχεία για την ασφάλεια του δανείου και στη συνέχεια διαπίστωση ότι τα περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν καθαρή προέλευση ή είναι ασυμβίβαστα με την οικονομική κατάσταση των αιτούντων.

Η ανωτέρω καταγραφή των ύποπτων συναλλαγών για «Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος» είναι ενδεικτική πρέπει όμως να τονιστεί ότι κάθε συναλλαγή που προσομοιάζει με τα προηγούμενα παραδείγματα δεν κρύβει αυτόματα πρόθεση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής ότι οι παράγοντες του οικονομικού εγκλήματος καταβάλουν συνεχείς προσπάθειες προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες βρίσκοντας καινούριες πρακτικές και μηχανισμούς προκειμένου να εξαπατήσουν τους υπαλλήλους των τραπεζικών ιδρυμάτων και να παρακάμψουν τους μηχανισμούς προλήψεως.

1.7 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

- Οι διοικήσεις των τραπεζών είναι απαραίτητο να επιβάλλουν αποτελεσματικές διαδικασίες έτσι ώστε να εξασφαλίζουν την εξακρίβωση της ταυτότητας όλων των πελατών τους.
- Οι συναλλαγές που δεν εμφανίζονται σύμφωνες με τον νόμο θα πρέπει να αποθαρρύνονται.
- Όταν οι τράπεζες αντιλαμβάνονται ότι με την διενέργεια μιας συναλλαγής θα παραβιαστεί διάταξη αλλοδαπού δικαίου τότε πρέπει να απέχουν και να μην συναλλάσσονται με τέτοιους πελάτες.
- Όταν οι αρμόδιοι τραπεζικοί υπάλληλοι υποπτεύονται ότι τα κατατιθέμενα χρήματα προέρχονται από εγκληματική ενέργεια ή οι σκοπούμενες συναλλαγές αποβλέπουν στην διάπραξη παράνομων πράξεων, τότε οφείλουν να σταματήσουν τις σχέσεις με τέτοιους πελάτες και να παγώσουν ή να κλείσουν τους σχετικούς λογαριασμούς.

- Επιβάλλεται να επιτευχθεί νόμιμη συνεργασία των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις αρχές που έχουν την ευθύνη της εφαρμογής της ποινικής νομοθεσίας.
- Η συμμόρφωση προς τις αρχές του προτεινόμενου κώδικα επαγγελματικής συμπεριφοράς πρέπει να διευκολυνθεί με την καθιέρωση πρόσθετων κανόνων εσωτερικού ελέγχου στα πιστωτικά ιδρύματα με την δημιουργία της κατάλληλης αρχειοθέτησης.⁵
- Το προσωπικό των τραπεζών πρέπει να έχει την απαραίτητη τεχνική επιμόρφωση ώστε να έχει την δυνατότητα να προσφέρει το υπηρεσιακό του έργο σύμφωνα με τις παραπάνω κατευθυντήριες αρχές του κώδικα συμπεριφοράς.
- Να μην γνωστοποιεί το γεγονός ότι διαβιβάστηκαν ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, σε αυτόν που αφορούν οι πληροφορίες ή σε τρίτους (τραπεζικό απόρρητο).

1.8 ΓΙΑΤΙ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΟΣ⁶

Είναι γεγονός ότι με την σειρά των ενεργειών που καταλήγουν στην απόκρυψη της πραγματικής προελεύσεως του βρώμικου χρήματος οι κάτοχοί του που κατά κανόνα είναι οι άνθρωποι του οργανωμένου ε-

⁵ Θα πρέπει να τηρούνται τουλάχιστον για πέντε χρόνια στα αρχεία της τράπεζας όλα τα παραστατικά των συναλλαγών που διεξήχθησαν καθώς και οι διάφορες συμβάσεις μεταξύ της τράπεζας και των πελατών.

⁶ Γεωργίου Τραγάκη : «Οργανωμένο Έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος» σελ. 201-202.

γκλήματος, όχι μόνο αντλούν ωφέλειες απολαμβάνοντας τους καρπούς των παράνομων πράξεών τους, αλλά επιπλέον αποκτούν την δυνατότητα να διευρύνουν και να επεκτείνουν περαιτέρω την αντικοινωνική συμπεριφορά τους που μπορεί να φτάσει μέχρι του σημείου να απειλήσει σοβαρά ολόκληρο το πολιτικοοικονομικό και κοινωνικό υπόβαθρο μιας πολιτείας. Είναι σαφές ότι το ξέπλυμα χρημάτων όχι μόνο επιτρέπει αλλά ενθαρρύνει την ανάπτυξη και διάδοση του εγκλήματος στην εποχή μας, ενώ η καταπολέμηση της διεθνούς αυτής πρακτικής αποστερεί από το οργανωμένο έγκλημα το ισχυρότερο υλικό κίνητρο προς χάρη του οποίου υπάρχει και δραστηριοποιείται.

Το ρευστό χρήμα παρέχει την ποθητή και απαραίτητη ανωνυμία στις περισσότερες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας είναι δε το συνηθέστερο μέσο συναλλαγών τόσο στο λαθρεμπόριο όσο και στη λιανική διακίνηση των ναρκωτικών στα στέκια ή στις πιάτσες των μεγάλων και μικρών πόλεων. Σχεδόν πάντοτε οι ναρκομανείς χρήστες πληρώνουν με χαρτονομίσματα, στην περίπτωση μάλιστα των δολαρίων και άλλων σκληρών νομισμάτων τα χαρτονομίσματα είναι μικρής ονομαστικής αξίας. Το γεγονός είναι ότι οι διακινητές συγκεντρώνουν σε καθημερινή ρουτίνα μεγάλες ποσότητες χαρτονομισμάτων. Οποσδήποτε οι κάτοχοι αυτού του όγκου των χαρτονομισμάτων έχουν την ανάγκη της συνεχούς αποκρύψεως της πραγματικής προελεύσεως του χρήματος που σωρεύεται καθημερινά και δεύτερο τις μεταβολής της μορφής του χρήματος αυτού που το πετυχαίνουν κυρίως όπως είπαμε και παραπάνω μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος ή της ανταλλαγής του με αντικείμενα μεγάλης αξίας ή της ανάμιξής του με καθαρό ή ξέπλυμένο χρήμα.

Ας δούμε όμως τώρα αναλυτικότερα τους λόγους για τους οποίους ποινικοποιείται το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος και λαμβάνονται αυστηρά μέτρα για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου.

Πρώτον : από το ξέπλυμα χρημάτων μπορεί να κλονιστεί σοβαρά η φερεγγυότητα και η σταθερότητα, όχι μόνο του ελεγχόμενου πιστωτικού ιδρύματος ή άλλου οργανισμού, αλλά και η αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο σύνολό του.

Δεύτερον : ο κλονισμός αυτός οδηγεί αναπόφευκτα σε απώλεια της εμπιστοσύνης του κοινού, πράγμα που στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, θα αναγκάσει τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβουν μέτρα αντίθετα προς την ολοκλήρωσή της και που θα επηρεάσουν αρνητικά την πορεία προς την οικονομική και νομισματική ενοποίηση.

Τρίτον : οι μετερχόμενοι της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες προσπαθούν τώρα να επωφεληθούν από το καθεστώς της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων της ελεύθερης εγκαταστάσεως των επιχειρήσεων και της ελεύθερης ασκήσεως χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Τέταρτον : το ξέπλυμα χρημάτων επηρεάζει την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος και η καταπολέμηση της πρακτικής αυτής συντελεί αποφασιστικά στην αντιμετώπιση, όχι μόνο του προβλήματος της διακινήσεως των ναρκωτικών που αναντίρρητα είναι μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές πληγές της εποχής μας αλλά και όλων των άλλων σοβαρών μορφών αντικοινωνικής συμπεριφοράς και εγκληματικής δραστηριότητας.

Πέμπτον : το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος να μην πρέπει να καταπολεμηθεί με τη λήψη μέτρων καταστολής, με την ποινικοποίηση της πρακτικής αυτής της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη στενή συνεργασία των διοικητικών, δικαστικών, διωκτικών και εποπτικών αρχών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο αλλά χωρίς τη συμβολή και συνεργασία όλων των παραγόντων και φορέων του τραπεζικού και του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος τα αποτελέσματα θα είναι πενιχρά.

Γι' αυτό οι τράπεζες και όλες οι επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ε.Ε. καλούνται να αναλάβουν ενεργά τον καινούριο κοινωνικό τους ρόλο παρέχοντας την πολιτική συνεργασία τους κυρίως στον τομέα της προλήψεως.

Ας δούμε όμως στη συνέχεια τις εξελίξεις στην διεθνή οικονομία και πως αυτές επηρεάζουν το φαινόμενο του ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος.

1.9 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Οι γενικότερες εξελίξεις και τάσεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα και επηρεάζουν την διεθνή οικονομία έχουν σημαντική σχέση ή συνάφεια με το φαινόμενο του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην εποχή μας.

Μια πρώτη διαπίστωση της έρευνας αποκαλύπτει τεκμηριωμένα την πράξη μιας αδιάκοπης τάσεως για την διεθνοποίηση της παραγωγής αγαθών και παροχής υπηρεσιών και συνακόλουθα στην ολοένα και μεγαλύτερη ολοκλήρωση μεταξύ των διαφόρων εθνικών οικονομιών όχι μόνο στην Ε.Ε. αλλά και διεθνώς. Αρκεί να σημειωθεί ότι κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αναπτύχθηκε περισσότερο από 160% και το παγκόσμιο εισόδημα γύρω στο 90%. Υπολογίζεται ότι κατά μέσο όρο οι εθνικές οικονομίες είναι σήμερα κατά τριάντα φορές περισσότερο ανοικτές στον έξω κόσμο απ' ότι ήταν κατά το τέλος της δεκαετίας του 1960.

Παράλληλα διαπιστώνεται σημαντική αυξητική τάση ολοκλήρωσεως των διεθνών χρηματάγορών και κεφαλαιαγορών. Για παράδειγμα το στοκ των διεθνών τραπεζικών δανείων αυξήθηκε από 5% του συνολικού ΑΕΠ των βιομηχανικών χωρών σε περισσότερο από 20% το 1993. Επίσης η ανάπτυξη των διασυνοριακών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών είναι εντυπωσιακή, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου καταργήθηκαν επίσημα οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων.

Έτσι τώρα ο ημερήσιος κύκλος συναλλαγών στις αγορές συναλλαγματος ξεπερνάει το ένα τρισεκατομμύριο δολάρια.

Μία τρίτη τάση είναι ο αυξημένος σε σημασία ρόλος που διαδραματίζεται στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές συναλλαγές από τους μη τραπεζικούς θεσμικούς και άλλους διεθνείς επενδυτές και κυρίως απ' τα ταμεία συντάξεων, τους οργανισμούς, τις ασφαλιστικές εταιρίες κ.λ.π.. Εκτιμάται ότι τα εκατό μεγαλύτερα ταμεία επενδύσεων της μορφής αυτής

στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ διαχειρίζονται αποταμιεύσεις που υπερβαίνουν τα οκτώ τρισεκατομμύρια δολάρια.

Εξάλλου, η τεχνολογία της πληροφορικής και οι καινοτομίες στα χρηματοπιστωτικά εργαλεία, παρέχουν την δυνατότητα ακόμη και σε μικρομεσαίους μεγέθους αλλά πολύ εξειδικευμένες επενδυτικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον διευρυμένο αυτό τομέα να κινητοποιούν μαζικά σημαντικά ποσά κεφαλαίων στις διεθνείς αγορές. Υπάρχουν σήμερα 800 τουλάχιστον τέτοια ταμεία τα οποία αναλαμβάνουν την διαχείριση άρειων, δηλαδή ξένων κεφαλαίων μέχρι και δέκα φορές μεγαλύτερο από την κεφαλαιακή τους βάση. Σημειωτέον ότι οι χρηματοπιστωτικοί αυτοί φορείς ιδρύονται κατά κανόνα στα εξωχώρια ή υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα όπως η εποπτεία και οι έλεγχοι είναι συνήθως ελάχιστοι.

Είναι διάχυτη η εντύπωση ότι οι παραπάνω τάσεις θα συνεχιστούν και ίσως να εντατικοποιηθούν. Αναμένεται στο μέλλον να επιτευχθεί ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη στον τομέα της πληροφορικής και των καινοτομικών τεχνολογικών εφαρμογών στις χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες επίσης προβλέπεται να ολοκληρωθεί η εξάλειψη και των τελευταίων φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων.

Ασφαλώς αυτές οι εξελίξεις θα επιφέρουν πολλαπλά οφέλη στο οικονομικό πεδίο. Αλλά θα πρέπει να ομολογηθεί ότι θα περιπλέξουν σημαντικά το πρόβλημα της προλήψεως και της καταπολεμήσεως της πολιτικής του ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος.

Πράγματι η μεγαλύτερη ευχέρεια με την οποία οι πρόσοδοι από παράνομες δραστηριότητες μπορούν σήμερα να μεταφέρονται στο εξωτερικό, αποτελεί πρόβλημα όχι μόνο των χωρών προελεύσεως των κεφαλαίων αλλά και των χωρών προορισμού. Όταν τα κεφάλαια αυτά ανήκουν στο οργανωμένο έγκλημα και εισαχθούν στις τελευταίες αυτές χώρες όπου θα χρησιμοποιηθούν για την ενέργεια επενδύσεων το άμεσο αποτέλεσμα θα είναι η μόλυνση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η αβεβαιότητα και η παρεμβολή πολλών εμποδίων στην αναπτυξιακή πορεία των οικονομιών αυτών. Ο ελεύθερος ανταγωνισμός και η ανάπτυξη των ιδιωτικών πρωτοβουλιών απειλούνται σοβαρά όταν έρχονται σε αντίθεση με οικονομικά συμφέροντα των πολυεθνικών επιχειρήσεων του εγκλήματος.

Οι πιο πάνω χώρες (χώρες προορισμού κεφαλαίων) και γενικά τα κράτη του τρίτου κόσμου έχουν μεγάλη ανάγκη για την προσέλκυση κεφαλαίων από το εξωτερικό για την χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάπτυξεως ενώ στερούνται νομοθεσίας και μηχανισμών για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησεως των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Γι' αυτών και για πολλούς άλλους λόγους η καταπολέμηση της αντικοινωνικής αυτής πρακτικής συνδέεται στενά με την προαγωγή της οικονομικής προόδου και την εξάλειψη της ανεργίας και της φτώχειας. Πρόσθετα πρέπει να συνειδητοποιηθεί απ' όλους ότι η καταπολέμηση αυτή με προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα γίνεται σαφώς δυσκολότερη καθώς το οργανωμένο έγκλημα διεισδύει συνεχώς σε διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Η παγκοσμιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η φιλελευθεροποίηση των κανόνων οργανώσεως, εποπτείας και λειτουργίας του η κατάργηση των περιορισμών στο κοινοτικό και στο διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, οι ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων, η πληθώρα των επενδυτικών και χρηματοπιστωτικών μέσων και δραστηριοτήτων, η κατάργηση των συναλλαγματικών ελέγχων και η ανάπτυξη των διασυνοριακών συναλλαγών διευκολύνουν σήμερα πάρα πολύ το οργανωμένο έγκλημα στο να προσδίδει την απαιτούμενη νομιμοφάνεια στα τεράστια έσοδα που συγκεντρώνει από τις παράνομες δραστηριότητές του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ «ΞΕΠΛΥΜΑ» ΣΕ ΠΑ- ΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ

2.1 ΤΟ ΒΡΩΜΙΚΟ ΧΡΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

2.1.1 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Η Ιταλία αποτελεί επιβεβαίωση του κανόνα ότι σε κάθε χώρα προ-
σδιάζει μια έντονη τάξη που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανά-
γκες τις οποίες δημιουργεί η ιδιαιτερότητά της σε ότι αφορά την
πολιτική, κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και ιστορική πραγματικό-
τητα. Για τον λόγο αυτό πριν την θέσπιση νέων κανόνων δικαίου και την
λήψη ειδικότερων μέτρων σε μια χώρα, προπάντων για το ξέπλυμα βρώ-
μικου χρήματος, επιβάλλεται να γίνει πλήρης ανάλυση της καταστάσεως
σχετικά με:

Πρώτον, την ισχύουσα νομοθεσία και πιο συγκεκριμένα, τη μορφή
του νομικού συστήματος, την ποινικοποίηση της διεθνούς πρακτικής του
ξεπλύματος, την υπογραφή και επικύρωση της συμβάσεως της Βιέννης
του 1988 για τα ναρκωτικά και τις ψυχοτρόπε ουσίες, την υποχρέωση
ενσωματώσεως των αρχών και κανόνων της κοινοτικής οδηγίας στην εσω-
τερική έννομη τάξη των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το καθεστώς
που ισχύει στην κίνηση των κεφαλαίων από και προς το εξωτερικό κ.ο.κ..

Δεύτερον, το δικαστικό και το όλο σύστημα απονομής της δικαιο-
σύνης.

Τρίτον, το τραπεζικό και ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα των προϊόντων ως προς τον ορισμό και την έκταση εφαρμογής του τραπεζικού, επαγγελματικού και φορολογικού απορρήτου, καθώς και των κανόνων που ισχύουν για την προστασία του κύρους, της αξιοπιστίας και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τέταρτον, την επάρκεια των διωκτικών αρχών ως προς την εκπαίδευση, τα διαθέσιμα μέσα και την οργάνωση, την ύπαρξη δυνατότητας ή όχι άμεσης επεμβάσεως για την άσκηση του έργου τους κ.ο.κ..

Η Ιταλική ψήφισε τον νόμο κατά της μαφίας τον Αύγουστο του 1992, λίγο μετά την δολοφονία των δικαστών Falcone και Borsellino.

Κύρια ρύθμιση του νόμου αυτού, είναι η απαίτησή του οι αστυνομικές αρχές να συνεργάζονται στενά με τις τράπεζες ιδιαίτερα στο ότι αφορά την έρευνα και διευκρίνιση των ύποπτων συναλλαγών. Πρόσθετα, ο νόμος κατά της μαφίας επιτρέπει τις μυστικές αποστολές των οργάνων των δικαστικών αρχών για τον εντοπισμό εγκληματικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας για την ελεγχόμενη παράδοση ναρκωτικών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ερευνών.⁷

2.1.2 Έργα και ημέρες της Μαφίας

Ισχυρότερη είναι οπωσδήποτε η Σικελιανή Μαφία, η οποία όχι μόνο ελέγχει ένα μεγάλο μέρος της διακινήσεως της ηρωίνης και της κοκαΐνης, αλλά αξιοποιεί ένα μεγάλο δίκτυο επιχειρήσεων επωφελομένη

⁷ Οι Ιταλικές δικαστικές αρχές έκλεισαν πέντε γνωστές επιχειρήσεις που είχαν ως κύριο αντικείμενο εργασιών το ξέπλυμα των ναρκοδολαφιών. Μια από αυτές ανήκε σ' ένα έμπορο κρασιών από το χωριό Corleone της Σικελίας που είναι γνωστό από την ταινία «ο νονός». Η σύλληψη έγινε τον Ιανουάριο του 1993.

σ από την διαφορά των τιμών για αυτή τα ναρκωτικά στις ΗΠΑ και στην
κ Ευρώπη.

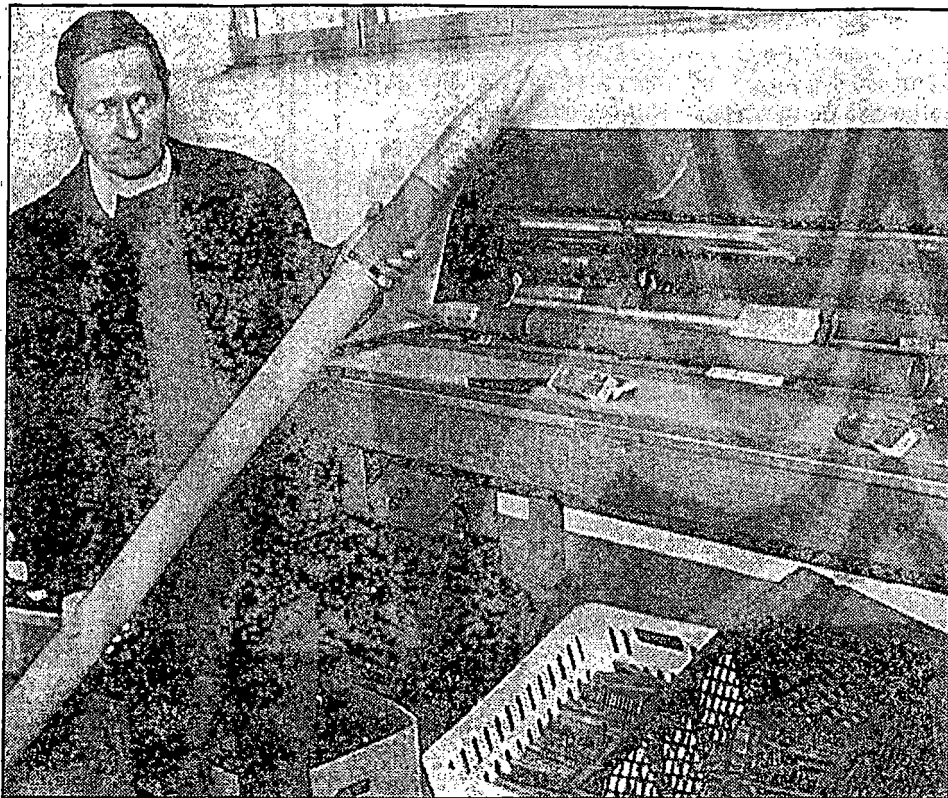
τι Το δίκτυο χρησιμοποιεί ακόμη και τον αντιπραγματισμό, δηλαδή
τη την ανταλλαγή αγαθών ή όπλων και πραγμάτων αντί ναρκωτικών.

τη Η διάρθρωση των πολυεθνικών αυτών επιχειρήσεων του οργανωμέ-
κ νου εγκλήματος και η εξειδίκευση των δραστηριοτήτων της μαφίας δεν
κ έχει να ζηλέψει τίποτε από τις γνωστές πολυεθνικές επιχειρήσεις. Πολύ
λ απλά, άλλοι διακινούν τα ναρκωτικά ή διεκπεραιώνουν τις ποικίλες Πα-
τ ράνομες δραστηριότητες που δημιουργούν έσοδα κι άλλα ασχολούνται
β με τις εργασίες του ξεπλύματος αυτών των εσόδων. Πρέπει δε να τονιστεί
ότι η μαφία δεν νομιμοποιεί μόνο τις δικές της παράνομες προσόδους,
αλλά και το προϊόν εγκληματικών πράξεων και των άλλων διεθνών οργα-
2 νώσεων της μορφής αυτής, π.χ. των κολομβιανών καρτέλ. Πράγματι ένα-
ντι αμοιβής που δεν αποκλείεται να φτάσει και το 20% ή και περισσότε-
ξ ρο των νομιμοποιούμενων ποσών, η μαφία εγγυάται την ασφάλεια των
τ «τοποθετήσεων» που κάνει για λογαριασμό άλλων, μεταξύ των οποίων πε-
> ριλαμβάνονται επενδύσεις σε μετοχές, ομολογίες, ακίνητα και σε ποικι-
c λόμερφες επιχειρήσεις που αποτελούν πρόσχημα και μέσα ξεπλύματος
ε βρώμικου χρήματος. Πολλές από αυτές τις νόμιμες επιχειρήσεις που ε-
λ λέγονται από το οργανωμένο έγκλημα είναι γνωστές και ευυπόληπτες. Η
τ χρηματοπιστωτική και οικονομική δραστηριότητα της μαφίας έχει τη
β διεθνή διάσταση, αφού είναι εξακριβωμένο ότι αυτή επενδύει στην Ισπα-
λ νία, την Γαλλία, το Λουξεμβούργο, την Ολλανδία, την Ελβετία, ενώ όπως
τ εξακριβώθηκε από την επιχείρηση «East Wash» συνεργάζεται με την Ρω-

REUTER

0 κιλά κοκαΐνης στο Περού. Το μεγαλύτερο μέρος του «βρώμικου χρήματος» προέρχεται από το εμπόριο των ναρκωτικών και αφού περάσει μέσα από ένα μηχανισμό διεφθαρμένων αστυνομικών, «επιχειρηματιών» και κακοποιών, αποκλώνεται και εμφανίζεται ως προϊόν νόμιμης συναλλαγής.

THE ASSOCIATED PRESS

Οι λαθρέμποροι όπλων είναι και αυτοί βαθιά «χωμένοι» στην υπόθεση του «βρώμικου χρήματος». Χρησιμοποιώντας εταιρίες - βιτρίνες διακινούν μεγάλα ποσά, υπεράνω πάσης υποψίας...

2.1.4 Παραδείγματα και τεχνικές ξεπλύματος από την Μαφία

Αναμφισβήτητα η Ιταλία είναι ένα από τα εξέχοντα κέντρα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ευρώπη. Είναι εξακριβωμένο ότι οι κολομβιανοί και οι άλλοι νοτιοαμερικανοί τραφικαδότεροι της κοκαΐνης και του «κρακ» συνεργάζονται με τους Ιταλούς μαφιόζους και χρησιμοποιούν την Ιταλία καθώς και την Ισπανία σαν βάσεις για την ανάπτυξη της διακινήσεως των ναρκωτικών στην Ευρώπη και του ξεπλύματος των εσόδων από αυτήν την δραστηριότητα. Όπως ήδη τονίστηκε, η Σικελιανή μαφία, καθώς και άλλες εγκληματικές οργάνωσεις της Καλαβρίας παράγουν τον απίστευτο πλούτο τους από μια μεγάλη ποικιλία παράνομων δραστηριοτήτων. Όλα αυτά τα οργανωμένα δίκτυα χρησιμοποιούν το ιταλικό και διεθνές τραπεζικό σύστημα για την νομιμοποίηση των προσόδων τους. Πρόσθετα, η Ιταλία είναι διαμετακομιστικός σταθμός για την κατάθεση των ναρκοδολαρίων στην Ελβετία και σε άλλα τραπεζικά συστήματα. Σημαντικό μέρος της ρευστότητας αυτής όπως αποκαλύφθηκε προερχόταν από την εκτεταμένη διαφθορά που απείλησε ολόκληρο το Ιταλικό κράτος και οδήγησε στις γνωστές κυβερνητικές αλλαγές και στην αντίδραση των Ιταλών ψηφοφόρων. Όπως ήταν επόμενο οι εξελίξεις αυτές επιδείνωσαν την κατάσταση σε ότι αφορά την φοροδιαφυγή μεγάλης κλίμακας που αποτελεί πολύ μεγάλο πρόβλημα στην γειτονική χώρα.

Εκτός από τις τράπεζες χρησιμοποιούνται σήμερα πολλές άλλες μέθοδοι και επιχειρήσεις του εξωχρηματοπιστωτικού τομέα για το ξεπλυμα του βρώμικου χρήματος στην Ιταλία και σε άλλες χώρες που αποτελεί οπωσδήποτε πρότυπο μελέτης για όσους επιθυμούν να διδαχθούν ή

να ενημερωθούν για τον τρόπο καταπολεμήσεως του διεθνούς φαινομένου του ξεπλύματος. Υπάρχει κατ' αρχήν ένα πολύ σημαντικό μέρος του παράνομα κτώμενου χρήματος που στο πρώτο στάδιο της νομιμοποίησής του, τοποθετείται σε έργα τέχνης, πολύτιμους λίθους, κοσμήματα, χρυσό σε πλάκες και νομίσματα και άλλους θησαυρούς, που ανάλογα με την περίπτωση, μετατρέπονται και ρευστοποιούνται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία. Η Ιταλική αστυνομία, για παράδειγμα συνέλαβε οκτώ άτομα τον Ιανουάριο του 1994 οι οποίοι έστειλαν ένα τόνο χρυσού τον μήνα σε Νάκες από την Ιταλία στην Κολομβία μέσω Παναμά που αγοράζονταν με Ναρκοδολάρια, προερχόμενα από τις ΗΠΑ και μεταφερόμενα μέσω διαφόρων τραπεζών του Μεξικού, της Ισπανίας και της Ελβετίας.

Οι παρακάτω μέθοδοι και πρακτικές από υποθέσεις των μαζικών δικαστηρίων δίνουν μια ιδέα, όχι μόνο της εγκληματικότητας των οργανωμένων δικτύων του ξεπλύματος, αλλά και της φύσεως και της πολυπλοκότητας του αδικήματος της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες:

1. Δυο Σικελοί ιδρύουν στη Βενεζουέλα μεγάλη επιχείρηση εξαγωγής ναρκωτικών και ξεπλύματος των προσόδων αυτού του εμπορίου. Τα ναρκοδολάρια μεταφέρονται σε εξωχώρια κέντρα για να ακολουθήσει η κίνηση των κεφαλαίων μέσω τραπεζικών λογαριασμών σε χώρες που δεν ισχύουν συναλλαγματικοί και άλλοι έλεγχοι. Στην Ιταλία όπου καταλήγουν, επενδύονται σε ακίνητα.
2. Ο Michelangelo Aiello δημιούργησε την εταιρία εισαγωγών-εξαγωγών IDA την οποία χρησιμοποιούσε αφενός για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος της «οικογενείας» Bag heria (γνωστής από την υπόθεση

Pizza Connection) και αφετέρου για εκτεταμένες απάτες των πριμοδοτήσεων της Ε.Ο.Κ..

Χρησιμοποιούσε τρεχούμενους λογαριασμούς σε πολλά πιστωτικά ιδρύματα στο όνομα προσώπων χωρίς προβλήματα με την αστυνομία ή στο όνομα εικονικών επιχειρήσεων και άλλων νομικών προσώπων.

3. Αγορά εντολών πληρωμής, ταξιδιωτικών επιταγών, «επιταγών ταμιά» ή τραπεζικών επιταγών και γενικά ανώνυμων αξιόγραφων, σε ποσότητες μικρότερες από το ισχύον όριο. Ακολουθεί η ρευστοποίηση των μέσων αυτών σε τράπεζες ή και σε ανταλλακτήρια και η κατάθεση των ποσών στις ίδιες ή άλλες τράπεζες.
4. Επένδυση σε μετοχές στο όνομα νομικών προσώπων ή αγορά ομολογιών εντόκων γραμματίων και άλλων τίτλων του Δημοσίου με την μεσολάβηση τραπεζών, χρηματομεσιτών, χρηματιστηριακών ή επενδυτικών εταιριών, συμβόλων διαχειριστών κλπ.
5. Αγορά με το παράνομο χρήμα χρυσού, διαμαντιών, έργων τέχνης, αντικών και ειδών μεγάλης αξίας που μεταπωλούνται για να ακολουθήσει κατά περίπτωση το ξεπλυμα και η ανακύκλωση των κεφαλαίων ύποπτης προέλευσης. Η διαδικασία αυτή είναι καθημερινή πράκτική.
6. Η έκδοση πλαστών και εικονικών τιμολογίων για τη λογιστική στήριξη ή πιστοποίηση δήθεν συναλλαγών ή την παροχή υπηρεσιών, αλλά στην πραγματικότητα για την δικαιολόγηση της κινήσεως των κεφαλαίων που πρέπει να ξεπλυθούν. Τα συνηθέστερα παραδείγματα της συνηθισμένης αυτής πρακτικής είναι η πληρωμή για προϊόντα που δεν εξάγονται ποτέ ή η αγορά ανύπαρκτων προϊόντων και πρώτων υλών κλπ. Σε μια εξακριβωμένη περίπτωση μια Βρετανική εταιρία φε-

ρόταν π.χ. ότι εισήγαγε χυμούς από την Σικελία που πληρώνονταν με επιδοτήσεις της Ε.Ο.Κ., αλλά οι συναλλαγές αυτές ήταν μόνο στα καρτιά.

7. Δημιουργία κάποιου αυτόματου και συνεχούς κύκλου ξεπλύματος και επενδύσεως. Στην περίπτωση Βοη1, για παράδειγμα, αγοράζοντας στην μαύρη αγορά ρούβλια που εξάγονται και μεταφέρονται στην Ιταλία ή σε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Η αγορά γινόταν στην εξευτελιστική τιμή 1 ρούβλι προς 80 ή 90 λιρέτες ενώ η επίσημη τιμή συναλλάγματος κυμαινόταν γύρω στις 2.500 λιρέτες για κάθε ρούβλι. Τα Ρωσικά νομίσματα μεταφέρονται πίσω στην Μόσχα όπου καταθέτονταν σε μια τράπεζα προκειμένου να χρησιμεύσουν ως ενέχυρο για την αγορά διπραγματεύσεων πιστοποιητικών καταθέσεως, τα οποία εξαργυρώνονταν σε μια Αμερικανική ή Ευρωπαϊκή τράπεζα. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι τέτοιες «κομπίνες» μπορούν να επιτύχουν μόνο όταν εξασφαλίζεται η συνεργασία δημοσίων υπαλλήλων, νομικών και άλλων συμβούλων, διπλωματών κλπ.

2.2 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ – ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ - ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

2.2.1 Η γενικότερη κατάσταση

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των διεθνών οργανισμών εστιάζεται τώρα στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης που περιλαμβάνει τα κράτη του Βίσενγκροντ της κεντρικής Ευρώπης (Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ουγγαρία), της βαλκανική χερσονήσου (Ρουμανία, Μολδαβία,

Βουλγαρία, Σκόπια, Σερβία, Ελβετία, Κροατία, Βοσνία, Αλβανία) και της κοινοπολιτείες των ανεξαρτήτων κρατών και όχι μόνο.

Είναι γενικά γνωστή η όλη κατάσταση που συνθέτουν η πολιτική και οικονομική αβεβαιότητα, οι υψηλοί ρυθμοί πληθωρισμού, οι αυστηροί συναλλαγματικοί έλεγχοι και η μαύρη αγορά συναλλάγματος, τα προγράμματα ιδιωτικοποίησης, η έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, η σπανιότητα χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που να λειτουργούν με τις σύγχρονες προδιαγραφές σε ότι αφορά την πείρα και την ακεραιότητα των διοικήσεων και διευθυντικών στελεχών καθώς και την αποτελεσματική εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας τους. Οποσδήποτε οι συνθήκες αυτές ευνοούν την ανάπτυξη της οικονομικής εγκληματικότητας και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Επισημαίνεται ότι οι δυνατότητες για την αντικοινωνική αυτή διεθνή πρακτική διευρύνονται στην Ανατολική Ευρώπη καθώς τείνει να εκσυγχρονιστεί το τραπεζικό σύστημα παρέχοντας υπηρεσίες ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων, ελεύθερης συναλλαγής νομισμάτων, πιστωτικών επιστολών, τίτλων αξιών στον κομιστή κ.α..

Για την Βουλγαρία π.χ. στην έκθεση του υπουργείου εξωτερικών των ΗΠΑ γράφονται τα εξής:

«Η Βουλγαρία δεν είναι κέντρο ξέπλυματος χρημάτων από τα ναρκωτικά. Ωστόσο, υπάρχει διάχυτος ο φόβος ότι θα προσελκύσει γρήγορα τέτοια κεφάλαια λόγω της ανεπάρκειας της τραπεζικής της νομοθεσίας, και επειδή αποτελεί σημαντικό μέρος της «Βαλκανικής Οδού» μεταφοράς της ηρωίνης. Ο τραπεζικός τόμος αρχίζει να αποκεντρώνει, αλλά η σχετι-

κή έλλειψη μετατρέψιμου κεφαλαίου αποτελεί σημαντικό εμπόδιο διαμορφώσεως της Βουλγαρίας σε περιφερειακό χρηματοπιστωτικό κέντρο.

Οι αρμόδιοι δηλώνουν πρόθυμοι στο να βοηθήσουν στις έρευνες για τον εντοπισμό δραστηριοτήτων ξεπλύματος και στην προετοιμασία νόμων. Δεν υπάρχουν μηχανισμοί για την άσκηση τραπεζικής εποπτείας και ελέγχου εκεί όπου θα μπορούσαν να εντοπιστούν συναλλαγές για ξέπλυμα. Για αυτό υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον και υποψία ότι η Ιταλική μαφία, τα καρτέλ κοκαΐνης της Κολομβίας και τα άλλα συνδικάτα του εγκλήματος επενδύουν πιθανόν στην Βουλγαρία ή ότι ξεπλένουν Παράνομα κεφάλαια μέσω Βουλγαρικών τραπεζών».⁹

Ανάλογη και παρόμοια είναι η κατάσταση σε όλες της άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Σε ότι αφορά την Ρωσία και τις άλλες χώρες «της Κοινοπολιτείας των Ανεξάρτητων Κρατών» τονίζεται από παντού η απειλή που προέρχεται από το οργανωμένο έγκλημα, που ενώ στο προηγούμενο καθεστώς ήταν πολύ περιορισμένο, με την σημερινή οργανωμένη μορφή του αναδύεται πανίσχυρο. Επισημαίνεται κυρίως η άλωση του τραπεζικού συστήματος, οι διασυνδέσεις των Ρώσων μαφιόζων με την δυτική Ευρωπαϊκή αγορά ναρκωτικών και την απόκτηση εμπειριών στο ξέπλυμα, η εύκολη πρόσβαση στους τόπους παραγωγής ηρωίνης και χασίς της Ασίας, η δημιουργία σχέσεων με την Ιταλική μαφία και με τα οργανωμένα δίκτυα σε ολόκληρο τον κόσμο, η χαώδης οικονομική κατάσταση, η πολιτική αστάθεια και άλλοι λόγοι που ενδυναμώνουν τις εγκληματικές οργανώσεις στην μεγάλη αυτή χώρα και αφήνουν την πόρ-

⁹U.S.Department of state 6530

Γεωργίου Τραγάκη « Το οργανωμένο έγκλημα και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» σελ.101.

τα ανοικτή για την διακίνηση των ναρκωτικών, το λαθρεμπόριο όπλων, την διάπραξη πολλών άλλων εγκληματικών πράξεων και για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που προέρχεται ή παράγεται από αυτές τις δραστηριότητες.

Οι διακινητές ναρκωτικών και όλα τα οργανωμένα δίκτυα που κινούνται στην παρανομία αντιλήφθηκαν αμέσως ότι τα μεγαλύτερα κέρδη μπορούν να επιτευχθούν χωρίς κανένα κίνδυνο από την εκμετάλλευση των χρυσών ευκαιριών που παρέχουν αφειδώς οι ανύπαρκτες έως πολύ αδύνατες κυβερνήσεις στις αναδυόμενες οικονομίες. Έτσι εξηγείται η ταχύτερη διείδυση και κατάληψη βασικών τομέων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Ενδεικτικά και μόνο αναφέρεται ότι επίσημη έκθεση της Ρωσικής κυβέρνησης υπολογίζει ότι κάτι μεταξύ 70% και 80% των ιδιωτικών επιχειρήσεων και τραπεζών στη χώρα αυτή υποχρεώνονται να πληρώνουν για την προστασία τους. Επίσης εκτιμήθηκε ότι το 20% τουλάχιστον του πληθωρισμού στη Ρωσία οφείλεται στο κόστος που συνεπάγεται αυτή η προστασία καθώς και οι πληρωμές για δώρα και εκβιασμούς, χωρίς να υπολογίζονται οι επιπτώσεις στο κόστος ζωής από την άσκηση πολιτικής μονοπωλιακού καθορισμού των τιμών από τις επιχειρήσεις της «Μαφίας». Η ίδια έκθεση αποκαλύπτει ότι περισσότερες από 40.000 ιδιωτικές επιχειρήσεις και 2.000 κρατικές επιχειρήσεις μόνο στην Ρωσία ελέγχονται από το οργανωμένο έγκλημα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των επιχειρήσεων αποκτήθηκαν αρχικά με προσόδους που ξεπλύθηκαν στο Ρωσικό και διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα. Πρώτιστος στόχος των Ρώσων μαφιόζων ήταν η απόκτηση και ο έλεγχος τραπεζών. Εννοείται ότι όσοι τραπεζικοί και άλλοι πρόβαλλαν άρνηση έφυγαν από την μέση.

Πρόσθετα, διαπιστώνεται ότι οι πολυάριθμες τοπικές οργανώσεις έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται με τους Ιταλούς, Αμερικάνους, Κολομβιανούς και άλλους φορείς του διεθνούς οικονομικού εγκλήματος.

Ελάχιστη προσπάθεια υπάρχει για την μεταμφίεση των δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα και έμμεσα με το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Είναι συνηθισμένο το θέαμα ανθρώπων που ξαφνικά βρέθηκαν να είναι εκατομμυριούχοι, ανθρώπων που δηλώνουν ότι είναι ιδιοκτήτες εστιατορίων και συμπεριφέρονται σαν μεγασιάνες του πλούτου, οι οποίοι συνωστίζονται σε υπερπλήρη καζίνο και οδηγούν πολυτελή αυτοκίνητα όπως άλλοτε οι Κολομβιανοί στο Μαϊάμι.

2.2.2 Η Ρωσική Μαφία

Κατά το 1992 οι αρμοδιότητες ασφαλείας της άλλοτε πανίσχυρης KGB ανατέθηκαν στον Υπουργό ασφαλείας που έχει τώρα την ευθύνη για την καταστολή του λαθρεμπορίου ναρκωτικών, του οργανωμένου εγκλήματος και ιδιαίτερα της οικονομικής εγκληματικότητας.

Από διασταυρωμένες πληροφορίες της Interpol, των αρμοδίων αρχών και των διεθνών οργανισμών οι κυριότερες ομάδες της Ρωσικής «Μαφίας» έχουν πράγματι ενταχθεί στο παγκόσμιο δίκτυο διακινήσεως ναρκωτικών, επωφελοόμενες από το συνεχώς υποτιμώμενο Ρωσικό νόμισμα και τη δραστήρια μαύρη αγορά συναλλάγματος για το ξέπλυμα των εσόδων τους. Σύμφωνα με τις εκθέσεις των διεθνών αυτών οργανισμών τα ρούβλια πωλούνται στους διακινητές της Νότιας Αμερικής έναντι σκληρού νομίσματος σε τιμές μαύρης αγοράς. Οι εμφανιζόμενοι ως έμποροι,

εισαγωγής ή επενδυτές αγοράζουν με το συνάλλαγμα αυτό στο εσωτερικό της κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών χρυσό, πετρέλαιο ή διαμάντια που μεταπωλούνται στις παγκόσμιες αγορές. Είναι γεγονός ότι καταβάλλονται προσπάθειες για την λήψη αποτελεσματικών μέτρων κατά του οργανωμένου εγκλήματος στην ασταθή ακόμη αυτή περιοχή του κόσμου. Μεταξύ αυτών αναφέρονται τα πρώτα μέτρα που λήφθηκαν κατά το 1991 στον τραπεζικό τομέα και αφορούσαν κυρίως την άρση του τραπεζικού απορρήτου σε αρκετές περιπτώσεις, την απαγόρευση σε συνεταιριστικές και πολιτικές οργανώσεις και κυβερνητικές υπηρεσίες να λειτουργούν οι ίδιες πιστωτικά ιδρύματα και την χορήγηση αδειών για τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.

Οι πιο προσοδοφόρες δραστηριότητες των Ρώσων μαφιόζων είναι η διακίνηση ναρκωτικών, το λαθρεμπόριο όπλων, το εμπόριο κλεμμένων αυτοκινήτων, η εκμετάλλευση της πορνείας, η κλοπή έργων τέχνης και αντικών που φυγαδεύονται στο εξωτερικό, αρκετά αλλά οικονομικά εγκλήματα και κυρίως οι απάτες. Η Ρωσική μαφία εμφανίζει το πρότυπο των ευκαιριακών κακοποιών που λειτουργούν σε εγχώριες και διεθνείς αγορές ανάλογα με την περίπτωση. Οι άνθρωποι της συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον τους σε τοπικό επίπεδο προσπαθώντας να ελέγξουν την συγκεκριμένη περιοχή, από την οποία διώχνουν τους ανταγωνιστές τους.

Σε διεθνές επίπεδο χρησιμοποιούν την ικανότητά τους στο λάθρεμπόριο και σε οτιδήποτε παρουσιάζει ευκαιρία κέρδους, από αυτοκίνητα μέχρι όπλα και πυρηνικά ακόμη υλικά, από φάρμακα μέχρι πρώτες ύλες.

Οι Ρώσοι, Γεωργιανοί, Τσετσένοι και άλλες μαφίες επενδύουν τα έσοδά τους χωρίς ιδιαίτερο κίνδυνο αφού δεν υπάρχει κάποιο σύστημα παρακολουθήσεως των επενδύσεων ή των κινήσεων κεφαλαίων. Οι ευκαιρίες για ξέπλυμα που αποτελούν κίνητρο για τους ξένους είναι καλύτερο κίνητρο για τους ντόπιους εγκληματίες, οι οποίοι συνεργάζονται με τους Κολομβιανούς και τους Ιταλούς μαφιόζους.

Η αιφνίδια μετάβαση από την μια άκρη στην άλλη, από την ασφυκτική και αυστηρή πειθαρχία της κρατικής και κομματικής εξουσίας στην αχαλίνωτη ελευθερία της εποχής Γκορμπαισόφ, δημιούργησε όπως ήταν επόμενο στις συνθήκες εκείνες που εκτρέφουν και αναπτύσσουν το οργανωμένο έγκλημα πάντοτε και προπάντων στην εποχή μας. Κατά το 1993 η κατάσταση ήταν τόσο άσχημη και επικίνδυνη, ώστε ανάγκασε τον πρόεδρο Γέλτσιν να δηλώσει, μεταξύ άλλων, ότι «το Οργανωμένο έγκλημα έχει καταστεί η υπό' αριθμόν μια απειλή στα στρατηγικά συμφέροντα της Ρωσίας και στην εθνική της ασφάλεια».

Ο διευθυντής του FBI κατάθεσε στην Μόνιμη Υποεπιτροπή Ερευνών της Γερουσίας ότι κατά το 1994 υπήρχαν στην Ρωσία 5.600 συμμορίες και οργανωμένα δίκτυα με 100.000 τουλάχιστον ενεργά μέλη. Το πρόβλημα που δημιουργούν στην ανοχύρωτη χώρα είναι κατά δέκα φορές σοβαρότερο από ότι είναι το πρόβλημα της Cosa Nostra στις ΗΠΑ.

Ο υπουργός των εσωτερικών της Ρωσίας παραδέχθηκε ότι πάνω από 3.000 μαφιόζικες οργανώσεις εξειδικεύονται στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που συγκεντρώνουν από το οικονομικό έγκλημα υπό την ευρεία έννοια.

Σε έκθεση διεθνών εμπειρογνομόνων τονίζεται ότι το οργανωμένο έγκλημα στην Ανατολική Ευρώπη και ιδίως οι εγκληματικές οργανώσεις της Ρωσίας δεν αποτελούν μόνο εσωτερικό πρόβλημα της ευρύτερης αυτής περιοχής, αλλά δημιουργηθούν αντίστοιχα προβλήματα και σε άλλα κράτη, προπάντων σε γειτονικές χώρες και εκεί που υπάρχουν Ρώσοι εμικρέδες (Αυστρία, Φιλανδία, Γερμανία, ΗΠΑ κ.α.) έχει διαπιστωθεί σε αρκετές υποθέσεις ότι δισεκατομμύρια Δολάρια ύποπτης προελεύσεως φυγαδεύονται από την Ανατολική Ευρώπη Και την Ρωσία προκειμένου να ξεπλυθούν και να επενδυθούν στην Δύση. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις παρανόμων κεφαλαίων που δημιουργούνται σε δυτικές χώρες και επιστρέφουν στην Ρωσία.

Οι αρμόδιες αρχές των ΗΠΑ διαπίστωσαν το 1994 ότι οι Ρώσοι μαφιόζοι είχαν δημιουργήσει στην χώρα αυτή τουλάχιστον 24 οργανωμένα δίκτυα με μεγάλο κύκλο εργασιών και με διασυνδέσεις, όχι μόνο στην Βόρειο Αμερική αλλά και με τις εγκληματικές οργανώσεις στην Ιταλία, την Κολομβία, την Ασία κλπ. Εκείνο που ανησυχεί ιδιαίτερα τις αρμόδιες αρχές και την διεθνή κοινή γνώμη είναι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε η κίνηση πυρηνικών υλικών (πλουτώνιο και εμπλουτισμένο ουράνιο). Πράγματι, η Bundesuriminalamt, δηλαδή η ομοσπονδιακή Αστυνομία της Γερμανίας, ανέφερε 41 περιπτώσεις λαθρεμπορίου τέτοιων ραδιενεργών υλικών κατά το 1991 που έφτασαν τις 241 υποθέσεις το 1993. Αλλά και το FBI ερεύνησε άλλες περιπτώσεις για την πώληση

πυρηνικών υλικών από την Ανατολική Ευρώπη και σε ορισμένες περιπτώσεις της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.¹⁰

Πρόσθετα, οι Ρώσοι μαφιόζοι έχουν δημιουργήσει εξωχώριες ή Παράκτιες επιχειρήσεις στα περισσότερα τέτοια off shore κέντρα καθώς και εταιρίες εισαγωγών-εξαγωγών σχεδόν σε όλες τις χώρες που μετέχουν στην ομάδα κρούσεως του FATE (όργανο κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος) για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Έτσι ανοίγονται λογαριασμοί στα πιστωτικά ιδρύματα ανά τον κόσμο στο όνομα των εν λόγω εταιριών και το παράνομο χρήμα διακινείται μέσω των λογαριασμών αυτών από τράπεζα σε τράπεζα και από χώρα σε χώρα. Η συνηθέστερη δικαιολόγηση των μεταφορών βρώμικου χρήματος σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι ότι τα σχετικά ποσά αποτελούν πληρωμές για τις εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων προς και από την Ρωσία. Παράλληλα διαπιστώνεται ότι ομάδες Ρώσων προβαίνουν σε εκτεταμένες επενδύσεις σε ακίνητα, ξενοδοχεία και τουριστικά συγκροτήματα, εστιατόρια κλπ σε αρκετές χώρες της Δύσεως.

2.2.3 Η περίπτωση των Βαλκανίων¹¹

Το οργανωμένο έγκλημα εισβάλλει αμέσως εκεί όπου ανοίγονται οι αγορές.

¹⁰ Money Laundering Alert, άρθρο με τίτλο «FBI alarmed by rising organized crime activity in Russia», June 1994, 6.7. Γεωργίου Τραγάκη «Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» σελ. 104.

¹¹ «Απογευματινή» φ. της 10ης Μαρτίου '96, ρεπορτάζ Αθαν. Δρούγου – Νίκου Μετρζάνη με τίτλο «Σταυροδρόμι θανάτου τα Βαλκάνια». Γεωργίου Τραγάκη «Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» σελ. 113.

Σήμερα παρέχεται η δυνατότητα σε οποιονδήποτε, χρησιμοποιώντας έναν σχετικά φθινό υπολογιστή και μια τηλεφωνική γραμμή, να κινεί μάζες στοιχείων ολόγυρα στον κόσμο σχεδόν με την ταχύτητα του φωτός. Έτσι και το χρήμα μπορεί να μεταφερθεί σε μια στιγμή, ακόμη και όταν με αυτό πρόκειται να χρηματοδοτηθεί η αγορά κλεμμένων όπλων ή μετατροπή της πάστας του όπιο σε ηρωίνη.

Οι εγκληματικές δραστηριότητες εάν δεν ελέγχουν, κλονίζουν και αποσταθεροποιούν κάθε προσπάθεια για πολιτική και οικονομική μεταρρύθμιση. Όπως αποδεικνύει η ιστορία, η πολιτική σταθερότητα, η δημοκρατία, η λειτουργία της ελεύθερης αγοράς εξαρτώνται από φερέγγυα, σταθερά και έντιμα εμπορικά και χρηματοπιστωτικά συστήματα.

Οποσδήποτε η χώρα μας λόγω της γεωγραφικής της θέσεως υφίσταται ανάλογες επιδράσεις από την έξαρση που παρατηρείται διεθνώς στην χρήση και το λαθρεμπόριο των ναρκωτικών στην Ευρώπη. Στην έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για το 1995 επισημαίνεται μέσω των βαλκανικών χωρών τα σκληρά ναρκωτικά που παράγονται και προέρχονται από την Νοτιοανατολική Ασία, την Μέση Ανατολή και την Τουρκία καταλήγουν πράγματι, στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα της Ευρώπης. Η «Βαλκανική Οδός» είναι γνωστή πριν από αρκετά χρόνια, αλλά το πρόβλημα που δημιουργεί στις διωκτικές αρχές σε διεθνές επίπεδο έχει επιταθεί μετά την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας του Τίτο και τον γνωστά πολεμικά γεγονότα στην Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Συγκεκριμένα, τονίζεται στην έκθεση ότι η Βαλκανική οδός διελύσεως είναι τώρα από Τουρκία μέσω Βουλγαρικών λιμανιών (Μπουργκάζ-Βάρνα) στα Σκόπια και από εκεί μέσω Οχρίδας-Πόγραδετς κατα-

λήγουν τα ναρκωτικά στα λιμάνια της Αυλώνας, στη Ιταλία και από εκεί στην δυτική και κεντρική Ευρώπη. Ειδικότερα η έκθεση του Στέϊτ Ντιπάρτμεντ διαπιστώνει τα ακόλουθα:

- Στην Ελλάδα αυξήθηκε υπέρμετρα η χρήση ναρκωτικών (ηρωίνη κυρίως, αλλά δεν είναι άγνωστη και η κοκαΐνη το κασις καθώς και η χρήση ψυχοτρόπων ουσιών όπως LSD, η έκταση, οι αμφεταβίνη και τα βαρβιτουρικά). Παρά την καλή και αποδοτική συνεργασία της χώρας μας με τις ΗΠΑ οι Αμερικανικές υπηρεσίες ανησυχούν γιατί «οι εκτεταμένες ελληνικές ακτές, ο τεράστιος εμπορικός στόλος στα ελληνικά χέρια και τα χιλιάδες νησιά και νησίδια του Αιγαίου προσελκύουν τους εμπόρους του λευκού θανάτου». Σημεία με ξεχωριστή δραστηριότητα είναι, επίσης, το Δέλτα του Έβρου, το τριεθνές Ελλάδος-Βουλγαρίας-Τουρκίας και η παραμεθόριος Ελληνοαλβανική ζώνη. Υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα οι χρήστες ηρωίνης ανέρχονται σε 70 έως 80 χιλιάδες άτομου.
- Η περιοχή Αλβανίας-Κοσόβου-Σκόπιων χαρακτηρίζεται ως το «τριγωνο του θανάτου». Πολλά εγκληματικά στοιχεία της περιοχής αυτής έχουν δοσοληψίες με ανθρώπους του οργανωμένου εγκλήματος στην Ιταλία, Ελβετία και Γερμανία. Σημαντικές ποσότητες ναρκωτικών διατίθενται στις αγορές αυτές και ακολουθεί το ξέπλυμα και η ανακύκλωση των χρημάτων από το λαθρεμπόριο αυτό. Η Αλβανική αστυνομία είναι ανεπαρκής, ο διασυνοριακός έλεγχος είναι υποτυπώδεις και οι περισσότεροι λαθρομετανάστες Αλβανοί στην Ελλάδα και Ιταλία έχουν κάποια σχέση με ναρκωτικά.

- Κατά κανόνα, στην διακίνηση ναρκωτικών στα Βαλκάνια αλλά και στην Ευρώπη πρωταγωνιστούν οι Τούρκοι. Στην Τουρκία υπάρχουν πολλές διαπιστωμένες περιπτώσεις διαφθοράς στην αστυνομία και στο δικαστικό σώμα. Η πόλη λόγω των αλλαγών στα σύνορα της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με την Τουρκία έχει καταστεί πόλος έλξης για τις παραδοσιακές «οικογένειες εμπόρων ναρκωτικών».

Τούρκοι, Ιρανοί και Πακιστανοί έμποροι ναρκωτικών και όπλων συνεργάζονται πολύ στενά. Χώρος διακινήσεως ναρκωτικών και ξεπλύματος είναι και το τουρκοκρατούμενο μέρος της Κύπρου.

- Η Βουλγαρία είναι ο πιο σημαντικός ενδιάμεσος σταθμός και περιοχή διελεύσεως των ναρκωτικών μεταξύ Τουρκίας και Ρουμανίας καθώς και Τουρκίας – Σκοπίων. Στις χώρες αυτές οργιάζει κυριολεκτικά το λαθρεμπόριο ηρωίνης και είναι γεγονός ότι λόγω του εμπάργκο της Σερβίας από τον Ο.Η.Ε., η Βουλγαρία μεταβλήθηκε σε κύριο διαμετακομιστικό κέντρο ναρκωτικών στα Βαλκάνια.

2.2.4 Παραδείγματα στον Ευρωπαϊκό χώρο σχετικά με την νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες¹²

2.2.4.1 Υπόθεση: Operation Flipper

Για την εξιχνίαση της περίπτωσης αυτής υποθέσεως ξεπλύματος βρώμικου χρήματος η αρμόδια αστυνομική υπηρεσία της Ιταλίας συνεργάστηκε με τις αντίστοιχες αστυνομικές υπηρεσίες της Ελβετίας, του Η-

¹² Πηγή: Γεωργίου Τραγάκη: «Το οργανωμένο έγκλημα και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος» σελ. 69 – 75.

Γεωργίου Τραγάκη: Δελτίο Ενώσεως Ελληνικών Τραπεζών σελ. 14 – 15.

νωμένου Βασιλείου, της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Σλοβενίας. Κύρια μέθοδος της όλης επιχειρήσεως για την «νομιμοποίηση» του παράνομου χρήματος ήταν το σπάσιμο και η κατανομή των σχετικών συναλλαγών σε διάφορες χώρες, έτσι ώστε να εμποδίζεται πολύ η ικνηλάτηση και η πλήρης αναδόμηση της ροής των κεφαλαίων.

Από τις πρώτες επιβεβαιωμένες πληροφορίες που είχε η Ιταλική αστυνομία από διεθνή εμπόριο ναρκωτικών, ένας Ιταλός που είχε τη βάση του στην Σλοβενία ενεργούσε ως μεσάζοντας μεταξύ μιας οργανώσεως διακινητών στο Μιλάνο και ενός Τούρκου. Οικονομικός εγκέφαλος της οργανώσεως ήταν άλλος Ιταλός που εμφανιζόταν ως λογιστής της «εταιρίας» που είχε την έδρα της στην Σλοβενία. Σημειωτέον ότι η συντονισμένη προσπάθεια των δικαστικών αρχών στηρίχθηκε στην παρεμβολή και παρακολούθηση των τηλεφώνων και φαξ που έστελνε και έπαιρνε η εταιρία. Έτσι, ήταν δυνατή η παρακολούθηση των ποικίλων συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων σε διάφορες χώρες. Οι συναλλαγές εμφανίζονται κανονικές, αλλά εκείνο που φαινόταν ασυνήθιστο ήταν το γεγονός ότι σε κάθε συναλλαγή ορίζονταν πολύ υψηλή προμήθεια 22% που έπρεπε να καταβληθεί στους μεσάζοντες σε τρία μερίδια. Πράγματι το ποσοστό αυτό είναι πάρα πολύ υψηλό στην πρακτική των επιχειρήσεων και των τραπεζών για την συγκεκριμένη μορφή συναλλαγής (προεξόφληση αξιόγραφων).

Αναλυτικότερα κάθε φορά εκδίδονταν ένα πακέτο τέτοιων γραμμάτων για προεξόφληση με την χρηματική του αξία που αντιστοιχούσε στο ποσό των 50 εκατομμυρίων δολαρίων. Το ποσό αυτό το οποίο προερχό-

ταν από την διακίνηση ναρκωτικών είχε προηγουμένως κατατεθεί σε Αυστριακές τράπεζες.

Τα γραμμάτια εκδίδονταν την κατάλληλη χρονική στιγμή από Αμερικάνικη εταιρία που είχε την έδρα της στο Delaware των ΗΠΑ και διατηρούσε υποκατάστημα στην Κροατία. Οι τίτλοι έφεραν την ένδειξη: «Billets and Ordre» την έκδοση τους εγγυούταν Βρετανικές τράπεζες με πιστωτικές επιστολές εκ μέρους άλλου χρηματοοικονομικού ενδιάμεσου που λειτουργούσε στον Λονδίνο.

Η όλη επιχείρηση καλυπτόταν από κάποιον Γάλλο με καλό όνομα στην αγορά, ο οποίος ενεργούσε ως πράκτορας της εκδότριας Αμερικανικής εταιρίας. Επιπλέον οι τίτλοι αγοράζονταν από γνωστή χρηματοπιστωτική εταιρία με έδρα το Λιχτενστάιν, ενώ η μετατροπή τους σε μετρητά ελάμβανε χώρα μέσω μιας Ελβετικής τράπεζας.

Η καλοστημένη όσο και περίπλοκη αυτή διαδικασία είχε το πλεονέκτημα ότι με μιας «καθαρίζονταν» 50 εκατομμύρια δολάρια χωρίς να μεσολαβούν περισσότεροι από ένας αγορασιές των χαρτιών. Τα χρήματα που προέρχονταν από την προεξόφληση διοχετεύονταν σε τρεχούμενο λογαριασμό που είχε ανοικτεί στο Λιχτενστάιν στη διάθεση της Αμερικανικής εταιρίας, μείων 22% του ποσού κάθε προεξοφλήσεως για προμήθειες των ενδιαμέσων. Είναι προφανές ότι ο περίπλοκος ιστός των διαδικασιών, συναλλαγών, χρηματικών ενδιαμέσων και άλλων λεπτομερειών αποκτούσε στην δημιουργία ενός πραγματικού λαβύρινθου που να καθιστά επίπονη και αδύνατη την ικνηλάτιση της νομιμοποίησεως του παράνομου χρήματος. Αποδείχτηκε όμως σε αυτή την υπόθεση ότι με την διε-

θνή συνεργασία των διωκτικών αρχών το οργανωμένο έγκλημα δεν είναι άτρωτο.

2.2.4.2 Υπόθεση: Αδερφοί Magharian

Η υπόθεση αυτή παρουσιάζει πρόσθετο ενδιαφέρον γιατί προκάλεσε την παραίτηση του υπουργού Δικαιοσύνης της Ελβετίας, της κυρίας Elizabeth Kopp και την μεταρρύθμιση των διατάξεων Περί τραπεζικού απορρήτου στο μεγάλο αυτό χρηματοπιστωτικό κέντρο του κόσμου. Το σχετικό σκάνδαλο αποκαλύφθηκε τον Νοέμβρη 1988 (και είχε κάποια επίδραση στην διευκόλυνση της έρευνας που γινόταν ταυτόχρονα στη Ελλάδα για το «σκάνδαλο Κοσκωτά»). Οι αδελφοί Μαγγαριάν από ξενοδοχείο της Ζυρίχης ξέπλυναν το μεγάλο ποσό του ενός δισεκατομμυρίου ναρκοδολαρίων και πλέον μέσω εμπόρων χρυσού, Ελβετικών τραπεζών και βουλγάρων συνεργατών τους. Οργάνωσαν την συγκέντρωση των μετρητών από τις πωλήσεις κοκαΐνης και ηρωίνης και την μεταφορά τους στο μεγάλο παζάρι χρυσού της πόλης. Οι τούρκοι χονδρέμποροι μετέφεραν τα φορτία αυτά των καρτονομισμάτων στη Σόφια. Από εκεί ταξινομημένα μεταφέρονται και πάλι σε αυτούσια μορφή στη Ζυρίχη, με Λιβανέζους και Σύρους. Ακολούθησε η κατάθεση του πακτωλού αυτού κυρίως στην credit Swiss και η μετατροπή όλων των ξένων καρτονομισμάτων σε ΗΠΑ.

Τα δολάρια αυτά χρησιμοποιούνταν για την αγορά χρυσού σε πλάκες από γνωστό Λιβανέζο ντίλερ πολύτιμων μετάλλων. Ο χρυσός μεταφέρονταν οδικός πίσω στη Σόφια και από εκεί στην Πόλη όπου χρησι-

μευε για την πληρωμή των τούρκων λαθρέμπορων ναρκωτικών. Σημειώ-
τέων ότι οι αδελφοί Μαγγαριάν χρησιμοποιούσαν επίσης ναρκοδολάρια
που μεταφέρονταν στην Ελβετία από την Αμερική και από τις «πιάτσες»
της Ευρώπης, αγόραζαν χρυσό από τον ίδιο Λιβανέζο έμπορο και τον έ-
στελναν στον Παναμά.

Η αποκάλυψη της παραπάνω δραστηριότητας στον ελβετικό τύπο
δημιούργησε τις προϋποθέσεις πολιτικών αλλαγών και σημαντικής τρα-
πεζικής μεταρρυθμίσεως στην χώρα.

2.2.4.3 Η υπόθεση των αδελφών Τσετσένων Outsier

Η ιστορία των δυο αδελφών Τσετσένων που δολοφονήθηκαν το Φε-
βρουάριο του 1993 από Αρμένιους συνεργάτες τους σε πολυτελές διαμέ-
ρισμα του Λονδίνου (αξίας ενός εκατομμυρίου στερλινών) παρουσιάζει
αρκετό ενδιαφέρον σε ότι αφορά την κατάσταση που δημιουργήθηκε με-
τά τη διάλυση της Σοβιετικής Ενώσεως, γεγονός που χειροτέρευσε τα
πράγματα στον τομέα της προλήψεως και καταστολής του ξεπλύματος.

Οι αδελφοί Outsier είχαν φτάσει στο Λονδίνο μόλις τον Νοέμβριο
του 1992 με σάκους που περιείχαν χύμα 5 εκατομμύρια δολάρια και
άλλα τόσα περίπου σε γερμανικά μάρκα. Προέλευση του θησαυρού αυ-
τού ήταν η πλούσια σε πετρέλαια δημοκρατία της Τσετσενίας στον βόριο
Καύκασο. Όπως ακούστηκε στην δίκη των φονιάδων τους που έγινε στο
γνωστό κακουργιοδικείο του Old Bonley, τα χρήματα αυτά προέρχονταν
κυρίως από μια Γερμανική εταιρία μηχανολογικού εξοπλισμού που είχε
επενδύσει στα πετρέλαια της Τσετσενίας. Εκπρόσωπος της γερμανικής

εταιρίας είχε γευματίσει με έναν από τους αδελφούς και έναν από τους δολοφόνους. Επίσης, κατατέθηκε στην δίκη ότι το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων προοριζόνταν για την αγορά πυραύλων Stinger για το Αζερμπαϊτζάν που πολεμούσε με την Αρμενία.

Άλλο ενδιαφέρον σημείο της εξεταζόμενης υποθέσεως είναι ότι οι αδελφοί Outsier ενεργούσαν ως διπλωματικοί εκπρόσωποι της Τσετσενίας και είχαν παραγγείλει γραμματόσημα, διαβατήρια και τραπεζογραμμάτια από την τράπεζα της Αγγλίας.

Οι έρευνες των αρμοδίων αρχών απέδειξαν ότι σημαντικού ύψους κατάθεσης έγιναν σε μια από τις μεγάλες βρετανικές τράπεζες και σε ένα αμερικανικό χρηματοδοτικό ίδρυμα στο Λονδίνο. Άλλοι λογαριασμοί ανοίχτηκαν για την δημιουργία «εταιριών βιπρίνας» στις Μπαχάμες και British Virgin Islands. Ακόμη οι αδελφοί Τσετσένοι με τους συνεργάτες τους πλησίασαν άλλες βρετανικές και ξένες τράπεζες στο εξής και άνοιξαν λογαριασμούς σε δολάρια ΗΠΑ, γερμανικά μάρκα, αυστριακά σελίνια, γαλλικά και ελβετικά φράγκα. Ταυτόχρονα ίδρυσαν μια εταιρία για την διαχείριση και μεταφορά των κεφαλαίων τους σε ολόκληρο τον κόσμο. Μέσα σε λιγότερο από τρεις μήνες το δίκτυο αυτό των ξεπλυτών είχε δημιουργήσει διασυνδέσεις με ηλεκτρονικές μεταφορές και είχε δημιουργήσει διασυνδέσεις με ηλεκτρονικές μεταφορές και είχε δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς στο Χόλιγουντ, την Βιέννη, την Αγία Πετρούπολη, την Μόσχα, την Βαρσοβία, το Παρίσι, το Μπουργάς στη Βουλγαρία και την Λευκωσία. Αρκετοί από τους λογαριασμούς αυτούς στοπ όνομα εταιριών – βιπρίνας κινήθηκαν από την έδρα των αδελφών

Τσετσένων η καριέρα των οποίων σταμάτησε κατά τον προαναφερόμενο τρόπο.

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι λίγο πριν από τον φόνο τους, που είχε μεγάλη δημοσιότητα στο Βρετανικό τύπο, διαπραγματεύονταν την σύναψη δανείου 260 εκατομμυρίων δολαρίων με γνωστό Αμερικανικό απατεώνα, ο οποίος είχε στενούς δεσμούς με την μαφία. Ο τελευταίος διαβεβαίωσε τους Τσετσένους ότι διαφερόταν για επενδύσεις στα πετρέλαια της χώρας τους και ότι ήθελε να τους πωλήσει μια εξωχώρια τράπεζα.

2.2.4.4 Γνωστά διεθνή συνδικάτα οργανωμένου εγκλήματος¹³

- Chinese Triads που από πολλά χρόνια δραστηριοποιούνται στις κοινότητες των κινέζων σε ολόκληρο τον κόσμο και ιδιαίτερα στο Άμστερνταμ, Λονδίνο, Μάτζεστερ, Νέα Υόρκη και Άγιο Φραγκίσκο. Οι «Τριάδες» εξειδικεύονται και επιδίδονται κυρίως στα παράνομα παιχνίδια και στοιχήματα, στους εκβιασμούς και παροχή προστασίας, στα αδικήματα κατά των ηθών κλπ. Στις διεθνείς τους δραστηριότητες περιλαμβάνεται η διακίνηση της ηρωίνης προς την Ευρώπη και τις ΗΠΑ καθώς και το λαθρεμπόριο πολυτελών αυτοκινήτων, γιτσι, η μεταφορά εργατών που μεταναστεύουν προς εξεύρεση εργασίας κ.ο.κ. Μεγάλη κινητικότητα παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και εντοπίστηκε η προσπάθεια των «Τριάδων» να εξασφαλίσουν νέες βάσεις ενόψει της

¹³ Γεωργίου Εμμ. Τραγάκη, Φυλαχτείτε από τους απατεώνες της Νιγηρίας, Οικονομικός Ταχυδρόμος, φ. της 17^{ης} Αυγούστου 1995.
Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (ξέπλυμα χρήματος) σελ. 14-15.

υπαγωγής του Χονγκ- Κονγκ στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας το 1999. Το Υπουργείο των Εσωτερικών των ΗΠΑ υπολόγιζε ότι οι δραστηριότητες «Chinese Triads» αποτιμούνται σε 210 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο.

- **Colombian Cartels:** Στην διεθνή αρθρογραφία και βιβλιογραφία τα κολομβιανά καρτέλ της κοκαΐνης καταλαμβάνουν την πρώτη θέση σε ότι αφορά το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, φημίζονται για την τέλεια οργάνωση και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν. Αρκεί να σημειωθεί ότι οργανωτικά κάθε επιχείρηση περιλαμβάνει αφενός τα δίκτυα παραγωγής, μεταφοράς και διακινήσεως της κοκαΐνης σε ολόκληρο τον κόσμο και αφετέρου τις υπηρεσίες που ασχολούνται συστηματικά με την νομιμοποίηση των τεράστιων εσόδων, τα οποία τοποθετούνται σε διάφορα επενδυτικά σχήματα, κατά προτίμηση στα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα της Ευρώπης (Λουξεμβούργο, Ελβετία, Γερμανία).
- **Sicilian Mafia:** Η διαβόητη Σικελιανή μαφία μαζί με την σκληρή «ντράγκετα» τη «χρυσή κορώνα» και την «Καμάρα» απείλησε προς στιγμήν την διάλυση ολόκληρης της πολιτικοοικονομικής και κοινωνικής βάσεως της Ιταλίας. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η πρακτική του ξέπλυματος θεωρείται ότι αποτελεί μέρος της Σικελιανής κουλτούρας και ότι οι χρησιμοποιούμενες τεχνικές μέθοδοι για την νομιμοποίηση του πακτωλού του βρώμικου χρήματος είναι τόσο πολύ προηγμένες ώστε να εκπλήσσουν και αυτοί οι εμπειρογνώμονες. Συνήθως επενδύουν ή αποκτούν επιχειρήσεις τις οποίες διευθύνουν ανάλογα, αναμιγνύοντας έτσι χρήματα που είναι για νομιμοποίηση με χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία καθαρά. Έχουν προτίμηση στις επι-

χειρήσεις κατασκευής διαμερισμάτων, στην απόκτηση καταστημάτων, εταιριών εισαγωγών-εξαγωγών, εστιατορίων κλπ. Η αρμόδια διωκτική αρχή αναφέρει ότι τα κύρια κυκλώματα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ιταλία είναι : το τραπεζικό σύστημα, επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον εξωτραπεζικό χρηματοοικονομικό τομέα, οι δραστηριότητες leasing και factoring, οι εμπορικές επιχειρήσεις, η εξαγορά επιχειρήσεων καζίνο κ.ο.κ..

- Russian Mafia: οι εγκληματικές οργανώσεις στην Ρωσία μολονότι δημιουργήθηκαν μετά την κατάρρευση του παλαιού πολιτικού καθεστούς απέκτησε μεγάλη φήμη στο πεδίο του ξεπλύματος. Από την διεθνή ειδησιογραφία και τις εκθέσεις διεθνών οργανισμών προκύπτει ότι οι μαφίες των Ρώσων, Γεωργιανών και Τσετσένων αναπτύσσουν έντονη δραστηριότητα στην διακίνηση ναρκωτικών, στην κλοπή έργων τέχνης και αντικών και την πώληση τους στις χώρες της Δύσεως, στις κλοπές αυτοκινήτων, στο εμπόριο όπλων, στην εκμετάλλευση της πορνείας κ.α..

Μεγάλη δραστηριότητα εντοπίζεται επίσης στο λαθρεμπόριο συναλλάγματος, σε τέτοια μάλιστα κλίμακα ώστε να ανησυχεί και να προβληματίζεται πολύ η Ρωσική Κυβέρνηση. Επίμονες φήμες αναφέρουν ότι μεγάλος αριθμός τραπεζών ελέγχεται από την Ρωσική Μαφία.

Πρόσθετα υπάρχουν διάφορες άλλες τοπικές μαφίες όπως η Τουρκική που αναπτύσσει δραστηριότητα στις μεγάλες αγορές ναρκωτικών, οι Γιαπωνέζοι Yakuza, οι Τζαμαϊκανοί Posses, τα δίκτυα των εγκληματιών και απατεώνων της Δυτικής Αφρικής και προπάντων οι Νιγηριανοί. Θύματα των τελευταίων υπήρξαν αρκετοί Έλληνες, γι' αυτό

συνιστάται σε όλους που λαμβάνουν κάποια επιστολή που υπόσχεται πάρα πολλά οικονομικά οφέλη, αρκεί να απαντήσουν δίνοντας όμως κάποια υπογραφή και τον αριθμό του τραπεζικού λογαριασμού τους, να την πετούν στο καλάθι των αχρήστων.

2.3 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΗΠΑ

2.3.1 Η πρώτη εκδήλωση του φαινομένου στις ΗΠΑ

Οι πρώτοι «καθαριστές» ή «ξεπλυντές» του χρήματος που συγκέντρωναν οι λαθρέμποροι ναρκωτικών στις ΗΠΑ, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, ήταν μικροί μεταφορείς «βαποράκια» οι οποίοι παρελάμβαναν τα χαρτονομίσματα μικρής συνήθως ονομαστικής αξίας, ταξινομημένα πρόχειρα τα οποία μετέφεραν κατά ομάδες για κατάθεση στις πολλές και διάφορες τράπεζες της αχανούς χώρας μέσα σε τσάντες, καρτοφύλακες, κιβώτια, σακούλες.

Η αλήθεια είναι ότι αρχικά οι τράπεζες αυτές δεχόντουσαν ευχαρίστως αυτόν τον ξαφνικό χείμαρρο των ναρκοδολαρίων και έκλειναν Κυριολεκτικά τα μάτια τους αφού δεν υπήρχε νομοθεσία που να απαγορεύει ρητά τις συναλλαγές αυτές. Άλλωστε οι τραπεζοκράδοι αυτοί έλεγαν ή άφηναν να εννοηθεί ότι ο καθημερινός αυτός όγκος των χαρτονομισμάτων αποτελούσε τις εισπράξεις εστιατορίων, μανάβικων, φαρμάδικων, βενζινάδικων, κινηματογράφων και θεάτρων, τσίρκων κλπ. Φυσικά οι τράπεζες δεν είχαν ιδιαίτερο λόγο να εξηγήσουν πως ήταν δυνατόν τέτοια καταστήματα και επιχειρήσεις να συγκεντρώνουν καθημερινά μέχρι και ε-

νάμιση εκατομμύριο καρτονομίσματα μικρής ονομαστικής αξίας μόνο στην περιοχή λειτουργίας τους.

Άλλο κοινό γνώρισμα των συναλλαγών αυτών ήταν η εντολή που έδιναν οι καταθέτες αυτοί να μεταφερθούν τα κατατιθέμενα ποσά σε λογαριασμούς άλλων τραπεζών την επόμενη ή μεθεπόμενη εργάσιμη μέρα. Ακόμη και έτσι οι τράπεζες εκείνες κέρδιζαν πολλά από τον όγκο αυτών των συνεχώς διακινούμενων ναρκοδολαρίων, γιατί δημιουργήθηκε στην Αμερική μια μεγάλη τραπεζική αγορά πολύ βραχυπρόθεσμων δανείων.

2.3.2 Η συνταρακτική υπόθεση της B.C.C.I.

2.3.2.1 Η «Διεθνής Τράπεζα των Απατεώνων και Εγκληματιών».

Η ιστορία της διαβόητης αυτής διεθνούς τράπεζας, που ιδρύθηκε στο Λουξεμβούργο το 1972 από τον Πακιστανό τραπεζίτη, Aga Hassan Abedi, είναι πλούσια σε παραδείγματα υποθάψεως και διευκολύνσεως εγκληματικών πράξεων, παραβίασεως των κανόνων εποπτείας και της έννομης τάξεως καθώς και των τεράστιων δυνατοτήτων που έχει το οργανωμένο έγκλημα όταν ελέγχει ή εξασφαλίζει τη συνεργασία ενός τέτοιου πιστωτικού ιδρύματος.

Μέχρι το 1985 η Bank of credit and commerce International («Διεθνής Τράπεζα Πιστώσεων και Εμπορίου») ανέπτυξε δραστηριότητα μεγάλη και είχε εγκατασταθεί σε 70 χώρες (όχι όμως στην Ελλάδα) και το σύνολο του ενεργητικού της έφτασε τα 20 δισεκατομμύρια δολάρια.

Αρχικά οι δραστηριότητες της B.C.C.I. που αρκετοί την αποκαλούν «Διεθνή Τράπεζα Απατεώνων και Εγκληματιών» («Bank of Crooks

and Criminals International»), χρηματοδοτήθηκαν με κεφάλαια του σουλτάνου Αμπού Ντάμπι, ενώ η Bank of America έχει επενδύσει 2,5 δισεκατομμύρια δολάρια μετέχοντας μέχρι το 1980 στο κεφάλαιο της πολλά υποσχόμενης αυτής τράπεζας, η οποία φιλοδοξούσε να διαδραματίσει ρόλο πρωταγωνιστικό, στην ανάπτυξη του τρίτου κόσμου.

Ωστόσο, δεν άργησε να αποκτήσει την φήμη ότι παρείχε κυρίως προσωπικές τραπεζικές εξυπηρετήσεις και ειδική μεταχείριση σε πολύ πλούσιους πελάτες, είτε από χώρες τριτοκοσμικές είτε αναπτυγμένες, οι οποίοι εξασφάλιζαν την απαλλαγή τους από φορολογικές και άλλες υποχρεώσεις απολαμβάνοντας ταυτόχρονα απόλυτη μυστικότητα σε ότι αφορά την κίνηση και το ύφος των τραπεζικών λογαριασμών τους σε ολόκληρο τον κόσμο. Τον κεντρικό έλεγχο είχε η B.C.C.I. Holdings S.A. με έδρα το Λουξεμβούργο, που είχε δυο συγκροτήματα επιχειρήσεων, ένα στο Λουξεμβούργο και το άλλο στα Cayman Islands. Το πρώτο ενεργούσε τραπεζικές εργασίες αφενός στο Ηνωμένο Βασίλειο έχοντας καταστήματα στο Λονδίνο και σε άλλες πόλεις, αφετέρου στις ΗΠΑ με κεντρικό κατάστημα στην Νέα Υόρκη, ενώ τα καταστήματα της B.C.C.I. στην Florida εποπτεύονταν από το συγκρότημα της ίδιας πάντοτε τράπεζας στα νησιά Καϋμάν. Άλλη σημαντική λεπτομέρεια ως προς το πονηρό στήσιμο της B.C.C.I. ήταν ότι από το εξωχώριο αυτό χρηματοοικονομικό κέντρο ελέγχονταν και κατευθύνονταν οι δραστηριότητες των καταστημάτων που έχει στην Γαλλία, στις Μπαχάμες, στην Καραϊβική, στην κεντρική Αμερική και σε όλες τις χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι δραστηριότητες του συγκροτήματος της B.C.C.I. (overseas) με έδρα τα Νησιά Καϋμάν ήταν κατανεμημένες σε μικρότερες περιοχές. Υπήρχε πχ περιφε-

ρειακή διοίκηση στο Miami που ήλεγχε τη Φλόριντα, τις Μπαχάμες, τον Παναμά και την Κολομβία. Από την περιοχή αυτή η B.C.C.I. αντλούσε πολλά έσοδα μετέχοντας ενεργά σε ποικίλες επιχειρήσεις και πολλά σχήματα ξεπλύματος ναρκοδολαρίων.

Παρόλα αυτά κατά το 1986 άρχισαν να κυκλοφορούν φήμες ότι η πασίγνωστη πλέον τράπεζα αντιμετωπίζει προβλήματα φερεγγυότητας και ότι είχε εμπλακεί σε επικίνδυνες σχέσεις και δοσοληψίες με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις του εγκλήματος. Όπως αποδείχθηκε αργότερα, η B.C.C.I. ήταν πράγματι αναμειγμένη σε πολυάριθμες υποθέσεις που αφορούσαν ξέπλυμα βρώμικου ή μαύρου χρήματος, λαθρεμπόριο όπλων, απάτες δωροδοκίες κ.ο.κ.. Για πέντε ακόμη χρόνια οι εγκληματικές δραστηριότητες και τα σκάνδαλα της τράπεζας συνεχίστηκαν, έως ότου επενέβησαν τον Ιούλιο του 1991 οι εποπτικές αρχές επτά δυτικών χωρών, οι οποίες διαπίστωσαν ότι η B.C.C.I. ήταν βουτηγμένη στην απάτη και είχε τεράστιες «μαύρες τρύπες». Τον Οκτώβριο του 1991 οι αρμόδιες εποπτικές και διωκτικές αρχές των ΗΠΑ άρχισαν συστηματικές επιθεωρήσεις και ελέγχους, μεταξύ των άλλων, για να διαπιστώσουν πως η «τράπεζα των απατεώνων και των εγκληματιών» εξαγόρασε τρεις άλλες τράπεζες ενώ βρισκόταν σε τέτοια δεινή οικονομική κατάσταση, που ωστόσο μπόρεσε να την αποκρύψει για αρκετά χρόνια.

2.3.2.2 Το αποτέλεσμα της έρευνας: Operation Currency Chase.

Η εγκληματική προδιάθεση της διοικήσεως και των διευθυντικών στελεχών της B.C.C.I. στις ΗΠΑ τεκμηριώθηκε από την επιχείρηση που

οργάνωσε η τελωνιακή υπηρεσία (U. S. Customs) στην υπόθεση «Operation C. Chase».

Όλοι αυτοί ήταν πρόθυμοι και έτοιμοι να αναλάβουν το ξέπλυμα χρημάτων από το χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο της κοκαΐνης, της ηρωΐνης και άλλων ναρκωτικών ή ψυχοτρόπων ουσιών. Σημειωτέον οι Τελωνιακοί μυστικοί πράκτορες, εφοδιασμένοι με πλαστές ταυτότητες, δημιούργησαν επιχειρήσεις και γραφεία για την περίπτωση σε διάφορες πόλεις και σε συνεργασία με αρκετές τράπεζες άνοιξαν λογαριασμούς για να κάνουν καταθέσεις και αναλήψεις μεγάλων ποσών δολαρίων, ενώ παράλληλα μπόρεσαν να εισδύσουν στα τοπικά δίκτυα διακινήσεως ναρκωτικών. Έτσι κατόρθωσαν να παίρνουν τα ναρκοδολάρια από τους διακινητές και να τα καταθέσουν στους λογαριασμούς που είχαν ανοίξει με τις συνεργαζόμενες τράπεζες.

Μετά την κατάθεση, τα ποσά αυτά άλλα μεν εμβάζονται με επιταγές ή στέλνονται με τηλεγραφικά εμβάσματα, σύμφωνα με τις οδηγίες των διακινητών, σε τραπεζικούς λογαριασμούς στην ίδια ή άλλη πόλη των ΗΠΑ άλλα δε κεφάλαια μεταφέρονται σε λογαριασμούς ξένων τραπεζών. Αρκετά συχνά τα χρήματα αυτά επέστρεφαν στους λαθρεμπόρους των ναρκωτικών με την μορφή επιταγών πληρωτέων σε άτομα με ψευδώνυμο. Σε κάθε τέτοια συναλλαγή οι πράκτορες κρατούσαν το 4% των ποσών ως προμήθεια για τις υπηρεσίες ξεπλύματος που παρείχαν.

Όταν ήρθε η κατάλληλη στιγμή οι επικεφαλής της Operation C. Chase άνοιξαν λογαριασμό στην B.C.C.I. του Παναμά με σκοπό να ανακαλύψουν την διόδευση των ναρκοδολαρίων πριν καταλήξουν στην Κολομβία ως προϊόν δήθεν εξαγωγής προϊόντων από την χώρα αυτή. Τελικά

πέτυχαν «με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια». Το ξεκίνημα της παγιδεύσεως έγινε κατά τα μέσα Οκτωβρίου 1987 όταν οι λαθρέμποροι της κοκαΐνης παρέδωσαν σε τρεις δόσεις στους μυστικούς πράκτορες μετρητά συνολικού ύψους 2,3 εκατομμύρια δολάρια για να αρχίσει η διαδικασία του ξεπλύματος. Αυτοί κατέθεσαν τα χρήματα σε τράπεζα του Νιτρόιτ και από εκεί τα μετέφεραν με τηλεφωνικό έμβασμα σε τράπεζα της Φλόριδας. Στη συνέχεια τα ναρκοδολάρια αυτά μεταφέρονταν με επιταγές στο λογαριασμό που είχε ανοικτεί στη B.C.C.I. Παναμά, αακολουθήσε η ανάληψη των ποσών αυτών από τους Κολομβιανούς με την εξαργύρωση επιταγών εκδόσεως των τελευταίων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην τηλεφωνική επικοινωνία που υπήρχε μεταξύ του διευθυντή της B.C.C.I. και των μυστικών πρακτόρων ο πρώτος τόνιζε ότι η τράπεζά του ήταν «full service bank» και παρείχε όλα τα εκέγγυα της μυστικότητας. Επίσης, τόνιζε ότι ο πιο σίγουρος τρόπος για την μεταφορά παράνομων κεφαλαίων διεθνώς ήταν μέσω αριθμημένων πιστοποιητικών καταθέσεων.

Πρόσθετα ο ίδιος συνιστούσε με τα χρήματα από την διάθεση των ναρκωτικών να ανοίγονται προθεσμιακοί λογαριασμοί καταθέσεων κατά προτίμηση σε τράπεζες του Λουξεμβούργου, της Ελβετίας, του Λονδίνου και του Παρισιού και ότι αν οι δικαιούχοι των λογαριασμών αυτών είχαν ακίνητη περιουσία στις ΗΠΑ θα μπορούσε αυτή να χρησιμεύσει ως δικαιολογία για την χορήγηση δήθεν δανείων από το εξωτερικό και για πρόσθετη διευκόλυνση της διαδικασίας ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος.

Ακόμη τα διευθυντικά στελέχη της B.C.C.I. Παναμά εκμυστηρεύθηκαν ότι ο καλύτερος πελάτης τους ήταν ο στρατηγός Manuel Noriega πρωθυπουργός της χώρας αυτής, ο οποίος παραπέμφθηκε τον Μάρτιο του 1988 να δικαστεί στο Μiami για παραβίαση της νομοθεσίας των ΗΠΑ σχετικά με τα ναρκωτικά και το ξέπλυμα χρημάτων. Για αντίποινα η Κυβέρνηση του Παναμά «πάγωσε» όλους τους λογαριασμούς των ξένων τραπεζών, γι' αυτό οι πράκτορες της Operation C. Chase μετέφεραν την δραστηριότητά τους και συνεργάζονταν με τα καταστήματα της B.C.C.I. στην Ευρώπη.

Πρόσθετα οι μυστικοί πράκτορες έμαθαν, μεταξύ άλλων, ότι ο πρώην υπουργός άμυνας των ΗΠΑ και γνωστός δικηγόρος της Ουάσιγκτον Clifford βοήθουσε για να απαιτήσει η B.C.C.I. τον έλεγχο τριών τραπεζών.

2.3.2.3 Συμπεράσματα από την κακοποιό δράση της B.C.C.I.

Εκείνο που δημιουργούσε κατάπληξη και ερωτηματικά ήταν η πάση θυσία και με όλα τα αθέμιτα μέσα προσέλκυση κεφαλαίων στην τράπεζα αυτή, χωρίς κανένα διαταγμό για την προέλευση και το ποιόν τους. Τον Ιούλιο του 1991 οι επιθεωρητές της τράπεζας της Αγγλίας διαπίστωσαν ότι οι άνθρωποι της B.C.C.I. προσπαθούσαν να αποκρύψουν ζημιές αρκετών δισεκατομμυρίων δολαρίων μετερχόμενοι όλα τα παράνομα μέσα, όπως είναι οι δωροδοκίες, τα εικονικά δάνεια, καταθέσεις που δεν υπήρχαν στα βιβλία της τράπεζας και ταχύτατες μεταφορές κεφαλαίων από ένα μέρος της αμαρτωλής τράπεζας στο άλλο. Όπως δήλω-

σαν και οι ελεγκτές της Price Waterhouse οι οποίοι αποκάλεσαν το αληθινό πρόσωπο της B.C.C.I. και έδωσαν την δυνατότητα στις εποπτικές αρχές να επέμβουν, η περίπτωση της τράπεζας αυτής υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες και περισσότερο περίπλοκες απάτες στην τραπεζική ιστορία.

Σε κύριο άρθρο του Αμερικανικού περιοδικού TIME η B.C.C.I. είχε τον τίτλο: «The world's sleaziest bank».

Πολλά γράφτηκαν γύρω από την υπόθεση αυτή. Εκείνο ίσως που αξίζει ακόμη να επισημανθεί είναι ότι αποδεδειγμένα η CIA και άλλες μυστικές υπηρεσίες πολλών χωρών έκαναν εκτεταμένη χρήση των υπηρεσιών της B.C.C.I. προκειμένου να διευκολύνουν την επίτευξη των σκοπών τους. Από καθαρώς πρακτική τραπεζική άποψη αυτό θεωρείται από πολλούς ότι υπήρξε φυσικό επακόλουθο, εφόσον η B.C.C.I. ήταν μεγάλη διεθνής τράπεζα με 70 και πλέον καταστήματα ανά τον κόσμο. Αλλά Παραμένει το γεγονός ότι οι κανόνες εποπτείας επί των διεθνών τραπεζών ήσαν αδικαιολόγητα ανεπαρκείς, αφού για μια σειρά ετών οι κεντρικές τράπεζες δεν αντιλήφθηκαν τίποτε και χρειάστηκε η μεγάλη συμβολή των αμερικανικών διωκτικών αρχών για να αρχίσει «να ξετυλίγεται το νήμα».

Το κεντρικό συμπέρασμα ωστόσο είναι ένα πιστωτικό ίδρυμα που ελέγχεται ή συνεργάζεται με το οργανωμένο έγκλημα είναι το ίδιο ένας επικίνδυνος εγκληματίας που ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να προκαλέσει μεγάλη βλάβη στην έννομη τάξη και στο διεθνές και εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα που στηρίζεται πρώτιστα στην εμπιστοσύνη του κοινού. Στην B.C.C.I. διαμορφώθηκε από τους ιδρυτές της η κοινή αντίληψη και η λειτουργική αρχή ότι ο σκοπός, δηλαδή ο άκρατος πλου-

τισμός, αγιάζει τα μέσα. Πράγματι, σε όλα τα καταστήματά της τονίζονται ότι εκείνο που ενδιέφερε την τράπεζα ήταν το πολύ χρήμα, ανεξάρτητα από την προέλευσή του και το προϊόν των κατόχων του. Γι' αυτό διαφήμιζαν την απόλυτη μυστικότητα και διακριτικότητα που δειίπε τις συναλλαγές της και την έλλειψη κάθε σεβασμού προς τους κανόνες δικαίου, οι οποίοι άλλωστε είναι ευμετάβλητοι και έτσι μπόρεσαν να αλλάξουν και να παρακαμφθούν.

Όπως προκύπτει από το ιστορικό της Operation C. Chase σε εννέα συγκεκριμένες περιπτώσεις οι μυστικοί πράκτορες αποκάλυψαν στους μάνατζερς της διαβόητης τράπεζας ότι σ' όλες τις καταθέσεις τους επρόκειτο περί χρημάτων από εισπράξεις ναρκωτικών, αλλά οι άνθρωποι της B.C.C.I. όχι μόνο δεν έδειξαν την παραμικρή συγκίνηση, αλλά ενθάρρυναν τους καταθέτες να φέρουν περισσότερα χρήματα χωρίς να τηρούνται οι υποχρεώσεις του νόμου για εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας, της αρχειοθέτησεως των στοιχείων αυτών και της υποβολής αναφορών στις αρμόδιες αρχές. Αυτή η ακριβώς η κουλτούρα της απάτης, της Παρανομίας και της άκρας μυστικότητας των συναλλαγών μετέβαλαν την B.C.C.I. σε άδυτο των λαθρεμπόρων ναρκωτικών και όπλων καθώς και άσυλο τρομοκρατών, απατεώνων, μεγάλων φοροφυγάδων, δικτατορίσκων του τρίτου κόσμου, αλλά και καταφύγιο μυστικών υπηρεσιών.

2.4 ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

2.4.1 Τι είναι «φορολογικοί παράδεισοι»

Είναι απόλυτα εξακριβωμένο ότι σε ορισμένα σε ορισμένα νησιά και κρατίδια διάσπαρτα σ' ολόκληρο τον κόσμο, τα οποία παρέχουν απεριόριστα φορολογικά και άλλα κίνητρα και άπειρες άλλες τραπεζικές και επιχειρηματικές διευκολύνσεις, ευδοκιμεί, υποβοηθείται και λαμβάνει χώρα ξέπλυμα χρήματος σε ευρύτερη έκταση. Πρέπει όμως να ομολογηθεί ότι στην σχετική βιβλιογραφία, ειδησεογραφία και αρθρογραφία επικρατεί μεγάλη σύγχυση εννοιών, πρακτικών, υποθέσεων και των επιμέρους ρυθμίσεων. Ενιαίος και πλήρης ορισμός για τους «φορολογικούς παραδείσους» δεν υπάρχει.

Η σχετική εγκυκλοπαίδεια ορίζει ότι «φορολογικά παράδεισοι» είναι οι τόποι εκείνοι όπου δεν υπάρχει καμία φορολογική επιβάρυνση ούτε για τους ημιδαπούς ούτε για τους αλλοδαπούς, ή εκεί όπου μόνο τα αλλοδαπά φυσικά και νομικά πρόσωπα απολαμβάνουν πλήρους φορολογικής απαλλαγής ή αυτά έχουν πολύ μικρή φορολογική επιβάρυνση για τα κέρδη τους που πραγματοποιούν στο εξωτερικό, ή εκεί όπου ισχύουν ειδικά φορολογικά προνόμια για ορισμένες επιχειρηματίες και συγκεκριμένες συναλλαγές. (Tax Havens Encyclopedia, Butterworth's).¹⁴

Με βάση το φορολογικό κριτήριο η ίδια αυτή πηγή χωρίζει τους φορολογικούς παραδείσους στις εξής δυο κύριες κατηγορίες: «κύριοι» ή

¹⁴ Γιώργου Τραγάκη: «Οργανωμένο Έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου χρήματος». Κεφάλαιο 5^ο σελ. 171-172.

σημαντικοί (principal) και οριακοί (marginal). Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι ακόλουθοι φορολογικοί παράδεισοι: Aruba, Bahamas, Barbados, Bermuda, British Virgin Islands, Cayman Islands, Anguilla, Netherlands Antilles, Turks and Caicos, Costa Rika, Nevis, Panama, Hong Kong, Liberia, Liechtenstein, Luxembourg, Switzerland, Netherlands, Cyprus, Gibraltar, Isle Of Man, Jersey, Guernsey. Ως «οριακοί» φορολογικοί παράδεισοι αναφέρονται: Andorra, Malta, Israel, Ireland, Monaco.¹⁵

2.4.2 Χαρακτηριστικά «τίμιων» «Φορολογικών Παραδείσων»

Σήμερα υπάρχουν περίπου 45 αναγνωρισμένοι και «καταξιωμένοι» φορολογικοί παράδεισοι σ' ολόκληρο τον κόσμο, ενώ άλλοι 35 προσπαθούν να αποκτήσουν την φήμη (αλλά και την πελατεία) ενός φορολογικού παραδείσου και να μπορούν περήφανα να δηλώνουν την χώρα τους ως «tax free» country ή «tax heaven country».¹⁶

Αν και η προσπάθεια όλων αυτών των κρατών, κρατιδίων και νησίδων είναι αξιόλογη, μόνο 10 – 12 φορολογικοί παράδεισοι έχουν κάποια αξιοπιστία και εγκυρότητα, όπου δεν υπάρχει κίνδυνος απωλειών των χρημάτων που διακινούνται μέσα από αυτά.

Το 1981 οι ΗΠΑ στο Internal Revenue Services έδωσαν μια λίστα με 40 φορολογικούς παραδείσους όπου εξαιρούνται η Ελβετία, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, το Τούγκα, οι Μαλβίδες και τα Φόκλανι (να

¹⁵ Βλέπε χάρτη «Γαλαξίας Βρώμικου Χρήματος» σελ. 42.

¹⁶ Άρθρο Γρηγόρη Ζώρζου «Φορολογικοί Παράδεισοι». Περιοδικό «επενδυτής» Σάββατο 24 – Κυριακή 25 Οκτωβρίου 1992 σελ. 33

γιατί η Αγγλία κατέλαβε τα νησάκια αυτά). Νέος κατάλογος δεν δημοσιεύτηκε!

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός «τίμιου φορολογικού παραδείσου»;

- ✓ Ασφάλεια. Το πρώτο βασικό ερώτημα είναι αν υπάρχει πολιτική και κοινωνική σταθερότητα στην δικαιοδοσία του φορολογικού παραδείσου. Υπάρχει μακρόχρονη ιστορία και παράδοση δημοκρατικής διακυβέρνησης που να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη των κατοίκων; αν όχι τότε υπάρχει κάποιο ρίσκο σ' αυτό το κράτος.
- ✓ Σκληρό νόμισμα. Πρέπει να υπάρχει δυνατότητα διακίνησης σκληρών νομισμάτων και ένα αξιόπιστο νομισματικό σύστημα στο κράτος. Η έλλειψη της δυνατότητας αυτής μειώνει στο ελάχιστο την αξία του φορολογικού παραδείσου, μια και σε κάθε κοινωνική αναταραχή, υποτίμηση κλπ κινδυνεύουν να καθούν τα πάντα.
- ✓ Μυστικότητα. Βασικότατο χαρακτηριστικό είναι και η μυστικότητα που έχει θεσμοθετήσει ο φορολογικός παράδεισος. Εννοείται η ύπαρξη μυστικότητας και το απόρρητο των τραπεζών απέναντι στον καθένα που θα ζητήσει στοιχεία (π.χ. κράτη, ιδιώτες).
- ✓ Νομοθεσία. Η ύπαρξη νομοθεσίας στον φορολογικό παράδεισο και η δυνατότητα χρήσης της αγγλικής γλώσσας είναι ένα ακόμη προσόν για έναν «τίμιο» φορολογικό παράδεισο.
- ✓ Άγνοια ύπαρξης. Το βασικότερο στοιχείο είναι η άγνοια ύπαρξης του φορολογικού παραδείσου και η δημοσιότητά του να χαρακτηρίζεται δημοσιογραφικά σαν χώρος άλλων δραστηριοτήτων (π.χ. Κουβέιτ).

2.4.3 Παραδείγματα Φορολογικών Παραδείσων¹⁷

- * Λουξεμβούργο είναι ως γνωστό ο Παράδεισος των τραπεζών, ο μεγάλος αντίπαλος της Ελβετίας και η χώρα με το πιο αυστηρό τραπεζικό απόρρητο όλης της Γης. Το μέγεθος της γοητείας της τραπεζικής όασης που λέγεται Λουξεμβούργο μας δίνει ο εκεί σερ της Deutsche Bank Εχέχαρτ Στόρκ: « Το υποκατάστημα αυτό είναι επικερδέστερο όλων των άλλων». Περίπου 300.000 ως 400.000 μάρκα κατατίθενται ημερησίως στην πιο όμορφη τράπεζα του μικρού δουκάτου.
- * Βέλγιο. Λίγοι γνωρίζουν ότι το Βέλγιο, δίπλα στις τόσες ομορφιές που προσφέρει, προσφέρει και εξαιρετικά προσοδοφόρες τραπεζικές υπηρεσίες. Στα σύνορα Γερμανίας – Βελγίου, όπου δεν υπάρχει κανένας σχεδόν έλεγχος, τα βαλιτσάκια με το ρευστό εξέρχονται κατά χιλιάδες. Σπάνια παίρνουν βαλιτσάκια με κάτω από 100.000 μάρκα. Βασικά προσόντα Βελγικών τραπεζών; Πολύ αυστηρό τραπεζικό απόρρητο, καμιά παροχή πληροφοριών ή ελέγχου, καμιά παροχή εγγράφων σε οποιαδήποτε ξένη οικονομική υπηρεσία.
- * Λιχτενστάιν. Στο πανέμορφο μικροσκοπικό δουκάτο, που βρίσκεται στριμωγμένο ανάμεσα στην Ελβετία και στην Αυστρία. Το τέταρτο μικρότερο κρατίδιο της Ευρώπης έχει την φήμη του «προφυγίου της εχεμύθειας». Χιλιάδες τουρίστες με γεμάτες από μετρητά βαλίτσες, κάνουν γουηκ-εντ στο Λιχτενστάιν μπαίνοντας ελεύθερα σε αυτό, χωρίς τελωνιακούς ελέγχους και άλλες δυσκολίες. Οι τραπεζικοί υπάλληλοι είναι άκρως προσεκτικοί και εξακριβώνουν με σχολαστικότητα και τα

¹⁷ Έρευνα περιοδικού «Capital» με τίτλο «Τραπεζικοί Παράδεισοι» κεφάλαιο 9 του '95 σελ. 95, 96, 97, 98.

στοιχεία του πελάτη και την προέλευση του χρήματος. Αν δεν πειστούν απολύτως, δεν επιτρέπουν την κατάθεση.

- * **Ελβετία.** Ήδη σήμερα πολλοί Γερμανοί πολίτες αποθηκεύουν στην Ελβετία περίπου 150 δις μάρκα σε μετρητά. Ο νέος φορολογικός νόμος της Γερμανίας σπρώχνει τώρα προς τα εκεί ακόμα πιο πολλούς πελάτες. Κυριότερο προσόν της απέραντης τράπεζας που λέγεται Ελβετία το τραπεζικό απόρρητο. Μόνο ελάχιστοι τραπεζικοί υπάλληλοι γνωρίζουν σε ποιόν ανήκει ο τάδε ή ο δείνα λογαριασμός.
- * **Μαγιόρκα.** Πολλοί γερμανοί που κατοικούν εκεί ή άλλοι που έρχονται για διακοπές άρχισαν να τοποθετούν σιγά σιγά τα μετρητά τους στη Μαγιόρκα, ο λόγος; Μα όπως και όλοι η Ισπανία, το μαγευτικό νησί αποτελεί μια πραγματική φορολογική οάση.
- * **Δανία.** Το τραπεζικό απόρρητο είναι και στην Δανία το βασικό ατού των τραπεζών για προσέλκυση πελατών. Ένα άλλο ατού είναι ότι κανένα δανέζικο πιστωτικό ίδρυμα δεν κρατάει φόρους από τον πελάτη, ενώ η οικονομική κατάσταση του κάθε καταθέτη γνωστοποιείται στο δανέζικο υπουργείο, αλλά όχι και στις υπηρεσίες ξένων χωρών.
- * **Αυστρία.** Η ανωνυμία είναι το σπουδαιότερο όπλο τους προς στις μικρές πόλεις – οάσεις Γιουνγκχολτις και Βάλσερταλ μπορεί και να καταθέσετε μετρητά χωρίς να δηλώσετε και τα στοιχεία. Αλλά και για όλη την υπόλοιπη Αυστρία οι δυο μεγάλες τράπεζες της διαφημίζουν αυτά που θέλει ακριβώς να ακούσει ο τουρίστας με το βαλιτσάκι: δίνει ειδικά υποκαταστήματα για αφορολόγητες καταθέσεις με ελκυστικότητα, πλεονεκτήματα και εχεμύθεια ακόμα και στις τιμές ταξιδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΧΝΙΚΕΣ – ΜΕΘΟΔΟΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΑ- ΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ

3.1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

3.1.1 Γενικές διαπιστώσεις

Οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό σύστημα, υποανάπτυκτο ανα-
πτυσσόμενο και αναπτυγμένο σε ολόκληρο τον κόσμο, μπορεί σήμερα να
αποτελέσει στόχο του οργανωμένου εγκλήματος που μπορεί να διεισδύ-
σει άνετα και να το μετατρέψει σε κέντρο ξεπλύματος βρώμικου χρήμα-
τος.

Δεν υπάρχει ακριβές μέτρο για τη στάθμιση του βαθμού εκθέσεως
στον κίνδυνο αυτόν της προβολής ενός χρηματοπιστωτικού συστήματος
αλλά γίνεται δεκτό ότι τα χαρακτηριζόμενα ως εξωχώρια ή υπεράκτια κέ-
ντρα και φορολογικοί παράδεισοι είναι εκτεθειμένα στους κινδύνους αυ-
τούς κατά πολύ περισσότερο. Οι λόγοι γι' αυτό είναι προφανείς προπά-
ντων εάν ληφθούν υπόψη ορισμένοι παράγοντες που καθιστούν τις χώρες
αυτές ιδιαίτερα ελκυστικές για την όλη διαδικασία της νομιμοποίησης
εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Είναι αναντίρρητο ότι εκεί όπου δεν υπάρχει νομοθεσία και πολι-
τική βούληση για τη λήψη μέτρων κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρή-
ματος, παρέχοντας πρόσθετες δυνατότητες και διευκολύνσεις, έστω και
ακούσια, στις πολυεθνικές επιχειρήσεις των οργανωμένων δικτύων της

παρανομίας που όχι μόνο μπορούν να αναπτύξουν τη δραστηριότητά του σε ολόκληρη την υφήλιο, αλλά μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς τους. Μάλιστα η συνεργασία αυτή δεν αφορά μόνο τη διάπραξη εγκλημάτων αλλά και την ενέργεια νόμιμων επενδύσεων, την αγορά αγαθών, την απόκτηση επιχειρήσεων ή συμμετοχών σε επιχειρήσεις κ.ο.κ..

Οι ισχυροί φορείς του διεθνούς οικονομικού εγκλήματος διαθέτουν επιπλέον, άφθονα υλικά καθώς και την κατάλληλη οργάνωση και εξειδίκευση, χρήματος και οπωσδήποτε γνωρίζουν όλες τις σημαντικές λεπτομέρειες για την καλύτερη εκμετάλλευση και αξιοποίηση των προσφερόμενων ευκαιριών.

Κύριο μέλημα των ενδιαφερομένων είναι να μην αφήσουν οποιοδήποτε ίχνος και το ύψιστο πλεονέκτημα το συγκεντρώνουν γενικά οι χώρες που δεν έχουν ποινικοποιήσει την αντικοινωνική πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος δηλαδή η ευρεία κατηγορία των εξωχώριων ή υπεράκτιων κέντρων και φορολογικών παραδείσων, οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας των Ανεξαρτήτων κρατών τα Βαλκανικά κράτη και οι περισσότερες τριτοκοσμικές χώρες.

3.1.2 Ο εικοσάλογος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος ¹⁸

Λαμβάνοντας υπόψη τα κυριότερα σημεία της αναλύσεώς της μπορούμε να συντάξουμε τον ακόλουθο πίνακα παραγόντων, λόγων και αιτιών που καθιστούν ορισμένες χώρες ιδιαίτερα ελκυστικές για την νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή διευκολύνουν σημαντικά την πολύπλοκη διαδικασία για το ξέπλυμα αυτό.

- ⇒ Χώρες που έχουν απόλυτο ή πολύ αυστηρό τραπεζικό απόρρητο, το οποίο δεν αίρεται ούτε και για την ανίχνευση εγκλημάτων σε βαθμό κακουργήματος.
- ⇒ Τραπεζικά συστήματα όπου δεν υπάρχει η υποχρέωση για την παροχή και εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας των συναλλαγών ή την συμβαλλόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ή εκεί όπου γίνεται εκτεταμένη χρήση κωδικών ή ανωνύμων λογαριασμών, ή αναγνωρίζεται και ενθαρρύνεται η χρήση λογαριασμών μέσω τρίτων προσώπων που ενεργούν κατά εντολή των πραγματικών δικαιούχων, ή τα συστήματα που δεν απαιτούν την αποκάλυψη των πραγματικών δικαιούχων των λογαριασμών.
- ⇒ Εκεί όπου δεν υπάρχουν καθόλου ή υπάρχουν πολύ χαλαροί έλεγχοι στο ξένο συνάλλαγμα, χωρίς αυτό να αποκλείει την εκμετάλλευση των

¹⁸ Η Ιρλανδία ίδρυσε το 1987 το Dublin International Financing Services Center με ειδική έγκριση που πήρε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λειτουργήσει ένα χρηματοοικονομικό κέντρο μέχρι το τέλος του 2005, για την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε πρόσωπα που δεν είναι κάτοικοι της χώρας. Παρέχονται γι' αυτό αξιόλογες φορολογικές απαλλαγές.

Στις Σεϊχέλλες πρόσφατος αναπτυξιακός νόμος περιλαμβάνει ρητές διατάξεις για την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων ανεξάρτητης πηγής από την οποία προέρχονται, παρέχεται μάλιστα ρητά ασυλία στο «βρώμικου χρήματος». Το γεγονός αυτό ανάγκασε την ολομέλεια των διεθνών εμπειρογνομόνων του Financial Action Task Force (FATF) να επέμβει αποφασιστικά για να τροποποιηθεί ο νόμος αυτός που προκαλεί τη διεθνή έννομη τήξη.

Η ελεύθερη χρηματοοικονομική ζώνη της Ταγγέρης έχει αρκετές ομοιότητες με εκείνη του Δουβλίνου αλλά δεν γνώρισε εξαιρετική ανάπτυξη. Κύριο γνώρισμα αυτών των ελεύθερων ζωνών είναι ότι οι τραπεζικές υπηρεσίες περιορίζονται μόνο στους μη κατοίκους.

ευκαιριών που παρέχονται συχνά για ξέπλυμα σε χώρες με αυστηρούς συναλλαγματικούς ελέγχους.

- ⇒ Χώρες με εταιρική νομοθεσία που είναι πολύ προσιτή και απλή στη σύσταση εταιριών, ιδιαίτερα εκεί όπου επιτρέπεται οι εταίροι ή μέτοχοι να κατέχουν ανώνυμα μερίδια ή μετοχές ή να κατέχουν την Κυριότητα των μετοχών μέσω πληρεξουσίων τους και εντολοδόχων.
- ⇒ Χρηματοπιστωτικά συστήματα όπου γίνεται εκτεταμένη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων στον κομιστή.
- ⇒ Χώρες στις οποίες δεν υπάρχουν έλεγχοι κατά την εισαγωγή και εξαγωγή μετρητών με οποιοδήποτε τρόπο και με οποιοδήποτε πρόσωπο έξω από το τραπεζικό σύστημα.
- ⇒ Χώρες που δεν έχουν ποινικοποιήσει την πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.
- ⇒ Χρηματοπιστωτικά συστήματα που χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη και λειτουργία πολλών εξωτραπεζικών επιχειρήσεων που δεν υπάγονται σε νομοθετικό έλεγχο και εποπτεία, ιδιαίτερα σε χώρες όπου ανθεί η παραοικονομία, το παραεμπόριο, ή τοκογλυφία και οι παρατράπεζες.
- ⇒ Εκεί όπου δεν ισχύει η υποχρέωση για την καταγραφή και αρχειοθέτηση του μεγάλου ύψους συναλλαγών σε μετρητά.
- ⇒ Εκεί όπου δεν επιβάλλεται η υποχρέωση για την αναφορά των υπόπτων συναλλαγών σε κεντρικό φορέα ή σε εισαγγελική αρχή.
- ⇒ Νομικά συστήματα που δεν προβλέπουν τη δυνατότητα κατασχέσεων και δημεύσεων των περιουσιακών στοιχείων.

- ⇒ Εκεί όπου οι κανόνες εποπτείας και ελέγχου των φορέων του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι πολύ αδύναμοι, ελλιπείς και ιδιαίτερα όταν οι νομισματικές και εποπτικές αρχές αδιαφορούν ή δεν έχουν το κατάλληλο εκπαιδευόμενο προσωπικό.
- ⇒ Όταν οι διωκτικές αρχές, δηλαδή οι αστυνομικές υπηρεσίες για τη δίωξη ναρκωτικών και του οικονομικού εγκλήματος, οι αρμόδιες τελωνιακές και λιμενικές αρχές δεν έχουν κατάλληλο εξοπλισμό για την εκτέλεση της αποστολής τους.
- ⇒ Χώρες που έχουν αναπτύξει εξωχώρια ή υπεράκτια τραπεζικά συστήματα, ιδίως εκεί όπου είναι εύκολη, ανέξοδη και διακριτική η δημιουργία υπεράκτιων επιχειρήσεων παντός είδους και όπου το άνοιγμα λογαριασμών είναι πολύ απλή υπόθεση.
- ⇒ Χώρες με ζώνες ελεύθερου εμπορίου, όπου δεν υπάρχει σχεδόν κανένας έλεγχος και καμιά εποπτεία του κράτους που παρέχει τη διευκόλυνση αυτή.
- ⇒ Νομοθεσίες που ενθαρρύνουν την πρόσβαση στα διεθνή κέντρα εμπορίας χρυσού της Νέας Υόρκης, της Ζυρίχης, της Πόλης, του Ντουμπάι και της Βομβάης.
- ⇒ Χρηματοπιστωτικά κέντρα που εμφανίζουν εξαιρετικά μεγάλη δραστηριότητα των ξένων τραπεζών, εκεί όπου έχουν εγκατασταθεί πολλά υποκαταστήματα ή θυγατρικές ξένων τραπεζών ή παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη των εργασιών μέσω ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων.
- ⇒ Κράτη με αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση ή με ασυνήθιστη προσφυγή σε μέσα πολιτικής διαφθοράς και ή εκεί όπου η επιχειρη-

ματική και χρηματοπιστωτική κοινότητα ακολουθεί νοοτροπία *laisser faire* μεθόδους αχαλίνωτης δράσεως και αθέμιτου ανταγωνισμού.

- ⇒ Χρηματοπιστωτικά συστήματα με ασυνήθιστα μεγάλο όγκο διατραπεζικών μεταφορών, χαρτονομισμάτων και χρηματοπιστωτικών μέσων πληρωμής.
- ⇒ Χώρες όπου το δολάριο ΗΠΑ ή το Γερμανικό μάρκο, αλλά και άλλα σκληρά νομίσματα γίνονται άμεσα αποδεκτά, ιδιαίτερα εκεί όπου οι τράπεζες και οι λοιποί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να ανοίγουν λογαριασμούς καταθέσεων σε δολάρια ή σε άλλα σκληρά νομίσματα.

3.2 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΟΥ « ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

3.2.1 Γενικές διαπιστώσεις από την τυπολογία του ξεπλύματος

Σε γενικές γραμμές, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, οι τράπεζες και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή οργανισμοί που έχουν από το νόμο το δικαίωμα να δέχονται καταθέσεις, είναι οι κύριοι ενδιάμεσοι φορείς μέσω των οποίων καταθέτονται, μεταφέρονται, μεταμφιέζονται, ανακυκλώνονται και τελικά αποκτούν την επιθυμητή νομιμότητα τα κέρδη από τη διακίνηση ναρκωτικών και από τις άλλες εγκληματικές δραστηριότητες. Όπως ήδη έχει σημειωθεί, η πρώτη αυτή ενέργεια της καταθέσεως χρημάτων με τέτοια προέλευση, συνιστά αυτή καθαυτή κύριο προσδιοριστικό παράγοντα και το πιο αδύνατο σημείο του

οργανωμένου εγκλήματος στην όλη διαδικασία της νομιμοποίησης των εσόδων αυτών.

Από την τυπολογία και τη συστηματική παρακολούθηση της μέχρι τώρα πρακτικής του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος οδηγούμαστε στη διαπίστωση ότι το ξέπλυμα χρημάτων ακολουθεί κατά κανόνα τα ακόλουθα πρότυπα ως προς τις διαδικασίες, τους τρόπους ενέργειας της νομιμοποίησης ιδίως κατά το πρώτο στάδιο της φυσικής μεταφοράς του βρώμικου χρήματος.

Πρώτον, τα μετρητά χρήματα από τις παράνομες δραστηριότητες εξάγονται αυτούσια από τη χώρα συγκεντρώσεως τους μεταφερόμενα με «βαποράκια» και πολλούς άλλους τρόπους, μεταξύ των οποίων είναι τα ιδιωτικά αεροπλάνα και τα ταχύπλοα σκάφη. Στη χώρα προορισμού που αρκετά συχνά είναι ένας φορολογικός παράδεισος, τα χρήματα αυτά σε δεσμίδες, συνήθως χαρτονομισμάτων μικρής ονομαστικής αξίας, κατατίθενται σε κάποια τράπεζα προκειμένου να ξεκινήσει η ευκολότερη πορεία της «καθάρσεως» στο διεθνές τραπεζικό σύστημα κατά πολλούς και ποικίλους τρόπους.

Δεύτερον, οι ποσότητες των μετρητών δεν εξάγονται για να μεταφερθούν αυτούσια τα χρήματα σε τράπεζα του εξωτερικού αλλά στη χώρα όπου σωρεύεται το βρώμικο χρήμα που προέρχεται από εγκληματικές πράξεις είτε το μαύρο χρήμα που προέρχεται από φοροδιαφυγή, πολιτική διαφθορά, δωροδοκίες, πορνεία κλπ. Βρίσκονται άτομα μη ανήκοντα στο οικείο οργανωμένο δίκτυο, τα οποία απασχολούνται συστηματικά στο ξέπλυμα για λογαριασμό των κατόχων και ιδιοκτητών του χρήματος αυτού. Τα άτομα αυτά επιλέγονται με προσοχή ώστε να μην κινούν την υ-

ποψία των τραπεζικών και της αστυνομίας, προτιμούνται δε πρόσωπα που λόγω της σύννομης επαγγελματικής τους ιδιότητας συγκεντρώνουν αξιόλογες ποσότητες ρευστού χρήματος σε καθημερινή βάση. Συνήθως αυτοί γνωρίζουν την πραγματική προέλευση των μετρητών που παραλαμβάνουν ταξινομημένα σε δεσμίδες και που μεταφέρουν καθημερινά και τα καταθέτουν είτε σε μικροποσά για να μην πίνουν το υπάρχον ενδεχόμενο όριο κατά την κατάθεση, είτε σε μεγαλύτερου ύψους ποσά, ανάλογα με την περίπτωση. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται από τον ίδιο καταθέτη σε περισσότερα υποκαταστήματα της ίδιας τράπεζας ή και σε άλλες τράπεζες.

Τρίτον, το συγκεντρωμένο από παράνομες ενέργειες χρήμα δεν μεταφέρεται στο εξωτερικό, ούτε « σπάζεται» σε μικρότερα ποσά κάτω από το ισχύον όριο για να κατατεθεί σε διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς προκειμένου να ακολουθηθεί η προηγούμενη σειρά ενεργειών για το ξέπλυμα, αλλά εμφανίζεται και κατατίθεται σε μεγάλα ποσά χωρίς να προκύπτει θέμα υποψίας για την προέλευσή τους. Στις χώρες όπου ισχύει η απόλυτη ή και η αυστηρή μορφή του τραπεζικού απορρήτου και επιπλέον δεν έχει ποινικοποιηθεί η πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος είναι σαφώς ευκολότερο να πειστεί η τράπεζα για το νομότυπο μιας τέτοιας συναλλαγής. Οι συναλλαγές αυτής της μορφής απολήγουν κατά κανόνα, σε τροφοδότηση λογαριασμών μεγάλου ύψους, με συνεχή κινητικότητα και ταχέως διακυμμενόμενα υπόλοιπα.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι όλες οι πράξεις του ξεπλύματος χρημάτων είναι πολύ ευκολότερο να εντοπιστούν όταν επιχειρούνται (δηλαδή στα σημεία εισόδου των μετρητών στο χρηματοπιστωτι-

κό σύστημα μιας χώρας) είτε κατά τρόπο νομότυπο είτε ατύπως και μεταμφιεσμένα για μεταφερθούν στο εξωτερικό για ανακύκλωση και « καθαρισμό». Συνηθέστερα το επόμενο βήμα είναι η μεταφορά τους σε κάποιο φορολογικό παράδεισο ή σε χώρα με ανεπτυγμένες χρηματαγορές ή σε επιλεγμένες χώρες του τρίτου κόσμου ή της ανατολικής Ευρώπης για να χρησιμεύσουν ως κεφάλαια που δανείζονται ή τοποθετούνται σε διάφορα επενδυτικά σχήματα. Ακολουθεί η επανεξαγωγή των χρημάτων αυτών υπό την μορφή νομίμων εμβασμάτων και τηλεγραφικών εντολών.

3.2.2 Πως « νομιμοποιείται» το βρώμικο χρήμα

Οι τύποι και οι μορφές των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν συνηθέστερα για το ξέπλυμα χρημάτων είναι απεριόριστη. Γι' αυτό το λόγο είναι εξαιρετικά δύσκολο να οριστούν συγκεκριμένα όλα τα συστατικά εννοιολογικά στοιχεία μιας συναλλαγής που κατά κανόνα είναι ύποπτη. Ωστόσο, από τη μέχρι τώρα μελέτη του φαινομένου προκύπτει αναμφίβολα ότι πολύ συχνά « ύποπτη» αποδεικνύεται η χρηματοπιστωτική συναλλαγή που δεν ανταποκρίνεται ή που βρίσκεται σε προφανή έλλειψη αντιστοιχίας και συνέπειας με τις νόμιμες προσωπικές ή επιχειρηματικές δραστηριότητες ενός συναλλασσόμενου ή με την περιουσιακή κατάσταση και την επαγγελματική ιδιότητα του πελάτη καθώς και με τη συνηθισμένη κίνηση του συγκεκριμένου λογαριασμού.

Παραδείγματα ή περιπτώσεις ύποπτων συναλλαγών με βάση το στοιχείο της ασυνέπειας ή ελλείψεως αντιστοιχίας με την πραγματική οι-

κονομική υπόσταση, την περιουσιακή κατάσταση και την επαγγελματική ιδιότητα ενός πελάτη υπάρχουν πάρα πολλές στην καθημερινή τραπεζική πρακτική. Η Ευρωπαϊκή τραπεζική ομοσπονδία και η Βρετανική ένωση τραπεζών έχουν καταγράψει έξι κύριες κατηγορίες ή τρόπους διενέργειας χρηματοπιστωτικών – συναλλαγών που χρησιμεύουν για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Συγκεκριμένα η ταξινόμηση αυτή περιλαμβάνει ξέπλυμα βρώμικου χρήματος μέσω :

- 1) Συναλλαγή σε μετρητά
- 2) Τραπεζικών λογαριασμών και χρηματοθυρίδων
- 3) Ενέργειες επενδυτικών συναλλαγών
- 4) « φορολογικών παραδείσων» ή άλλων διεθνών δραστηριοτήτων
- 5) μεμονωμένων διοικήσεων τραπεζών ή και τραπεζικών στελεχών
- 6) χορηγήσεις δανείων¹⁹

Ας δούμε όμως αναλυτικά τι γίνεται σε καθεμία από τις παραπάνω περιπτώσεις.

Πρώτον συναλλαγές με μετρητά.

¹⁹ Πως το βρώμικο χρήμα μετατρέπεται σε τραπεζικό δάνειο

Το τραπεζικό δάνειο είναι η τεχνική που προτιμάται γιατί μπορεί να επιτρέψει να ξεπλυθούν σημαντικά ποσά. Η εγκληματική οργάνωση κανονίζει να ελέγχει μια νόμιμη επιχείρηση, για παράδειγμα στις ΗΠΑ (όμιλος ακινήτων, αλυσίδα εστιατορίων κλπ). Ο ρόλος της έγκειται στο να πάρει ένα μεγάλο δάνειο από μια αμερικανική τράπεζα που είναι ο μόνος τρόπος για να δικαιολογηθεί μια σημαντική εισροή χρημάτων. Νωρίτερα με τη μεσολάβηση μιας εταιρίας – βιτρίνας που ελέγχεται και αυτή από το οργανωμένο έγκλημα. Το βρώμικο χρήμα έχει περάσει από το φορολογικό παράδεισο σε μια τράπεζα κατά προτίμηση Ελβετική και έτσι η αμερικανική τράπεζα δέχεται να δανείσει αφού για το δάνειο έγκειται μια ελβετική τράπεζα. Έτσι η νόμιμη επιχείρηση μπορεί να δικαιολογήσει επισήμως σημαντικά έσοδα και δαπάνες. Αποπληρώνει το δάνειο σε περίοδο πολλών ετών, κατόπιν μπορεί να συνάψει και πλασματικά δάνεια.

Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» Τετάρτη 18 Αυγούστου 1993. «Οι κρυφοί δρόμοι του βρώμικου χρήματος από τις αλυσίδες πλυντηρίων στις χρηματαγορές».

- Πολλές καταθέσεις μικροποσών σε μικρό χρονικό διάστημα στον ίδιο τραπεζικό λογαριασμό, το συνολικό ποσό των οποίων είναι υπερβολικά μεγάλο.
- Πελάτες που διακινούν μέσω τραπεζικών λογαριασμών μεγάλα χρηματικά ποσά από και προς το εξωτερικό με οδηγίες να πληρωθούν μόνο σε μετρητά χρήματα.
- Πελάτες που καταθέτουν μετρητά συνέχεια και συχνά η τακτική της απόκρυψης αγοράς τραπεζικών τραβηκτικών χρηματικών εμβασμάτων ή μεταφορών ή χρέογράφων στον κομιστή με δυνατότητα άμεσης ρευστοποιήσεως.

Δεύτερων τραπεζικοί λογαριασμοί και χρηματοθυρίδες.

- Απροθυμία παροχής συνηθισμένων πληροφοριών στην τράπεζα κατά το άνοιγμα λογαριασμού ή παροχή ελάχιστων πληροφοριών και στοιχείων που είναι εξαιρετικά δύσκολο για την τράπεζα να προβεί σε επαλήθευση.
- Πελάτες οι οποίοι ανοίγουν και τηρούν λογαριασμούς σε διαφορετικές τράπεζες που λειτουργούν σε ορισμένη περιοχή και δίνουν συχνά εντολές για τη μεταφορά ποσών από μια Τράπεζα στην ίδια τράπεζα ή σε άλλες τράπεζες.

Τρίτον ενέργεια επενδυτικών συναλλαγών.

- Αγορά τίτλων αξιών μεγάλου ύψους που φυλάσσονται από τράπεζα, ενώ η οικονομική δυνατότητα του αγοραστή δεν δικαιολογεί τέτοια συναλλαγή.
- Αγορά και πώληση συγκεκριμένων τίτλων αξίας χωρίς να υφίσταται προφανής σκοπός ή κάτω από ασυνήθιστες συνθήκες.

Τέταρτον φορολογικοί παράδεισοι ή άλλες διεθνείς δραστηριότητες.

- Ανεξήγητες ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων από Πελάτες σε προσωρινή βάση ή χώρες οι συναλλαγές αυτές να παίρνουν μέσα από λογαριασμούς τηρούμενους στην Τράπεζα.
- Πελάτης που έρχεται συστημένος από υποκατάστημα ξένης Τράπεζας που εδρεύει σε φορολογικό παράδεισο ή σε χώρα που είναι γνωστή για την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.
Πέμπτον ξέπλυμα με την μεσολάβηση μεμονωμένης τράπεζας ή τράπεζας υπαλλήλων.
- Μεταβολή στην συμπεριφορά και τον τρόπο ζωής κάποιου τραπεζικού όπως πχ είναι η ασυνήθιστη πολυτελής διαβίωσή του, αγορά ακριβών αυτοκινήτων κ.λ.π..
- Παρατηρείται ότι ορισμένοι πελάτες εξοφλούν ξαφνικά και με άνεση προβληματικά δάνεια.
- Υποβάλλεται αίτηση για την απόληψη δανείων και παρέχεται άνεση ή πολύ μεγάλη ενοχική ή εμπράγματη εξασφάλιση, διαπιστώνεται δε ότι τα προς εγγυοδοσία δεν έχουν καθαρή προέλευση.

3.2.3 Τα τρία στάδια του ξεπλύματος

Παρά την απίστευτη ποικιλία μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται συνήθως σε τρία τεχνικά στάδια, καθένα από τα οποία έχει τα δικά του χαρακτηριστικά γνωρίσματα και μπορεί να αποτελείται από πολλές συναλλαγές. Τα στάδια αυτά που μπορεί να εμφανίζο-

νται το ένα μετά το άλλο ή μπορεί να επικαλύπτονται ή να συμπίπτουν χρονικά και λειτουργικά ή να χαρακτηρίζονται από διαφορετικές ακολουθίες και παραλλαγές είναι τα εξής:

1. Το στάδιο της τοποθετήσεως ή της καταθέσεως δηλαδή της φυσικής εναποθέσεως του βρώμικου χρήματος σε ένα πιστωτικό ίδρυμα.
2. Το στάδιο των πολλών και ποικίλων συναλλαγών ή το στάδιο της διαστρωματήσεως των συναλλαγών, κατά το στάδιο το οποίο εφαρμόζεται ένα σχέδιο ενεργειών, με τις οποίες αποσκοπείτε ο αποχωρισμός των εσόδων εγκληματικής προελεύσεως από την παράνομη πηγή τους μέσω δημιουργίας ενός πολύπλοκου ιστού χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Οι πράξεις αυτές γίνονται μόνο και μόνο για αν αποκρύψουν την πραγματική προέλευση των χρημάτων αλλοιώνοντας όποια ύποπτα στοιχεία μπορεί να εντοπίσουν οι αρμόδιες αρχές και παρέχοντας έτσι την επιθυμητή ανωνυμία στον δικαιούχο των λογαριασμών.
3. Το στάδιο της ολοκληρώσεως της όλης διαδικασίας του ξεπλύματος, κατά το οποίο το βρώμικο χρήμα αποκτά την σκοπούμενη νομιμότητα έτσι ώστε να δίνεται ή εντύπωση ότι προέρχεται από κανονική επένδυση, αποταμίευση και αξιοποίηση διαθέσιμων κεφαλαίων ή απορρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων ή από άλλη νόμιμη αιτία.

Κατά το στάδιο ενάρξεως της διαδικασίας του ξεπλύματος, η εγκληματική προέλευση των εσόδων μπορεί να εντοπιστεί πολύ εύκολα ιδιαίτερα αν τα γνωρίσματα της σκοπούμενης συναλλαγής βάσιμα παρέχουν ορισμένες ενδείξεις και στοιχεία, τα οποία ο έμπειρος και ενημερωμένος τραπεζικός αξιολογεί και κατά την κρίση του ενεργεί ενημερώνοντας τον προϊστάμενό του και αυτό το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος.

Εννοείται ότι το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας δημιουργείται όταν η κατάθεση του βρώμικου χρήματος δεν εντοπιστεί οπότε αρχίζει η διαστρωμάτωση των συναλλαγών για να «θολώσουν τα νερά» όσο γίνεται Περισσότερο και να καθούν τα ίχνη ως προς την προέλευση των διαφόρων ποσών της καταθέσεως. Οποσδήποτε στο στάδιο αυτό ή ικνηλάτηση είναι τούτη πολύ δυσκολότερη, όχι όμως και αδύνατη όταν τηρούνται οι διατάξεις του νόμου ως προς τον εσωτερικό έλεγχο, την εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας των πελατών της τράπεζας κλπ.

Κατά το τρίτο στάδιο, το βρώμικο χρήμα με αλλαγμένη ταυτότητα και έχοντας αρκετά στοιχεία νομιμοφάνειας είναι ακόμη πιο δύσκολο να αποκαλυφθεί το αμαρτωλό παρελθόν του.

Σε γενικές γραμμές τα τρία στάδια της διαδικασίας που ακολουθείται για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος συνθέτουν την ακόλουθη εικόνα:

Κατάθεση μετρητών σε πιστωτικά ιδρύματα.	Μετατροπή των κεφαλαίων σε τράπεζες του εξωτερικού με τηλεγραφικά εμβάσματα.	Πληρωμή συναφθέντων δανείων, εισαγωγή εμπορευμάτων ή εξοπλισμού κλπ.
Εξαγωγή ή φυσική μεταφορά μετρητών.	Κατάθεση των μετρητών σε τράπεζα του εξωτερικού.	Δημιουργία ιστού Περιπλοκών συναλλαγών.
Εναλλακτικά, τα χρήματα χρησιμοποιούνται για αγορές αγαθών μεγάλης αξίας, ακινήτων ή για την εξαγορά κλπ επιχειρήσεων.	Τα είδη μεγάλης αξίας ή τα ακίνητα κλπ ρευστοποιούνται.	Τα έσοδα από ρευστοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων ή νόμιμες επιχειρήσεις «Ξεπλένονται».

Ας παρουσιάσουμε όμως στην συνέχεια ένα παράδειγμα το οποίο διευκρινίζει περισσότερο από καθετί την τυπική θεωρία των σταδίων που ακολουθεί κατά κανόνες η διαδικασία του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στο διεθνές τραπεζικό σύστημα.

Στη συγκεκριμένη υπόθεση μια τράπεζα του Παναμά μεσολαβούσε στη εξαγωγή και φυσική μεταφορά στις ΗΠΑ ποσοτήτων δολαρίων. Η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου ανήκε σε καρτέλ κοκαΐνης της Κολομβίας. Τα χρήματα αυτά διαιρούμενα σε ποσότητες κάτω από το συγκεκριμένο όριο της νομοθεσίας των ΗΠΑ, μετατρέπονταν σε χρεόγραφα στον κομιστή. Η τράπεζα σε συνεννόηση με το καρτέλ όρισε ένα διευθυντικό στέλεχος και προσέλαβε και μύησε κατάλληλα έναν έμπειρο οικονομολόγο με καθαρό ποινικό μητρώο, ο οποίος εγκαταστάθηκε σ' ένα γνωστό χρηματοπιστωτικό κέντρο της Ευρώπης με αντικειμενικό σκοπό το ξεπλύμα των παραπάνω χρημάτων. Αυτός ίδρυσε ένα μεγάλο αριθμό εταιριών «φαντασμάτων» στο όνομα των οποίων μεταφέρονταν τα χρήματα αυτά από λογαριασμούς άλλων εταιριών που τηρούνται στην τράπεζα του Παναμά. Έτσι ανοίχθηκαν πάρα πολλοί λογαριασμοί στην Ευρώπη.

Οι διωκτικές αρχές βρήκαν μια μηχανογραφημένη σελίδα με τον τίτλο «Programa de fasa» που περιέγραφε μια από τις μεθόδους που χρησιμοποιούνταν στη συγκεκριμένη επιχείρηση ξεπλύματος και μπόρεσαν να αποκαλύψουν την προγραμματισμένη διαδικασία. Το πρώτο στάδιο αποσκοπούσε στην απόκρυψη προελεύσεως των κεφαλαίων και της ταυτότητας των ιδιοκτητών. Το στάδιο αυτό περιλάμβανε πέντε μέρη ή φάσεις.

Φάση 1^η

Τα ναρκοδολάρια βρίσκονται συγκεντρωμένα σε τόπο υψηλού κινδύνου.

Φάση 2^η

Τα ναρκοδολάρια μεταφέρονταν όπως ήταν σε άλλο τόπο είτε σε διαφορετική πόλη από την περιοχή που εισπράχθηκαν.

Φάση 3^η

Τα κεφάλαια μεταφέρονταν στην Ευρώπη μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα Κολομβιανού.

Φάση 4^η

Ακολουθούσε η αντικατάσταση του δικαιούχου του λογαριασμού με άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, με ευρωπαϊκό όνομα ή επωνυμία.

Φάση 5^η

Από το σημείο αυτό άρχιζε η χρήση αλφαβητικών κωδικών αριθμών ή ψευδωνύμων σε συγκεκριμένες τράπεζες προκειμένου να επιτευχθεί πλήρως η απόκρυψη της πραγματικής προελεύσεως των χρημάτων που εύρισκαν άσυλο στους λογαριασμούς αυτών των τραπεζών.

Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει ποικίλες φάσεις και μεθόδους που αποσκοπούσαν στην επένδυση των κεφαλαίων των πιο πάνω λογαριασμών σε όλα σχεδόν τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα της Ευρώπης, τα οποία μελετήθηκαν σχολαστικά από τον προαναφερόμενο οικονομολόγο και τους βοηθούς του που είχε προσλάβει.

Ως προς το τρίτο στάδιο της διαδικασίας θα μπορούσε να αναφερθεί η επιστροφή²⁰ ορισμένων μόνο ποσών στην τράπεζα του Παναμά με τηλεγραφικά εμβάσματα μέσω τραπεζικού λογαριασμού στις ΗΠΑ.

Μια ακόμα διαπίστωση είναι ότι στην όλη διαδικασία του ξεπλύματος, υπάρχουν ορισμένα σημεία στα οποία υπάρχουν οι λεγόμενες «κερκόποριες» που είτε ψάχνουν να βρουν οι επαγγελματίες ξεπλυντές, είτε αυτοί δεν μπορούν να αποφύγουν γιατί είναι υποχρεωτικοί δίοδοι εισαγωγής στο τραπεζικό σύστημα.

Στην καθημερινή πρακτική η συνηθέστερη μορφή τραπεζικών συναλλαγών με στόχο το ξέπλυμα είναι η σώρευση μετρητών σε συγκεκριμένους λογαριασμούς καταθέσεων που τηρούνται σε πολλά υποκαταστήματα της τράπεζας, για να ακολουθήσει αμέσως ηλεκτρονική μεταφορά των ποσών στο εξωτερικό με τα σύγχρονα συστήματα πληρωμών. Διαπιστώνεται δηλαδή η δυνατότητα του οργανωμένου εγκλήματος να μεταφέρει τις τραπεζικές καταθέσεις του ταχύτατα μεταξύ διαφόρων λογαριασμών με διαφορετικά ονόματα και σε διαφορετικά συστήματα ανά τον κόσμο. Επίσης είναι ευρέως γνωστό ότι τα πιστωτικά ιδρύματα παρέχουν σήμερα μια μεγάλη ποικιλία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, μέσων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στο δεύτερο και το τρίτο στάδιο. Ακόμη η αγορά ακινήτων μέσω υποθηκευτικών ομολογιών στη δευτερογενή αγορά των ΗΠΑ και αρκετών άλλων χωρών καθώς και η σύναψη αρκετών άλλων μορφών δανείων προσφέρο-

²⁰ Ο τελικός σκοπός της διαδικασίας του ξεπλύματος δεν είναι να κρυφτεί το βρώμικο χρήμα αλλά αντίθετα μετά την πρόπλυσή του στους φορολογικούς παραδείσους να ξανάρθει στο φως στη χώρα πρόελευσής του, εμφανιζόμενο ως νόμιμο ώστε να μπορεί να επενδυθεί και να αποδώσει.

Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» Τετάρτη 18 Αυγούστου 1993.

νται για τη δημιουργία πολύπλοκων σειρών συναλλαγών στο δεύτερο στάδιο.

3.2.4 Τεχνικές ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στον τραπεζικό τομέα

Η πρακτική του ξεπλύματος είναι παλαιά και λίγο πολύ όλοι αντιλαμβάνονται γιατί ο κάτοχος του χρήματος με παράνομη προέλευση επιδιώκει και κάνει ότι μπορεί προκειμένου αυτό να φαίνεται ότι προέρχεται από νόμιμη πηγή η αιτία, αυτό προσπαθεί να το πετύχει μέσα από διάφορους μεθόδους και τεχνικές αλλά σίγουρα οι περισσότερες ευκαιρίες για νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δίνονται μέσα από τις τράπεζες καθώς και από το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Έτσι όπως είναι φυσικό το ξέπλυμα χρήματος μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει πολλά τεχνικά σημεία και στην καθημερινή τραπεζική πρακτική εμφανίζονται διάφορες καταστάσεις και περιπτώσεις ύποπτων συναλλαγών ανάλογα με το αν πρόκειται για συναλλαγές σε ξένα νομίσματα ή συνάλλαγμα, ή για ασυνήθιστες τραπεζικές εργασίες, ή για μεταφορές κεφαλαίων, ή για εργασίες πιστωτικών καρτών, ή για περιπτώσεις χορηγήσεως ή αποπληρωμής δανείων ή για την παροχή υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν οι περιπτώσεις στις οποίες το ξέπλυμα διενεργείται με την συνεργασία μνημόνων στελεχών και υπαλλήλων, ή όταν αυτοί πέφτουν θύματα εκβιασμού, ή όταν παρεμβάλλονται οι φορολογικοί παράδεισοι.

Ακολουθεί η παράθεση ορισμένων περιπτώσεων και τυπικών Παραδειγμάτων ξεπλύματος στον αμιγή τραπεζικό τομέα.

1. Συναλλαγές σε εξωτερικό συνάλλαγμα

Παραδείγματα :

- Δίκτυο διακινητών σε Ευρωπαϊκή χώρα που πουλούσε σκληρά ναρκωτικά σε αλλοδαπούς είχε δημιουργήσει σε μια τράπεζα λογαριασμούς που τους χρησιμοποιούσε για να μετατρέπει τα κατατεθειμένα ποσά σε δολάρια. Η τράπεζα παρατήρησε την ασυνήθιστη και μονότονη όσο και ασύμφορη συμπεριφορά των καταθετών αυτών και το ανέφερε στον αρμόδιο φορέα. Αυτός ζήτησε από την τράπεζα να συνεχίσει τις συναλλαγές της με τους ύποπτους πελάτες, οι οποίοι τελικά συνελήφθησαν, αλλά μέχρι τότε είχαν ανταλλάξει κεφάλαια συνολικού ύψους 100 εκατομμύρια USD.
- Τράπεζα παρατήρησε ότι κάποιος που δεν τηρούσε λογαριασμό σε αυτήν αντάλλαζε συχνά αξιόλογα ποσά μετρητών σε δολάρια. Η τράπεζα πληροφορήθηκε επίσης ότι αυτός τηρούσε λογαριασμό σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα και επειδή δεν έλαβε πειστική εξήγηση ανέφερε την περίπτωση αυτή στον αρμόδιο φορέα και έτσι διαπιστώθηκε ότι ο συναλλασσόμενος είχε βαρύ ποινικό μητρώο και διακινούσε ναρκωτικά σε Ευρωπαϊκή χώρα.
- Πελάτης τράπεζας αντάλλαζε με άλλον που δεν τηρούσε λογαριασμό σ' αυτές σχεδόν κάθε μέρα συνάλλαγμα που ήταν μεν κάτω από το όριο αλλά αργότερα διαπιστώθηκε ότι μέσα σε λιγότερο από δυο μήνες είχαν γίνει 43 τέτοιες συναλλαγές συνολικού ύψους 450.000 USD.

2. Ασυνήθιστες ή περίεργες συναλλαγές.

Παραδείγματα :

- Πελάτης τράπεζας ελάμβανε σε πίστωση του λογαριασμού ασυνήθιστα μεγάλα ποσά από άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Ο ίδιος ζήτησε το άνοιγμα λογαριασμού του με χαμηλό επιτόκιο όταν δε ρωτήθηκε γιατί δεν επωφελείται από άλλους λογαριασμούς με σαφώς υψηλότερη απόδοση, άφησε να εννοηθεί ότι δεν ενδιαφερόταν για επενδύσεις και υψηλές αποδόσεις. Όταν το υπόλοιπο του λογαριασμού του ανήλθε σε ασυνήθιστα μεγάλο ύψος άρχισαν οι αναλήψεις μετρητών από τον ίδιο ή με έκδοση ταξιδιωτικών επιταγών για λογαριασμό του και έτσι ο λογαριασμός μέσα σε τρεις εβδομάδες μηδενίστηκε. Τελικά ανακαλύφθηκε ότι τα χρήματα που τροφοδοτούσαν το λογαριασμό του προέρχονταν από εξωτερικά εμβάσματα για πληρωμές προς επενδυτές σε καζίνο στην Αμερική.
- Μικροκαταθέτης πιστωτικού ιδρύματος που διατηρούσε μανάβικο άρχισε να δέχεται εμβάσματα από τη Νοτιοανατολική Ασία 50 ή 60 χιλιάδων δολαρίων κάθε φορά. Όταν το υπόλοιπο του λογαριασμού του έφτασε στο επιθυμητό ύψος ζήτησε από την τράπεζα να μεταφέρει το κεφάλαιο αυτό σε κάποιο λογαριασμό στην Ελβετία, μάλιστα ισχυρίστηκε ότι με τα χρήματα αυτά θα πλήρωνε ορισμένες Ευρωπαϊκές εταιρίες για μηχανήματα που είχε αγοράσει ο αδελφός του από την Ινδία, πράγμα το οποίο δεν συνέβαινε για να γίνει μάλιστα πειστικός στην τράπεζα παρουσίασε και κάποια πλαστά τιμολόγια.
- Μεγάλος διακινητής ναρκωτικών διαιρούσε τις εισπράξεις του σε μικρότερα από το όριο ποσά και χρησιμοποιώντας αρκετά άτομα με

εμφάνιση τέτοια ώστε να μην κινούν υποψίες, αγόραζε επιταγές στον κομιστή. Τα ανώνυμα αυτά αξιόγραφα παραδίδονται σε άλλους ενδιαμέσους και πάλι σε αξίες κάτω από το όριο του νόμου, προκειμένου να καταθέσουν σε διάφορα καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έπαιρναν την εντολή την εντολή να πιστώσουν το λογαριασμό του διακινητή.

- Εξακριβώθηκε σε πολλές περιπτώσεις στις ΗΠΑ ότι μεγάλα ποσά χρημάτων προερχόμενα από εγκληματικές πράξεις σπαζόταν σε πολύ μικρή ποσά που καταθέτονταν υπέρ ενός συγκεκριμένου δικαιούχου. Σε μια περίπτωση διαπιστώθηκε ότι είχαν «ξεπλυθεί» 29 εκατομμύρια δολάρια που είχαν συγκεντρωθεί με 40.000 συναλλαγές από τις οποίες καμιά δεν ξεπερνούσε τα 600 δολάρια.

3. Μεταφορές κεφαλαίων.

Παραδείγματα :

- Έχουν καταγραφεί πολλές περιπτώσεις μεταφοράς κεφαλαίων από τράπεζες φορολογικών παραδείσων σε πιστωτικά ιδρύματα στην Ευρώπη, στα οποία οι ενδιαφερόμενοι δεν τηρούν λογαριασμούς. Γι' αυτό τα χρήματα αυτά κρατούνται σε συμψηφιστικούς λογαριασμούς που ανέρχονται σε μεγάλα ύψη και κατατίθενται για σύντομο χρονικό διάστημα. Τα επόμενο βήμα είναι η ανάληψη των ποσών αυτών ή η εντολή στην τράπεζα να τα μεταφέρει σε τράπεζα άλλου φορολογικού παραδείσου. Κατά αυτόν τον τρόπο είναι αδύνατη η ικνηλάτηση της πραγματικής προελεύσεως των χρημάτων αυτών, γιατί οι συμψηφιστικοί λογαριασμοί μηδενίζονται μέσα σε λίγες μέρες κατά την διάρκεια

των οποίων γίνονται αλληπάλληλες μεταφορές κεφαλαίων σε χρέωση και πίστωση αυτών των λογαριασμών.

- Σε τράπεζα της Αγίας Πετρούπολης έγινε κατάθεση του ποσού των 766.000 USD και την επόμενη μέρα δόθηκε η εντολή μεταφοράς ολόκληρου του ποσού σε τράπεζα σκανδιναβικής χώρας με δικαιούχο εξαγωγική εταιρία στην ίδια χώρα. Από την Τράπεζα αυτή τα χρήματα μεταφέρθηκαν σε λογαριασμό προσώπου με ρώσικο διαβατήριο που τηρούνταν σε διαφορετική τράπεζα στην ίδια σκανδιναβική χώρα. Από εκεί το ποσό μεταφέρθηκε σε άλλη τράπεζα έως ότου να εισπραχθεί ολόκληρο στο εγχώριο νόμισμα από τον πελάτη με ρωσικό διαβατήριο.
- Τον Οκτώβριο του 1994 ανοίχθηκε λογαριασμός ταμειυτηρίου σε Ευρωπαϊκή τράπεζα και δηλώθηκε σ' αυτήν από τον καταθέτη ότι ο λογαριασμός αυτός θα πιστωνόταν με το ποσό των 22 εκατομμυρίων δολαρίων που αποτελούσε το προϊόν πωλήσεως έως ξενοδοχειακού συγκροτήματος. Το μεγάλο θα μεταφερόταν μέσω SWIFT από την ανατολική Ευρώπη. Μετά από λίγες μέρες ο καταθέτης ανέφερε ότι το ποσό θα καταθέτονταν σε μετρητά μεταφερόμενα με courier. Οι ενέργειες του αυτές κίνησαν υποψίες και έτσι ανακαλύφθηκε ότι ο πελάτης επιχειρούσε το στήσιμο δικτύων για το ξέπλυμα μεγάλων ποσών βρώμικου χρήματος.

Διαπιστώνεται καθημερινά ότι οι διατραπεζικές ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων θα αποτελέσουν κύριο μέσο ξέπλυματος βρώμικου χρήματος εάν δεν ληφθούν διεθνώς αποτελεσματικά μέτρα για

την καταγραφή των ονομάτων ή επωνύμων του αποστολέα, του παραλήπτη και του πραγματικού δικαιούχου, του αριθμού εντολής κλπ.

Οι ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων μέσω τηλεφωνικών γραμμών είναι εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ικνηλατηθούν. Ο αριθμός των συναλλαγών αυτών είναι τόσο μεγάλος ώστε είναι ουσιαστικά αδύνατη ή όποια παρακολούθηση. Ο πελάτης δίνει οδηγίες στον προσωπικό του υπολογιστή για να πληροφορήσει τον υπολογιστή της τράπεζας ότι πρέπει να μεταφέρει ένα χρηματικό ποσό από τον λογαριασμό σε λογαριασμό άλλης τράπεζας στο εξωτερικό. Ο υπολογιστής της τράπεζας αναφέρει στον κεντρικό υπολογιστή του συστήματος που λειτουργεί από κοινού από όλες τις Τράπεζες και δίνει την εντολή του πελάτη να μεταφέρει το ποσό σύμφωνα με τις οδηγίες του.

Λαμβάνουν χώρα πολυάριθμες τέτοιες καταθέσεις και αναλήψεις ποσών που περνούν απαρατήρητες μολονότι αφορούν ξέπλυμα, λόγου του ότι δεν προηγείται καμιά παροχή στοιχείων ταυτότητας ούτε που υποβάλλονται αναφορές από τις τράπεζες για ύποπτες συναλλαγές.

4. Πιστωτικές κάρτες

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις εκδόσεως πιστωτικών καρτών από τράπεζες που λειτουργούν σε φορολογικούς παραδείσους και οι οποίες χρησιμοποιούνταν για την πληρωμή τόσο προσωπικών όσο και επιχειρηματικών εξόδων. Η εξόφληση των ποσών γίνεται από την άντληση χρημάτων σε λογαριασμούς που τηρούνται σε άλλη τράπεζα, έτσι ώστε οι προσωπικές δαπάνες να καταβάλλονται με ξέπλυμένα μετρητά.

Παράδειγμα :

τους ξεπληντές που έχουν την δυνατότητα κατά αυτό τον τρόπο να έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια λογαριασμών με την χρήση πιστωτικών καρτών.

5. Δάνεια

Είναι γνωστές οι συναλλαγές κατά κανόνα από εξωχώριες ή υπεράκτιες εταιρίες. Ένας επενδυτής, για παράδειγμα, που έχει χρήματα παράνομης προελεύσεως σε τραπεζικό λογαριασμό στο εξωτερικό, αποφασίζει να προβεί σε επενδύσεις. Προς τον σκοπό αυτό κάνει μια αρχική κατάθεση με «καθαρά» χρήματα και για να εξοφλήσει το ποσό της επενδύσεως δανείζεται από την τράπεζα όπου είναι κατατεθειμένο το βρώμικο χρήμα. Η απόδοση της επενδύσεως είναι το ποσό που ξεπλύθηκε, ενώ με διαδοχικές τέτοιες μεθοδεύσεις χάνονται τα ίχνη του χρήματος που έχει εγκληματική προέλευση.

6. Ξέπλυμα με τη συνεργασία τραπεζικών στελεχών

Σε αρκετές χώρες διαπιστώθηκε επίμονη προσπάθεια του οργανωμένου εγκλήματος στον τραπεζικό χώρο, είτε με την απόκτηση του ελέγχου των τραπεζών, είτε με την εξαγορά συνειδήσεων, είτε με εκβιασμούς.

Το εξεταζόμενο θέμα προσλαμβάνει μεγάλες διαστάσεις όταν η διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος είναι μνημένη στο ξέπλυμα και τα διευθυντικά στελέχη γνωρίζουν και κατευθύνουν την όλη επιχείρηση ενταγμένη συνήθως σε ένα ευρύτερο διεθνές κύκλωμα που ξεκινά και καταλήγει στο οργανωμένο έγκλημα. Οι στατιστικές για το θέμα αυτό είναι ελάχιστες για να στηρίζουν γενικά συμπεράσματα, αλλά η πρώτη εντύπωση είναι ότι δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις πιστωτικών ι-

δρυμάτων που εξακριβωμένα βρέθηκαν να ξεπλύνουν συστηματικά βρώμικο χρήμα σε διάφορες χώρες, όχι μόνο στους φορολογικούς παραδείσους όπου το ευγενές σπορ εξυπακούεται, αλλά και στις Περισσότερες χώρες όπου λειτουργούν πολύ προηγμένες χρηματοπιστωτικές αγορές.

Ας δούμε όμως στη συνέχεια μερικά παραδείγματα εξαγοράς συνειδητήσεων τραπεζικών υπαλλήλων από τους κατόχους του βρώμικου χρήματος:

- Ένα διεθνές δίκτυο διακινητών ναρκωτικών κατόρθωσε να εισχωρήσει σε μια διεθνή τράπεζα και με τη βοήθεια ενός διευθυντή υποκαταστήματος εξαπάτησαν ένα σημαντικό πελάτη της μεταφέροντας από τον λογαριασμό του ένα μεγάλο ποσό δολαρίων σε λογαριασμό άλλης τράπεζας στην νοτιοανατολική Ασία. Σημειωτέον ότι η απάτη αυτή ανακαλύφθηκε όταν η διεύθυνση της τράπεζας που έχει αρμοδιότητα για τον έλεγχο τέτοιων συναλλαγών ανέφερε στον αρμόδιο κρατικό φορέα ότι ο πελάτης έστειλε το ύποπτο έμβασμα.
- Πρόεδρος πιστωτικού ιδρύματος που αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα υπέκυψε στις πιέσεις οργανωμένου δικτύου διακινητών ναρκωτικών για να συνεργαστεί στο ξέπλυμα των εσόδων του. αφού συνεργάστηκε για αρκετό καιρό στενά παρέχοντας διάφορες διευκολύνσεις μετάνιωσε και αποκάλυψε στις αρμόδιες αρχές την συνεργασίας του. Τελικά διαπιστώθηκε ότι στο συγκεκριμένο σχήμα είχαν

εμπλακεί 17 τράπεζες²¹ και 21 άλλες εταιρίες²².

7. Παρατράπεζες

Σε πολλές χώρες και περιοχές του κόσμου λειτουργού ανεπίσημα συστήματα τραπεζικών συναλλαγών με διάφορα ονόματα, όπως το Chip Shop στην Άπω ανατολή, το Chieí στην Ασία, το Stash House στην Αμερική κλπ. στηρίζουν την λειτουργία τους στους οικογενειακούς δεσμούς και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Πρακτικά ο τρόπος λειτουργίας τους δεν διαφέρει. Όσοι νομιμοποιούν έσοδα εγκληματικής προελεύσεως μέσω μιας τέτοιας παρατράπεζας είναι σίγουρη ότι τα χρήματα που καταθέτει κάποιος σε ένα τέτοιο « τραπεζίτη» σε κάποιο μέρος του κόσμου θα παραδοθούν οπωσδήποτε ασφαλή στον παραλήπτη, έστω και αν αυτός βρίσκεται στην άλλη άκρη της υφηλίου, αρκετές φορές χωρίς να προηγηθεί φυσική μεταφορά τους.

Απλά ο «τραπεζίτης» αυτός που συνήθως λειτουργεί στο πατάρι ή στην αποθήκη κάποιου εστιατορίου ή καταστήματος κάποιου ασιάτη στην Ευρώπη ή στην Αμερική, ειδοποιεί άλλον «τραπεζίτη» της ίδιας οικογένειας στη χώρα πληρωμής του εμβάσματος, το οποίο καταβάλλεται όπως συμφωνείται. Αρκετές φορές πάλι δεν δίνεται απόδειξη στον αρχικό καταθέτη ενώ άλλοτε δίνεται ένα είδος αποδείξεως, όπως

²¹ Γνωστός στο Παρίσι και την Κιναή Ακτή για τις στενές του σχέσεις με τον πολιτικό κόσμο και κυρίως τον αρχηγό του ακροδεξιού εθνικού μετώπου. Τραπεζίτης κατηγορήθηκε για μια ακόμη φορά τον περασμένο Μάρτη για συνεργασία με τους λαθρεμπόρους ναρκωτικών του καρτέλ του Κάλι .

²² Έξυπνοι, ευφάνταστοι με τις απαραίτητες διασυνδέσεις στον τραπεζικό κόσμο, ο Μπράουν και ο Καφέα είχαν τη φήμη ότι «ξεπλένουν» αποτελεσματικά τα «ναρκοδολάρια» κάτω από το κάλυμμα μιας οικονομικής εταιρίας που είχαν ιδρύσει το 1986 στην Ατλάντα. Οι μεγάλοι λαθρέμποροι ναρκωτικών εκτιμούσαν ιδιαίτερα τις υπηρεσίες τους. Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» Παρασκευή 20 Αυγούστου 1993. Άρθρο: «Ο τραπεζίτης – φαντομάς».

ένα τεμάχιο καρτονομίσματος ή μάρκες και τσιπς που με την παράδοση στον άλλο «τραπεζίτη» καταβάλλονται τα χρήματα στο εγκώριο νόμισμα μείον τα έξοδα. Κύριο χαρακτηριστικό των συστημάτων αυτών που έχουν μακρά παράδοση είναι ότι δεν γίνεται άμεση μεταφορά συναλλάγματος και ο συμψηφισμός ή η εκκαθάριση των λογαριασμών είναι καθαρά οικογενειακή υπόθεση. Πράγματι, το σύστημα αυτό των ασιατικών παρατραπεζών συνιστά ένα εξαιρετικά αποτελεσματικό δίκτυο μεταβιβάσεως χρηματικής αξίας απανταχού της γης.²³

Οι παρατρέπεζες δεν αποτελούν άγνωστο ή περίεργο φαινόμενο και στις χώρες της Νότιας Ευρώπης. Συχνά στο παρελθόν έρχονταν στη δημοσιότητα στην Ελλάδα διάφορα κυκλώματα παρατραπεζικών δανεισμών και καταθέσεων σε «τραπεζίτες» όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και σε αρκετές επαρχιακές πόλεις. Δεν έλειψαν και οι περιπτώσεις δημιουργίας παρατραπεζών και απάτης μέσα στις τράπεζες πράγμα που ντροπιάζει την τραπεζική οικογένεια. Γι' αυτό επιβάλλεται η καταβολή συνεχούς προσπάθειας για τη βελτίωση και σωστή εφαρμογή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και τον αποκλεισμό ανθρώπων

²³ Δεν αποκλείεται η αξιοποίηση και της λειτουργίας και των υπηρεσιών των αναγνωρισμένων τραπεζών, όπως φαίνεται από το ακόλουθο παράδειγμα. Το 1992 διαλευκάνθηκε μια υπόθεση διακινήσεως ναρκωτικών, η διερεύνηση της οποίας είχε αρχίσει αρκετά χρόνια πριν. Οι υπηρεσίες διώξεως ναρκωτικών χωρών της Δυτικής Ευρώπης βρίσκονταν στα ίχνη εισαγωγής και διανομής ηρωίνης από τη νοτιοδυτική Ασία. Η έρευνα οδήγησε στην σύλληψη ενός πακιστανού υπαλλήλου μιας εμπορικής τράπεζας και στην αποκάλυψη ενός μεγάλου διεθνούς δικτύου ξεπλύματος «βρώμικου χρήματος» με χρηματικές ροές συνολικού ύψους 130 εκατομμυρίων δολαρίων. Ο πακιστανός υπάλληλος λειτουργούσε ως πράκτορας της τράπεζας που συγκέντρωνε καταθέσεις από τους ομοεθνείς του που είναι εγκατεστημένοι στη συγκεκριμένη Ευρωπαϊκή χώρα. Τα χρήματα αυτά καταθέτονταν σε λογαριασμό χωρίς να καταγράφονται οι διευθύνσεις κατοικίας ή διαμονής των πακιστανών. Ακολούθησε η μεταφορά των χρημάτων σε λογαριασμό άλλης τράπεζας στην Ευρώπη με ψευδώνυμο. Από εκεί τα κεφάλαια διοχετεύονταν σε τράπεζα του Ντουμπάι στο όνομα μιας χρηματομεσιτικής εταιρίας, για λογαριασμό της οποίας εργαζόταν ο πακιστανός υπάλληλος της Ευρωπαϊκής τράπεζας. Από εκεί τα χρήματα μεταφέρονταν στο Καράτσι όπου βρισκόταν η έδρα της εταιρίας. Διευκρινίζεται σχετικά ότι η πιο πάνω τράπεζα που απασχολούσε τον πακιστανό δεν έχει σχέση με τη διαβόητη B.C.C.I. που ιδρύθηκε και λειτούργησε με πακιστανούς.

Γ. Τραγάκη: Οργανωμένο Έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος, Τεχνικές Ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στον τραπεζικό τομέα, παρατρέπεζες, σελ. 272-273.

με ελαστική συνείδηση κατά την επιλογή και πρόσληψη του προσωπικού.

3.2.5 Ξέπλυμα μέσω διαφόρων χρηματοπιστωτικών οργανισμών

Από τα συγκεντρωθέντα στοιχεία προκύπτει αυξημένη δραστηριότητα νομιμοποιήσεως εσόδων από παράνομες πράξεις μέσω ορισμένων μη τραπεζικών επιχειρήσεων που ο Ελληνικός νόμος τις χαρακτηρίζει ως «χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς». Πράγματι, στην Αμερική και στην Ευρώπη το οργανωμένο έγκλημα αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό την έλλειψη μέτρων ή τα κενά της νομοθεσίας για να ξεπλύνει τα έσοδά του, αποφεύγοντας την έναρξη της διαδικασίας του ξεπλύματος με χρήση των υπηρεσιών μιας τράπεζας, ιδιαίτερα εκεί όπου ισχύουν ήδη συγκεκριμένες διατάξεις για την εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας κλπ. Τα παραδείγματα που παρατίθενται, αποτελούν μια ακόμη επιβεβαίωση της πραγματικότητας ότι ξέπλυμα χρημάτων δεν γίνεται μόνο μέσω τραπεζών αλλά ολοένα περισσότερο και μέσω πολλών άλλων επιχειρήσεων και επαγγελματιών, όπως είναι τα ποικιλώνυμα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τα χρηματιστηριακά και μεσιτικά γραφεία, οι σύμβουλοι επενδύσεων, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, διάφορες εταιρίες, καζίνο, νομικά ή φοροτεχνικά γραφεία κ.α..

α. Ανταλλακτήρια

Σε πολλές περιπτώσεις σε δυτικοευρωπαϊκές χώρες διαπιστώθηκε η έναρξη του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος μέσω ανταλλακτηρίων, ιδιαίτερα εκεί όπου δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία για αυτά και δεν α-

σκέεται έτσι επαρκής εποπτεία. Αρκετές φορές οι διακινητές ναρκωτικών αλλάζουν μεγάλες ποσότητες καρτονομισμάτων μικρής ονομαστικής αξίας σε δολάρια μεγαλύτερης ονομαστικής αξίας σε άλλο νόμισμα ξένης χώρας. Στη συνέχεια τα χρήματα καταθέτονται σε τραπεζικό λογαριασμό σε συνάλλαγμα και από εκεί μεταφέρονται σε άλλους λογαριασμούς στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, μέχρις ότου είναι αδύνατη ή πολύ δύσκολη η ικνηλάτηση της πραγματικής προελεύσεώς τους.

β. Επενδυτικές εταιρίες και χρηματιστές

Είναι γεγονός ότι ακόμη και στις χώρες με πολύ αυστηρούς χρηματιστηριακούς κανόνες, ένας αδίστακτος μνημένος χρηματιστής μπορεί να διευκολύνει σημαντικά το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, εφόσον αυτός μπορεί να μεθοδεύσει την αγορά μετοχών ή ομολογιών και εντόκων γραμματίων με τα κεφάλαια αυτά. Φυσικά προτιμούνται οι ανώνυμοι τίτλοι.

Προσοχή ιδιαίτερη απαιτείται όταν οι τράπεζες τηρούν συνολικούς και όχι αναλυτικούς λογαριασμούς συναλλαγών με χρηματιστηριακές εταιρίες ή χρηματιστές.

Διαπιστώθηκε σε ορισμένες χώρες ότι ενδιαφερόμενοι επενδυτές με τραπεζικούς λογαριασμούς σε φορολογικούς παραδείσους έδιναν εντολές σε τράπεζες για αγοροπωλησίες μετοχών και ομολογιών μέσω τέτοιων χρηματιστών, οι οποίοι έδιναν το όνομα της τράπεζας και όχι των εντολέων αγοραστών ή πωλητών των τίτλων που ξέπλυναν έτσι συστηματικά κεφάλαια εγκληματικής προελεύσεως.

γ. Χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι

Αποκαλύφθηκε το ακόλουθο σχήμα ξεπλύματος με τη σημαντική βοήθεια χρηματοοικονομικού συμβούλου: το προϊόν πωλήσεων ναρκωτικών μεταφέρονταν και καταθέτονταν σε τράπεζες της νότιας Αμερικής και της Καραϊβικής, στο όνομα διαφόρων εταιριών που είχαν ιδρυθεί σε εξωχώρια χρηματοοικονομικά κέντρα. Στη συνέχεια τα κεφάλαια αυτά συγκεντρώνονταν σε τρεις ισόποσους λογαριασμούς συνολικού ύψους 33,3 εκατομμύρια δολάρια. Ένας λογαριασμός χρησιμοποιούνταν από στεγαστικές εταιρίες που αγόρασαν οικόπεδα και ακίνητα που ενοικιάζονταν στους διακινητές των ναρκωτικών. Τα χρήματα προς καταβολή των μισθωμάτων καταβάλλονταν από τους αρχηγούς του δικτύου. Τα «ξεπλυμένα» χρήματα στο σημείο αυτό παραδίνονταν σε γραφείο χρηματοοικονομικών συμβούλων που γνώριζαν την προέλευσή τους και οι οποίοι προέβαιναν σε επενδύσεις μέσω χρηματιστών σε μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα. Σημειωτέων ότι ορισμένες από αυτές τις επενδύσεις ήταν μακροπρόθεσμες και προοριζόταν για συνταξιοδότηση των τραφικαδόρων. Για πολλά χρόνια τα χρήματα αυτά τροφοδοτούσαν πολλούς λογαριασμούς τραπεζών και αρκετοί χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι μπορούσαν να τα αναμιγνύουν με νόμιμα επενδυτικά κεφάλαια.

δ. Ασφαλιστικές επιχειρήσεις

Διαπιστώθηκε σε κάποια περίπτωση ότι οι εισπράξεις από τη λαϊκή διάθεση ηρωίνης και αμφιταμενών χρησιμοποιήθηκαν για να στηρίζουν οικονομικά μια προβληματική εταιρία ασφαλισομεσιτών σε Ευρωπαϊκή χώρα. Η υγιείς πλέον αυτή εταιρία αγόρασε μια κτηματική ε-

ταιρία που αγόραζε ακίνητα για βελτίωση και πώληση. Η ακίνητη περιουσία ανήκε στον αρχηγό του δικτύου.

Σε μια άλλη περίπτωση διαπιστώθηκε ότι χρήματα από παράνομες πράξεις καταθέτονταν σε έναν αριθμό τραπεζικών λογαριασμών και από εκεί μεταφέρονταν σε έναν κεντρικό λογαριασμό που τηρούσε το δίκτυο σε τράπεζα εξωχώριου χρηματοοικονομικού κέντρου. Ο αρχηγός των διακινητών σύναψε ασφαλιστήριο ζωής ύψους 100 εκατομμυρίων δολαρίων μέσω μιας ασφαλιστητικής εταιρίας. Επίσημα δηλώθηκε ότι τα ασφάλιστρα θα καταβάλλονταν από το προϊόν επενδύσεων στο εξωτερικό.

ε. Εικονικά δάνεια και εταιρίες φαντάσματα

Από τα αρχεία της Interpol και των αρμοδίων διωκτικών αρχών προκύπτει η ευρύτατη χρήση της μεθόδου συνάψεως εικονικών δανείων με τη μεσολάβηση φορολογικών παραδείσων. Το βρώμικο χρήμα κατατίθεται σε λογαριασμούς στο όνομα εταιριών φαντασμάτων. Οι εταιρίες αυτές δημιουργούνται πολύ εύκολα και στοιχίζουν ελάχιστα, διαπιστώθηκε δε ότι ορισμένοι έχουν πολλές τέτοιες ευκαιρίες σε διάφορα εξωχώρια κέντρα μέσω των οποίων διακινούν κεφάλαια, ανοίγουν και τροφοδοτούν λογαριασμούς και μεταμφιέζουν το βρώμικο χρήμα ανάλογα με την περίπτωση. Κατά κανόνα τα κεφάλαια αυτά δεν αφήνονται μόνιμα στους φορολογικούς παραδείσους, αλλά με τηλεγραφικά εμβάσματα επιστρέφουν στη χώρα προελεύσεώς τους. Χρησιμοποιούνται τότε πλαστά ή εικονικά τιμολόγια για να μεταμφιεστεί πηγή δημιουργίας τους κυρίως μέσω δανεισμών από τις εταιρίες φαντάσματα ή από ένα αναγνωρισμένο πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο καταθέτονταν τα χρήματα που έρχονται από τον φορολογικό παράδεισο ως εξασφάλιση των δανείων αυτών.

Σε μια υπόθεση που αποκαλύφθηκε το 1992, τα έσοδα οργανωμένου δικτύου από την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών εξάγονταν λαθραία σε άλλη χώρα όπου μετατρέπονταν στο εγχώριο νόμισμα. Ακολουθούσε η διοχέτευση των χρημάτων σε 30 τουλάχιστον εταιρίες φαντάσματα. Μερικές ισχυρίζονται ότι είχαν μεγάλες ζημιές που έπρεπε να τις καλύψουν με δάνεια από τις κερδοφόρες εταιρίες του ίδιου ομίλου. Τα ξεπλυμένα χρήματα επενδύονταν σε διάφορες νόμιμες επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων ήταν αίθουσες τυχερών παιγνίων, πορνό και αγοραπωλησίες ακινήτων. Ο συνολικός τζίρος του σχήματος αυτού υπολογίζονταν σε 300 και πλέον εκατομμύρια δολάρια.

Σε μια σειρά εταιριών²⁴ που ιδρύθηκαν δήθεν για εισαγωγές-εξαγωγές αποδείχθηκε πως μοναδικός σκοπός τους ήταν η διευκόλυνση του ξεπλύματος χρημάτων από παράνομες δραστηριότητες. Τα ξένα νομίσματα μετατρέπονται άνετα σε δολάρια και οι τράπεζες χορηγούσαν δάνεια και πιστώσεις στις επιχειρήσεις που παρείχαν την απαιτούμενη κάλυψη και όλα φαίνονταν νόμιμα και κανονικά.

στ. «στημένο παιχνίδι» στο χρηματιστήριο

Ακόμη και στις ανεπτυγμένες χρηματιστηριακές αγορές δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις εικονικών συναλλαγών σε μετοχές προς το σκοπό ξεπλύματος. Διαπιστώθηκε για παράδειγμα, ότι αρκετές φορές μισθώνονται οι υπηρεσίες μνημόνων ατόμων ή δημιουργούνται εικονικές εταιρίες που σκόπιμα παίρνουν αντίθετες σχέσεις στις μετοχές της ίδιας εταιρίας.

²⁴ Στην Ιταλία κατά την διάρκεια της εκστρατείας «καθαρά χέρια» διαπιστώθηκε ότι ένα οργανωμένο δίκτυο δημιούργησε μια μικρή αυτοκρατορία 500 περίπου εταιριών μοναδικός σκοπός των οποίων ήταν η δημιουργία τεκμηριώσεως με την έκδοση τιμολογίων, αποδείξεων κλπ. με μοναδικό σκοπό τη φοροδιαφυγή και το ξέπλυμα του βρώμικου και μαύρου χρήματος.

Οι μετοχές κρατιούνται στη χώρα όπου βρίσκεται το βρώμικο χρήμα και ένα αντίστοιχο ποσό μετοχών της εταιρίας βρίσκεται στη χώρα όπου οι ενδιαφερόμενοι θέλουν να στέλνουν τα ξεπλυμένα χρήματα. Εάν η χώρα είναι αρκετά μικρή ή τα προς την νομιμοποίηση κεφάλαια είναι αρκετά μεγάλα, η τιμή των μετοχών μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται ανάλογα από τους ξεπλυντές. Για να εξαχθούν τα χρήματα πρέπει να πέσουν οι τιμές των μετοχών, οπότε ο κάτοχος τέτοιων μετοχών προσποιείται ότι υφίσταται «ζημιές» όταν τις πουλάει η άλλη πλευρά του στημένου παιχνιδιού έχει αντίστοιχα «κέρδη» όταν πωλούνται οι μετοχές. Τα ποσά τέτοιων εικονικών κερδών συχνά αποτελούν κεφάλαια από παράνομες δραστηριότητες που επιζητούν την νομιμοφανή κάλυψη έναντι των αρμοδίων αρχών και των χρηματοπιστωτικών φορέων.

ζ. Ποικιλία τρόπων και μεθόδων για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος

Εκτός από τους παραπάνω τρόπους και μεθόδους ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος υπάρχουν και κάποιοι άλλοι οι οποίοι αποτελούν συνδυασμό των προηγούμενων περιπτώσεων σε επέκταση κάποιον μεθόδων. Ας δούμε όμως στην συνέχεια μερικά παραδείγματα τα οποία μαρτυρούν την μεγάλη ποικιλία μεθόδων που υπάρχουν για το ξέπλυμα χρημάτων καθώς και την ευρηματικότητα αυτών που ενδιαφέρονται για το ξέπλυμα «βρώμικου» χρήματος.

Αρκετά συχνά στην Αμερική και στην Ευρώπη το οργανωμένο έγκλημα δημιουργεί παράλληλα νόμιμες επιχειρήσεις που λόγω του αντικειμένου των εργασιών τους εισπράττουν μετρητά σε καθημερινή βάση, όπως π.χ. είναι τα εστιατόρια, αίθουσες παιγνίων, πλυντήρια αυτοκινήτων κλπ. είναι οπωσδήποτε δύσκολο να ελέγξεις π.χ. πόσα ακριβώς αυ-

τοκίνητα πλήθυναν από τη συγκεκριμένη εταιρία και έτσι παρέχεται η ευκαιρία της αναμίξεως νόμιμου και παράνομου χρήματος και η παροχή της επιθυμητής καλύψεως κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας του ξεπλύματος.

Διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις είχαν μνηθεί ή εκβιαστεί. Ορισμένοι καταστηματαρχες ώστε μαζί με τις δικές τους εισπράξεις να καταθέτουν στις τράπεζες και χρήματα ενός οργανωμένου δικτύου διακινητών ναρκωτικών. Στη συνέχεια οι καταστηματαρχες μετέφεραν τα χρήματα που δεν τους ανήκαν στους λογαριασμούς που υποδείκνυαν οι διακινητές.

Η «επιχείρηση πράσινο πάγος» στις ΗΠΑ που συχνά αποτελεί θέμα μελέτης της τυπολογίας του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, αποκάλυφθηκε μετά τη σύλληψη μιας ωραίας κυρίας που μετέφερε καθημερινά βαλίτσες με ναρκοδολάρια. Η κυρία αυτή κατέθετε τα χρήματα αυτά όχι μόνο σε τραπεζικούς λογαριασμούς χρηματοδοτικών εταιριών αλλά και υπέρ μιας «Ευρωπαϊκής Ενώσεως Προστασίας Ζώων».

Ακολούθησε η μεταφορά χρημάτων σε πολλές εταιρίες με αντικείμενο την αγοραπωλησία κοσμημάτων και πολύτιμων λίθων, ακινήτων, έργων τέχνης, μετοχών, αυτοκινήτων, καθώς και ενός ζωολογικού κήπου.

Η κυρία αυτή πιάστηκε όταν προσπάθησε να συνεργαστεί με μια εταιρία «παγίδα» που είχαν στήσει οι αρχές διώξεως ναρκωτικών. Τελικά διαπιστώθηκε ότι από την παραπάνω επιχείρηση ξεπλύθηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια.

Ο αρχηγός ενός δικτύου διακινητών ναρκωτικών άνοιξε λογαριασμούς σε τέσσερις διεθνής τράπεζες και παράλληλα δημιούργησε ένα ό-

μιλο επιχειρήσεων μεταξύ των οποίων τουριστικές, κατασκευαστικές κλπ χρησιμοποιώντας τους λογαριασμούς αυτών των εταιριών μετέφερε ταυτόχρονα σε ολόκληρο τον κόσμο και ξέπλυne τις προσόδους του από τη διακίνηση ναρκωτικών.

Η μέθοδος της διπλής τιμολογήσεως χρησιμοποιείται αρκετά συχνά για το ξέπλυμα. Το δίκτυο αγοράζει ή δημιουργεί μια ή περισσότερες εταιρίες τόσο στη χώρα δημιουργίας του βρώμικου χρήματος όσο και στη χώρα τοποθετήσεως του. Στη συνέχεια παραγγέλνει αγαθά ή υπηρεσίες από την εταιρία στην οποία πρέπει να σταλούν ή να προσφέρουν. Υπάρχουν μάλιστα δυο επιλογές. Είτε να υπερτιμολογηθούν τα αγαθά και οι προσφερόμενες υπηρεσίες οπότε το υπερβάλλον μέρος είναι το χρήμα που «καθαρίζεται», είτε να αποσταλούν πλαστά τιμολόγια οπότε το σύνολο του καταβαλλόμενου ποσού είναι το χρήμα που ξεπλένεται.

Με την απόκτηση πλαστών τιμολογίων από συνεργάτες στο εξωτερικό ή με την χρησιμοποίηση τέτοιων τιμολογίων από θυγατρικές επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί στο εξωτερικό, το οργανωμένο έγκλημα έχει στην διάθεσή του μια αποτελεσματική μέθοδο να προσδίδει την επιθυμητή νομιμοφάνεια στο βρώμικο χρήμα, ιδιαίτερα όταν παράλληλα δημιουργεί μόνο για τον σκοπό αυτόν νόμιμες επιχειρήσεις.

Σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες γίνεται μεγάλη χρήση της μεθόδου της υπερτιμολογήσεως των αγαθών που αγοράζονται από το εξωτερικό μέσω εξαγωγής κεφαλαίων από μια τέτοια χώρα και της αποκτήσεως συναλλάγματος ή σκληρών νομισμάτων. Παίρνοντας την άδεια για την αγορά αγαθών που υπερτιμολογούνται μέχρι και 10% ο ενδιαφερόμενος όχι μόνο λαμβάνει την ωφέλεια από τα εισαγόμενα προϊόντα αλλά κερ-

δίξει και από την μετατροπή του εγχώριου νομίσματος στην κεντρική τράπεζα. Πολλές φορές τέτοια χρήματα βρίσκουν καταφύγιο σε ευρωπαϊκές τράπεζες για να χρησιμοποιηθούν ανάλογα.

Μέσα για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος αποτελούν όμως και ακριβά έργα τέχνης, αντικες και πίνακες ζωγραφικής. Η μέθοδος είναι πολύ απλή. Το έργο τέχνης αγοράζεται ο οίκος δημοπρασιών ή ο ιδιώτης συλλέκτης δέχεται τα χρήματα από την διακίνηση ναρκωτικών ή την διάπραξη σοβαρού ποινικού αδικήματος, είτε γιατί δεν τον υποχρεώνει ο νόμος να εξετάσει την προέλευση των χρημάτων είτε έλκεται από το κίνητρο του μεγάλου κέρδους. Ακολουθεί η μεταφορά και η πώληση του έργου τέχνης σε άλλη χώρα συνήθως με επιταγή το ποσό της οποίας κατατίθεται σε τράπεζα όπου δηλώνεται και η νόμιμη αυτή προέλευση των χρημάτων. Αν δεν αρκεί η διαδικασία του ξέπλυματος μέχρι αυτό το σημείο, συνεχίζονται οι μεταμφιέσεις της μορφής αυτής ώστε τα χρήματα από τις «βρώμικες» εισπράξεις να αποκτήσουν την επιθυμητή νομιμοφανή κάλυψη.

3.3 ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ

Η παγκοσμιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η φιλελευθεροποίηση των κανόνων οργανώσεως, εποπτείας και λειτουργίας του, ή προϊούσα κατάργηση των περιορισμών στο κοινοτικό και διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, οι ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων, οι πλη-

θώρα των επενδυτικών και χρηματοοικονομικών μέσων και δραστηριοτήτων, η κατάργηση των συναλλαγματικών ελέγχων και η καθιέρωση των συνοριακών ελέγχων διευκολύνουν σήμερα πάρα πολύ το οργανωμένο έγκλημα στη νομιμοποίηση των εσόδων του.

Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι παρά την θετική ανταπόκριση και την κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας και την λήψη θεσμικών και άλλων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων, οι εν λόγω δραστηριότητες και το αντίστοιχο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος εμφανίζουν σταθερά αυξητικό ρυθμό τα τελευταία χρόνια.

Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουν όλοι οι υπεύθυνοι φορείς ότι η κοινωνία των κρατών υστερεί σημαντικά έναντι των πολυεθνικών του οργανωμένου εγκλήματος, όχι μόνο γιατί άργησε να ξεκινήσει την προσπάθειά της αλλά και για τους εξής λόγους:

- Οι επιδιδόμενοι συστημένα στο οργανωμένο έγκλημα στο ξέπλυμα χρημάτων από εγκληματικές δραστηριότητες έχουν άφθονα υλικά μέσα προκειμένου να επιτύχουν τους σκοπούς τους, μισθώνουν τις υπηρεσίες εξειδικευμένων και έμπειρων συνεργατών τους που πολλές φορές επιλέγονται μεταξύ αρίστων πτυχιούχων των ελεγκτών οικονομικών σχολών, εξαγοράζουν συνειδήσεις εξασφαλίζοντας τη συνεργασία ανθρώπων σε καίριες δημόσιες θέσεις κ.ο.κ.
- Εκτός από τους παραπάνω λόγους η διεθνής κοινότητα εμφανίζεται ανοργάνωτη και αναποτελεσματική σε ότι αφορά την έλλειψη ικανοποιητικού επιπέδου εναρμονισμένης νομοθεσίας καθώς και διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων διωκτικών, δικαστικών και εποπτικών αρχών.

- Οι πολυεθνικές τράπεζες αυτές δηλαδή που δραστηριοποιούνται διεθνώς σε πολλές χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και σε όλα τα μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα του κόσμου, είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στην διείσδυση του οργανωμένου εγκλήματος και στην χρησιμοποίησή τους, ακούσια αλλά και εκούσια, για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Κατά πρώτο λόγο δεν υφίσταται ακόμη ένα αποτελεσματικό σύστημα διεθνούς τραπεζικής εποπτείας για τα πιστωτικά αυτά ιδρύματα όπως άλλωστε διαπιστώθηκε στην περίπτωση της εγκληματικής δραστηριότητας της B.C.C.I.
- Η έντονη παρουσία των εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων, όπου λόγο της εφαρμογής του καθεστώτος του απόλυτου φορολογικού ή και τραπεζικού απορρήτου και της ελλείψεως κάθε μορφής τραπεζικής εποπτείας από μια αρμόδια αρχή, επικρατεί απόλυτη μυστικότητα για όλες τις συναλλαγές και για όλους τους συναλλασσόμενους.
- Η πολυπλοκότητα, η έκταση και το μέγεθος των επιχειρηματικών σχηματισμών, η ακαριαία ταχύτητα με την οποία διεξάγονται οι διασυνοριακές ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων και η επιχειρηματική συνεργασία που υπάρχει μεταξύ των διαφόρων «οικογενειών» που επιδίδονται συστηματικά στην διακίνηση ναρκωτικών και στο ξέπλυμα χρημάτων συντελούν πάρα πολύ στην επίτευξη των σκοπών του οργανωμένου εγκλήματος.

Τυπικό όσο και πρόσφατο είναι το παράδειγμα της ευρωπαϊκής πολυεθνικής εταιρίας Shcheifer που υπήρξε θύμα μιας πολύπλοκης διαδικασίας διεισδύσεως της οικογένειας Ρεζοντάνα της Σικελικής μαφι-

ας που ξέπλυνε χρήματα χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες μιας από τις βελγικές θυγατρικές της εταιρίες, την P.B.Finances. Οι Σικελοί μαφιόζοι που στην περίπτωση αυτή διακινούσαν στην Ιταλία και στην Ευρώπη φορτία κοκαΐνης του καρτέλ Μεντεγίν της Κολομβίας, είχαν αναλάβει όλο τον μηχανισμό διακινήσεως των ναρκωτικών αυτών, μεταφοράς στο Μιλάνο των μετρητών χρημάτων μέσα σε κιβώτια με πορτοκάλια και του ξεπλύματος μέσω ενός χρηματιστή που ξεκινούσε την όλη διαδικασία της μεταμφιέσεως και της νομιμοποίησεως των εσόδων αυτών στις χρηματαγορές της Ευρώπης. Τελικά τα επενδυόμενα χρήματα μετά από διάφορες διαδικασίες ακολουθούσαν δυο κατευθύνσεις. Όσων ανήκαν στο μερίδιο του Κολομβιανού καρτέλ κατευθύνονταν σε λογαριασμούς εταιριών βιτρίνας για να καταλήξουν στο Λος Άντζελες και από εκεί σε κεντρικό λογαριασμό του καρτέλ στον Παναμά πανέτοιμα και «καθαρά» για περαιτέρω αξιοποίηση. Το μερίδιο που ανήκει στους Σικελούς μεταφέρονταν στην Ελβετία όπου ήταν η έδρα της εταιρίας Firmo A.G. Η εταιρία αυτή ήταν μέτοχος μιας τοπικής τράπεζας μέσω της οπείας αγοράστηκαν πολλές μετοχές της προαναφερόμενης Βελγικής P.B.Finances. Μέσα σε λίγα χρόνια ο Μιλανέζος χρηματιστής είχε ξεπλύνει δυο δισεκατομμύρια Γαλλικά φράγκα αξιοποιώντας ένα κύκλωμα που περνούσε από τα χρηματιστήρια της Ζυρίχης και του Μιλάνου, με πλασματικές συναλλαγές, ψεύτικα τιμολόγια Ιταλικών εταιριών, εταιρίες βιτρίνες στο Λουξεμβούργο, την Φρανκφούρτη και το Λονδίνο. Σημειωτέον ότι ο όμιλος Σναϊντερ παρά τους τακτικούς ελέγχους που πραγματοποίησε δεν μπόρεσε να εντοπίσει την διείδυση της μαφίας σε μια από τις θυγατρικές του εταιρίες.

Πράγματι στην σύγχρονη πρακτική των εμποροβιομηχανικών και χρηματοπιστωτικών ομίλων, των πολλών συγχωνεύσεων της εξαγοράς πλειοψηφίας ή μειοψηφίας, των κοινών επιχειρήσεων και γενικά των εταιριών διαμορφώσεων και των ιδιωτικοποιήσεων σε πολυεθνικό και εθνικό επίπεδο παρέχονται πρόσθετες ευκαιρίες για το οργανωμένο έγκλημα να διεισδύσει στον επιχειρηματικό κόσμο και να αξιοποιήσει τις πολλές δυνατότητες που παρέχονται για το ξέπλυμα και την ανακύκλωση χρημάτων παράνομης προελεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΛΗΨΗ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΥ

4.1.1 Βασικές ρυθμίσεις της συμβάσεως της Βιέννης

Η σύμβαση της Βιέννης για τη διακίνηση των ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών υιοθετήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1988 και ισχύει ήδη αφού επικυρώθηκε από την πλειοψηφία των κρατών της διεθνούς κοινωνίας.

Από την Ελληνική δημοκρατία η επικύρωση έγινε με τον νόμο 1990/1991 (ΦΕΚ Α', 193/16.12.91).

Κύριος σκοπός της συμβάσεως της Βιέννης είναι η ουσιαστική προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων δικαστικών και διωκτικών αρχών σε παγκόσμιο επίπεδο, δηλαδή ανάμεσα στα μικρά και μεγάλα κράτη μέλη του ΟΗΕ, με βάση τους κανόνες του διεθνούς δικαίου περί σεβασμού της κυριαρχικής ισότητας και της εδαφικής ακεραιότητάς τους. Εξαιρετική σημασία προσέλαβε το αυτούσιο παρατιθέμενο άρθρο 3 της συμβάσεως της Βιέννης, ιδιαίτερα για τον ορισμό του ποινικού αδικήματος της νομιμοποιήσεως των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες από τον κοινοτικό και εσωτερικό νομοθέτη:

Άρθρο 3

Εγκλήματα και κυρώσεις

«1κάθε μέρος θα υιοθετήσει εκείνα τα μέτρα, που είναι αναγκαία να καταστήσει αξιόποινες πράξεις, κατά την εσωτερική του νομοθεσία, όταν τελούνταν με πρόθεση:

- I. **α.** την παραγωγή, κατασκευή, παρασκευή, προσφορά, προσφορά προς πώληση, διανομή, πώληση, παράδοση υπό οποιαδήποτε μορφή, μεσιτεία, αποστολή, αποστολή τράνζιτ, μεταφορά, εισαγωγή ή εξαγωγή κάθε ναρκωτικού φαρμάκου ή κάθε ψυχοτρόπης ουσίας, κατά παράβαση των διατάξεων της σύμβασης του 1961, της σύμβασης του 1961 όπως τροποποιήθηκε ή της σύμβασης του 1970.
- β.** την καλλιέργεια της παπαρούνας οπίου, θάμνου κόκας ή φυτού καννάβεως για την παραγωγή ναρκωτικών φαρμάκων, κατά παράβαση των διατάξεων της σύμβασης του 1961 όπως τροποποιήθηκε.
- γ.** την κατοχή ή αγορά κάθε ναρκωτικού φαρμάκου ή ψυχοτρόπης ουσίας, με σκοπό οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο εδάφιο α.
- δ.** την κατασκευή, μεταφορά ή διανομή εξοπλισμού, υλικών ή ουσιών, εν γνώσει ότι αυτά πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην παράνομη καλλιέργεια παραγωγή, κατασκευή ναρκωτικών φαρμάκων ή ψυχοτρόπων ουσιών.
- ε.** την οργάνωση, διαχείριση ή χρηματοδότηση, οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που αριθμούνται στα εδάφια α, β, γ και δ.

- II. **α.** την μετατροπή ή την μεταβίβαση περιουσίας, εν γνώσει ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από οποιοδήποτε έγκλημα ή εγκλήματα από εκείνα που θεσπίζονται σύμφωνα με την υποπαράγραφο 1 αυτής της παραγράφου, ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιο έγκλημα ή εγκλήματα, με σκοπό την απόκρυψη ή συγκάλυψη της παράνομης προέλευσης της περιουσίας ή την υποβοήθηση οποιοδήποτε προσώπου είναι αναμιγμένο στην διάπραξη ενός τέτοιου εγκλήματος ή εγκλημάτων να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του.
- β.** την απόκρυψη ή την συγκάλυψη της πραγματικής φύσης, πηγής του τόπου όπου βρίσκεται, της διάθεσης, της διακίνησης δικαιωμάτων επί περιουσίας ή κυριότητας περιουσίας, εν γνώσει ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από έγκλημα ή εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την υποπαράγραφο 1 αυτής της παραγράφου ή από πράξεις συμμετοχής σε τέτοιο ή τέτοια εγκλήματα.
- III. Με επιφύλαξη των συνταγματικών αρχών και των βασικών εννοιών του νομικού του συστήματος:
- α.** Την απόκτηση, κατοχή ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει κατά το χρόνο της κτήσης ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από έγκλημα ή εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την υποπαράγραφο 1 αυτής της παραγράφου ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιο έγκλημα ή εγκλήματα.
- β.** Την κατοχή εξοπλισμού ή υλικών ή ουσιών που εν γνώσει χρησιμοποιούνται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην παράνο-

μη καλλιέργεια, παραγωγή ή κατασκευή ναρκωτικών φαρμάκων ή ψυχοτρόπων ουσιών.

γ. Την με οποιαδήποτε μέσα δημόσια υποκίνηση ή προτροπή τρίτων να τελέσουν οποιαδήποτε από τα εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με αυτό το άρθρο ή να κάνουν παράνομη χρήση ναρκωτικών φαρμάκων ή ψυχοτρόπων ουσιών.

δ. Τη συμμετοχή, σύσταση οργανώσεως ή ενώσεως για την διάπραξη, την απόπειρα διάπραξης και την υποβοήθηση, υποκίνηση, διευκόλυνση και παροχή συμβούλων για την διάταξη οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με αυτό το άρθρο...».

Έτσι, με την επιφύλαξη των συνταγματικών αρχών και κανόνων του νομικού του συστήματος, κάθε κράτος καλείται να υιοθετήσει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να καταστήσει εγκλήματα κατά την εσωτερική του νομοθεσία εφόσον αυτά διαπράττονται με πρόθεση («εν γνώσει»), την κατοχή, την αγορά ή την καλλιέργεια ναρκωτικών.

Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι ανάλογες με την βαριά φύση των εγκλημάτων αυτών, όπως είναι η φυλάκιση ή άλλες μορφές στέρησης της ελευθερίας, καθώς και χρηματικές κυρώσεις και η δέσμευση της περιουσίας των υπευθύνων.

Πρόσθετα, παρέχεται η προτροπή στα κράτη να λάβουν και άλλα μέτρα για τους δράστες, όπως είναι η θεραπεία, η εκπαίδευση, η περίθαλψη και η αποκατάσταση ή κοινωνική επανένταξη. Τα τελευταία μέτρα μπορεί να επιβάλλονται αντί της καταδίκης ή της τιμωρίας των χρηστών.

Η ανάμειξη δραστών στο οργανωμένο έγκλημα συνιστά οπωσδήποτε επιβαρυντικό στοιχείο.

Συνοπτικά η σύμβαση της Βιέννης δημιούργησε την υποχρέωση σε όλες τις χώρες μέλη του ΟΗΕ να ποινικοποιήσουν την νομιμοποίηση των εσόδων από την παραγωγή και διακίνηση των ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών καθώς και από άλλες σοβαρές παράνομες πράξεις, διευκολύνοντας παράλληλα την δικαστική αγωγή και την έκδοση των υπεύθυνων παραβατών του νόμου. Δίνει έτσι έμφαση και στην διεθνή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων διοικητών, διωκτικών και δικαστικών αρχών, ενώ ταυτόχρονα καθιερώνει την αρχή της άρσεως του τραπεζικού απορρήτου προς διευκόλυνση του ανακριτικού έργου και για το συμφέρον της ποινικής δικαιοσύνης, στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας.

Σύμφωνα με άρθρο της συμβάσεως κάθε κράτος που την έχει επικυρώσει, προκειμένου να εφαρμόσει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καταστεί δυνατή η δέσμευση των εσόδων ή περιουσίας από εγκληματικές δραστηριότητες. Οφείλει να «παρέχει εξουσία στα δικαστήρια της άλλες αρμόδιες αρχές του να διατάσουν να τεθούν στη διάθεσή τους ή να κατασχεθούν τραπεζικά, χρηματικά ή εμπορικά στοιχεία». Σε καμιά περίπτωση δεν είναι παραδεκτή η άρνηση εφαρμογής της διατάξεως αυτής του διεθνούς δικαίου με το αιτιολογικό τραπεζικού απορρήτου. Επίσης, κανένα κράτος δεν μπορεί να αρνείται την παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής μεταξύ των οποίων είναι η παροχή προτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων από σχετικά έγγραφα και φακέλους, συμπεριλαμβανομένων τραπεζικών, οικονομικών, εταιρικών ή επιχειρηματικών στοιχείων, επικαλούμενο το τραπεζικό απόρρητο.

Τα κράτη που έχουν υπογράψει και επικύρωση με νόμο την σύμβαση της Βιέννης υποχρεούνται:

- I. Να ποινικοποιήσουν την πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και να εξασφαλίσουν ότι, όχι μόνο οι κύριοι (Principals) ή πρωτεύοντες κατηγορούμενοι, αλλά και εκείνη που βοηθούν εν γνώσει τους στην διάπραξη αυτού του ποινικού αδικήματος, περιλαμβάνονται στον ορισμό του.
- II. Να θεσπίσουν κανόνες για τη έκδοση σε άλλα κράτη των κατηγορουμένων για ξέπλυμα.
- III. Να θεσπίσουν διατάξεις και μηχανισμούς για την ικνηλάτιση, το πάγωμα των λογαριασμών και την δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων από τα ναρκωτικά.
- IV. Να επιτρέψουν στις αρμόδιες δικαστικές αρχές να διατηρήσουν ή να προβαίνουν στην κατάσχεση βιβλίων και στοιχείων στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- V. Να θεσπίσουν διατάξεις που να επιτρέπουν τα δικαστήρια σε μια χώρα να εκδικάζουν υποθέσεις ξεπλύματος με διεθνείς διατάξεις.
- VI. Να επιτρέπουν την ελεγχόμενη παράδοση ναρκωτικών για το σκοπό επιτεύξεως καλύτερων αποτελεσμάτων των αρμόδιων διοικητικών αρχών.
- VII. Να συνεργάζονται στενά, το ένα κράτος με τα άλλα σε θέματα ποινικού δικαίου, είτε σε διμερή ή πολυμερή βάση.²⁵

²⁵ Εκτός από την ανταλλαγή πληροφοριών, την αμοιβαία δικαστική αρχή σε έρευνες, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες, την έκδοση εγκληματιών κλπ στο άρθρο 9 της σύμβασης της Βιέννης (βλ. Ν.1990/91) θεσπίζονται πολλές άλλες μορφές διεθνούς συνεργασίας.

4.1.2 Οι σκοποί της συμβάσεως του Στρασβούργου

Η σύμβαση του συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την νομιμοποίηση, την ανίχνευση την κατάσχεση και την δέσμευση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι ανοικτή προς υπογραφή από της 8 Νοεμβρίου 1990. Σε αντίθεση όμως με την σύμβαση της Βιέννης, το κείμενο της συμβάσεως του Στρασβούργου τυπικά δεν ισχύει γιατί λίγα μόνο κράτη μέλη του συμβουλίου της Ευρώπης (Council of Europe) την έχουν αποδεχθεί και μεταξύ αυτών δεν είναι η ελληνική δημοκρατία.

Ωστόσο, το κείμενο αυτό θεωρείται σαν ένα είδος «νομικού θησαυροφυλακίου», από το οποίο οι εθνικοί νομοθέτες μπορούν αν αντλήσουν στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας που καταβάλλεται για την θεσμική θωράκιση της διεθνούς κοινότητας προς καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών και του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η οπουδαιότητα και των δυο αυτών συμβάσεων αποδεικνύεται από το γεγονός ότι αποτελούν βασικές πηγές αναφοράς της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ «για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από Παράνομες δραστηριότητες».

Από την μελέτη του κειμένου της συμβάσεως του Στρασβούργου (1990) προκύπτει ότι δυο είναι οι βασικοί αντικειμενικοί σκοποί του. Κατά πρώτο λόγο, παρέχει την δυνατότητα στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίσει εναρμονισμένα μέτρα σε ότι, ειδικότερα, αφορά την κατάσχεση και την δήμευση των χρηματικών μέσων που χρησιμοποιούνται στην διάπραξη εγκλημάτων ή που αποτελούν τις προσόδους από παράνομες ενέργειες. Δεύτερον, με τις ρυθμίσεις της συμβάσεως αυτής αποσκοπείτε η

προώθηση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων δικαστικών, διοικητικών και διωκτικών αρχών στη μάχη κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την έλλειψη νομοθετικών μέτρων για την έρευνα και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων που έχουν τέτοια προέλευση. Πρόσθετα, παρέχεται η ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη να δώσει την δυνατότητα στην δικαστική εξουσία και στις άλλες αρμόδιες αρχές να ερευνούν και να κατάσχουν έγγραφα, λογιστικά βιβλία, παραστατικά χρηματοπιστωτικών συναλλαγών χωρίς αυτό να προσκρούει στο τραπεζικό απόρρητο.

Η εναρμόνιση των ποινικών νομοθεσιών από την τελευταία αυτή άποψη θα ενισχύσει σημαντικά την διεθνή συνεργασία. Άλλωστε στην μεγάλη πλειοψηφία των κρατών συνειδητοποιείται ολοένα και περισσότερο ότι το συμφέρον της κοινωνίας για την ανίχνευση και τιμωρία των εγκληματικών πράξεων, αλλά και την αποφυγή τις καταδίκης αθώων, προέχει της προστασίας που παρέχει το τραπεζικό απόρρητο. Για αυτό πιστεύεται η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των κανόνων της συμβάσεως του Στρασβούργου για την νομιμοποίηση, την ανίχνευση, την κατάσχεση και την δήμευση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Θα συμβάλει σημαντικά στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, αφού κατ' αυτόν τον τρόπο αυξάνονται οι δυνατότητες που προέρχονται στις αρμόδιες αρχές μέσω της διεθνούς δικαστικής συνδρομής επί ποινικών κυρίως υποθέσεων.

Ως προς την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα αναφορικά με το τραπεζικό απόρρητο αρκεί εδώ να σημειωθεί ότι η νομοθεσία μας περιλαμβάνει αρκετές διατάξεις για την διασφάλιση του συμ-

φέροντος της κοινωνίας, ανάλογα με το αν πρόκειται για το επαγγελματικό ή τραπεζικό απόρρητο, ή για το απόρρητο των καταθέσεων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύμβαση του Στρασβούργου στην λήψη μέτρων που θα καθιστούν πιο αποτελεσματική την όλη διαδικασία της κατασχέσεως και δημεύσεως της περιουσίας που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες. Η αρμόδια αρχή μιας χώρας που δέχεται μια αίτηση για κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων πρέπει να είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει την εκτέλεση της απόφασεως που έχει ληφθεί από δικαστήριο της αιτούσας χώρας ή να υποβάλλει την αίτηση αυτή στην αρμόδια αρχή, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση για την δήμευση. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει δικαστική απόφαση και όχι μια απλή αίτηση των διωκτικών αρχών προς τις αντίστοιχες αρχές της άλλης χώρας, με την οποία όμως ισχύει σχετική διμερής συμφωνία αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής.

4.2 ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΤΗΣ «ΟΜΑΔΑΣ ΚΡΟΥΣΕΩΣ» ΤΟΥ FATE

4.2.1 Η δημιουργία και το έργο της «ομάδας κρούσεως»

Μια από τις πιο σοβαρές και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες που εκδηλώθηκαν στο χώρο της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων διωκτικών, δικαστικών και εποπτικών αρχών για το θέμα ξεπλύματος χρημάτων, υπήρξε η απόφαση που έλαβαν τον Ιούλιο του 1989 στο Παρίσι οι αρχηγοί των κρατών ή κυβερνήσεως της ομάδας των 7 κυριοτέρων

βιομηχανικών χωρών (Group of seven «G-7»), μαζί με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.²⁶

Τονίζοντας την επείγουσα ανάγκη για μια αποφασιστική κινητοποίηση της κοινωνίας των κρατών για την καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συνέστησαν μια μεγάλη ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων από τις χώρες τους (ΗΠΑ, Καναδάς, Ιαπωνία, Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία) καθώς και από άλλες εννέα χώρες που εκλήσθηκαν να συμμετάσχουν στην σχετική έρευνα (Σουηδία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ελβετία, Ελλάδα, Αυστρία, Ισπανία και Αυστραλία). Η διακυβερνητική αυτή ομάδα των ειδικών, που τελικά έμεινε γνωστή ως «Ομάδα Κρούσεως για το ξέπλυμα χρημάτων» με την προσωνυμία στην αγγλική γλώσσα ως Financial Action Task Force on money laundering (ακρωνόμιο FATE, και στην γαλλική GAFI, Groupe d' Action Financiece), εδρεύει στο Παρίσι και εξυπηρετείται γραμματειακά από την ΟΟΣΑ.

Οι ορισθέντες εμπειρογνώμονες οργανωθέντες σε τρεις ομίλους εργασίας (working groups) μελέτησαν συστηματικά το πρόβλημα των ναρκωτικών και του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και ολοκλήρωσαν την έκθεσή τους κατά τον Απρίλιο του 1990. Η έκθεση αυτή των διεθνών εμπειρογνομόνων που περιέχει 40 συστάσεις, αποτέλεσε σημαντικό βήμα για την αποτελεσματική οργάνωση και το συντονισμό στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών και στην έλλειψη

²⁶ Γιώργου Τραγάκη «οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος». Αθήνα 1996 σελ.215.

μέτρων από όλα τα συμμετέχοντα κράτη.²⁷ Με βάση τα σημεία των συστάσεων που ήδη τελούν υπό αναθεώρηση, καθώς διαπιστώθηκε σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή τους.

Στις ετήσιες εκθέσεις του FATE απεικονίζεται, πράγματι, η όλη προσπάθεια που καταβάλλεται παγκοσμίως για την επίτευξη των στόχων του εφαρμοσμένου προγράμματος για την καταπολέμηση της διεθνούς πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Ισχυρό και αποτελεσματικό μέσω πίεσεως των διεθνών εμπειρογνώμόνων ως εκπροσώπων της διεθνούς κοινότητας αποδείχθηκε η διαδικασία της «αμοιβαίας εξέτασης» («self evaluation») κάθε χώρας ξεχωριστά από εμπειρογνώμονες άλλων χωρών που ορίζονται από την γραμματεία του FATE. Μετά από κάθε λεπτομερή επιτόπια εξέταση με βάση ένα ερωτηματολόγιο ως προς το θεσμικό πλαίσιο, την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών, το βαθμό συμμετοχής στην διεθνή συνεργασία, τα ειδικότερα προβλήματα και γενικά ως προς την τήρηση των 40 συστάσεων του FATE από κάθε συμμετέχουσα χώρα, ακολουθεί η σύνταξη εκθέσεων (country report), η οποία κοινοποιείται σε όλα τα μέλη, συζητείται και εγκρίνεται στην ολομέλεια, αφού γίνουν παρεμβάσεις στο κείμενο και σχετικές ανακοινώσεις. Ο πρώτος γύρος αυτών των ερευνών τελείωσε το 1995 και από το επόμενο αρχίζει ο δεύτερος γύρος. Παράλληλα, οι εκπρόσωποι κάθε χώρας απαντούν σε ερωτηματολόγια επί χρηματοπιστωτικών και νομικών θεμάτων, ενώ μελε-

²⁷ Συμμετέχουν ενεργά με εκπροσώπους (αντιπροσωπίες) η Ευρωπαϊκή επιτροπή, τα 15 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και η Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Καναδάς, Ισλανδία, Ιαπωνία, Νορβηγία, Ελβετία, ΗΠΑ, Χονγκ Κονγκ, Σιγκαπούρη, Τουρκία, οι χώρες του Περσικού κόλπου. Επίσης στις εργασίες του FINANCIAL ACTION TASK FORCE λαμβάνουν μέρος με εκπροσώπους παρατηρητές το συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΗΕ, το διεθνές νομισματικό ταμείο, η INTERPOL, το παγκόσμιο συμβούλιο τελωνείων, η οργάνωση αμερικανικών κρατών κ.α. Η Ελλάδα εντάχθηκε και συμμετέχει στις εργασίες του FATE από το 1991 με την στήριξη και συμπαράσταση της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στο Παρίσι.

τούνται και εγκρίνονται διάφορα ειδικότερα θέματα ή προτάσεις και προγράμματα για τον τρόπο αντιμετώπισης ορισμένων πρακτικών, όπως πχ είναι η περίπτωση των «φορολογικών παραδείσων» ή για την λήψη μέτρων προς την αντιμετώπιση του ξεπλύματος που γίνεται από εξωτραπεζικές επιχειρήσεις και επαγγέλματα (non-bank financial institutions), ή για ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων κ.ο.κ. πρόσθετα, εφαρμόζεται ένα ευρύ πρόγραμμα εξωτερικών σχέσεων με επισκέψεις, με την οργάνωση σεμιναρίων σε χώρες που δεν είναι μέλη και την διεξαγωγή συζητήσεων προκειμένου αυτές οι χώρες να πειστούν να ποινικοποιήσουν την πρακτική του οργανωμένου εγκλήματος για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και να λάβουν απαραίτητα σχετικά μέτρα.

4.2.2 Σύναψη των 40 συστάσεων της FATE

Οι διεθνείς εμπειρογνώμονες του Financial Action Task Force («Ομάδα Κρούσεως στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα») για το ξέπλυμα χρημάτων συνέταξαν τις ακόλουθες συστάσεις (Recommendations) που λίγο πολύ ακολουθούν οι νομοθέτες των χωρών που μετέχουν στην ισχυρή αυτή ομάδα πίεσης και συντονισμού του έργου που επιτελείται διεθνώς στο εξεταζόμενο τομέα της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

- Κάθε χώρα πρέπει να εφαρμόσει πλήρως την σύμβαση της Βιέννης.
- Το τραπεζικό απόρρητο πρέπει να αίρεται κατά την διερεύνηση υποθέσεων ξεπλύματος βρώμικου χρήματος από τις κατά νόμο αρμόδιες αρχές.

- Οποιοδήποτε πρόγραμμα εφαρμογής για το ξέπλυμα χρημάτων, για να είναι αποτελεσματικό, πρέπει να περιλαμβάνει κανόνες αυξημένης πολυμερούς συνεργασίας και αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής στις υποθέσεις ανακρίσεων, εκδικάσεως και απελάσεως των υποδίκων.
- Κάθε χώρα οφείλει να ποινικοποιήσει το ξέπλυμα χρημάτων από την διακίνηση των ναρκωτικών όπως ορίζεται στη σύμβαση της Βιέννης.
- Κάθε χώρα οφείλει να μελετήσει σοβαρά την σκοπιμότητα της επεκτάσεως του ποινικού αδικήματος της νομιμοποιήσεως των εσόδων από ναρκωτικά και σε άλλα ποινικά αδικήματος που συνδέονται με την παραγωγή και την διακίνηση ναρκωτικών. Εναλλακτικά, μια χώρα μπορεί να ποινικοποιήσει όλα τα σοβαρά ποινικά αδικήματα ή όλα τα αδικήματα που γίνουν ή δημιουργούν σημαντικά έσοδα της μορφής αυτής ή να περιλάβει ορισμένα μόνο σοβαρά αδικήματα.
- Όπως ορίζεται και στην σύμβαση της Βιέννης, το ποινικό αδίκημα της νομιμοποιήσεως των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες πρέπει να ισχύει για τις πράξεις που τελούνται από πρόθεση, δηλαδή εν γνώσει του δράστη ότι τα έσοδα αυτά προέρχονται από εγκληματικό δραστηριότητα ή από πράξεις συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα κλπ. Η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία των πράξεων μπορεί να συνάγονται από τις πραγματικές περιστάσεις.
- Όπου είναι δυνατόν, πρέπει να εφαρμόζεται και η ποινική ευθύνη του νομικού προσώπου με την έννοια των διοικούντων (μέλη Δ.Σ., διευθυντικά στελέχη, νομικοί εκπρόσωποι, συλλογικά όργανα).
- Οι χώρες πρέπει να υιοθετήσουν νομοθετικά και άλλα μέτρα, όμοια με εκείνα που ορίζονται από την σύμβαση της Βιέννης προκειμένου

να δώσουν την εξουσία στις αρμόδιες αρχές να κατάσχουν στοιχεία που χρησιμοποιούνται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για το ξέπλυμα.

- Οι υπ' αριθμών 2 έως και 29 συστάσεις πρέπει να εφαρμόζονται όχι μόνο στις 78 Τράπεζες, αλλά και στα μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Οι αρμόδιες αρχές σε κάθε χώρα πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς τις σαράντα συστάσεις.
- Πρέπει να γίνει κατάλογος των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επαγγελμάτων που έχουν σχέση με τις συστάσεις.
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν πρέπει να τηρούν ανώνυμους λογαριασμούς ή λογαριασμούς με φαντασικά ή ανύπαρκτα ονόματα. Πρέπει να απαιτείται από αυτά να εξακριβώνουν, δηλαδή να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας των πελατών τους, είτε αυτά είναι τακτικοί είτε είναι περιστασιακοί, όταν συνάπτουν με αυτούς επιχειρηματικές σχέσεις ή όταν συναλλάσσονται με αυτούς ιδιαίτερα κατά το άνοιγμα λογαριασμών καταθέσεων, την άσκηση εργασιών καταπιστευματοδόχου, την εκμίσθωση θυρίδων θησαυροφυλακίου και την ενέργεια μεγάλου ύψους συναλλαγών σε μετρητά.
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λάβουν τα κατά την κρίση τους εύλογα μέτρα ώστε να αποκτούν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων υπέρ των οποίων ανοίγονται λογαριασμοί ή συνάπτονται συναλλαγές, όταν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το αν

οι πελάτες τους ενεργούν για δικό τους λογαριασμό ή όταν υπάρχει βεβαιότητα ότι οι απευθείας συναλλασσόμενοι με αυτά δεν ενεργούν για δικό τους λογαριασμό, ιδιαίτερα στην περίπτωση των ποικιλονόμων εταιριών, ιδρυμάτων, εμπιστευμάτων (Trusts) κλπ, που δεν ενεργούν καμιά εμπορική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα στην χώρα εγκαταστάσεώς τους.

- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αρχειοθετούν για πέντε τουλάχιστον έτη όλα τα αναγκαία στοιχεία των συναλλαγών και των συμβάσεων, για να είναι σε θέση να συμμορφώνονται αμέσως στην παροχή πληροφοριών προς τις αρμόδιες αρχές.
- Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στις περίπλοκες, στις ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές και στα ασυνήθιστα πρότυπα συναλλαγών που δεν έχουν προφανές οικονομικό ή ορατό νόμιμο σκοπό. Ο σκοπός και οι λεπτομέρειες που αφορούν τέτοιες συναλλαγές πρέπει να καταγράφονται, να εξετάζονται και οι διαπιστώσεις από την έρευνα αυτή πρέπει επίσης να καταγράφονται, να εξετάζονται και οι διαπιστώσεις από την έρευνα αυτή πρέπει επίσης να καταγράφονται και να είναι στη διάθεση των εποπτικών αρχών, των ελεγκτών, και των δικαστικών αρχών.
- Εάν οι τράπεζες και οι λοιποί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί υποψιάζονται ότι συγκεκριμένα κεφάλαια προέρχονται πιθανόν από εγκληματική δραστηριότητα θα πρέπει είτε να επιτρέπεται σε αυτούς είτε να είναι αυτοί υποχρεωμένοι να αναφέρουν τις υποψίες τους στις αρμόδιες αρχές. Θα πρέπει, επίσης, να υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη για την προστασία τόσο των τραπεζών και των άλλων ιδρυμάτων όσο και του προσωπικού τους από κάθε ποινική ή αστική ευθύνη λόγω

μη τηρήσεως της υποχρεώσεως της εχεμύθειας προς τους πελάτες υπό την προϋπόθεση ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα αναφερθούν καλόπιστα.

- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι δεν πρέπει να ειδοποιούν τους πελάτες τους όταν αναφέρονται οι ύποπτες συναλλαγές στον αρμόδιο κρατικό φορέα.
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά την αναφορά των υπόπτων συναλλαγών οφείλουν να συμμορφώνονται με τις οδηγίες των αρμόδιων αρχών.
- Όταν ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα συγκεντρώνει τις υποψίες για τις ενέργειες ενός πελάτη και εκεί ακόμα όπου δεν ισχύει υποχρέωση για την αναφορά των υπόπτων συναλλαγών, οφείλει να αρνείται την συνεργασία μαζί του, να διακόψει τις οποιοσδήποτε επιχειρηματικές σχέσεις μαζί του και να κλείσει τους λογαριασμούς του.
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να καταστρώσουν και να εφαρμόσουν πρόγραμμα κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Τα προγράμματα αυτά πρέπει κατ' ελάχιστο όριο να περιλαμβάνουν:
 - I. Την καθιέρωση εσωτερικής πολιτικής κάθε ιδρύματος, διαδικασίες και ελέγχους, την ανάθεση ειδικών καθηκόντων εφαρμογής του νόμου σε ένα ή περισσότερα διευθυντικά στελέχη καθώς και την υιοθέτηση κανόνων και διαδικασιών κατά την πρόσληψη και επιλογή του προσωπικού.
 - II. Την οργάνωση και εκτέλεση προγράμματος συνεχούς ενημερώσεως και εκπαιδεύσεως του προσωπικού.

III. Η δημιουργία και εφαρμογή διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας προς εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του όλου προγράμματος εφαρμογής.

- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα τις σχέσεις και συναλλαγές τους με πρόσωπα, εταιρίες, τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από χώρες που δεν έχουν σχετική νομοθεσία ή έχουν ελλιπή νομοθεσία και έτσι εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις σαράντα συστάσεις. Όταν οι συναλλαγές αυτές δεν έχουν προφανή οικονομικό σκοπό ή νόμιμη αιτία και βάση, τότε πρέπει να ερευνείται σε βάθος κάθε συγκεκριμένη πρόταση αρχών, των ελεγκτών και των άλλων αρμόδιων φορέων.
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να φροντίζουν ώστε οι παραπάνω αρχές και κανόνες συμπεριφοράς να εφαρμόζονται και στα υποκαταστήματα και στις θυγατρικές τους επιχειρήσεις στο εξωτερικό, ιδιαίτερα όταν έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν σε χώρες όπου δεν εφαρμόζονται οι σαράντα συστάσεις. Όταν οι τοπικοί νόμοι και κανονισμοί δεν επιτρέπουν την εφαρμογή του εν λόγω κανόνων από τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές τους στο εξωτερικό, οι εποπτικές αρχές του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να ενημερώνονται κατάλληλα.
- Η αποτελεσματικότητα των μέτρων προς εντοπισμό των χρημάτων κατά την φυσική μεταφορά τους στα σύνορα πρέπει να μελετάται συνεχώς χωρίς όμως να παρεμβάλλονται εμπόδια στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων.

- Όλες οι χώρες πρέπει να εξετάσουν την εφικτότητα και την χρησιμότητα ενός συστήματος στο οποίο οι τράπεζες και οι άλλοι χρηματοδοτικοί ενδιάμεσοι θα αναφέρουν όλες τις εγχώριες και διεθνής συναλλαγές σε ξένα νομίσματα πάνω από ένα ορισμένο ποσό, σε έναν κεντρικό φορέα που θα αξιοποιεί τα πλεονεκτήματα μιας βάσεως δεδομένων.
- Οι χώρες πρέπει να ενθαρρύνουν γενικά την ανάπτυξη μεθόδων σύγχρονης και τεχνικών χρηματικής διαχείρισεως ώστε να περιορίσουν τη χρήση μετρητών στις καθημερινές συναλλαγές και να αυξήσουν τη χρήση μέσων, όπως είναι οι επιταγές, οι κάρτες πληρωμών, η πληρωμή μισθών μέσω τραπεζικών λογαριασμών, οι άυλοι τίτλοι κλπ.
- Οι αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν τις τράπεζες ή τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίσουν την εισαγωγή και εφαρμογή επαρκών προγραμμάτων κατά της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Οι εποπτεύουσες αρχές οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν την εμπειρία τους καθώς και τραπεζική τεχνολογία στις δικαστικές και διωκτικές αρχές της ίδιας χώρας.
- Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των συστάσεων και σε άλλες επιχειρήσεις ή επαγγέλματα που μεσολαβούν στην διακίνηση ή ανταλλαγή μετρητών.
- Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να καθιερώσουν κατευθυντήριες αρχές προς υποβοήθηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να εντοπίζουν τις ύποπτες συναλλαγές.

- Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να ελέγχουν την απαίτηση και τον έλεγχο επιχειρήσεων από το οργανωμένο έγκλημα.
- Οι νομισματικές αρχές πρέπει να εξετάσουν την δυνατότητα στατιστικής παρακολούθησης των διεθνών μεταφορών μετρητών σε όλα τα νομίσματα, έτσι ώστε να μπορούν να γίνουν υπολογισμοί των εισροών και εκροών ρευστών από διάφορες πηγές στο εξωτερικό. Τέτοιες πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στο διεθνές νομισματικό ταμείο και στην τράπεζα διεθνών διακανονισμών προς διευκόλυνση των διεθνών μελετών.
- Οι αρμόδιες διεθνής αρχές, όπως η Interpol και το παγκόσμιο συμβούλιο τελωνίων, πρέπει να έχουν και την ευθύνη για την συγκέντρωση και παροχή πληροφοριών στις αρμόδιες διωκτικές, δικαστικές και εποπτικές αρχές των χωρών για τις εξελίξεις στον τομέα του ξεπλύματος. Οι κεντρικές τράπεζες και άλλες αρχές εποπτείας πρέπει να κάνουν το ίδιο σε ότι αφορά τις τράπεζες και τις άλλες επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα.
- Κάθε χώρα πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες για να καθιερωθεί ένα συνεχώς βελτιούμενο διεθνές σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών σχετικά με τις ύποπτες συναλλαγές.
- Οι χώρες πρέπει να διασφαλίσουν, ώστε σε διμερή πολυμερή βάση, να εξαλειφθούν οι διαφορές στην ορολογία και στην διατύπωση των διατάξεων έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η ικανότητα ή η προθυμία των χωρών κατά την παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής.

- Η διεθνής συνεργασία πρέπει να υποστηρίζεται με ένα δίκτυο διμερών και πολυμερών συμφωνιών και διευθετήσεων που να στηρίζονται σε νομικές έννοιες γενικά αποδεκτές προς τον σκοπό εξασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής αμοιβαίας βοήθειας στην καταπολέμηση του ξεπλύματος.
- Όλες οι χώρες οφείλουν να ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο τους κανόνες διεθνών συμβάσεων όπως είναι η σύμβαση του συμβουλίου της Ευρώπης για την ανίχνευση, την κατάσχεση και δήμευση των εσόδων από την διάπραξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων .
- Πρέπει να ενθαρρύνονται οι έρευνες για το ξέπλυμα χρημάτων που γίνονται με συνεργασία των αρμόδιων διωκτικών, δικαστικών και εποπτικών αρχών.
- Πρέπει να καθιερωθούν και να ισχύουν κατάλληλες διαδικασίες παροχής αμοιβαίας βοήθειας σε ποινικά θέματα, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την άρση του τραπεζικού απορρήτου και την παροχή πληροφοριών από τις τράπεζες και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, την έρευνα προσώπων και εγκαταστάσεων την κατάσχεση και την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων και μαρτυριών.
- Πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να παρέχουν επειγόντως βοήθεια στις αρχές άλλων χωρών για την εξακρίβωση της ταυτότητας, το μπλοκάρισμα λογαριασμών, την κατάσχεση και την δήμευση των εσόδων και κάθε περιουσιακού στοιχείου που έχει εγκληματική προέλευση. Πρόσθετα, πρέπει να υπάρχει συντονισμός στο θέμα των κατασχέσεων και δημεύσεων περιουσιακών στοιχείων από το

ξέπλυμα χρημάτων περιλαμβανομένου και του θέματος της συμμετοχής στη διανομή των περιουσιακών αυτών στοιχείων μεταξύ των χωρών.

- Προς αποφυγήν διαφορών στο ισχύον δίκαιο, επιβάλλεται να καθιερωθεί κάποιος μηχανισμός που θα διευκολύνει την λήψη αποφάσεων ως προς τον τόπο εκδικάσεως των υποδίκων προς εξυπηρέτηση του συμφέροντος της δικαιοσύνης, σε περιπτώσεις εγκληματιών που μπορούν να δικαστούν σε περισσότερες από μια χώρα.
- Όλες οι χώρες πρέπει να προβλέπουν την έκδοση ατόμων που κατηγορούνται για ξέπλυμα χρημάτων ή άλλα συνδεδόμενα ποινικά αδικήματα. Κάθε χώρα πρέπει να αναγνωρίζει τα αδικήματα του ξέπλυματος ότι συνιστά ποινικό αδίκημα στο οποίο επιτρέπεται η έκδοση.

4.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

2331/95²⁸

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου 2331/95 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες ποινικές διατάξεις η τράπεζα υποχρεούται:

- 1) Να απαιτεί την απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσόμενου πελάτη κατά την σύναψη συμβάσεως στα πλαίσια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης και ιδίως όταν πρόκειται για:

⇒ Άνοιγμα και τήρηση λογαριασμού καταθέσεων οποιασδήποτε φάσεως.

²⁸ Εγκύκλιος Ν.14 Αγροτικής τράπεζας Αθήνα 4/2/98 με θέμα: «πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα παράνομου χρήματος)». Σελ. 8.

- ⇒ Σύμβαση παροχής υπηρεσιών φύλαξης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, επιταγές, γραμμάτια, συναλλαγματικές εγγυητικές επιστολές, αποθετήρια έγγραφα κλπ).
- ⇒ Μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακίου.
- ⇒ Σύναψη ενυπόθηκου δανείου.

Η απόδειξη της ταυτότητας απαιτείται, σύμφωνα με τον νόμο, και κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε συναλλαγής το ποσό της οποίας υπερβαίνει το ισότιμο των ECU 15.000 (σήμερα δραχμές περίπου 4.500.000), είτε γίνεται με μια πράξη, είτε με περισσότερο που γίνονται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση (π.χ. πίστωση του λογαριασμού του ίδιου τρίτου προσώπου με διάφορα ποσά). Αυτόνομη είναι ότι η υποχρέωση αυτή υφίσταται στο βαθμό που οι πολλαπλές αυτές συναλλαγές ή το ότι ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση, μπορεί να γίνουν αντιληπτές με βάση την υπάρχουσα υποδομή και τις υφιστάμενες τεχνικές δυνατότητες.

- 2) Να ζητεί από τον συμβαλλόμενο ή συναλλασσόμενο εφόσον αυτός ενεργεί για λογαριασμό τρίτου εκτός από την απόδειξη της δικής του ταυτότητας, να αποδείξει και τα στοιχεία του τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου για λογαριασμό ου οποίου ενεργεί.
- 3) Να λαμβάνει σε κάθε περίπτωση τα ευλόγως απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων ενεργούν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι, ακόμη και στην περίπτωση που αυτοί δεν έχουν προβεί στην πιο πάνω δήλωση (ότι ενεργούν για λογαριασμό τρίτων)

αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργούν για δικό τους λογαριασμό ή βεβαιότητα ότι ενεργούν για λογαριασμό τρίτου. Τέτοια μέτρα δύναται να είναι η επαλήθευση ή η τεκμηρίωση ή η συσχέτιση των πληροφοριών που παρέχει ο πελάτης με βάση τα στοιχεία που η τράπεζα διαθέτει ή στα οποία έχει άμεση πρόσβαση (διατραπεζικά συστήματα πληρωμών, δελτία δυσμενών στοιχείων της ένωσης Ελληνικών τραπεζών κλπ).

- 4) Να εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγή που από την φύση της μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.
- 5) Να τηρεί για πέντε τουλάχιστον χρόνια εκτός αν επιβάλλεται από διάταξη νόμου ή της διαταγής της τράπεζας, η φύλαξή τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την λήψη των σχέσεών της με τους πελάτες, όσον αφορά τις συμβάσεις και από τη διενέργεια της τελευταίας συναλλαγής, όσον αφορά τις συναλλαγές, τα στοιχεία τα σχετικά με τις παραπάνω συμβάσεις και συναλλαγές (νομιμοποιητικά έγγραφα, φωτοαντίγραφα εγγράφων, με βάση τα οποία έγινε η πιστοποίηση της ταυτότητας του πελάτη, παραστατικά συναλλαγών κλπ).
- 6) Να μην πραγματοποιεί συναλλαγές για τις οποίες οι υπάλληλοί της γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, εκτός αν για την άμεση πραγματοποίηση της συναλλαγής συντρέχει επείγουσα Περίπτωση ή αυτό επιβάλλεται από την φύση της, καθώς και όταν η μη πραγματοποίηση της συναλλαγής ενδέχεται να δυσχεράνει την αποκάλυψη αποδεικτικών στοιχείων ή προσώπων που πιθανόν ενέχονται σε νομι-

μοποίηση εσόδων. Στην περίπτωση αυτή θα υποβάλλεται αναφορά αμέσως μετά την εκτέλεση της συναλλαγής.

- 7) Να μην γνωστοποιεί το γεγονός ότι διαβιβάστηκαν ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, σ' αυτόν που αφορούν οι πληροφορίες ή σε τρίτους. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και για τους υπαλλήλους και τα διευθυντικά στελέχη της.

4.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΑΡΑΝΤΑ ΤΗΣ FATE

Οι περισσότερες από τις 40 συστάσεις καλύπτονται από το Ν.2331/95. Ορισμένες όμως από αυτές θέτουν πρόσθετες υποχρεώσεις, σύμφωνα με τις οποίες η τράπεζα οφείλει:

I. Να εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή όλες:

- ☞ τις πολύπλοκες και ασυνήθιστες συναλλαγές.
- ☞ τις συναλλαγές μεγάλων χρηματικών ποσών που δεν έχουν εμφανή οικονομικό ή άλλο νόμιμο σκοπό.
- ☞ τις συναλλαγές με πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων εταιριών, πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών) από χώρες που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις σαράντα συστάσεις.

Ο σκοπός των συναλλαγών αυτών θα πρέπει να διερευνάται, τα δε αποτελέσματα της έρευνας να τηρούνται εγγράφως για να βοηθούν τις κατά νόμο αρμόδιες και εξουσιοδοτημένες αρχές.

- II. Να αναπτύξει εκπαιδευτικά προγράμματα για τους υπαλλήλους της, σχετικά με την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- III. Να φροντίσει ώστε να συμμορφώνονται, με τα προβλεπόμενα από τον Ν. 2331/95 και οι υπηρεσιακές μονάδες της στο εξωτερικό.

Όταν η τοπικοί νόμοι και κανονισμοί δεν επιτρέπουν την συμμόρφωση αυτή, θα πρέπει να ενημερώνονται οι αρμόδιες (εισαγγελικές) αρχές.

4.5 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

1. Εξακρίβωση της ταυτότητας του συναλλασσόμενου.

Σύμφωνα με το Ν. 2331/95 οι υπηρεσιακές μονάδες της τράπεζας είναι υποχρεωμένες να απαιτούν την απόδειξη των στοιχείων ταυτότητας του συναλλασσόμενου, στα πλαίσια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης.

2. Τήρηση στοιχείων .

Από όλους όσοι συναλλάσσονται για πρώτη φορά, θα πρέπει απαραίτητα να λαμβάνονται τα πιο κάτω στοιχεία:

- ☞ Ονοματεπώνυμο, όνομα πατρός – μητρός.
- ☞ Τόπος και ημερομηνία γέννησης.
- ☞ Ασκούμενο επάγγελμα.
- ☞ Διεύθυνση μόνιμης κατοικίας.
- ☞ Διεύθυνση επαγγελματικής δραστηριότητας.

☞ Εθνικότητας.

Τα στοιχεία που θα προσκομίσουν οι πελάτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα, θα τηρούνται για πέντε χρόνια και θα επιδεικνύονται σε κάθε έλεγχο.

3. Έλεγχος συναλλακτικής συμπεριφοράς.

Υλοποιώντας την αρχή «γνώρισε τον πελάτη σου» οι υπηρεσιακές μονάδες οφείλουν να γνωρίζουν το γενικό περίγραμμα της επαγγελματικής δραστηριότητας των πελατών τους και να προσδιορίζουν τα πλαίσια μιας συλλογής «συναλλακτικής συμπεριφοράς» τους, σε τρόπο ώστε προφανείς αποκλείσεις από αυτή να επιτρέπουν στο προσωπικό τον ευχερέστερο εντοπισμό υπόπτων συναλλαγών. Χρήσιμα στοιχεία που μπορούν να καθορίσουν το γενικό περίγραμμα της επαγγελματικής δραστηριότητας των πελατών είναι:

- ☞ Το ιστορικό της συνεργασίας του πελάτη με την τράπεζα.
- ☞ Η γνώση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη, η περιουσιακή και οικογενειακή του κατάσταση.
- ☞ Το μέγεθος και το ποιόν της πελατείας του, των προμηθευτών και συνεργατών του.
- ☞ Η γνώση της συνήθους γεωγραφικής κατανομής των δραστηριοτήτων του.
- ☞ Οι συνήθεις μορφές και τα μεγέθη των συναλλαγών του.
- ☞ Η αιφνίδια αλλαγή συμπεριφοράς και γενικότερου τρόπου ζωής κλπ.

Προς διευκόλυνση του δύσκολου αυτού έργου που καλείται να επιτελέσει η τράπεζα θα πρέπει να διαχωριστεί το σύνολο των λογαριασμών που έχει, στην κατηγορία των απλών λογαριασμών (λογαρια-

σμοί χαμηλού κινδύνου) και στην πολύ μικρότερη κατηγορία των σημαντικών λογαριασμών (λογαριασμοί υψηλού κινδύνου) για τους οποίους χρειάζεται πρόσθετη επαγρύπνηση και παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα.

α. Λογαριασμοί χαμηλού κινδύνου.

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι λογαριασμοί οι οποίοι δεν απαιτούν πρόσθετη προσοχή και περιοδική παρακολούθηση.

Τέτοιοι είναι οι λογαριασμοί ταμειευτηρίου, προθεσμίας, όψεως ιδιωτών, θυγατρικών εταιριών, δημοσίων και δημοτικών επιχειρήσεων κάθε μορφής κλπ καθώς και οι λογαριασμοί που κινούνται βάσει της προδιαγεγραμμένης «συναλλακτικής συμπεριφοράς των πελατών». Τέλος στην κατηγορία αυτή ανήκουν και οι λογαριασμοί πελατών, οι οποίοι συνεργάζονται για πολλά χρόνια με την τράπεζα και δεν έχουν υποπέσει σε ύποπτες συναλλαγές και ασυνήθιστες τραπεζικές εργασίες.

β. Λογαριασμοί υψηλού κινδύνου.

Για την υπαγωγή ενός λογαριασμού ή μιας συναλλαγής στην κατηγορία αυτή, με συνέπεια την επιπρόσθετη παρακολούθησή τους, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ορισμένα κριτήρια. Τα κριτήρια αυτά μπορεί να είναι γεωγραφικά ή να αναφέρονται στο είδος της επιχείρησης που διενεργεί την συναλλαγή ή ακόμη στο είδος της συναλλαγής και αναλύονται ως εξής:

I. Γεωγραφικά κριτήρια.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται λογαριασμοί που συνδέονται με συναλλαγές (πχ εγγυητικές επιστολές) προς ή από γεωγραφικούς χώρους υψηλού κινδύνου όπως χώρες παραγωγής και διακίνησης ναρκωτικών, χώρες καταφύγια τραπεζικού απορρήτου κλπ.

II. Επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου.

Στις επιχειρήσεις αυτές υπάγονται τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τα ταξιδιωτικά πρακτορεία, καζίνο, εισαγωγικές - εξαγωγικές εταιρίες, έμποροι αυτοκινήτων - σκαφών, έμποροι μεταχειρισμένων φορητών και ανταλλακτικών, οποιαδήποτε επιχείρηση με έντονη χρηματική δραστηριότητα κλπ.

III. Συναλλαγές υψηλού κινδύνου.

Το είδος των συναλλαγών, που ακολουθούν όσοι επιδιώκουν να νομιμοποιήσουν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες είναι:

- ☛ Η ευρεία διακίνηση μετρητών,
- ☛ Τα τηλεφωνικά εμβάσματα,
- ☛ Οι εγγυητικές επιστολές,
- ☛ Οι πιστώσεις «back to back»,
- ☛ Ταξιδιωτικές επιταγές,
- ☛ Τραπεζικές επιταγές κλπ.

4. Έλεγχος «διακεκριμένων συναλλαγών».

Με έγγραφο της Γενικής επιθεώρησης τραπεζών εφιστάται η προσοχή των αρμοδίων λειτουργών της τράπεζας, να ερευνούν κάθε πολύπλοκη και ασυνήθιστη συναλλαγή, καθώς και τις παρακάτω διακεκριμένες συναλλαγές:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α : Συναλλαγές (καταθέσεις, αναλήψεις, κίνηση κεφαλαίων, αγορά τίτλων) σε μετρητά, άνω των 30 εκατ. Δρχ. ή σε ισότιμο ξένο νόμισμα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β : Αγορές ή πωλήσεις ξένων τραπεζογραμματίων ή ταξιδιωτικών επιταγών άνω του ισότιμου των 10 εκατ. Δρχ. (με μετρητά ή με επιταγές σε δρχ.) ή με χρέωση λογαριασμού του οποίου το άνοιγμα έγινε πρόσφατα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ : Εφόσον ο εντολέας ή ο δικαιούχος του οποίου οι συναλλαγές που αφορούν εμβάσματα προς και από το εξωτερικό άνω των 30 εκατ. Δρχ. ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα και που βεβαιωμένα δεν αφορούν πληρωμές για εισαγωγές-εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και πληρώνονται με μετρητά ή επιταγές σε δραχμές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5.1 Γενική επισκόπηση των μέτρων και της πολιτικής που ακολουθεί για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρημάτων σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Από τους ορισμούς του νέου νόμου για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποιήσεως των εσόδων από «εγκληματικές δραστηριότητες» συνάγεται σαφώς ότι ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής του έχουν ευρύ περιεχόμενο.

Κατά πρώτο λόγο ο νόμος δίνει ξεχωριστή έμφαση και βαρύτητα στην πρόληψη, χωρίς όμως να παραβλέπει την ειδικότερη σημασία που μπορεί να έχει ο συνδυασμός των προληπτικών με αυστηρά κατασταλτικά μέτρα, προπάντων όταν αυτά στοχεύουν στην αποστέρηση του υλικού κινήτρου που οδηγεί στην διάπραξη των εγκλημάτων τα οποία αποφεύρουν τα προς «νομιμοποίηση» έσοδα.

Το ξέπλυμα χρημάτων έχει ήδη ποινικοποιηθεί και συνιστά σοβαρό αδίκημα στις ΗΠΑ, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στον Καναδά, στην Ελβετία, στην Γαλλία, στην Ιταλία, στο Λουξεμβούργο και στην Αυστραλία. Πρόσθετα υπάρχουν νομοσχέδια για την ποινικοποίησή του στην Γερμανία, το Βέλγιο και τη Σουηδία. Στις άλλες χώρες δεν υπάρχει ειδική νο-

μοθεσία, αλλά σε αρκετές από αυτές, μεταξύ των οποίων είναι η Ιαπωνία, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Ισπανία και η Ελλάδα, η γενική ποινική νομοθεσία που αφορά συγκεκριμένα το προϊόν του εγκλήματος καλύπτει κατά κάποιο τρόπο και τα αδικήματα που θα μπορούσαν να επαχθούν στον ορισμό του ξέπλυματος χρημάτων.

Επόμενο είναι μεταξύ των χωρών που ισχύει ειδική νομοθεσία να παρατηρείται σημαντική απόκλιση στον ορισμό και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν στην τραπεζική διοικητική και δικαστηριακή πρακτική. Υπάρχουν για παράδειγμα, νομοθεσίες στις οποίες ποινικοποιείται το ξέπλυμα χρημάτων μόνον όταν αυτό πιστοποιείται πως γίνεται μόνο από πρόθεση, ενώ σε μερικές χώρες στοιχειοθετείται η ύπαρξη τέτοιου ποινικού αδικήματος όταν διαπιστώνεται το στοιχείο και της αμέλειας που οδηγεί στην διάπραξη του αδικήματος. Άλλη διαπίστωση είναι ότι τούτο χαρακτηρίζεται κακούργημα τιμωρούμενο σε όλες τις χώρες μέχρι και είκοσι χρόνια φυλάκιση, ενώ στους υπευθύνους επιβάλλονται πρόσθετες κυρώσεις που αναφέρονται κυρίως στην αποστέρηση δια βίου του δικαιώματος άσκησης ορισμένων επαγγελμάτων. Εννοείται ότι μεταξύ αυτών είναι οπωσδήποτε το τραπεζικό επάγγελμα υπό την ευρύτερη έννοιά του.

Στις περισσότερες χώρες που ποινικοποιήθηκε το ξέπλυμα χρημάτων υπάρχουν μεν διατάξεις και διαδικασίες για την κατάσχεση και την δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που αποτέλεσαν προϊόν της ποινικοποιημένης αυτής πράξεως. Διαφορές υπάρχουν όμως ως προς τον νομοθετικό ορισμό της «περιουσίας» καθώς ορισμένες νομοθεσίες περιλαμβάνουν στον ορισμό μόνο το άμεσο προϊόν από την διάθεση των ναρκω-

τικών, ενώ σε άλλες έννομες τάξεις περιλαμβάνουν σε αυτόν και τα έμμεσα κέρδη και γενικώς τα περιουσιακά οφέλη που προκύπτουν κατά έμμεσο τρόπο.

Η έρευνα των διεθνών εμπειρογνομών του Task Force απέδειξε ότι, με εξαίρεση την Αυστρία καμία άλλη χώρα δεν επιτρέπει ανώνυμους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Επίσης απαιτείται κατά κανόνα η πιστοποίηση και η τήρηση των στοιχείων ταυτότητας των πελατών που χρησιμοποιούν χρηματοθυρίδες για τη φύλαξη χρημάτων και άλλων αξιών ή πολύτιμων αντικειμένων, αλλά και εδώ παρατηρείται ότι δεν υπάρχει νομική ομοιομορφία καθώς η νομοθεσία πολλών χωρών δεν ορίζει εάν πρέπει να διευκρινίζεται κάθε φορά από την τράπεζα ποιος είναι ο πραγματικός δικαιούχος των περιοχόμενων της θυρίδας.

Επίσης διαπιστώνεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα όλων των χωρών τηρούν λογιστικά βιβλία και αρχείο συναλλαγών για σκοπούς κρατικής εποπτείας, ενώ μόνο σε λίγες χώρες οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να τηρούν ειδική αρχειοθέτηση όλων των συναλλαγών για λόγους ανιχνεύσεως και εντοπισμού της πράξεως του ξειλύματος χρημάτων.

Πολλές διαφορές υπάρχουν και στις διατάξεις που ισχύουν για τον εντοπισμό των ύποπτων συναλλαγών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα στις χώρες όπου εφαρμόζεται ήδη ένα τέτοιο σύστημα παρακολουθήσεως. Ο κανόνας και εδώ είναι ότι οι τράπεζες έχουν την κύρια ευθύνη για τον αρχικό εντοπισμό των ύποπτων χρηματικών ροών.

5.2 Η ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ²⁹

5.2.1 ΗΠΑ

Η Αμερικανική νομοθεσία γνωρίζει από παλιά την ποινική κύρωση του ξεπλύματος και τις ανακύκλωσης των κεφαλαίων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες. Η πράξη αυτή συνιστά ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο ως «conceiracy» δηλαδή «συνομωσία» για την διάπραξη αδικήματος ή απάτης εις βάρος των ΗΠΑ. Με τον πρώτο νόμο για το τραπεζικό απόρρητο και για την καταπολέμηση, αρχικά, της φοροδιαφυγής οι ΗΠΑ διέθεταν ταυτόχρονα ένα αρκετά αποτελεσματικό όπλο όχι μόνο κατά του ξεπλύματος των ναρκοδολαρίων, αλλά και όλων των άλλων προσόδων του οργανωμένου εγκλήματος. Η σχετική νομοθεσία συμπληρώθηκε το 1986 και το 1988 για να γίνει έτσι πιο αποτελεσματική, αλλά οπωσδήποτε πιο δεσμευτική και επαχθής για τις τράπεζες.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το πρώτο κεφάλαιο του νόμου του 1970 περί τραπεζικού απορρήτου που έχει υποστεί πολλές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να γνωστοποιούν και να γνωρίζουν στις αρμόδιες φορολογικές αρχές όλες τις τραπεζικές συναλλαγές που υπερβαίνουν τα 10.000 δολάρια. Υποβάλλονται έτσι από παλιά οι γνωστές ως «Δηλώσεις» ή «αναφορές χρηματικών συναλλαγών», ενώ για τις διεθνείς συναλλαγές οι τράπεζες υποχρεώθηκαν

²⁹ Δελτίο ένωσης ελληνικών τραπεζών. Γ' τρίμηνο 1990 τεύχος 27.

να κοινοποιούν στις τελωνειακές αρχές τα ορισμένα στοιχεία μέσω του «currency and monetary instruments report».

Σήμερα οι δηλώσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωτικές, όχι μόνο για το σύνολο των ιδιωτών που εισάγουν ή εξάγουν ρευστά χρήματα ή ανώνυμους τίτλους αξιών, αλλά και για όλους τους επιχειρηματίες στο εξωτερικό, των ΗΠΑ, οι οποίοι δέχονται πληρωμές σε μετρητά για εμπορεύματα ή υπηρεσίες που υπερβαίνουν γενικά τα πιο πάνω ποσά των δέκα χιλιάδων δολαρίων.

Με την τροποποίηση που έγινε την 1^η Απριλίου 1988 στο νόμο για το τραπεζικό απόρρητο οι τράπεζες υποχρεούνται να ενημερώνουν ανελλιπώς την υπηρεσία του ελεγκτή κυκλοφορίας, με ειδικό έντυπο οτιδήποτε περιέρχεται σε γνώση τους για γνωστά ή πιθανολογούμενα εγκλήματα. Στις αναφορές αυτές σημειώνονται οι ημερομηνίες και τα κατά προσέγγιση ποσά των υπόπτων συναλλαγών, περίληψη των παραβιάσεων της νομοθεσίας και τα γνωστά στοιχεία της ταυτότητας των υπόπτων πελατών.

Οι προηγούμενες ρυθμίσεις δημιούργησαν και ανέπτυξαν ένα δίκτυο πληροφοριών, η διασταύρωση των οποίων με την ηλεκτρονική επεξεργασία, επιτρέπει την επισήμανση ασυνήθιστων καταστάσεων και την τεκμηρίωση των παραβιάσεων της τραπεζικής νομοθεσίας από τους καθαριστές βρώμικου χρήματος.

5.2.2 Αυστραλία

Η νομοθεσία της χώρας αυτής το ξέπλυμα χρημάτων που ισχύει από το 1988 δημιουργεί, επίσης, ένα ισχυρό μηχανισμό για την ικνηλάτηση, τον εντοπισμό, το πάγωμα και τη δήμευση των προσόδων από εγκληματικές ενέργειες. Οι τράπεζες υποχρεούνται να τηρούν αρχεία και στοιχεία ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση των ιχνών όλων των χρηματικών συναλλαγών για τις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι συνιστούν πράξεις εντασσόμενες στο ξέπλυμα χρημάτων και στην οργανωμένη απάτη.

Οι τηρούντες τραπεζικούς λογαριασμούς οφείλουν να παρέχουν τα πραγματικά στοιχεία ταυτότητας και τα ονόματα με τα οποία είναι κοινώς γνωστοί, ενώ οι τράπεζες πρέπει να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές όλες τις συναλλαγές για τις οποίες έχουν λόγους να πιστεύουν ότι συνιστούν παράνομες πράξεις. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι τα πιστωτικά ιδρύματα στην Αυστραλία προστατεύονται εναντίον αγωγών για παράβαση του καθήκοντος της εχεμύθειας που οφείλουν να έχουν γενικώς έναντι των πελατών τους. Πρόσθετα η ποινική νομοθεσία της χώρας αυτής που έλαβε ως πρότυπο την Αμερικανική, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που καθιστούν δυνατή την έρευνα της περιουσιακής κατάστασεως και των επιχειρησιακών σχέσεων των ατόμων προς τον σκοπό εξακριβώσεως και της προελεύσεως των οικονομικών του δεδομένων. Γενικώς όταν κάποιος υπάλληλος ή στέλεχος τράπεζας ή οποιοσδήποτε τρίτος, γνωρίζει ή οφείλει να γνωρίζει ότι τα παντός είδους περιουσιακά στοιχεία ενός προσώπου είναι προϊόντα εγκλήματος, τότε αυτός θεωρείται ότι διαπράττει το σοβαρό αδίκημα του ξεπλύματος χρημάτων, ακόμη και όταν δεν είναι αυτουργός.

5.2.3 Ηνωμένο Βασίλειο

Οι τράπεζες και αυτές της Αγγλοσαξονικής χώρας υποχρεώθηκαν να λάβουν θέση έναντι του διεθνούς προβλήματος του ξεπλύματος χρημάτων μετά την σύσταση του συμβουλίου της Ευρώπης και την πίεση της κοινής γνώμης. Στην αναφορά που υπέβαλλαν μέσω της Βρετανικής ενώσεως τραπεζών κατά την συζήτηση του σχετικού νομοσχεδίου το 1986 διακήρυξαν μεν επίσημα την επιθυμία όλου του τραπεζικού κόσμου να αναλάβει τον προσδοκώμενο από αυτόν ρόλο, αλλά απαιτήσαν την νέα νομοθεσία να επιτρέπει την παροχή πληροφοριών ως προς την προέλευση των ποσών των καταθέσεων των υπόπτων ξεπλύματος χρημάτων χωρίς να διακινδυνεύουν την έγερση αγωγών εναντίον του για αποζημίωση. Η γνώμη των διοικήσεων των τραπεζών λήφθηκε σοβαρά υπόψη. Πράγματι το ξέπλυμα χρημάτων ποινικοποιήθηκε και σε αυτή την χώρα αλλά η όλη φιλοσοφία και το πνεύμα του διαφέρουν ουσιαστικά από το αμερικανικό πρότυπο. Η σκέψη για την ενδεχόμενη εισαγωγή του συστήματος υποβολής δηλώσεων από τις τράπεζες προς τις διωκτικές αρχές προκάλεσε αναστάτωση και απορρίφθηκε με κύριο αιτιολογικό ότι το προαναφερόμενο σύστημα των ΗΠΑ δεν έχει ακόμη αποδείξει την αποτελεσματικότητά του, εκτός του ότι είναι γραφειοκρατικό, δαπανηρό και πολύ δεσμευτικό για τις τράπεζες.

Ο παραπάνω νόμος δημιούργησε την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του νέου αδικήματος της παροχής βοήθειας προς άλλο πρόσωπο για να αποκτήσει αυτό τα οφέλη από τη διακίνηση ναρκωτικών.

Έτσι τώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστά αδίκημα τις τράπεζες να έχει λογαριασμό πελάτη για τον οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι τα κεφάλαια προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες και να μην αναφέρει τις υποψίες της στην αστυνομία. Αλλά η άρση του τραπεζικού απορρήτου που γίνεται, για τον λόγο αυτόν δεν συνεπάγεται αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων της τράπεζας έναντι του αντισυμβαλλόμενου πελάτη της. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο θα αποτελέσει προφανώς την βάση για τις περαιτέρω ρυθμίσεις στην νομοθεσία για το τραπεζικό απόρρητο σε μια έννομη τάξη που κατά παράδοση αναγνωρίζει σταθερά τη μυστικότητα ή την εξεμύθεια μεταξύ τραπεζίτη και πελάτη.

Υπάρχουν ωστόσο και άλλες αποκλίσεις από τον παραπάνω κανόνα όχι μόνο ως συνέπεια της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά και την τρομοκρατία καθώς και απορία διμερών συμφωνιών για την εφαρμογή διατάξεων της σχετικής αλλοδαπής νομοθεσίας στην Μεγάλη Βρετανία και για λόγους φοροδιαφυγής. Πράγματι οι τράπεζες που λειτουργούν στην χώρα αυτή υποχρεούνται να γνωστοποιούν κάθε έτος στις αρμόδιες φορολογικές αρχές όλα τα ποσά άνω των 500 λιρών που καταβάλλουν ή φέρουν σε πίστωση των πελατών τους ως έσοδα από τόκους.

Επίσης, οι φορολογικές αρχές έχουν από τον νόμο το δικαίωμα να ζητήσουν από μια τράπεζα πληροφορίες για τον λογαριασμό ενός συγκεκριμένου πελάτη της, όταν αυτός αποτυγχάνει ή αρνείται να δώσει ο ίδιος τις ζητούμενες πληροφορίες.

5.2.4 Γαλλία

Υπάρχει επίσημη διαβεβαίωση από την Γαλλική ένωση τραπεζών ότι σε εθνικό επίπεδο η δραστηριότητα των τραπεζών μπορεί να στηρίζεται ήδη σε σημαντικές ρυθμίσεις, εφαρμογή των οποίων επιτρέπει την πρόληψη και καταστολή των πράξεων «ξεπλύματος χρήματος».

Στην Γαλλία η νομοθεσία περί επιταγών επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα να ελέγχουν την μόνιμη κατοικία και να εξακριβώνουν την ταυτότητα των προσώπων που επιθυμούν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό (διάταγμα της 30ης Οκτωβρίου 1975). Επίσης τα άτομα που διευκολύνουν την ψευδή αιτιολόγηση της προελεύσεως των προσόδων από το εμπόριο ναρκωτικών υπόκεινται σε χρηματικές ποινές κυμαινόμενες από 5.000 έως 500.000 φράγκα και συνδυαζόμενες, κατά περίπτωση με ποινές φυλακίσεως από 2 έως 10 χρόνων.

Επίσημα δηλώνεται ότι η Γαλλία δεν είναι χώρα παραγωγής αλλά ούτε και μια από τις βασικές χώρες καταναλώσεως ναρκωτικών ουσιών και γι' αυτό δεν αντιμετωπίζονται σημαντικές διακινήσεις που συνεπάγονται ανάλογη δραστηριότητα ξεπλύματος χρημάτων. Κατά την τελευταία δεκαετία υπήρξαν μόνο δυο περιπτώσεις τραπεζικών λογαριασμών που θεωρήθηκαν ύποπτοι πραγματοποίησεως τέτοιας δραστηριότητας.

Παρέχεται ωστόσο η υπόσχεση ότι «το γαλλικό τραπεζικό σύστημα είναι αποφασισμένο να συμμετάσχει στον αγώνα κατά της εμπορίας ναρκωτικών», γιατί ο αγώνας αυτός είναι διεθνής και «τα μέτρα που απαιτούνται πρέπει να προσδιοριστούν από κοινού από τις ενδιαφερόμενες χώρες».

Η καταστολή του φαινομένου του «ξεπλύματος χρημάτων» που μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω άρσεως του τραπεζικού απορρήτου, δεν θα είναι εφικτή παρά μόνο αν υπάρχει μια ελάχιστη εναρμόνιση της νομοθεσίας των διαφόρων χωρών. Τα μονομερή μέτρα, τονίζεται από την γαλλική ένωση τραπεζών είναι αναποτελεσματικά όταν πρόκειται για διεθνή διακίνηση εκτός από το ότι αυτά μπορεί: «να στραφούν εναντίον των ίδιων μέτρων ως εξυπηρετούνται άλλες σκοπιμότητες εκτός από την καταπολέμηση των ναρκωτικών, του οργανωμένου εγκλήματος ή της τρομοκρατίας».

Η ισχύουσα νομοθεσία περί απορρήτου αποβλέπει ότι η διοίκηση, τα στελέχη και οι τραπεζικοί υπάλληλοι, στη Γαλλία δεσμεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο των τραπεζών, το οποίο αίρεται³⁰ έναντι των νομισματικών αρχών και έναντι των δικαστικών αρχών που ενεργούν σύμφωνα με τις προβλέψεις της ποινικής νομοθεσίας. Σε περίπτωση αμφισβητήσεων αποφασίζει σχετικά το αρμόδιο δικαστήριο.

5.2.5 Ιταλία

Στην Ιταλία το πρόβλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες διαφοροποιείται σημαντικά από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες λόγω της βαθιάς και συστηματικής διείσδυσης του ορ-

³⁰ Στη Γαλλία η οποία θέσπισε τα νομοθετικά της μέτρα πριν από την έκδοση της οδηγίας, κάθε πράξη πάνω από ένα ορισμένο ποσό η οποία εμφανίζεται υπό ασυνήθης σύνθετες περιστάσεις και δεν φαίνεται να έχει κάποια οικονομική σκοπιμότητα ούτε κάποιο θεμιτό σκοπό πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ειδικής εξέτασης. Τα ιδρύματα ή οι οργανισμοί πρέπει να ζητήσουν πληροφορίες από τον πελάτη τους σχετικά με την προέλευση και τον προορισμό αυτών των ποσών, το αντικείμενο της συναλλαγής καθώς επίσης και την ταυτότητα του δικαιούχου. Τα χαρακτηριστικά της πράξης καταχωρίζονται γραπτώς και διατηρούνται από το πιστωτικό ίδρυμα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό και βρίσκονται στη διάθεση των αρμόδιων αρχών.

Γεώργιος Τραγάκης: Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

γανωμένου εγκλήματος (μαφία) σε παραγωγικούς τομείς της Ιταλικής οικονομίας. Ενώ δηλαδή στα άλλα κράτη οι προσπάθειες των αρμόδιων επικεντρώνονται στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος κυρίως από ναρκωτικά, στην Ιταλία οι προσπάθειες καταπολέμησης του προβλήματος αυτού είχαν ως κύριο στόχο το χτύπημα της μαφίας, οι νομότυπες δραστηριότητες τις οποίες υπολογίζεται ότι καλύπτουν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ.

Στην νομοθεσία κατά της μαφίας του 1982 οι διατάξεις για το τραπεζικό απόρρητο υπέστησαν ουσιαστικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις.

Η πρώτη τροποποίηση που επήλθε στον ποινικό κώδικα ήταν να θεσπιστεί το άρθρο 6489 με το οποίο ποινικοποιήθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από ληστείες, εκβιασμούς, απαγωγές με σκοπό την καταβολή λύτρων και εγκλήματα σχετικά με την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών. Στη συνέχεια ψηφίστηκε ο νόμος 197 την 5 Ιουλίου 1991, ο οποίος έχει ως στόχο να εμποδίσει την μετατροπή του τραπεζικού συστήματος σε μέσο για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Πιο συγκεκριμένα ο νόμος επιχειρεί να θέσει σε εφαρμογή ένα σύστημα ελέγχου των συναλλαγών σε μετρητά και ορίζει ότι κάθε τέτοια συναλλαγή άνω των 20 εκατομμυρίων λιρετών μπορεί να γίνει μόνο μέσω των εγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών οργανισμών

Ο Ανώτατος Επίτροπος που έχει την ευθύνη του συντονισμού της μάχης κατά της μαφίας και τα υπ' αυτόν εντεταλμένα όργανα έχουν την εξουσία να ερευνούν τα στοιχεία λογαριασμών πελατών κατά την κρίση τους και με επιτόπιες έρευνες στα τραπεζικά καταστήματα. Επίσης οι διωκτικές αρχές μπορούν να απαιτήσουν από τις τράπεζες, δημόσιες και

ιδιωτικές, να υποβάλλουν πληροφορίες και αντίγραφα εγγραφών που αφορούν λογαριασμούς συγκεκριμένων ατόμων.

Ακόμη η Ιταλική φορολογική νομοθεσία προβλέπει την άρση του τραπεζικού απορρήτου όταν υπάρχουν υπόνοιες για σοβαρές περιπτώσεις φοροδιαφυγής. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι η Ιταλική νομοθεσία δεν προβλέπει ρητή και σαφή ρύθμιση για το τραπεζικό απόρρητο: στο άρθρο 622 του ποινικού κώδικα ρυθμίζεται η αστική ευθύνη, για την παράβαση της υποχρέωσης του τραπεζίτη να τηρεί εξεμύθεια για τις συναλλαγές του με τον πελάτη του. Υπάρχουν όμως αρκετές περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται ρητά από την νομοθεσία να παρέχονται πληροφορίες από τις τράπεζες στις δικαστικές, διωκτικές και φορολογικές αρχές, εκτός από τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις για την δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος.

Όταν οι φορολογικές αρχές έχουν στοιχεία που να πιθανολογούν σοβαρές περιπτώσεις φοροδιαφυγής τότε μπορούν να ζητήσουν από τις τράπεζες να δώσουν αντίγραφα των λογαριασμών που τηρούν σ' αυτές οι συγκεκριμένοι πελάτες. Έγκυρη πηγή αναφέρει ότι η Ιταλία διαθέτει το παλαιότερο, αλλά και το πιο ανεπτυγμένο νομικό οργανωτικό μηχανισμό κατά του ξεπλύματος χρημάτων και της καταστολής γενικά των επιπτώσεων από τη δράση του οργανωμένου εγκλήματος. Ο μηχανισμός αυτός στηρίζεται κυρίως στην πρόληψη και όχι στην καταστολή.

5.2.6 Ελβετία

Οι ιθύνοντες της ανεπτυγμένης Ελβετικής χρηματοπιστωτικής αγοράς αναγκάστηκαν να παραδεχθούν ότι η παράδοση που έχει η χώρα τους στο τραπεζικό απόρρητο και στην νομική προστασία, στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, στην υψηλή αποδοτικότητα των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και η μεγάλη σταθερότητα στον πολιτικό-οικονομικό τομέα την άφησαν εκτεθειμένα στις καταχρήσεις της διεθνούς εγκληματικότητας. Τα διάφορα σκάνδαλα που ανακαλύφθηκαν έχουν αφήσει έντονα ίχνη στην ελβετική κοινή γνώμη. Οι διεργασίες και οι πιέσεις που ακολούθησαν βοήθησαν στην λήψη μέτρων, όπως είναι οι η διατραπεζική συμφωνία της 1^{ης} Ιουλίου 1987 που οδήγησε στον κώδικα συμπεριφοράς ως προς την άσκηση της οφειλόμενης επιμέλειας στις συναλλαγές. Το σημαντικό αυτό κείμενο χρησιμεύει ήδη ως πρότυπο ενεργειών από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας, γιατί περιλαμβάνει συγκεκριμένους κανόνες ενιαίας συμπεριφοράς, μεταξύ των άλλων, έναντι των εταιριών φαντασμάτων που διαθέτουν μόνο διεύθυνση, καθώς και έναντι των προσώπων που υποχρεούνται να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, λογιστές κ.α.). Έτσι εισήχθη στην Ελβετία ο προβληματισμός κατά τον οποίο το επαγγελματικό αυτό απόρρητο δεν είναι δυνατό να αποτελεί εμπόδιο για την εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών, δημιουργώντας στην πράξη ένα είδος «τραπεζικών υπέρ-απορρήτων). Υπάρχει ήδη έτοιμο νομοσχέδιο για την επιβολή υποχρεωτικών κανόνων δικαίου τόσο για τις επαγγελματικές κατηγορίες του χρηματοπιστωτικού τομέα όσο και τον εξωτραπεζικού τομέα.

Το Σεπτέμβριο του 1986 υποβλήθηκε προσχέδιο νόμου για το ξέπλυμα χρημάτων που επεξεργάστηκε ο γνωστός εμπειρογνώμονας Ruolo Berhasconi. Στη συνέχεια το ομοσπονδιακό συμβούλιο της Ελβετίας ανέθεσε στο Υπουργείο δικαιοσύνης να ετοιμάσει ως την άνοιξη του 1989 ένα πλήρες σχέδιο νόμου κατά του ξεπλύματος χρημάτων.

5.2.7 Λουξεμβούργο

Το Λουξεμβούργο έχει χαρακτηριστεί αρκετές φορές ως παράδεισος για το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος μεταξύ των κρατών μελών. Ο χαρακτηρισμός αυτός προκύπτει όχι μόνο από τον πολύ μεγάλο αριθμό τραπεζικών ιδρυμάτων, τα οποία διατηρούν στην χώρα αυτή υποκαταστήματα ή γραφεία αντιπροσωπίας και την αδυναμία των αρμοδίων αρχών να ασκήσουν ουσιαστικό έλεγχο και επίβλεψη αλλά και το γεγονός ότι η «Bank of Credit and Commerce International» η πρώτη τράπεζα που παραδέχθηκε την ενεργό ανάμειξή της στην νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες ενέργειες, είχε τη μια από τις καταστατικές της έδρες στο Λουξεμβούργο. Η νομοθετική αντιμετώπιση του προβλήματος στο Λουξεμβούργο ξεκίνησε με το νόμο της 7^{ης} Ιουλίου 1989, ο οποίος ποινικοποίησε το ξέπλυμα χρημάτων από παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και επέβαλλε ποινή φυλάκισης από ένα έως πέντε έτη και χρηματική ποινή μεταξύ 5.000 και 50 εκατομμυρίων φράγκων. Σύμφωνα με τον νόμο αυτόν, η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος πληρούται όταν κάποιος εν γνώσει του βοηθά ή προσπαθεί να βοηθήσει έναν έμπορο ναρκωτικών να αποκρύψει την πραγματική πηγή των εσόδων του ή ευσυνείδητα προ-

σφέρει τις υπηρεσίες του ώστε τα παράνομα αυτά έσοδα να επενδυθούν κατάλληλα και να τεθούν και πάλι στη διάθεση του εμπόρου ναρκωτικών.

Ο νόμος επεκτείνει επίσης την κατάσχεση της κινητής και ακινήτου περιουσίας των εμπόρων ναρκωτικών με το να επιτρέπει την κατάσχεση και εκείνων των περιουσιακών στοιχείων τα οποία ο έμπορος απέκτησε σε μεταγενέστερο στάδιο από επένδυση των παράνομων εσόδων.

Η εφαρμογή της οδηγίας της ΕΟΚ στο εσωτερικό δίκαιο δεν έγινε με την υιοθέτηση ξεχωριστού νόμου αλλά αντιθέτως περιελήφθη στο νόμο της 5^{ης} Απριλίου 1993, ο οποίος ουσιαστικά αναμορφώνει το χρηματοπιστωτικό σύστημα του Λουξεμβούργου και ενισχύει την δύναμη του τραπεζικού απορρήτου. Πιο συγκεκριμένα το νομοθέτημα αυτό, ξεκινώντας από την αρχή ότι είναι αυστηρή υποχρέωση όλων όσων ασχολούνται με τον πιστωτικό και χρηματοδοτικό τομέα να συνεργάζονται στενά με τις αρμόδιες εθνικές αρχές για την τιμωρία των οικονομικών εγκλημάτων, θεσπίζει ένα ολόκληρο πλέγμα κανόνων με σκοπό η υποχρέωση αυτή να μην παραμείνει κενό γράμμα του νόμου αλλά να αποτελέσει καθημερινή πρακτική.

Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, όταν οι αρμόδιες αρχές ζητήσουν να τους δοθούν πληροφορίες, τα τραπεζικά και λοιπά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να τις χορηγήσουν και δεν μπορούν να αρνηθούν επικαλούμενα τις κατά τα άλλα πολύ σοβαρές διατάξεις περί τραπεζικού απορρήτου. Επιπλέον όταν οι τραπεζικοί υπάλληλοι αντιληφθούν ότι συγκεκριμένες συναλλαγές είναι ύποπτου χαρακτήρα πρέπει να αναλάβουν την πρωτοβουλία και να διακόψουν την ολοκλήρωση των συναλλαγών

μέχρι να ειδοποιηθεί ο εισαγγελέας, ο οποίος διατηρεί το δικαίωμα να διατάξει τιμή ολοκλήρωσή τους.

5.2.8 Γερμανία

Η Γερμανία υπήρξε το τελευταίο από τα κράτη που ποινικοποίησαν το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Αν και τα σχετικά σχέδια νόμου είχαν εισαχθεί υπό συζήτηση από το 1990, το πρώτο ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 1992, και τέθηκε σε εφαρμογή τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου.

Ο νόμος της 15^{ης} Ιουλίου 1992 για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου ναρκωτικών και άλλων μορφών του οργανωμένου εγκλήματος επέφερε τρεις σημαντικές αλλαγές: πρώτον, εισήγαγε το νέο άρθρο 261 στον ποινικό κώδικα με το οποίο ποινικοποιήθηκε η νομιμοποίηση εσόδων οποιοδήποτε εγκλήματος και θεσπίστηκε ως ποινή η φυλάκιση μέχρι 5 έτη, που μπορεί να αυξηθεί μέχρι 10 έτη σε περίπτωση συμμορίας ή χρηματικό πρόστιμο το οποίο μπορεί να είναι ίσο με το ετήσιο εισόδημα του καταδικασθέντος. Δεύτερον, τροποποιήθηκαν οι νομικές διατάξεις του νόμου περί ναρκωτικών. Τρίτον έγιναν αλλαγές στο κώδικα ποινικής δικονομίας ώστε να διευκολυνθεί η ποινική δίωξη του εν λόγω εγκλήματος.

Η καινοτομία του νόμου αυτού είναι η θέσπιση της λεγόμενης «περιουσιακής ποινής» βάση της οποίας τα ποινικά δικαστήρια μπορούν να δημεύουν όλοι την περιουσία ενός που καταδικάστηκε για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος υπό την προϋπόθεση ότι έχει αποδειχθεί ότι το άτομο αυτό συμμετείχε σε οργάνωση που είχε συσταθεί με σκοπό την νομι-

μοποίηση παράνομων εσόδων. Αναμένεται ότι η συνταγματικότητα της διάταξης αυτής θα κριθεί από γερμανικό ομοσπονδιακό συνταγματικό δικαστήριο. Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι το έγκλημα στοιχειοθετείται μόνο αν τελεστεί με δόλο. Η αμέλεια δεν αρκεί για τον ποινικό κολασμό της πράξης. Συνεπώς είναι σχεδόν αδύνατο να κατηγορηθεί ο διευθυντής μιας τράπεζας για συνεργεία εξ αμελείας επειδή δεν έδειξε τον απαιτούμενο βαθμό προσοχής κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Ο υποψήφιος νόμος είναι εκείνος ο οποίος στην ουσία δεν μετατρέπει την οδηγία της ΕΟΚ σε εσωτερικό δίκαιο. Το πεδίο δράσης του θα είναι ευρύ, καλύπτοντας τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες, εμπόρους πολυτίμων μετάλλων, καζίνο και το ομοσπονδιακό ταχυδρομικό ταμιευτήριο. Είναι εμφανές ότι το σχέδιο νόμου διαφέρει ουσιαστικά από το άρθρο 261 του ποινικού κώδικα το οποίο προβλέπει ότι το έγκλημα μπορεί να τελεστεί από οποιονδήποτε. Το σχέδιο νόμου υποχρεώνει τις τράπεζες να πιστοποιούν την ταυτότητα όσων πελατών προβαίνουν σε συναλλαγές άνω των 25.000 μάρκων, αδιάφορα εάν η συναλλαγή γίνεται σε μια ή περισσότερες πράξεις και επίσης την ταυτότητα του τελικού αποδέκτη εάν ο πελάτης διενεργεί τη συναλλαγή υπέρ τρίτου.

Οι τράπεζες διατηρούν το δικαίωμα να αρνηθούν να τελέσουν μια συναλλαγή εάν έχουν υπόνοιες ότι στην ουσία πρόκειται για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος αλλά δεν έχουν την υποχρέωση να γνωστοποιήσουν την άρνηση τους αυτήν στις αρμόδιες αρχές.

5.2.9 Δανία

Η Δανία ανήκει στην ομάδα εκείνη των κρατών μελών της ΕΟΚ όπου το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος δεν είχε ποινικοποιηθεί πριν την υιοθέτηση της οδηγίας της ΕΟΚ και όπου οι διωκτικές αρχές χρησιμοποιούσαν τις υπάρχουσες διατάξεις του ποινικού δίκαιου και τις διατάξεις περί κατασχέσεων προκειμένου να τιμωρήσουν όσους νομιμοποιούσαν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες. Η εφαρμογή της οδηγίας στο εσωτερικό δίκιο έγινε με το νόμο 348/1993 της 9ης Ιουνίου 1993. Ένα πρώτο σημείο κριτικής του νόμου αυτού είναι ότι προβλέπει ένα πολύ καλό σύστημα για την προληπτική αντιμετώπιση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος για τις τράπεζες και τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά δεν αντιμετωπίζει σχεδόν καθόλου το πρόβλημα της πιθανής χρήσης άλλων οικονομικών οργανισμών για την διενέργεια των παράνομων αυτών ενεργειών. Η νομοθετική αυτή νομοτέλεια μπορεί να καταστήσει ολόκληρο τον νόμο αναποτελεσματικό.

Πιο συγκεκριμένα, ο νόμος 348/1993 υποχρεώνει τις τράπεζες να θεσπίσουν εσωτερικούς κανονισμούς ελέγχου καθώς επίσης και σχετικά προγράμματα εκπαίδευσης και επικοινωνίας με τους υπαλλήλους τους. Επιπλέον οι τράπεζες υποχρεούνται να ζητούν την απόδειξη ταυτότητας όλων των νέων πελατών, εκείνων των οποίων η συναλλαγή υπερβαίνει σε ύψος τα 15.000 ECU καθώς και όσων πραγματοποιούν πράξεις για λογαριασμό τρίτων προσώπων. Σε περίπτωση υποψίας ότι η συγκεκριμένη συναλλαγή πρόκειται στην ουσία για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος η τράπεζα πρέπει να την εξετάσει με κάθε προσοχή και αν αποδειχτεί ότι η υποψία είναι βάσιμη να την αναφέρει στις αστυνομικές αρχές.

5.2.10 Πορτογαλία

Αξιοσημείωτη είναι η περίπτωση της Πορτογαλίας εφόσον το νομοθετικό της πλαίσιο αποτελείται από δυο νόμους. Είναι άξιο προσοχής ότι το πεδίο εφαρμογής και των δυο νόμων περιλαμβάνει μόνο το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος από εμπόριο ναρκωτικών και δεν καλύπτει καμία άλλη αξιόποινη πράξη.

Σύμφωνα με τον νόμο 15/1993 η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος πληρούνται με τρεις τρόπους και ανάλογη είναι και η επιβλητέα ποινή. Πρώτον, με την μετατροπή ή με την μεταφορά παράνομων εσόδων έχοντας ως σκοπό την απόκρυψη της πραγματικής προέλευσης των εσόδων, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μεταξύ τεσσάρων και δώδεκα ετών. Δεύτερον με την παραποίηση στοιχείων που αναφέρονται στην προέλευση τέτοιων εσόδων και τιμωρείται με φυλάκιση μεταξύ ενός και πέντε ετών. Τρίτον, με την απόκτηση, παραλαβή, χρήση ή φύλαξη των νομιμοποιημένων εσόδων, που τιμωρείται επίσης με φυλάκιση από ένα έως πέντε έτη.

Ο ίδιος νόμος προβλέπει ένα συγκριτικά αξιόλογο σύστημα δήμευσης όλων των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία αποκτήθηκαν από την επένδυση και αξιοποίηση προσώπων από παράνομες δραστηριότητες.

Επίσης θα πρέπει να επισημανθούν δυο ιδιαίτερα σημαντικές διατάξεις που δεν συναντούνται συχνά στις υπόλοιπες εθνικές νομοθεσίες. Η πρώτη επιτρέπει τη δήμευση άλλων περιουσιακών στοιχείων, σε περίπτωση που εκείνα τα οποία αποκτήθηκαν με βρώμικο χρήμα δεν ανευρίσκονται και η δεύτερη επιτρέπει τη δήμευση των παρανόμων περιουσιακών στοιχείων ακόμα και αν αυτά έχουν αναμικθεί με «καθαρά».

Περαιτέρω ο νόμος αυτός, ο οποίος ας σημειωθεί ότι τιμωρεί και την αμέλεια, επιτρέπει την αναφορά στις αρμόδιες αρχές ύποπτων συναλλαγών. Οι πληροφορίες που δίνονται στο πλαίσιο μιας τέτοιας αναφοράς δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ποινική δίωξη του «υπόπτου» για άλλα εγκλήματα.

Λόγω του οικονομικού αντικειμένου του εγκλήματος της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων και λόγω των πολύ μεγάλων ποσών που κάθε χρόνο ξεπλένονται ο νόμος αυξάνει τα ανώτατα όρια των προστίμων που επιβάλλονται γενικά στους καταδικασθέντες.

5.2.1 Ιρλανδία

Η Ιρλανδία υπήρξε το τελευταίο από τα κράτη μέλη που ασχολήθηκε με το πρόβλημα του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, ίσως λόγω της απουσίας του οργανωμένου εγκλήματος και λόγω του μικρού σε κλίμακα εμπορίου ναρκωτικών.

Η Ιρλανδία δεν έχει ακόμη ψηφίσει σχετική νομοθεσία. Το σχέδιο νόμου που έχει εισαχθεί στο κοινοβούλιο προβλέπει την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από κάθε παράνομη ενέργεια, περιέχει πολύ αυστηρές διατάξεις για την δήμευση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να πιστοποιούν την ταυτότητα των πελατών της και να αναφέρουν τις ύποπτες συναλλαγές στις διωκτικές αρχές.

5.3 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5.3.1 Η ποινικοποίηση της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ελλάδα.

5.3.1.1 Το καταργηθέν θεσμικό πλαίσιο του 1993 και η κατάρτιση του νέου νομοσχεδίου.

Σύμφωνα με την οδηγία του συμβουλίου 91/308/ΕΟΚ «για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες» τα κράτη μέλη θα έπρεπε να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις «προκειμένου να συμμορφωθούν προς την Παρούσα οδηγία πριν από την 1 Ιανουαρίου 1993». Πρέπει να ομολογηθεί ότι ο αντίκτυπος του κοινοτικού αυτού νομοθετικού μέτρου υπήρξε σημαντικός σ' ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι μόνο επειδή η οδηγία συνεπάγεται, για πρώτη φορά στην ιστορία του τραπεζικού συστήματος, το συντονισμό των προσπαθειών των κρατών μελών της για την κοινού καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, αλλά και επειδή με την ενσωμάτωση των κανόνων οδηγίας αυτής καλύπτεται ήδη ένα νομικό κενό που υπήρχε για όλα τα 15 κράτη μέλη.³¹

³¹ Κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της πρώτης εκθέσεως της Ευρωπαϊκής επιτροπής (3 Μαρτίου 1995) σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ «όλα τα κράτη μέλη, εκτός από την Ελλάδα είχαν γνωστοποιήσει στην επιτροπή ότι εφαρμόζουν την οδηγία. Η Ελλάδα προετοιμάζει νομοσχέδιο το οποίο αναμένεται ότι θα υποβληθεί στο κοινοβούλιο αυτής της χώρας κατά την διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 1995». Γεώργιου Τραγάκη «Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος»

Γεγονός είναι ότι το συμβούλιο των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων ζήτησε το 1991 από κάθε κράτος μέλος να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και να επιβάλει την ποινική κατοχύρωση που διαγράφεται στην οδηγία 91/308/ΕΟΚ. Η ελληνική πλευρά ανταποκρίθηκε επίσημα αφενός με την έκδοση της πράξεως Διοικητή Τ.Ε 2181/5-3-93 με θέμα «πρόληψη διενέργειας συναλλαγών σε ξένο νόμισμα μέσω του τραπεζικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες» και αφετέρου με την θέσπιση των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του τρίτου κεφαλαίου του νόμου 2145/1993 με τίτλο του κεφαλαίου «καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες».³²

Η ΠΔ/ΤΕ 2181/5-3-93 είχε ως δικαιολογητική βάση «την ανάγκη διενέργειας αυστηρών ελέγχων νομιμότητας και ανθεκτικότητας των συναλλαγών για εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των συναλλασσομένων με τις τράπεζες και την πρόληψη συναλλαγών που μέσω του τραπεζικού συστήματος στοχεύουν στη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες».

Τα κύρια σημεία της απόφασης αυτής της κεντρικής τράπεζας ήταν τα ακόλουθα:

³² Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις αυτές θεσπίστηκαν βάσει του πληρέστερου σχεδίου νόμου που έχει συντάξει ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης υπό τον Αρεοπαγίτη Διονύσιο Κονδύλη. Δυστυχώς τότε η πολιτική ηγεσία εισηγήθηκε την ψήφιση μόνο δυο άρθρων του σχεδίου που αποτελούσαν το πιο πάνω τρίτο κεφάλαιο του καταργηθέντος ήδη νόμου 2145/1993 γεγονός που τελικά έβλαψε σημαντικά τη διεθνή θέση της χώρας και το κύρος του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Αρκεί να σημειωθεί μόνο ότι στις εκθέσεις του FATE και της Ευρωπαϊκής επιτροπής η Ελλάδα φαινόταν να καθυστερεί σκόπιμα και για αυτό ασκήθηκε συνεχής πίεση έως ότου ψηφιστεί το νομοσχέδιο που ετοίμασε άλλη νομοπαρασκευαστική επιτροπή ενώ το μεταξύ η Commission ξεκίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται σ' αυτές τις περιπτώσεις από την συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και παρέπεμπε την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο.
Γεωργίου Τραγάκη: Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

- ☛ Οι τράπεζες υποχρεώθηκαν, πριν από την αποδοχή καταθέσεων σε ξένο νόμισμα ή σε μετατρέψιμες δραχμές και πριν την πραγματοποίηση άλλης συναλλαγής σε ξένο νόμισμα, το ποσό της οποίας ήταν ισότιμο των 15.000 ECU, να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσόμενου εκτός αν αυτός ήταν πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα κατά την έννοια του τραπεζικού νόμου.
- ☛ Οι τράπεζες οφείλουν να «να μην εκτελούν εκείνες από τις πιο πάνω συναλλαγές για τις οποίες γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, πριν από την ενημέρωση της διοικήσεώς τους ή των εξουσιοδοτημένων από την διοίκησή τους ειδικά για τον σκοπό αυτό διευθυντικών στελεχών και την υποβολή από την διοίκηση ή τα στελέχη αυτά αναφοράς στο αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον οποίο θα παρέχεται κάθε χρήσιμη πληροφορία ή στοιχείο».

5.3.2 Κριτική αξιολόγηση του νόμου 2331/1995 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

Ο νεότερος νόμος για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος είναι προφανώς αυστηρώς ιδιαίτερα σε έγκριση με την άλλη νομοθεσία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθυστερεί να θεσπιστεί, αλλά εμφανίζει στο ξεκίνημα της εφαρμογής του σχετική πληρότητα που παρέχει βάσιμες προσδοκίες για την αποτελεσματικότητά του.

Το οργανωμένο έγκλημα, το οποίο καλύπτει σε παγκόσμια κλίμακα το μεγαλύτερο ποσοστό της ιδιαίτερα επικίνδυνης εγκληματικότητας

που αναπτύσσεται προπάντων στην διακίνηση ναρκωτικών και όπλων, στη λαθρεμπορία ευρείας κλίμακας, στην εκβίαση και την διάπραξη όλων των οικονομικών εγκλημάτων, είναι δύσκολο να καταπολεμηθεί μόνο με τις συνήθεις μεθόδους που προβλέπονται από τις ποινικές δικονομίες όλων των νομικών συστημάτων της υφηλίου. Η κατάργηση των περιορισμών και τεχνικών φραγμών στη ελεύθερη διακίνηση προσώπων, των προϊόντων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, μαζί με τη μεγάλη ανάπτυξη των μέσων, της ταχύτητας και της πολυπλοκότητας των διεθνών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών παρέχουν στο οργανωμένο έγκλημα την χρυσή ευκαιρία να διεισδύσει παντού και να επωφεληθεί όσο μπορεί και όπου μπορεί, εφευρίσκοντας διαρκώς τρόπους ώστε να διασφαλίζονται τα προϊόντα της δραστηριότητάς του.

Ο κυριότερος τρόπος προς διασφάλιση και περαιτέρω αξιοποίηση των εσόδων αυτών από εγκληματικές δραστηριότητες έγκειται στην δυνατότητα που παρέχει το τραπεζικό και ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα για την μεταμφίεση και αλλαγή της ταυτότητας τους, έτσι ώστε το βρώμικο αυτό χρήμα να «ξεπλυθεί» ή να νομιμοποιηθεί αποκτώντας κάθε φορά την επιθυμητή νομιμοφανή υπόσταση. Όπως τονίζονται και στην εισηγητική έκθεση «μια χώρα που δεν έχει θεσπίσει ένα νομικό πλαίσιο που επιτρέπει την καταστολή και την πρόληψη αυτής της νομιμοποίησης εκτίθεται διεθνώς ως χώρα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Γι' αυτό όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπίσει παρόμοιες διατάξεις με τον εισαγόμενο προς ψήφιση νόμο. Ο νόμος παρά την αυστηρότητα που τον διακρίνει, εξασφαλίζει όλα τα δικαιώματα εκείνων που θα εμπλακούν στις διατάξεις του. Εξασφαλίζεται έτσι η ισορροπία μεταξύ

των αναγκών της ενίσχυσης της αξιοπιστίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της ασφάλειας των συναλλαγών που αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της έννομης τάξης και της ατομικής ελευθερίας».

Το φαινόμενο του ξεπλύματος του βρώμικου χρήματος έχει προσλάβει απειλητικές διαστάσεις και γι' αυτό απασχολεί, σε ολοένα εντονότερο βαθμό, τις κυβερνήσεις όλων των χωρών και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και των άλλων χωρών μελών του Ο.Ο.Σ.Α. καθώς και τους υπεύθυνους διεθνείς οργανισμούς: ΟΗΕ, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Παγκόσμια Τράπεζα, Συμβούλιο της Ευρώπης, Οργάνωση Αμερικανικών Κρατών, Interpol, Europol κ.α. Όλοι δέχονται ότι το έργο της πρόληψης όσο και το έργο της καταστολής της αντικοινωνικής πρακτικής της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι πολύ δύσκολο. Πρώτα απ' όλα, απαιτεί τη συνεργασία αλλά και τις έντονες ενέργειες τραπεζικών, οικονομικών, διοικητικών και αστυνομικών μηχανισμών, σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, πριν φτάσει να απασχολήσει την δικαιοσύνη, έργο της οποίας είναι η καταστολή. Γι' αυτό και οι συντάκτες του νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση του προβλήματος της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, στην προσπάθειά τους να μεταφέρουν τους διεθνείς κανόνες στην εσωτερική έννομη τάξη, έδωσαν περισσότερη έμφαση στην πρόληψη, χωρίς όμως να προβλέπουν την καταστολή.

Ο νόμος 2331/1995 «πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες» θεσπίζει για πρώτη φορά στην χώρα μας, ένα πλαίσιο διατάξεων και ένα πλέγμα υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, των μελών του χρηματιστηρίου, και όλων των

χρηματοπιστωτικών οργανισμών που με τον άλφα ή βήτα τρόπο μπορούν να αποτελέσουν το μέσω γι' αυτή την νομιμοποίηση ή το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι ο τραπεζικός κόσμος της χώρας που αναλαμβάνει μια σειρά επαχθών υποχρεώσεων όχι μόνο δεν αντέδρασε αλλά πρωτοστάτησε και πρωτοστατεί με την ένωση ελληνικών τραπεζών, στην όλη προσπάθεια για την θέσπιση και εφαρμογή των διεθνών κανόνων για την πρόληψη της νομιμοποίησης των προϊόντων της εγκληματικής δραστηριότητας. Έτσι ένας σημαντικός όρος για την αποτελεσματικότητά του νέου θεσμικού πλαισίου υπάρχει κατ' αρχήν. Αλλά εδώ χρειάζεται μεγάλη προσοχή γιατί το πρόβλημα του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος είναι σύνθετο και οι προϋποθέσεις επιτυχίας ενός προγράμματος πρόληψης και καταστολής είναι πολλές.

Όπως επισημαίνεται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η δημιουργία ενός συστήματος για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αποτελεί μια σύνθετη διαδικασία. Εκτός από την εκπόνηση νομοσχεδίων για την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας, προϋποθέτει τη θέσπιση των αναγκαίων ποινικών διατάξεων, διοικητικών κανόνων και κατευθυντήριων γραμμών, την κατάλληλη προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου εφαρμογής του νόμου κ.ο.κ. Απαιτεί, επίσης, τη δημιουργία ειδικού φορέα συγκεντρώσεως ύποπτες συναλλαγές, την εκπαίδευση των στελεχών και του προσωπικού των αρμοδίων αρχών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, και την υιοθέτηση από αυτή διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας.

Αλλά και η καθαρώς νομική αντιμετώπιση του προβλήματος και της νομιμοποίησεως των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και στην χώρα μας αναμένεται να παρουσιάσει δυσκολίες. Όλοι γνωρίζουμε ότι νομοθετημένα όπως αυτό, με το οποίο σκοπεύετε η καταπολέμηση μιας καινοφανούς εγκληματικής δράσης, κινούνται στα όρια της συνταγματικότητας. Μέτρα που λαμβάνονται με γνώμονα το έννομο συμφέρον της κοινωνίας ιδίως για την πρόληψη και την καταστολή του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αγγίζουν, πλησιάζουν ή συγχέονται με την συνταγματικώς κατοχυρωμένη συμμετοχή στην οικονομική ζωή ή θίγουν καίρια καταστάσεις και πρόσωπα που ενεργούν με αδιαφανείς, αλληπάλληλες και διαπλεκόμενες δραστηριότητες, που εκ πρώτης όψεως θεωρούνται εκδηλώσεις προσωπικής ελευθερίας. Όπως επισημαίνεται και από τον πρόεδρο της ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής « ακόμη και η στοιχειοθέτηση μιας έννομης συμπεριφοράς ως εγκλήματος, από αυτές που προβλέπονται στο νομοσχέδιο, είναι αναπόφευκτο να γίνεται με όρους που δεν είναι δυνατόν να πληρούν με σαφήνεια απόλυτα τους ορισμούς του κλασικού ποινικού δικαίου. Για όλους αυτούς τους λόγους η εφαρμογή ενός τέτοιου νομοθετήματος δεν πρέπει να προβλέπεται απρόσκοπτη».

5.3.3 Το ποινικό αδίκημα της νομιμοποίησεως των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην Ελλάδα και την Ε.Ε.

Το άρθρο 2 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ προβλέπει ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες «απαγορεύεται» σε όλα τα

κράτη μέλη της κοινότητας. Ήδη όλα τα κράτη μέλη ενσωμάτωσαν στο ποινικό τους δίκαιο αυτήν την απαγόρευση, καθιστώντας κυρίως την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ειδικό αδίκημα ή εξομοιώνοντας το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος με το αδίκημα της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος υπό την ευρεία του έννοια.

Σημαντικές διαφορές εντοπίζονται ωστόσο στις κατηγορίες των «εσόδων» ή προσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τον ορισμό της νομιμοποίησης από παράνομες δραστηριότητες στα επιμέρους κράτη μέλη. Η κοινοτική οδηγία καλύπτει κατά τρόπο περιοριστικό την νομιμοποίηση εσόδων από αδικήματα που συνδέονται με το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, τα οποία αποτελούν δυναμικά την κυριότερη πηγή νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, αλλά δεν αδιαφορεί και για το ξέπλυμα του προϊόντος άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Σε ότι αφορά τον ορισμό της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου όλα τα κράτη μέλη έχουν πράγματι, ποινικοποιήσει το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που συγκεντρώνεται καθημερινά από την διακίνηση ναρκωτικών.³³

³³ Τέσσερις χώρες (Ισπανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία) έχουν περιορίσει στο πλαίσιο του ποινικού τους δικαίου τον ορισμό της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στις παραβάσεις που συνδέονται με το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, οι περισσότερες άλλες χώρες έχουν υιοθετήσει έναν ορισμό που καλύπτει την νομιμοποίηση προσόδων από άλλες παράνομες δραστηριότητες. Η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ιρλανδία, η Ιταλία, οι Κάτω χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο (τη νομιμοποίηση εσόδων από οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα ή σοβαρό ποινικό αδίκημα) η Δανία (η νομιμοποίηση προσόδων από λαθρεμπόριο ναρκωτικών, εκβιαστική απόσπαση χρημάτων και εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας) και η Ελλάδα (τα έσοδα από αδικήματα που συνδέονται με το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, την εκβιαστική απόσπαση χρημάτων, τις απαγωγές, το παράνομο εμπόριο όπλων και την παράνομη αφαίρεση ανθρώπινων οργάνων και ιστών καθώς και αρκετών άλλων εγκλημάτων). Σε όλες τις χώρες η ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες περιλαμβάνει την περίπτωση κατά την οποία το κύριο αδίκημα έχει διαπραχθεί στην αλλοδαπή. Τρία κράτη μέλη (Ισπανία, Γαλλία και Πορτογαλία) σκοπεύουν να διευρύνουν προσεχώς την έννοια της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Θα πρέπει όμως να ληφθεί η ευρύτητα του ορισμού του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και να μην περιορίζεται μόνο στην νομιμοποίηση από ναρκωτικά.

Ως προς τις επιβαλλόμενες κυρώσεις για την κατοχύρωση της απαγόρευσης της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διαπιστώνεται ότι σε όλα τα κράτη μέλη η παραβίαση της απαγόρευσης αυτής θεωρείται παράβαση του ποινικού δικαίου και τιμωρείται με φυλάκιση ή με ποινή φυλακίσεως και επιβολή προστίμου ως εξής:

- ☞ Βέλγιο: ποινές φυλακίσεως από 15 ημέρες έως 5 έτη, πρόστιμα μέχρι 500.000 ECU.
- ☞ Δανία: ποινές φυλακίσεως μέχρι 6 έτη και πρόστιμα.
- ☞ Γερμανία: ποινές φυλακίσεως μέχρι 5 έτη ή επιβολή προστίμου.
- ☞ Ισπανία: ποινές φυλακίσεως μέχρι 2 ετών και πρόστιμο μέχρι 635.000 ECU.
- ☞ Γαλλία: ποινές φυλακίσεως μέχρι δέκα ετών και πρόστιμα που μπορούν να φτάσουν τις 150.000 ECU.
- ☞ Ιρλανδία: ποινές φυλακίσεως μέχρι 14 ετών ή πρόστιμο ή συνδυασμό και των δυο ποινών.
- ☞ Ιταλία: ποινές φυλακίσεως από 4 έως 12 έτη και πρόστιμα έως 16.000 ECU.
- ☞ Λουξεμβούργο: ποινές φυλακίσεως από ένα έως είκοσι έτη και πρόστιμο έως 250.000 ECU.
- ☞ Κάτω χώρες: ποινές φυλακίσεως μέχρι 4 ετών ή πρόστιμο.
- ☞ Πορτογαλία: ποινές φυλακίσεως από ένα έως 12 έτη

- ☞ Ηνωμένο Βασίλειο: ποινές φυλακίσεως μέχρι 14 έτη ή πρόστιμο απεριορίστου ποσού.
- ☞ Ελληνική Δημοκρατία:³⁴ ποινή καθειρξεως από πέντε μέχρι δέκα ετών και για τον δράστη που ασκεί εγκληματική δραστηριότητα κατ' επάγγελμα ή που είναι ιδιαίτερα επικίνδυνο ή υπότροπος ποινή καθειρξεως τουλάχιστον δέκα ετών μέχρι είκοσι ετών. Πρόσθετα κατάσχεται και δημεύεται η περιουσία που αποτελεί προϊόν εγκληματικής δραστηριότητας κατά τους ορισμούς του νόμου.

5.3.4 Συμπεράσματα για το νομικό πλαίσιο που ισχύει γύρω από την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εφαρμογή της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο για την θέσπιση κανόνων δικαίου και την εφαρμογή προγράμματος προλήψεως και καταστολής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος από όλα κράτη μέλη στην ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Το Μάρτιο του 1990, όταν η Commission διαβίβασε τη σχετική της πρόταση στο συμβούλιο, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αποτελούσε ποινικό αδίκημα μόνο σε ένα κράτος μέλος και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της κοινότητας δεν σε κανέναν κανόνα υποχρεωτικής εφαρμογής για την πρόληψη της αντικωνικής αυτής πρακτικής και για την εξασφάλιση της συνεργασίας

³⁴ Η Ελλάδα έχει υπογράψει και επικυρώσει τη σύμβαση της Βιέννης, αλλά δεν έχει εφαρμόσει ορισμένες διατάξεις της από τα άρθρα 3 έως 9. Επίσης έχει υπογράψει αλλά δεν επικύρωσε τη σύμβαση του Στρασβούργου που εφαρμόζεται τώρα μόνο από το Ηνωμένο Βασίλειο.
Γεώργιου Τραγάκη: Οργανωμένο και έγκλημα βρώμικου χρήματος.

τους με τις αρμόδιες διωκτικές, δικαστικές, και εποπτικές αρχές σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

Είναι σημαντική πράγματι η διαπίστωση ότι και τα 15 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως όχι μόνο έχουν ποινικοποιήσει το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος αλλά 12 από αυτά θέσπισαν ευρύ ορισμό του ποινικού αυτού αδικήματος. Αλλά και οι τρεις χώρες των οποίων ο ορισμός καλύπτει μόνο τα έσοδα από την διακίνηση ναρκωτικών, σκοπεύουν να τον διευρύνουν σύντομα. Πάντως ο ελληνικός νόμος δίνει ίσως τον πιο ευρύτερο ορισμό του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, περιλαμβάνοντας τις προσόδους και άλλων σοβαρών οικονομικών εγκλημάτων όπως είναι η αρχαιοκαπηλία, οι παράνομη αφαίρεση και μεταμόσχευση ανθρωπίνων οργάνων κλπ. Πρόβλεψη και για τους καταχραστές του δημοσίου, τα έσοδα από την κλοπή φορτίου πλοίου και την λαθρεμπορία ευρείας εκτάσεως κατά τον τελωνειακό κώδικα.

Εκείνο που πρέπει να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι με πιθανή εξαίρεση την Ιταλία, σε καμία άλλη χώρα της Ε.Ε. στον ορισμό του ποινικού αδικήματος δεν περιλαμβάνεται η φοροδιαφυγή.

Από πλευράς συγκριτικού δικαίου, εξάλλου, πρέπει να εξαρθεί το γεγονός ότι σε σύνολο 15 κρατών ισχύουν ήδη νομοθετικές διατάξεις που εφαρμόζονται στο σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος υπό την ευρεία έννοια: τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εταιρίες επενδύσεων ή χρηματιστηριακές επιχειρήσεις, οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, εταιρίες leasing, factoring, venture capital, ανταλλακτήρια συναλλάγματος, οργανισμοί που εκδίδουν πιστωτικές

κάρτες, εταιρίες παροχής εγγυήσεων, επιχειρήσεις ασφαλειών ζωής, εταιρίες φυλάξεως και διαχειρίσεως κινητών αξιών, εταιρίες διαμεσολαβήσεως στις διατραπεζικές αγορές κ.α.

Επιπλέον κατά την πρώτη φάση εφαρμογή των κανόνων του κοινοτικού δικαίου για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες έξι τουλάχιστον κράτη μέλη εφαρμόζουν το σύνολο ή μέρος των νομοθετικών τους διατάξεων σε ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων και επαγγελμάτων που δεν εμπίπτουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Σύμφωνα με την πρώτη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι βασικοί τομείς που καλύπτονται είναι τα καζίνο και η κατηγορία των παιγνίων και στοιχημάτων, οι έμποροι αγαθών αξία και τα νομικά επαγγέλματα.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 της κοινοτικής οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να επεκταθούν οι διατάξεις της, πέρα από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και σε άλλα επαγγέλματα και άλλες κατηγορίες επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιδεκτικές ως προς το να χρησιμοποιηθούν για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Πιστεύεται ότι η ολοκλήρωση της επεκτάσεως αυτής του πεδίου εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος είναι ζήτημα χρόνου, καθώς μάλιστα προς την ίδια κατεύθυνση πιέζει και η « ομάδα κρούσεως » για την ανάληψη οικονομικής δράσεως του FATE (financial action task force).³⁵

³⁵ Σημειώνεται κι εδώ ότι η μεγάλη αυτή ομάδα των διεθνών εμπειρογνομόνων δημιουργήθηκε από τον όμιλο των επτά πλουσιότερων κρατών της γης κατά τη διάσκεψη κορυφής που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι τον Ιούλιο του 1989 και εδρεύει στον ΟΟΣΑ. Περιλαμβάνει σήμερα τα ακόλουθα μέλη: Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Συνέχεια στην επόμενη σελίδα.

Μια ακόμη διαπίστωση από την επισκόπηση της ενσωματώσεως και της εφαρμογής των κανόνων της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ είναι ότι σε όλα τα κράτη μέλη ο εσωτερικός νομοθέτης υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να συνεργάζονται στενά με τις αρμόδιες αρχές για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και κατά συνέπεια προβλέπει την πλήρη άρση του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου για τον λόγο αυτόν. Ωστόσο, στην διακριτική ευχέρεια του εσωτερικού νομοθέτη αφήνονται θέματα, όπως είναι η φύση και η οργάνωση των αρμόδιων αρχών για την παραλαβή των δηλώσεων που αφορούν ύποπτες συναλλαγές, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες οι αρχές έχουν αρμοδιότητα να αναστείλουν μια ύποπτη πράξη και η κατανομή των πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων αρμοδίων αρχών για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

Ιταλία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιαπωνία, Καναδάς Κάτω χώρες, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Νέα Ζηλανδία Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου, Σιγκαπούρη, Σουηδία, Πορτογαλία, Τουρκία, Χονγκ-Κονγκ, Φιλανδία και Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συμμετέχουν με την ιδιότητα του παρατηρητή και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί που ασχολούνται μεταξύ άλλων με την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, όπως ο Ο.Η.Ε., το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Interpol, το παγκόσμιο Συμβούλιο Τελωνειών κ.α. Το FATE πραγματοποίησε σημαντικό έργο τόσο με την εφαρμογή του προγράμματος στο οποίο περιλαμβάνονται 40 συστάσεις προς τα μέλη του, όσο και ως ομάδα πίεσεως σε παγκόσμιο επίπεδο για τη λήψη θεσμικών και άλλων μέτρων για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Αυτό καταδεικνύει τον ρόλο που διαδραματίζει και η κοινοτική οδηγία, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την εφαρμογή των συστάσεων του FATE, οι οποίες τελούν ήδη υπό αναθεώρηση και συμπλήρωση μετά την διαπίστωση της ολομέλειας και της γραμματείας ότι, με εξαίρεση την Τουρκία, όλες οι άλλες χώρες έχουν λίγο πολύ συμμορφωθεί και έχουν θεσπίσει κανόνες υποχρεωτικής εφαρμογής για την μονιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Γεώργιος Τραγάκης: Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

5.3.5 Προτάσεις

Οι συντάκτες της πρώτης εκθέσεως της επιτροπής δέχονται ότι πραγματοποιήθηκε σημαντικό έργο εκ μέρους όλων των κρατών μελών σε ότι αφορά τη θέσπιση σε αυτά ενός συστήματος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησεως των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σύμφωνα με τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου. Αλλά υπενθυμίζουν ότι αυτό αποτελεί απλώς το ξέπλυμα και επιβάλλεται να καταβληθούν οι εξής προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο:

Πρώτο, να βελτιωθούν τα συστήματα ελέγχου ώστε να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος από όλους όσους υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας, δηλαδή τόσο τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, όσο και από τις επιχειρήσεις και επαγγέλματα που βρίσκονται έξω από τον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Δεύτερον, να καθοδηγηθούν, να υποστηριχθούν και να ελεγχθούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εφαρμογή των κατάλληλων διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και υποβολής των αναφορών υπόπτων συναλλαγών καθώς και για την κατάρτιση και εκτέλεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Οποσδήποτε η αποστολή αυτή προϋποθέτει την εκπόνηση γενικών κατευθύνσεων προσαρμοσμένων στις διάφορες μορφές χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων σε συντονισμό με τις αρμόδιες αρχές και τις επαγγελματικές ενώσεις.

Τρίτον, να συμβάλλουν στον ορισμό των κύριων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και στον εντοπισμό των υπόππων συναλλαγών.

Τέταρτον, να ενισχύουν την συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών και οργανισμών που έχουν αρμοδιότητα στον τομέα της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Παράλληλα, οι Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ελέγχου της πλήρους και ορθής εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας από όλα τα κράτη μέλη συνεργαζόμενα στενά και με την «ομάδα κρούσεως» για την ανάληψη δράσης στον τομέα νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Πράγματι οι κανόνες της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ να ασκούν έμμεσα επιρροή και στο εξωτερικό της κοινότητας. Αρκεί να σημειωθεί ότι όλες οι συμφωνίες συνδέσεως και συνάψεως εταιρικών σχέσεων ή συνεργασίες που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ε.Ε. και των τρίτων χωρών περιλαμβάνουν ειδική ρήτρα σχετικά με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Έτσι δημιουργείται το πλαίσιο συνεργασίας σ' αυτόν τον τομέα με στόχο την θέσπιση κανόνων συγκρίσιμων με τους κοινοτικούς στα περισσότερα κράτη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης.

Τέλος ορθά επισημαίνετε ότι πέρα του πεδίου εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας, η ενίσχυση του Ευρωπαϊκού συστήματος για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος προϋποθέτει την ενίσχυση του εξοπλισμού και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον αστυνομικό, δικαστικό και διοικητικό τομέα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 173

24 Αυγούστου 1995

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2331

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες ποινικές διατάξεις - Ολομέλεια Αρείου Πάγου - Διατηρήσεις και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων

Άρθρο 1

Για την εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου κεφαλαίου αυτού του νόμου οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

- α. "Εγκληματική δραστηριότητα", τα εγκλήματα που προβλέπονται από τις εξής διατάξεις, όπως ισχύουν:
- αα) Τα εγκλήματα που προβλέπονται από το νόμο α την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών.
- αβ) Τα εγκλήματα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 μ.ν. 2168/1993 "όπλα, πυρομαχικά κ.λπ."
- αγ) Της ληστείας (άρθρο 380 Ποινικού Κώδικα).
- αδ) Της εκβίασης (άρθρο 385 παρ. 1, περίπτ. α'-β' Ποινικού Κώδικα).
- αε) Της αρπαγής (άρθρο 322 Ποινικού Κώδικα).
- αστ) Της κλοπής ιδιαίτερα μεγάλης αξίας (άρθρο 372 παράγραφος 1 εδάφιο β' Ποινικού Κώδικα) και των απεικρινόμενων περιπτώσεων κλοπής του άρθρου 374 περίπτωση α'-στ' του Ποινικού Κώδικα.
- αζ) Της υπεξαίρεσης, αν το αντικείμενό της είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας (άρθρο 375 παράγραφος 1β' Ποινικού Κώδικα) ή αν η πράξη ενέχει κατάχρηση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης ή συντρέχουν οι λοιπές περιπτώσεις του άρθρου 375 παράγραφος 2 του Ποινικού Κώδικα.
- αη) Της απάτης, αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη (άρθρο 386 παράγραφος 1 εδάφιο β' Ποινικού Κώδικα) ή αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες γ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή αν οι περιστάσεις από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος (άρθρο 386 παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα).

αθ) Της παράνομης εμπορίας αρχαιοτήτων.

αι) Της κλοπής φορτίου πλοίου, αν το αντικείμενό της είναι ιδιαίτερος μεγάλης αξίας (άρθρο 217 παράγραφος 1 εδάφιο β' Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου).

αια) Τα προβλεπόμενα υπό τα στοιχεία γ' και δ' εδάφιο δεύτερο της παραγράφου 2 και από την παραγράφο 3 του άρθρου 10 του ν. 1383/1983 "αφαιρέσεις και μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων".

αιβ) Της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1608/1950 "περί αυξήσεων των ποινών των προβλεπομένων δια τους καταχραστάς του δημοσίου", όπως ισχύει.

αιγ) Της λαθρεμπορίας, όταν εμπίπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 102 παράγραφος 1 Β του Τελωνειακού Κώδικα (ν. 1165/1918, όπως ισχύει).

αιδ) Τα προβλεπόμενα από το ν.δ. 181/1974 "περί προστασίας εξ ιοντζουσών ακτινοβολιών".

αιε) Τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 349 του Ποινικού Κώδικα.

αιστ) Τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις του β.δ/τος 29/1971 "περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον των ισχυουσών διατάξεων περί τυχηρών και μη παιχνιδιών".

β. "Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα":

Τα εγκλήματα τα προβλεπόμενα στο επόμενο άρθρο.

γ. "Περιουσία": Περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άυλα, καθώς και τα νομικά έγγραφα ή στοιχεία που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

δ. "Πιστωτικό ίδρυμα": Επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων από το κοινό ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της, καθώς και το στερούμενο ίδιας νομικής προσωπικότητας υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που έχει την έδρα του στην αλλοδαπή. Περισσότερα υποκαταστήματα στην ημεδαπή του ίδιου αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος θεωρούνται ως ενιαίο πιστωτικό ίδρυμα. Στον ορισμό αυτόν εμπίπτει επίσης το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.) και η Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.Ε.).

ε. "Χρηματοπιστωτικός οργανισμός": Επιχείρηση, η οποία δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα και της οποίας η κύρια

δραστηριότητα συνίσταται σε τοποθετήσεις σε τίτλους ή στην άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα σημεία β'-ιβ' του άρθρου 24 του ν. 2076/1992 "Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις". Στην έννοια του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, για τις ανάγκες των διατάξεων του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού, περιλαμβάνονται ιδίως οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων, τα μέλη του Χρηματιστηρίου και όσοι ενεργούν για λογαριασμό τους, κάθε δραστηριότητα ανταλλαγής συναλλάγματος, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, οι ασφαλιστικές εταιρίες, καθώς και τα υποκαταστήματα χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή.

στ. "Αρμόδια Αρχή": Για τα πιστωτικά ιδρύματα, τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, τις εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, τις εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, η Τράπεζα της Ελλάδος. Για τις ασφαλιστικές εταιρίες, το Υπουργείο Εμπορίου και τους λοιπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

ζ. "Αρμόδιος Φορέας": Η προβλεπόμενη από το άρθρο 7 Επιτροπή.

Άρθρο 2

1. Με ποινή καθειρξεως μέχρι δέκα ετών τιμωρείται όποιος από κερδοσκοπία ή με σκοπό να συγκαλύψει την αληθή πρόελευση ή να παράσχει συνδρομή σε πρόσωπο που ενέχεται σε εγκληματική δραστηριότητα, αγοράζει, αποκρύπτει, λαμβάνει ως εμπράγματα ασφάλεια, δέχεται στην κατοχή του, καθίσταται οπωσδήποτε δικαιούχος, μετατρέπει ή μεταβιβάζει οποιαδήποτε περιουσία που προέρχεται από την προαναφερόμενη δραστηριότητα. Αν ο δράστης ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα ή είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος ή υπότροπος, τιμωρείται με ποινή καθειρξεως τουλάχιστον δέκα ετών, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης ποινής.

2. Όποιος εξεταζόμενος από δικαστικές αρχές ως μάρτυς, ή από άλλες αρμόδιες αρχές ή αναφερόμενος σ' αυτές, υπό οιαδήποτε ιδιότητα με πρόθεση αποκρύπτει ή συγκαλύπτει την αλήθεια όσον αφορά τη φύση, πρόελευση, διάθεση ή διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο στον οποίο η περιουσία αυτή βρίσκεται, γνωρίζοντας ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα, τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον έξι μηνών, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης τιμωρίας του. Το δικαστήριο δύναται να μην επιβάλει ποινή, αν ο εξεταζόμενος ή αναφερόμενος είναι σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος μέχρι δευτέρου βαθμού με εκείνον ο οποίος ανέπτυξε εγκληματική δραστηριότητα.

3. Όποιος ιδρύει ή αποκτά επιχείρηση ή συνιστά οργάνωση με σκοπό τη διάπραξη εγκλήματος της πρώτης παραγράφου ή εν γνώσει συμμετέχει σε τέτοια επιχείρηση ή οργάνωση ή παρέχει σε άλλον συμβουλές για τη διάπραξη τέτοιου εγκλήματος, τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον δύο ετών, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης τιμωρίας του.

4. Τα εγκλήματα του άρθρου αυτού τιμωρούνται ακόμη

και αν τελέστηκαν στην αλλοδαπή.

5. Τα κακούργηματα που προβλέπονται στο άρθρο αυτό δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο Κακούργημάτων.

6. Περιουσία που αποτελεί προϊόν εγκληματικής δραστηριότητας ή που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από προϊόν τέτοιας εγκληματικής δραστηριότητας ή περιουσία που χρησιμοποιήθηκε, εν όλω ή εν μέρει, για εγκληματική δραστηριότητα κατάσχεται και, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση αποδόσεώς της στον ιδιοκτήτη κατά τα άρθρα 310 παράγραφος 2 και 373 Κ.Π.Δ., δημεύεται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Η δημευση επιβάλλεται ακόμη και αν η περιουσία ανήκει σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει της εγκληματικής δραστηριότητας κατά το χρόνο κτήσεως της περιουσίας.

7. Σε περίπτωση καταδίκης για απόπειρα τελέσεως εγκλήματος από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 στοιχεία α' κατάσχεται και δημεύεται η περιουσία την οποία ο δράστης σκόπευε να χρησιμοποιήσει στο έγκλημα.

8. Δήμευση διατάσσεται και όταν δεν ασκήθηκε δίωξη λόγω θανάτου του υπαιτίου ή η δίωξη που ασκήθηκε έπαυσε ή κηρύχθηκε απαράδεκτη. Στις περιπτώσεις αυτές η δήμευση διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου ή με απόφαση του δικαστηρίου που παύει ή κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη και αν δεν ασκήθηκε δίωξη, με βούλευμα του κατά τόπον αρμόδιου συμβουλίου πλημμελειοδικών. Οι διατάξεις του άρθρου 492 Κ.Π.Δ. εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση, εκτός αν η απόφαση ή το βούλευμα εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο ή δικαστήριο ή δικαστικό συμβούλιο που αποφαινεται τελεσιδικώς. Εφαρμόζονται επίσης αναλόγως και οι διατάξεις του άρθρου 504 παράγραφος 3 Κ.Π.Δ., εκτός αν η απόφαση εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο.

9. Τρίτος, κατά της περιουσίας του οποίου διατάχθηκε δήμευση, χωρίς να συμμετάσχει στη δίκη, ούτε να κλητευθεί, δικαιούται να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως της σχετικής διάταξης της απόφασης, μέσα σε τρεις μήνες από την επίδοσή της σ' αυτόν. Τα άρθρα 492 και 504 παράγραφος 3 Κ.Π.Δ. εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

10. Αν η αναφερόμενη στην παράγραφο 6 του άρθρου αυτού περιουσία δεν υπάρχει πλέον ή δεν έχει βρεθεί, επιβάλλεται χρηματική ποινή ίση με την κατά το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης αξία της περιουσίας αυτής, την οποία προσδιορίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 3

1. Το Δημόσιο μπορεί, ύστερα από γνωμάτευση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, να αξιώσει ενώπιον των αρμόδιων πολιτικών δικαστηρίων από τον αμετακλήτως καταδικασμένο σε ποινή καθειρξεως ή σε ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον τριών ετών, για έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 στοιχείο α' του νόμου αυτού, κάθε περιουσία που αυτός έχει αποκτήσει από έγκλημα αναφερόμενο στην ίδια διάταξη, έστω και αν γι' αυτό δεν χώρησε καταδίκη. Με την ίδια διαδικασία δημεύεται και κάθε περιουσία που το πρόσωπο αυτό απέκτησε κατά τα τελευταία πέντε έτη πριν από το χρόνο τελέσεως εγκλήματος, που αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχ. α' του νόμου αυτού για το οποίο χώρησε καταδίκη και μέχρι το χρονικό σημείο που η καταδίκη

τη έγινε αμετάκλητη. Η περιουσία αυτή τεκμαίρεται έρ του Δημοσίου ότι αποκτάται από έγκλημα που αφέρεται στην ίδια διάταξη, επιτρέπεται όμως ανταδειξη.

2. Αν η περιουσία μεταβιβάστηκε σε τρίτο, ο καταδικασμένος υποχρεούται σε αποζημίωση ίση με την αξία, κατά το χρόνο συζητήσεως της αγωγής. Η επάνω αξίωση μπορεί να ασκηθεί και κατά τρίτου που έκτησε από χαριστική αιτία, εφόσον κατά το χρόνο κτήσης ήταν σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος κατ'θεία γραμμή με τον καταδικασμένο ή αδελφός του ή τό τέκνο του, καθώς και εναντίον κάθε τρίτου που έκτησε μετά την άσκηση κατά του καταδικασμένου μινικής δίωξης για το πιο πάνω έγκλημα και τελούσε κακή πίστη, αν κατά το χρόνο που απέκτησε γνώριζε άσκηση ποινικής δίωξης κατά του καταδικασμένου. τρίτος και ο καταδικασμένος ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 4

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν κατά τη σύναψη συμβάσεων, στα αίτια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης και ιδίως, τά το άνοιγμα λογαριασμού καταθέσεων οποιασδήποτε φύσεως, κατά τη σύναψη συμβάσεως παροχής ηρεσιών φυλάξεως περιουσιακών στοιχείων και κατά μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακείου, καθώς και κατά σύναψη συμβάσεως ενυπόθηκου δανείου, να απαιτούν ά απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσόμενου. ά απόδειξη γίνεται με την επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου ή άλλου δημοσίου γράφου. Από τα στοιχεία πρέπει πάντως να προκύψουν η παρούσα διεύθυνση κατοικίας, το ήδη ασκούμενο ή το συμβαλλόμενο ή συναλλασσόμενο επάγγελμα και η επαγγελματική του διεύθυνση. Εκτός από τις αφερόμενες στο πρώτο εδάφιο συναλλαγές, η υποέωση αυτή υπάρχει και για κάθε συναλλαγή, το ποσό ή οποίας είναι ισότιμο σε δραχμές με δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώπαϊκές νομισματικές μονάδες (ΝΜ/ΕCΥ) τουλάχιστον, είτε γίνεται με μία πράξη είτε περισσότερες που γίνονται την ίδια ημέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση. Αν το ποσό δεν είναι γνωστό κατά το χρόνο της συναλλαγής, το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός εξακριβώνει την ιτότητα μόλις πληροφορηθεί το ποσό ή διαπιστώσει αυτό ανέρχεται στο ισότιμο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ΝΜ/ΕCΥ τουλάχιστον.

2. Όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος ενεργεί για λογαριασμό άλλου, εκτός από την ά απόδειξη δικής του ταυτότητας κατά την παράγραφο 1, πρέπει να αποδείξει και τα στοιχεία του τρίτου, φυσικού ή νομικού προσώπου, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί. Το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός οφείλει να εξακριβώσει την αλήθεια και των στοιχείων αυτών και όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος δεν προβεί στην πιο πάνω δήλωση, αλλά έρχεται βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή βεβαιότητα ότι ενεργεί για λογαριασμό άλλου.

3. Σε περίπτωση που υπάρχει αμφιβολία για το αν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι, που αναφέρουν οι προηγούμενες παράγραφοι, ενεργούν για ίδιο λογαριασμό ή σε περίπτωση βεβαιότητας για το ότι δεν ενεργούν

για ίδιο λογαριασμό, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί λαμβάνουν τα ευλόγως απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων αυτοί ενεργούν.

4. Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, δεν απαιτείται εξακρίβωση της ταυτότητας: α) Στις ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτονται από ασφαλιστικές εταιρίες, οι οποίες υπάγονται κατά το άρθρο 1 στις διατάξεις του νόμου αυτού, αν το ποσό του ασφαλιστρού ή των περιοδικών ασφαλιστρων, που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους, δεν υπερβαίνει το ισάξιο χιλίων (1.000) ΝΜ/ΕCΥ ή στην περίπτωση εφάπαξ καταβολής το ισάξιο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ΝΜ/ΕCΥ. Αν το ασφαλιστρο ή τα περιοδικά ασφάλιστρα που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους αυξηθούν έτσι ώστε να υπερβούν το κατώτατο όριο των χιλίων (1.000) ΝΜ/ΕCΥ, απαιτείται η εξακρίβωση ταυτότητας. β) Στις συμβάσεις συνταξιοδοτικής ασφάλισης που συνάπτονται βάσει συμβάσεων εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του ασφαλισμένου, υπό τον όρο ότι οι συμβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν ρήτρα εξαγοράς ούτε μπορεί να χρησιμεύσουν ως εγγύηση δανείου.

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί έχουν την ευχέρεια και την κρίση των, αλλά δεν υποχρεούνται να προβαίνουν στην κατά το άρθρο αυτό εξακρίβωση ταυτότητας, όταν ο συναλλασσόμενος είναι πιστωτικό ίδρυμα, χρηματοπιστωτικός οργανισμός, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμός που ανήκει κατά 51% τουλάχιστον στο Δημόσιο.

6. Εξακρίβωση της ταυτότητας γίνεται και σε κάθε περίπτωση που υπάρχει σοβαρή υπόνοια ότι πρόκειται για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

7. Τα στοιχεία, τα σχετικά με τις παραπάνω συμβάσεις και συναλλαγές, και τα νομιμοποιητικά έγγραφα φυλάσσονται από το πιστωτικό ίδρυμα ή τον χρηματοπιστωτικό οργανισμό για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών: α) όσον αφορά τις συμβάσεις, μετά τη λήξη των σχέσεών τους με τους πελάτες τους, β) όσον αφορά τις συναλλαγές, από τη διενέργεια της τελευταίας συναλλαγής, εκτός αν και στις δύο περιπτώσεις, επιβάλλεται από άλλη διάταξη νόμου η φύλαξή τους επί μακρότερο χρονικό διάστημα.

8. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης των κατά τις προηγούμενες παραγράφους υποχρεώσεών του, μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του πιστωτικού ιδρύματος ή χρηματοπιστωτικού οργανισμού, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Αρχόδιας Αρχής, πρόστιμο πεντακοσίων χιλιάδων έως πενήντα εκατομμυρίων δραχμών.

9. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν: α) να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγή που από τη φύση της μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, β) να θεσπίζουν διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας, ώστε να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν τη διενέργεια συναλλαγών που συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, γ) να μερμνούν ώστε οι διαδικασίες της παραγράφου αυτής να εφαρμόζονται και στα υποκαταστήματά τους του εξωτερικού, εκτός αν αυτό απαγο-

ρεύεται από τη σχετική αλλοδαπή νομοθεσία, οπότε ενημερώνουν την αρμόδια εισαγγελική αρχή. Με απόφαση της Αρμόδιας Αρχής μπορεί να προσδιορίζονται ενδεικτικώς ειδικότερα κριτήρια ή στοιχεία των συναλλαγών αυτών, καθώς και ο τρόπος, τα όργανα και οι λεπτομέρειες ασκήσεως σχετικού ελέγχου.

10. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός οφείλει να ορίσει ένα διευθυντικό στέλεχος, στο οποίο τα άλλα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι θα αναφέρουν κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και κάθε γεγονός του οποίου λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας. Στα υποκαταστήματα η αναφορά αυτή γίνεται κατευθείαν στο διευθυντή του υποκαταστήματος, ο οποίος αναφέρεται αμέσως στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος αν συμμερίζεται τις υπόνοιες. Αν ο διευθυντής του υποκαταστήματος ή ο αναπληρωτής του κωλύεται ή αρνείται ή αμελεί ή δεν συμμερίζεται τις υπόνοιες του αναφέροντος υπαλλήλου, τότε ο υπάλληλος αναφέρεται στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος. Ο τελευταίος ενημερώνει σχετικά, τηλεφωνικώς και με εμπιστευτικό έγγραφο, τον Αρμόδιο Φορέα παρέχοντάς του συγχρόνως κάθε χρησιμη πληροφορία ή στοιχείο, αν μετά από την εξέταση που πραγματοποιεί κρίνει ότι οι πληροφορίες και τα υπάρχοντα στοιχεία αποτελούν ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας.

11. Την κατά την προηγούμενη παράγραφο υποχρέωση ενημερώσεως του Φορέα έχει και κάθε υπάλληλος της Αρμόδιας Αρχής, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο επιφορτισμένο με τη διενέργεια ελέγχου σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων του υποπέσουν στην αντίληψη του γεγονότα τα οποία ενδέχεται να αποτελούν ένδειξη νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

12. Τα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να μην πραγματοποιούν συναλλαγές για τις οποίες γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, εκτός αν για την άμεση πραγματοποίηση της συναλλαγής συντρέχει επείγουσα περίπτωση ή αυτό επιβάλλεται από τη φύση της, καθώς και όταν η μη πραγματοποίηση της συναλλαγής ενδέχεται να δυσχεράνει την αποκάλυψη αποδεικτικών στοιχείων ή προσώπων που πιθανόν ενέχονται σε νομιμοποίηση εσόδων. Στην περίπτωση αυτή η αναφορά υποβάλλεται αμέσως μετά τη συναλλαγή.

13. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να παρέχουν στον Αρμόδιο Φορέα, στην εισαγγελική αρχή, στον ανακριτή και στο δικαστήριο, όταν τους ζητηθεί, τις απαιτούμενες πληροφορίες ή τα αποδεικτικά στοιχεία για όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις παραγράφους 1-8 του άρθρου αυτού ή τη διενέργεια άλλων συναλλαγών όταν, κατά την κρίση του Φορέα, της εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής είναι πιθανόν να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ή υπάρχουν περιπτώσεις δημεύσεως, σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού. Η σχετική αλληλογραφία είναι εμπιστευτική. Αν όμως ασκηθεί ποινική δίωξη για εγκληματική δραστηριότητα, η σχετική αλληλογραφία αποτελεί στοιχείο της δικογραφίας. Αλλιώς τίθεται στο αρχείο και παραμένει

μυστική.

14. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους πληροφορίες και τα στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο σε δίκες που αφορούν εγκληματική δραστηριότητα ή νομιμοποίηση εσόδων από τέτοια δραστηριότητα.

15. Η γνωστοποίηση πληροφοριών και στοιχείων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, όταν γίνεται καλόπιστα, δεν αποτελεί άδικη ή αντισυμβατική πράξη και δεν μπορεί να θεμελιώσει οποιοδήποτε είδους ευθύνη.

16. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη της παραγράφου 10, καθώς και τα κατά την παράγραφο 11 πρόσωπα, απαγορεύεται να γνωστοποιούν το γεγονός ότι διαβιάστηκαν ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα σε αυτόν τον οποίο αφορούν οι πληροφορίες ή σε τρίτους. Όποιος από πρόθεση παραβιάζει το κατά την παράγραφο αυτή καθήκον ε-χεμύθειας, πμωρείται με ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή.

17. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Οικονομικών και Εμπορίου, αναπροσαρμόζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο αυτό ποσά.

Άρθρο 5

1. Όταν διεξάγεται τακτική ανάκριση για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, μπορεί ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να απαγορεύσει την κίνηση των λογαριασμών που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακείου του κατηγορούμενου, έστω και κοινών οποιοδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί αυτοί ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Το ίδιο ισχύει και όταν διεξάγεται ανάκριση για εγκληματική δραστηριότητα και υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με το άρθρο αυτού του νόμου. Σε περίπτωση διεξαγωγής προεκταρκτικής εξετάσεως ή προανακρίσεως, η απαγόρευση της κινήσεως των λογαριασμών ή του ανοίγματος θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλι. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση εκθέσεως κατασχέσεως, εκδίδεται χωρ-προηγούμενη κλήση του κατηγορούμενου ή του τρίτου δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό ή θυρίδα και επιδίδεται στον κατηγορούμενο ή στο διευθυντικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος του χρηματοπιστωτικού οργανισμού ή στο διευθυντή του υποκαταστήματος του τόπου όπου εδρεύει ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας. Σε περίπτωση κοινού λογαριασμού ή κοινής θυρίδας επιδίδεται και στον τρίτο.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαγόρευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη ένα του Δημοσίου τυχόν εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργα-

που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της γράφου αυτής, τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως δύο ετών και με χρηματική ποινή.

Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου άρθρου αυτού, μπορεί ο ανακριτής ή το δικαστικό κύριο να διατάξει την απαγόρευση εκποίσεως ένου ακινήτου του κατηγορουμένου. Η διάταξη ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση εκθέσεως χέσεως, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του ορουμένου και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και αρμόδιο φύλακα μεταγραφών, ο οποίος υποχρεού- προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του οϊθήθηκε. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης γραγράφου αυτής. Κάθε δικαιοπραξία, υποθήκη, εση ή άλλη πράξη που εγγράφεται στο βιβλίο ιοθηκοφυλακείου, μετά την πιο πάνω σημείωση, βάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων γραγράφων 6 και επ. του άρθρου 2 του νόμου

κατηγορούμενος και ο τρίτος δικαιούνται να υν την άρση της διάταξης του ανακριτή ή την ση του βουλεύματος, με αίτηση που απευθύνεται ο δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον α- ή τον εισαγγελέα, μέσα σε δέκα ημέρες από οση σ' αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος. βούλιο, στο οποίο δεν μετέχει ο ανακριτής, εται αμετακλήτως μέσα σε πέντε ημέρες. Η ή της αίτησης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της ή του βουλεύματος. Η διάταξη ή το βούλευμα ίται αν προκύψουν νέα στοιχεία.

Άρθρο 6

ιατάξεις των παραγράφων 9 και επ. του άρθρου όμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και ως μέλη του Χρηματιστηρίου, καθώς και τις λοιπές εις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχείο ε' εισαγγελέας, ο ανακριτής και το δικαστήριο αι να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και των τα οποία κατά τις κείμενες διατάξεις τηρούν του χρηματιστηρίου, καθώς και οι λοιπές επι- που αναφέρονται στο άρθρο 1' στοιχείο ε' του νόμου αυτού. Σε περίπτωση διεξαγωγής κτικής εξέτασεως, προανακρίσεως, ανακρι- της επιτρέπεται να ζητηθεί και να επισυναφθεί ραφία μόνο απόσπασμα των βιβλίων ή των με τις σχετικές εγγραφές που αφορούν τον μένο. Την ακρίβεια του αποσπάσματος βε- μέλος του Χρηματιστηρίου ή ο εκπρόσωπος ρησης. Ο εισαγγελέας, ο ανακριτής και το δικαιούνται να ελέγξουν τα βιβλία και τα υτά για να διαπιστώσουν την ακρίβεια των ών στο απόσπασμα εγγραφών ή την ύπαρξη ραφών που αφορούν τον κατηγορούμενο. Ο κενος μπορεί να ελέγξει μόνο την ύπαρξη ρών που φέρεται ή που ισχυρίζεται ότι τον μέλος του Χρηματιστηρίου και κάθε εκπρό- επιχειρήσεων που μνημονεύονται στην η παράγραφο οφείλει να αναφέρει, με ε- έγγραφο, στον Αρμόδιο Φορέα κάθε συ- θεωρεί ότι είναι ύποπτη νομιμοποίησης

εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

4. Ως ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, για τα εγκλή- ματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις δια- τάξεις του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού, θεω- ρούνται και οι τελωνειακοί υπάλληλοι.

Άρθρο 7

1. Συνιστάται Επιτροπή, έργο της οποίας είναι η συγκέντρωση, αξιολόγηση και διερεύνηση των πληρο- φοριών που διαβιβάζονται σ' αυτήν, ως ύποπτες συ- ναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού.

2. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ανώτερος δικαστι- κός ή εισαγγελικός λειτουργός των πολιτικών δικαστη- ρίων ή ανώτερος δικαστικός λειτουργός των διοικητικών δικαστηρίων, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από το οικείο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο. Στην Επιτροπή μετέχουν από ένας εκπρόσωπος: α) των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Εμπορίου και Δημό- σιας Τάξης, οριζόμενοι με τους αναπληρωτές τους από τους αντίστοιχους Υπουργούς, β) της Τράπεζας της Ελλάδος, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από το Διοικητή της, γ) του Χρηματιστηρίου Αξιών, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Διοι- κητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου και δ) της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρό της. Η θητεία του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής είναι διετής, δυνάμει να ανανεωθεί. Η Επιτροπή δρεύει στο Υ- πουργείο Εθνικής Οικονομίας ή όποιου άλλου ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, χρέη δε Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό.

3. Η Επιτροπή απασχολεί υπαλλήλους των αναφε- ρόμενων στην προηγούμενη παράγραφο Υπουργείων, με γνώσεις και εμπειρία σε υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίοι αποσπώνται με αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών, ώστε να απασχολούνται αποκλειστικώς με το έργο της Επιτροπής. Γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής παρέχει το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ενισχυόμενο, αν υπάρχει ανάγκη, και με υπαλλήλους που αποσπώνται για το σκοπό αυτόν από τα προαναφερόμενα Υπουργεία.

4. Οι υπάλληλοι της Επιτροπής θεωρούνται, για τα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από το νόμο αυτόν, ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι. Οι ειδικοί αυτοί προανακριτικοί υπάλληλοι, που ενήργησαν ανα- κριτικές πράξεις για τα εγκλήματα τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού ή συμμετείχαν σ' αυτές, δεν κωλύονται να εξε- ταστούν ως μάρτυρες στο ακροατήριο.

5. Η Επιτροπή, όταν θεωρεί ορισμένη σύμβαση ή συναλλαγή ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκλη- ματικές δραστηριότητες, αποστέλλει το φάκελο της υπόθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Σε διαφορετική περίπτωση θέτει την υπόθεση στο αρχείο, απ' όπου είναι δυνατόν να ανασυρθεί σε κάθε περίπτωση σχε- τιζόμενη με την ίδια ή με οποιαδήποτε άλλη ύποπτη, κατά την προαναφερόμενη έννοια, σύμβαση ή συναλ- λαγή. Η Επιτροπή οφείλει να ολοκληρώσει την έρευνα μέσα σε πέντε το πολύ ημέρες από τότε που θα περιέλθει σ' αυτήν η σχετική πληροφορία. Σε κάθε

περίπτωση ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της έρευνας εκείνος που διαβίβασε την πληροφορία.

6. Τα μέλη της Επιτροπής και οι απασχολούμενοι σ' αυτήν υπάλληλοι έχουν το καθήκον της εχεμύθειας.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζονται οι ειδικότερες διατάξεις που αφορούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Επιτροπής. Με κοινή απόφαση των άνω Υπουργών καθορίζεται η αμοιβή του προέδρου, των μελών και του γραμματέα της Επιτροπής, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 1256/1982, καθώς και των άρθρων 18 του ν. 1505/1984 και 8 του ν. 1810/1988.

8. Μέχρι την έκδοση του αναφερόμενου στην προηγούμενη παράγραφο διατάγματος, όλες οι κατά τα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού πληροφορίες διαβιβάζονται στον αρμόδιο εισαγγελέα από τα αρμόδια, κατά την παράγραφο 10 του άρθρου 4 και την παράγραφο 3 του άρθρου 6, όργανα.

9. Η προβλεπόμενη από το άρθρο αυτό Επιτροπή δέχεται, αξιολογεί και διερευνά κάθε πληροφορία σχετική με συναλλαγές νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες που διαβιβάζεται σ' αυτήν από αλλοδαπούς φορείς, με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής.

Άρθρο 8

Η γνωστοποίηση αρμοδίως πληροφοριών για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, από υπάλληλο ή διευθυντικό στέλεχος, κατά τα αναφερόμενα στα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού, δεν αποτελεί παράβαση τυχόν συμβατικής, νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής απαγόρευσης ανακοίνωσης πληροφοριών και δεν συνεπάγεται οποιοδήποτε είδους ευθύνη για τα πιστωτικά ιδρύματα ή τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχεία δ' και ε' και για τους υπαλλήλους ή τα διευθυντικά στελέχη τους, εκτός αν αυτοί ενήργησαν κακοβούλως. Το ίδιο ισχύει και ως προς τα μέλη και τους υπαλλήλους της Επιτροπής του άρθρου 7.

Άρθρο 9

Από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται τα άρθρα 5 και 6 του τρίτου Κεφαλαίου (καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες) του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρύθμιση ζητημάτων προσωπικού και άλλες διατάξεις

Άρθρο 10

1. Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης συνιστώνται δεκατρείς (13) θέσεις κατηγορίας ΠΕ, εκ των οποίων πέντε (5) κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, τρεις (3) κλάδου ΠΕ Μηχανικών, ειδικότητας Αρχιτεκτόνων, δύο (2) κλάδου ΠΕ Μεταφραστών-Διερμηνέων και τρεις (3) κλάδου ΠΕ Πληροφορικής, ειδικοτήτων: α) Επιστήμης των Υπολογιστών (SOFTWARE) θέσεις δύο (2), β) Μηχανικών Η/Υ θέση μία (1). Η πλήρωση των θέσεων αυτών γίνεται κατά τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α').

2. Η παράγραφος Α3 του άρθρου 21 του π.δ/τος 278/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

3. Της Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Αγωγής Ενηλίκων και Πρόληψης Εγκληματικότητας και Σωφρονιστικής Αγωγής Ανηλίκων και των Τμημάτων τους προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού Κ.Υ.Υ.Δ. ή υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων ή ΠΕ Σωφρονιστικού Ανηλίκων, αντίστοιχα. Η επιλογή προϊσταμένων των παραπάνω οργανικών μονάδων γίνεται από ειδικό υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από: α) Έναν (1) Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτεινόμενο με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως Πρόεδρο, β) έναν (1) εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Πειραιώς, προτεινόμενο με τον αναπληρωτή του από τον οικείο προϊστάμενο, γ) έναν (1) υπάλληλο κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού με βαθμό Α' Κ.Υ.Υ.Δ., προϊστάμενο Διευθύνσεως, δ) έναν (1) υπάλληλο του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων προϊστάμενο Διευθύνσεως, όταν επιλέγονται προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Αγωγής Ενηλίκων και των τμημάτων της ή έναν (1) υπάλληλο του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ανηλίκων προϊστάμενο Διευθύνσεως, όταν επιλέγονται προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Πρόληψης Εγκληματικότητας και Σωφρονιστικής Αγωγής Ανηλίκων και των τμημάτων της, ε) τον πρώτο από τους εκλεγέντες αιρετούς εκπροσώπους του υπηρεσιακού συμβουλίου υπαλλήλων Κεντρικής Υπηρεσίας Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών, στ) τον πρώτο από τους εκλεγέντες αιρετούς εκπροσώπους του υπηρεσιακού συμβουλίου υπαλλήλων Καταστημάτων Κράτησης, Σωφρονιστικών, Θεραπευτικών Καταστημάτων και Κ.Α.Υ.Φ., όταν επιλέγονται προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Αγωγής Ενηλίκων και των τμημάτων της ή τον πρώτο από τους εκλεγέντες αιρετούς εκπροσώπους του υπηρεσιακού συμβουλίου υπαλλήλων Ιδρυμάτων Αγωγής Ανηλίκων και Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων, όταν επιλέγονται προϊστάμενοι της Διεύθυνσης Πρόληψης Εγκληματικότητας και Σωφρονιστικής Αγωγής Ανηλίκων και των τμημάτων της. Οι κατά τα εδάφια ε' και στ' πρώτοι εκλεγέντες εκπρόσωποι αναπληρώνονται από τους δεύτερους κατά σειρά εκλεγέντες αιρετούς εκπροσώπους. Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της Κ.Υ. του Υπουργείου Δικαιοσύνης με βαθμό Β'. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του συμβουλίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

3. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του ν. 294/1976 (ΦΕΚ 82 Α') προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος, η οποία λαμβάνει τον αριθμό 2:

2. Υπάλληλοι του κλάδου ΔΕ Δακτυλογράφων που υπηρετούν στις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας δύνανται, εφόσον έχουν συμπληρώσει δεκαετή πραγματική υπηρεσία ως δακτυλογράφοι σε δικαστική υπηρεσία και ηλικία τριάντα (30) ετών, να μετατάσσονται με αίτησή τους, και μετά από απόφαση του αρμόδιου δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου, σε κενές θέσεις γραμματέων δικαστηρίων της ίδιας κατηγορίας. Ο αριθμός των μετατασσόμενων δεν δύναται να υπερβαίνει ετησίως το ένα πέμπτο (1/5) του συνολικού αριθμού των υπηρετούντων δακτυλογράφων, κατά την πρώτη Ιανουαρίου εκάστου έτους, προτιμώμενων των εχόντων το μεγαλύτερο χρόνο υπηρεσίας δακτυλογράφου.

4. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών

ιαλλήλων της κατηγορίας ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων ινώνεται κατά τετρακόσιες έξι (406), οριζόμενου του ολικού αριθμού αυτών σε δύο χιλιάδες επτακόσιες νήντα (2.750). Εκατόν πενήντα μία (151) από τις ωτέρω τετρακόσιες έξι (406) θέσεις μεταφέρονται ην κατηγορία ΔΕ Δακτυλογράφων των δικαστηρίων ς χώρας, ο αριθμός των οργανικών θέσεων της οίας αυξάνεται αντίστοιχα κατά εκατόν πενήντα μία (151), οριζόμενου του συνολικού αριθμού αυτών σε τράκοσιες σαράντα πέντε (445). Οι υπόλοιπες δια- σεις πενήντα πέντε (255) θέσεις καταργούνται.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, για την ήρωση των θέσεων των δακτυλογράφων των δικα- ηρίων της χώρας, προσ απαιτείται πλήρης γνώση χει- μού Η/Υ για παραγωγή κειμένου.

δ. Όσοι από τους επιτυχόντες στον επάναληπτικό γωνισμό της 2ας Απριλίου 1994 για την πλήρωση οοσιών πέντε (205) κενών οργανικών θέσεων δικα- κών υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικα- ηρίων και εισαγγελιών δεν έχουν διορισθεί γιατί δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα επιτυχόντων του πρώ- ο διαγωνισμού της 18ης Αυγούστου 1993, διορίζονται κενές οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων των ιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών. ς διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται οι λαβόντες μέρος στον διαγωνισμό της 2ας Απριλίου 94 και ισοβαθμίσαντες με τον τελευταίο επιτυχόντα. παράγραφος αυτή τίθεται σε ισχύ από 8.1.1996.

Από την έναρξη ισχύος του ν. 2298/1995 (ΦΕΚ Α') η παρ. 7 του άρθρου 20 αυτού αντικαθίσταται εξής:

α. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 8/1989 (ΦΕΚ 230 Α') προστίθεται εδάφιο που έχει εξής:

Εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου επεκτείνεται στους δικαστικούς υπαλλήλους, που έχουν μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1980 διορισθεί ως δικαστικοί υ- ηλοι ή ως επιμελητές δικαστηρίων, εφόσον όμως κεύεται απέκτησαν μέχρι την ημερομηνία αυτή (12.1980) τα τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις οσικών υπαλλήλων και έχουν μέχρι τη δημοσίευση ν. 1868/1989 μεταταγεί σε θέσεις δικαστικών υ- ήλων.

Οι διατάξεις του "Υπαλληλικού Κώδικα" (π.δ. 1977), ως εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται και ςς υπαλλήλους των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων κτηματολογικών Γραφείων του Κράτους, πλην των σταμένων των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων και Διευθυντών των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου ω-Λέρου.

ανιστάται Υπηρεσιακό Συμβούλιο αρμόδιο για την η θέμάτων υπηρεσιακής και πειθαρχικής κατάστασης ςς άνω υπαλλήλων. Το Συμβούλιο είναι πενταμελές οποτελείται από τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους των ηκοφυλακείων Αθηνών και Πειραιώς με Α' βαθμό κοσαστή τουλάχιστον υπηρεσία, εκ των οποίων οι (2) κλάδου ΠΕ Διοικητικού και δύο (2) αιρετούς οσώπους των εργαζομένων με Γ' τουλάχιστον βαθ- ο Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υ- ού Δικαιοσύνης. Με την απόφαση αυτή: α) ορί- οι, με ισάριθμους αναπληρωτές, οι μόνιμοι υπάλ- για τους οποίους δεν θα ισχύει το τελευταίο ο της πρώτης περιόδου της παρ. 2 του άρθρου ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α') ως προς την κατάληψη ην Διευθυντών, β) ο Πρόεδρος με τον αναπληρωτή

του, μεταξύ των τακτικών μελών, καθώς και ο γραμ- ματέας του Συμβουλίου. Στην ίδια απόφαση περιλα- βάνονται και οι αιρετοί εκπρόσωποι των εργαζομένων με τους αναπληρωτές τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, στο Συμβούλιο μετέχουν, ως εκπρόσωποι των εργαζομένων, οι Πρόεδροι των συλ- λόγων υπαλλήλων των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων Αθηνών και Πειραιώς και προκειμένου περί κρίσεως θεμάτων υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του Συλλόγου τους, των οποίων η θητεία λήγει ευθύς ως ολοκληρωθεί η διαδικασία αναδείξεως των αιρετών εκπροσώπων κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'). Όταν το Υπηρεσιακό Συμβούλιο κρίνει πειθαρχικές υποθέσεις, ο Πρόεδρος αντικαθίσταται από δικαστικό λειτουργό ή σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις της παραγράφου Β1 του άρθρου 40 του ν. 1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α').

8. Το άρθρο 6 του ν. 1999/1991 (ΦΕΚ 206 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 6

Το προσωπικό του Ινστιτούτου Κρητικού Δικαίου δια- κρίνεται: α) σε ειδικό επιστημονικό και β) σε διοικητικό. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό περιλαμβάνει δύο (2) θέσεις κύριων ερευνητών με διδακτορικό δίπλωμα στο γνωστικό αντικείμενο του Ινστιτούτου και δύο (2) θέσεις συνεργατών ερευνητών. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό προσλαμβάνεται για τριετή θητεία. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού δεν είναι ασυμ- βίβαστες με τη δικηγορία. Το διοικητικό προσωπικό περιλαμβάνει δύο (2) θέσεις ΠΕ Διοικητικού-Οικονομι- κού, μία (1) θέση ΤΕ Βιβλιοθηκονόμου, δύο (2) θέσεις ΔΕ Χειριστών Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και μία (1) θέση ΥΕ Επιμελητών'.

Η παράγραφος 5 του άρθρου 9 του ν. 1999/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

5. Το προσωπικό του Ινστιτούτου Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου διακρίνεται:

α) σε ειδικό επιστημονικό προσωπικό και β) σε διοι- κητικό. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό περιλαμβάνει τρεις (3) θέσεις κύριων ερευνητών με διδακτορικό δι- πλωμα στο γνωστικό αντικείμενο του Ινστιτούτου και μία (1) θέση συνεργάτη ερευνητή. Το ειδικό επιστημονικό προσωπικό προσλαμβάνεται για τριετή θητεία. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού προσωπικού δεν είναι ασυμ- βίβαστες με τη δικηγορία. Το διοικητικό προσωπικό περιλαμβάνει μία (1) θέση ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, μία (1) θέση ΤΕ Βιβλιοθηκονόμου, μία (1) θέση ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, μία (1) θέση ΔΕ Χειριστού Η- λεκτρονικού Υπολογιστή και μία (1) θέση ΥΕ Επιμελη- τών'.

Οι αποδοχές του ειδικού επιστημονικού προσωπικού των ανωτέρω Ινστιτούτων καθορίζονται με κοινή από- φαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

9. Η ειδική αποζημίωση που χορηγείται στο προσωπικό φυλακών, σωφρονιστικών και θεραπευτικών Καταστη- μάτων και Κ.Α.Υ. Φυλακών με την υπ' αριθ. 69868/2005/ 22.7.1987 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 451 Β'/21.8.1987), που κυρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1968/1991 (ΦΕΚ 150 Α'), καθορίζεται από 1ης Ιουνίου 1995 σε έξι χιλιάδες (6.000) δραχμές για κάθε ημέρα απασχόλησης πέραν του πενήθημέρου, αφαιρούμενων των νόμιμων κρατή- σεων. Η αποζημίωση αυτή μπορεί να αναπροσαρμόζεται

με κοινή απόφαση των ως άνω Υπουργών.

10. Συνιστάται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης Ειδική Νομική Υπηρεσία, σκοπός της οποίας είναι: α) η νομική κάλυψη των ελληνικών θέσεων για θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα άλλα διεθνή όργανα λήψης αποφάσεων, β) η παρακολούθηση της εξέλιξης των διακρατικών ρυθμίσεων και συμφωνιών αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και η μέριμνα για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, γ) η αντιμετώπιση κάθε θέματος που αναφέρεται στον τομέα της εφαρμογής του Κοινοτικού και Διεθνούς Δικαίου αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Όλες οι ανωτέρω αρμοδιότητες ασκούνται σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες Διευθύνσεις.

Για τη στελέχωση της συνιστώμενης υπηρεσίας συνιστώνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης πέντε (5) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, οι οποίες καλύπτονται, κατά πλήρη ή μερική απασχόληση, από δικαστικούς λειτουργούς, ανεξαρτήτως βαθμού, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 51 του ν. 1756/1988 (ΦΕΚ 35 Α') και από μέλη του διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 1268/1982 (ΦΕΚ 87 Α').

11. Στο άρθρο 29 του ν. 1851/1989 (ΦΕΚ 122 Α') προστίθεται παράγραφος 3, που έχει ως εξής:

"3. Οι θέσεις των υπό στοιχεία α' και β' περιπτώσεων της παραγράφου 1 μπορεί να καλύπτονται με απόσπαση ιατρών από το Δημόσιο, την υπηρεσία Υγειονομικού της Ελληνικής Αστυνομίας ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, με δεκαετή τουλάχιστον υπηρεσία. Η απόσπαση ενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και του οικείου Υπουργού".

12. Στην παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 2318/1995 (ΦΕΚ 126 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται για προέδρους κοινοτήτων με εγγεγραμμένους κατοίκους κάτω των χιλίων (1.000), οι οποίοι έχουν εκλεγεί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού".

13. Η προθεσμία ισχύος του πίνακα προσληπτέων του διαγωνισμού που διεξήχθη από 13.7.1994 έως 5.8.1994 για την πλήρωση θέσεων κλάδου ΔΕ Φύλαξης Φυλακών, Σωφρονιστικών και Θεραπευτικών Καταστημάτων και ΚΑΥΦ Φυλακών, που λήγει την 31.8.1995 παρατείνεται για ένα έτος.

Ο πίνακας θα ισχύσει μέχρι και την 31.8.1996.

Άρθρο 11

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 16 του ν. 1756/1988, όπως αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 3 του ν. 2172/1993 και 6 παρ. 1 του ν. 2298/1995, μετά τη φράση "τοποθετούνται εισαγγελείς ή αντεισαγγελεείς πρωτοδικών" προστίθεται η φράση "και εφετών αντιστοίχως".

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 572 ΚΠΔ, ως ισχύει μετά το άρθρο 5 παρ. 6 του ν. 2298/1995, αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Στις φυλακές Πειραιώς (Κορυδαλλού), Θεσσαλονίκης (Διαβατών), Πατρών (Αγίου Στεφάνου) και Λάρισας τις κατά τις παραγράφους 1 και 2 αρμοδιότητες ασκεί αντεισαγγελέας εφετών επικουρούμενος από έναν εισαγγελέα πλημμελειοδικών ο οποίος τον αναπληρώνει σε περίπτωση απουσίας του. Ο αντεισαγγελέας εφετών ορίζεται με απόφαση του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου από την οικεία εισαγγελία για ένα (1) έτος, εγκα-

θίσταται στο σωφρονιστικό κατάντημα της περιφέρειάς του και κατά τη διάρκεια της θητείας του απαλλάσσεται από τα λοιπά καθήκοντά του. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ορίζεται με τον ίδιο τρόπο από τους υπηρετούντες στην οικεία εισαγγελία πλημμελειοδικών για ένα (1) έτος, επικουρεί στο έργο του τον αντεισαγγελέα εφετών, τον αναπληρώνει και απαλλάσσεται από τα λοιπά καθήκοντά του εγκαθιστάμενος και αυτός στο σωφρονιστικό κατάντημα. Η θητεία των ως άνω εισαγγελικών λειτουργιών μπορεί να παραταθεί για ένα (1) ακόμη έτος."

3. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των εισαγγελέων πρωτοδικών αυξάνεται κατά τέσσερις (4) και ορίζεται συνολικά σε εκατόν οκτώ (108) μειοιμένων αντιστοίχως κατά τέσσερις (4) των κατά την παρ. 8 του άρθρου 16 του ν. 2298/1995 δέκα (10) θέσεων αντεισαγγελέων πρωτοδικών, οριζόμενου του συνολικού αριθμού αυτών σε εκατόν ογδόντα μία (181).

Άρθρο 12

1. Στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α') υπάγεται και το μόνιμο και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικό που ασχολείται με τη φύλαξη και καθαριότητα των δικαστικών καταστημάτων της χώρας, αυξανόμενου σε 25% του ποσοστού, το οποίο κατά τις εν λόγω διατάξεις διατίθεται από τα εισπραττόμενα από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. ποσά, για τις ανάγκες της εύρυθμης λειτουργίας της γραμματείας των πολιτικών-ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών και των διοικητικών δικαστηρίων της χώρας, καθώς και των υπηρεσιών του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ..

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 19 του άρθρου 16 του ν. 2298/1995 (ΦΕΚ 62 Α') εφαρμόζονται και στους επιμελητές ανηλικών των δικαστηρίων ανηλικών.

3. Τα κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 663/1977, όπως ισχύει, και παρ. 2 εδάφιο β' του άρθρου 20 του ν. 2298/1995 διατιθέμενα ποσά για τις ανάγκες της εύρυθμης λειτουργίας των γραμματειών των πολιτικών-ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών και των διοικητικών δικαστηρίων της χώρας και των υπηρεσιών του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., καθώς και της βελτίωσης των συνθηκών λειτουργίας των έμμισθων υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων, αντίστοιχα, συνενώνονται στον με την υπ' αριθμ. 51375/28.6.1993 (ΦΕΚ 528 Β') απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης συσταθέντα λογαριασμό του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στην Τράπεζα της Ελλάδος και διανέμονται ενιαία για την ικανοποίηση των ως άνω αναγκών, μη μεταβαλλομένων των από τις ανωτέρω διατάξεις προβλεπόμενων ορίων ή και ποσοστών. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που εκδίδεται εφάπαξ καθορίζονται το είδος των αναγκών, ο τρόπος κατανομής και χορήγησης των ποσών και των ποσοστών και αποδόσεως λογαριασμού και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων.

Άρθρο 13

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 η φράση "από 7 έως και 18 ετών" αντικαθίσταται με τη φράση "από 7 έως και 17 ετών".

2. α) Οι παράγραφοι 2 έως 5 του άρθρου 18 του ν. 2298/1995 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

"2. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλικών έχουν ως κύριο

οπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη της ε-
λημπατικότητας των ανηλίκων, που ενδέχεται να ο-
γηθούν σε παραπτωματική συμπεριφορά, λόγω της
ρωσπικότητας ή του οικογενειακού τους περιβάλλο-
ος ή άλλων συνθηκών και αιτιών, παρέχουν υλική και
ινωνική στήριξη στους ανηλίκους και τις οικογένειές
ος, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, πολιτιστική
λιέργεια, ψυχαγωγία και στέγη, εφόσον τούτο είναι
νατόν.

Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, μετά από απόφαση
υ διοικητικού συμβουλίου τους, εφόσον διαθέτουν
άλληλο προσωπικό και δυνατότητες στέγασης, μπο-
ύν να παρέχουν την υλική και κοινωνική βοήθεια που
οαναφέρθηκε και σε ανηλίκους:

α) στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτ-
(άρθρο 122 παρ. 1 περιπτώσεις α', β', γ' και παρ.

β) οι οποίοι έχουν απολυθεί από ίδρυμα αγωγής
ηλίκων ή από σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων,
γ) κατά των οποίων εκκρεμεί δίωξη για αξιόποινη
έξη,

δ) οι οποίοι εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του προη-
μμένου άρθρου, αλλά η εισαγωγή τους σε ίδρυμα
γωγής δεν είναι αναγκαία,

ε) αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κοινωνικής
οαρμογής.

Οι εταιρείες, παρέχουν δικαστική συνδρομή στους κατη-
οούμενους ανηλίκους.

Κάθε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται από
αμελές συμβούλιο. Η συμμετοχή στα συμβούλια είναι
ητική και άμισθη, γι' αυτό και τα μέλη τους επιλέγονται
άτομα που διακρίνονται για την ειδική μόρφωση
την κοινωνική ευαισθησία τους.

Ο συμβούλιο μετέχουν με τριετή θητεία, επιτρεπο-
ου του επαναδιορισμού των αυτών μελών: α) ένας
ιστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, ο οποίος υπο-
νύεται με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο
ιστάμενο, β) ένας εκπαιδευτικός ανωτάτης ή μέσης
αίδευσης, γ) ένας επιμελητής ανηλίκων του δικα-
οίου ανηλίκων της έδρας του πρωτοδικείου ή ένας
ωνικός λειτουργός, δ) ένας δικηγόρος, ε) ένας
όσωπος του δήμου ή της εκκλησίας, στ) ένας
ός, κατά προτίμηση παιδοψυχίατρος ή ένας ψυχο-
ος και ζ) ένα πρόσωπο, με προσφορά, ευαισθησία
εμπειρία στον τομέα καταπολέμησης της παιδικής
αβατικότητας, κατά προτίμηση πολιτικός ή αρχιτέ-
η μηχανικός. Όλα τα μέλη διορίζονται με τους
τοιχους αναπληρωτές τους.

Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν στις συνεδριά-
ου διοικητικού συμβουλίου χωρίς ψήφο, εκτός εάν
ισιάζει το αντίστοιχο τακτικό μέλος.

Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών
οστασίας Ανηλίκων ορίζονται με απόφαση του Υ-
ογού Δικαιοσύνης. Η παραπάνω απόφαση, όσον
ά τις εταιρείες που λειτουργούν εκτός νομού
ής, εκδίδεται μετά από πρόταση του οικείου περι-
ιακού διευθυντή, η οποία αποστέλλεται στο Υ-
ογείο Δικαιοσύνης τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη
ητείας του διοικητικού συμβουλίου.

Η παράγραφος 9 του άρθρου 18 του ν. 2298/1995
αθίσταται ως εξής:

Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων μπορούν να
έστουν σε επιμελητές ανηλίκων, εντός του κύκλου
αθηκόντων των τελευταίων και ύστερα από έγκριση

του προϊσταμένου δικαστού ανηλίκων της υπηρεσίας
επιμελητών ανηλίκων, έργα αναγόμενα στην υποβοή-
θηση του σκοπού τους.

γ) Η παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 2298/1995
αντικαθίσταται ως εξής:

"11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση
του Υπουργού Δικαιοσύνης, καταρτίζονται Οργανισμοί
για τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων. Μέχρι την
έκδοση του παραπάνω προεδρικού διατάγματος εφαρ-
μόζονται οι ισχύουσες διατάξεις".

3. Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Αγωγής του Ιδρύ-
ματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Κορυδαλλού, κατά
τους θερινούς μήνες και για όσο χρόνο διαρκεί η παιδική
εξοχή των τροφίμων του Ιδρύματος, ασκούνται στην
έδρα της κατασκήνωσης στον Άγιο Ανδρέα Αττικής.
Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Διοίκησης-Οικονομικού,
κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ασκούνται σύμφωνα με
τις υπηρεσιακές ανάγκες, τόσο στο Ίδρυμα Αγωγής
Ανηλίκων στον Κορυδαλλό, όσο και στο χώρο της
κατασκήνωσης.

Άρθρο 14

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί
να υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1
του ν.δ/τος 1017/1971 (ΦΕΚ 209 Α'), "περί συστάσεως
Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτηρίων" και κτί-
ρια που προορίζονται για σκοπούς των Εταιρειών Προ-
στασίας Αποφυλακισζομένων.

2. Στο άρθρο 15 του ν.δ/τος 1017/1971 (ΦΕΚ 209
Α') "περί συστάσεως Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικα-
στικών Κτηρίων", προστίθεται τρίτη παράγραφος, η οποία
έχει ως εξής:

"3. Η διάταξη του άρθρου 21 του Κανονιστικού Δια-
τάγματος της 26 Ιουνίου/10 Ιουλίου 1944 (ΦΕΚ 139 Α')
"περί Κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου"
ισχύει και ως προς το Τ.Α.Χ.Δ.Κ."

3. Για την αποκατάσταση σε έκτακτες και μόνο πε-
ριπτώσεις βλαβών και ζημιών στα καταστήματα των
φυλακών εν γένει, των οποίων το ύψος της απαιτού-
μενης δαπάνης δεν υπερβαίνει το ποσό των δώδεκα
εκατομμυρίων, οι σχετικές εργασίες θα εκτελούνται με
ευθύνη της στεγαζόμενης υπηρεσίας. Ο Διευθυντής του
καταστήματος ή ο νόμιμος αναπληρωτής του, ύστερα
από σύμφωνη γνώμη του κατά την παρ. 6 του άρθρου
5 του ν. 2298/1995 αρμοδίου εισαγγελέως, ως προς
τη συνδρομή των κατά το πρώτο εδάφιο προϋποθέσεων,
θα αναθέτει την εκτέλεσή τους, με πρόχειρο μειοδοτικό
διαγωνισμό, μετά από πρόσκληση αριθμού εργοληπτών.
Η παρακολούθηση και η παραλαβή των εργασιών θα
γίνεται από τη διαχειριστική επιτροπή της φυλακής και
έναν τεχνικό υπάλληλο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υ-
πηρεσιών της οικείας Νομαρχίας. Το ανωτέρω ποσό
δύναται να αυξομειώνεται με κοινή απόφαση των Υ-
πουργών Δικαιοσύνης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας
και Δημόσιων Έργων.

Άρθρο 15

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 38 του ν. 2145/1993
(ΦΕΚ 88 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Οι, κατά το άρθρο 11 της Συμβάσεως της Βιέννης
του 1988 (ν.1990/1991) των Ηνωμένων Εθνών, αιτήσεις
αλλοδαπών κρατών, υποβάλλονται με κάθε μέσο μετα-
δόσεως, αλλά πάντως εγγράφως, απευθείας ή και μέσω

της ΙΝΤΕΡΠΟΛ προς το Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών (Σ.Ο.Δ.Ν.), το οποίο, αφού ελέγξει τη νόμιμη προέλευση και το νομότυπο της αιτήσεως, αναφέρει αμέσως στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών με εμπιστευτικό έγγραφο του, στο οποίο επισυνάπτεται και αντίγραφο του τηλεγραφήματος ή τυχόν άλλου εγγράφου που περιέχει την αίτηση.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Το Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών (Σ.Ο.Δ.Ν.) έχει τον έλεγχο και την ευθύνη της πραγματοποιούμενης μεταφοράς καθόλη τη διάρκειά της, από την είσοδο μέχρι την έξοδο των ναρκωτικών από τη χώρα".

3. Στο άρθρο 38 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α') προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

"5. Αιτήσεις ημεδαπών δικαστικών αρχών για τη διενέργεια μεταφοράς υπό έλεγχο, εκτός της ελληνικής επικράτειας, διαβιβάζονται μέσω του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών προς το Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών. Οι ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ολομέλεια Αρείου Πάγου - Διαιτησίες Σχολή Δικαστών - Ποινικές και άλλες διατάξεις

Άρθρο 16

1. Στο άρθρο 23 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988), όπως αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 5 του ν. 2172/1993 και 2 παρ. 2 του ν. 2298/1995, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από τις ακόλουθες δύο παραγράφους:

"1. Το δικαστήριο του Αρείου Πάγου δικάζει σε τμήματα και σε Ολομέλεια. Κάθε τμήμα συγκροτείται από τον πρόεδρό του και τέσσερις αρεοπαγίτες. Η Ολομέλεια συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου ή το νόμιμο αναπληρωτή του και από το ήμισυ τουλάχιστον των λοιπών μελών του Αρείου Πάγου (πλήρης Ολομέλεια).

2. Όταν η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου δικάζει πολιτικές ή ποινικές υποθέσεις, αποτελείται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου και, εναλλάξ, κατά δικάσιμο, από τους αντιπροέδρους και τους αρεοπαγίτες που κατέχουν εκάστοτε περιττό ή άρπιο, κατά τη σειρά της αρχαιότητας, αριθμό και συνεδριάζει νομίμως με την παρουσία δεκαεπτά (17) τουλάχιστο μελών (τακτική Ολομέλεια). Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αρχαιότερος από τους αντιπροέδρους, ο οποίος κατέχει αριθμό περιττό ή άρπιο, αντίστοιχα προς την καλούμενη για τη συγκεκριμένη δικάσιμο σειρά αρεοπαγιτών. Στην πλήρη Ολομέλεια υπάγονται: α) αιτήσεις αναιρέσης υπέρ του νόμου και β) αιτήσεις αναιρέσης που παραπέμπονται σε αυτήν για εκδίκαση με κοινό πρακτικό του Προέδρου και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ή με ομόφωνη απόφαση του δικάζοντος τμήματος ή με απόφαση της τακτικής Ολομέλειας. Η παραπομπή μπορεί να γίνει για όλους ή ορισμένους μόνο λόγους αναιρέσης, αν πρόκειται για ζήτημα εξαιρετικής σημασίας. Η τακτική Ολομέλεια οφείλει να παραπέμψει την εκδίκαση της υπόθεσης στην πλήρη Ολομέλεια, αν σχηματισθεί πλειοψηφία με δια-

φορά μιας μόνον ψήφου".

2. Οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου αριθμούνται ως 3 και 4, αντιστοίχως, και η παράγραφος 4 καταργείται.

3. Στην παράγραφο 5 μετά τη φράση "Στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας" προστίθεται η φράση "(πλήρους και τακτικής)".

2. Οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 1756/1988, οι οποίες αντικαθίστανται με την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται στις υποθέσεις που συζητούνται από τη 16η Σεπτεμβρίου 1995.

Άρθρο 17

Στο έβδομο βιβλίο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Το άρθρο 869 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 869

1. Η συμφωνία για διαιτησία καταρτίζεται εγγράφως. Έγγραφη θεωρείται η συμφωνία και αν καταρτίστηκε με ανταλλαγή ενυπόγραφων επιστολών, τηλεγραφημάτων, τηλετυπημάτων ή ενυπόγραφων τηλεομοιοτύπων. Αν αυτοί που συνομολόγησαν τη συμφωνία εμφανιστούν στους διαιτητές και λάβουν ανεπιφύλακτα μέρος στη διαιτητική διαδικασία, η έλλειψη εγγράφου θεραπεύεται.

2. Η συμφωνία για διαιτησία διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις".

2. Οι παράγραφοι 3 έως 5 του άρθρου 871, που προστέθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 1816/1988 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 9 παρ. 13 του ν. 2145/1993, καταργούνται, προστίθεται δε άρθρο 871 Α που έχει ως εξής:

Άρθρο 871 Α

1. Ο ορισμός δικαστικών λειτουργών ως διαιτητών ή επιδιαιτητών διέπεται από τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων.

2. Δικαστικός λειτουργός μπορεί να είναι μόνο μοναδικός διαιτητής (μονομελής διαιτησία) ή επιδιαιτητής. Δεν μπορεί να ασκήσει διαιτητικά έργα ο δικαστικός λειτουργός που δεν έχει συμπληρώσει πενταετή τουλάχιστον συνολική δικαστική υπηρεσία.

3. Αν η διαιτησία, κατά τη συμφωνία των μερών, προβλέπεται ότι θα διεξαχθεί από δικαστικό λειτουργό ορισμένου δικαστηρίου, αυτός είναι ο εκάστοτε εκ περιτροπής καλούμενος κατά τη σειρά αρχαιότητας μεταξύ των υπηρετούντων στο δικαστήριο αυτό προέδρων και δικαστών την ημέρα κατάθεσης της αίτησης. Το όνομα του δικαστικού αυτού λειτουργού γνωστοποιείται στον αιτούντα από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή από τον πρόεδρο του τριμελούς συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο.

4. Ορισμός συγκεκριμένου δικαστικού λειτουργού ως διαιτητή ή επιδιαιτητή, είτε ονομαστικά είτε έμμεσα, με κριτήριο τη θέση ή ιδιότητα που έχει ή θα έχει στο μέλλον, είναι άκυρος. Η ακυρότητα αυτή δεν επιδρά στη συμφωνία για τη διαιτησία. Στην περίπτωση αυτή διαιτητής ή επιδιαιτητής είναι ο κατά την προηγούμενη παράγραφο καλούμενος από το δικαστήριο, στο οποίο ο συγκεκριμένος δικαστικός λειτουργός υπηρετούσε κατά την κατάρτιση της διαιτητικής συμφωνίας.

5. Αν η διαιτησία, κατά τη συμφωνία των μερών, προβλέπεται ότι θα διεξαχθεί από δικαστικό λειτουργό, χωρίς όμως να καθορίζεται με την ίδια ή με μεταγενέστερη συμφωνία το δικαστήριο από το οποίο θα

ροέλθει, θεωρείται ότι τα μέρη απέβλεψαν στο δικαίτηριο του τόπου όπου καταρτίστηκε η συμφωνία για τη διαιτησία. Αν στον τόπο κατάρτισης της συμφωνίας λειτουργούν δικαστήρια διαφόρων δικαιοδοσιών ή βαθμών και δεν προκύπτει από τη συμφωνία εκείνο στο οποίο απέβλεψαν τα μέρη, θεωρείται ότι απέβλεψαν το πολιτικό πρωτοδικείο και, αν πρόκειται για διοικητική ιαφορά, στο διοικητικό πρωτοδικείο.

6. Σε κάθε δικαστήριο τηρείται από τη γραμματεία ιδιαίτερο βιβλίο, στο οποίο καταχωρίζονται για καθένα από τις διαιτησίες και σε χωριστή στήλη, τα ονοματώματα των διαδίκων, καθώς και του μοναδικού διαιτητή επιδιαιτητή, οι χρονολογίες έκδοσης της απόφασης και της κατάθεσής της, καθώς και ο αριθμός της.

7. Ο κατά τις προηγούμενες διατάξεις καλούμενος δικαστικός λειτουργός υποχρεούται να διεξαγάγει τη διαιτησία η οποία αποτελεί μέρος των δικαστικών του καθηκόντων. Σε περίπτωση νόμιμου κωλύματος ή λόγου ξαίρεσης καλείται ο κατά σειράν επόμενος. Μεταγενέστερη μεταβολή στην υπηρεσιακή κατάσταση του δικαστικού λειτουργού δεν επιδρά στην ιδιότητά του ως μοναδικού διαιτητή ή επιδιαιτητή.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται ανάλογα και όταν με τη συμφωνία των ερών προβλέπεται ότι ο διαιτητής ή ο επιδιαιτητής θα είναι εισαγγελικός λειτουργός*.

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 82, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 816/1988 και την παράγραφο 17 του άρθρου 9 του ν. 145/1993, αντικαθίσταται ως εξής:

Αν ο επιδιαιτητής είναι δικαστικός λειτουργός, η αμοιβή του ρυθμίζεται από το άρθρο 882 Α και οι διαιτητές λαμβάνουν συνολικά τα δύο τρίτα της κατά την παρούσα παράγραφο αμοιβής. Το ποσό της αμοιβής κατά διαιτητή ή επιδιαιτητή που δεν έχει την ιδιότητα δικαστικού λειτουργού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές εκτός αν η διαιτησία είναι διεθνής.

4. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 7 του άρθρου 882, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 1816/1988 και την παρ. 18 του άρθρου 9 του ν. 2145/1993 αντικαθίστανται από τις ακόλουθες διατάξεις:

7. Στους διαιτητές και στον επιδιαιτητή, εάν δεν έχει τηλέπτητα δικαστικού λειτουργού, καταβάλλεται ποσοστό το μέ το ογδόντα τοις εκατό (80%) της αμοιβής τους, ο υπόλοιπο είκοσι τοις εκατό (20%) καταβάλλεται υγχρόνως στο Ταμείο Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κριτών (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.). Εάν το αντικείμενο της διαφοράς είναι αποτιμητό σε χρήμα, η καταβολή του κατά το προηγούμενο εδάφιο ποσοστού είναι προϋπόθεση για την κατά το άρθρο 893 κατάθεση της διαιτητικής απόφασεως και την περιαφή του τύπου της εκτελέσεως*.

5. Μετά το άρθρο 882 προστίθεται άρθρο 882 Α, που χει ως εξής:

*Άρθρο 882 Α

1. Η αμοιβή δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού ως μοναδικού διαιτητή ή ως επιδιαιτητή, κατανεμόμενη κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) επί της μέχρι 2.000.000 δραχμών αξίας του αντικειμένου της διαφοράς, όπως υπή προσδιορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 11, ο τέσσερα τοις εκατό (4%) επί του επιπλέον και μέχρι 10.000.000 δραχμών τμήματος της αξίας αυτής, το τρία τοις εκατό (3%) επί του περαιτέρω και μέχρι 10.000.000

δραχμών τμήματος αυτής, το δύο τοις εκατό (2%) επί του επιπλέον και μέχρι 50.000.000 δραχμών τμήματος αυτής και το ένα τοις εκατό (1%) επί του περαιτέρω τμήματος της αξίας, ούτε μπορεί να είναι ανώτερη των 15.000.000 δραχμών και επί διεθνών διαιτησιών των 20.000.000 δραχμών. Αν το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι αποτιμητό σε χρήμα, η αμοιβή του δικαστικού λειτουργού καθορίζεται από αυτόν, όχι όμως άνω του ορίου των 10.000.000 δραχμών. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και όταν ο καθορισμός της αμοιβής στηρίζεται σε αποτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς από το διαιτητή ή επιδιαιτητή, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6 του προηγούμενου άρθρου 882. Το ποσό της αμοιβής διπλασιάζεται αν ο δικαστικός λειτουργός έχει βαθμό προέδρου εφετών, εφέτη, εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα εφετών, Παρέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τριπλασιάζεται αν έχει βαθμό Αρεοπαγίτη ή Συμβούλου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άνω, δεν μπορεί όμως να υπερβεί τα δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές και προκειμένου περί διεθνών διαιτησιών τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές.

2. Από το ποσό της αμοιβής ο δικαστικός λειτουργός λαμβάνει ποσοστό 35%, 25%, καταβάλλεται συγχρόνως σε ειδικό λογαριασμό του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κριτών (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), το δε υπόλοιπο 40% κατατίθεται σε έντοκο λογαριασμό και περιέρχεται σε κοινό ταμείο που τηρείται από τον οικείο πρόεδρο ή εισαγγελέα, ο οποίος τον Ιανουάριο κάθε τρίτου έτους κατανέμει το σύνολο των πόσων και των τόκων των δύο προηγούμενων ετών σε όλους τους δικαστές ή τους εισαγγελείς που υπηρετούν στο δικαστήριο ή στην εισαγγελία, κατά το χρόνο της κατανομής. Εάν το αντικείμενο της διαφοράς είναι αποτιμητό σε χρήμα, η καταβολή των κατά το προηγούμενο εδάφιο ποσοστών είναι προϋπόθεση για την κατά το άρθρο 893 κατάθεση της διαιτητικής αποφάσεως και την περιαφή του τύπου της εκτελέσεως. Στην κατά την παρούσα παράγραφο διανομή μετέχουν και όσοι δεν έχουν συμπληρώσει την κατά το άρθρο 871 Α, παρ. 2, εδάφιο β', πενταετία. Η πρώτη κατανομή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος θα γίνει τον Ιανουάριο του 1998.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3, 4, 5 και 7 εδάφιο 3 του προηγούμενου άρθρου 882, εκτός από τη διάταξη του εδαφίου β' της παραγράφου 4, εφαρμόζονται αναλόγως και στη διαιτητική αμοιβή δικαστικών λειτουργών*.

6. α. Οι διατάξεις των τριών πρώτων εδαφίων της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 αντικαθίστανται ως εξής:

Αν μοναδικός διαιτητής - επιδιαιτητής είναι δικαστικός λειτουργός ως γραμματέας προσλαμβάνεται δικαστικός υπάλληλος. Σε περίπτωση διεθνούς διαιτησίας ως γραμματέας μπορεί να προσληφθεί άλλο πρόσωπο αν η σύνθεση της διαιτησίας επιβάλλει ειδικές γνώσεις. Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία για καθήκοντα γραμματέως προσλαμβάνεται δικαστικός υπάλληλος, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 871 Α παρ. 3 έως 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η αμοιβή του δικαστικού υπαλλήλου που εκτελεί χρέη γραμματέα περιλαμβάνεται στα έξοδα διεξαγωγής της διαιτησίας και είναι το 15% της αμοιβής του μοναδικού διαιτητή ή του επιδιαιτητή.

β. Το όνομα του γραμματέα της διαιτησίας γνωστο-

ποιείται στον αιτούντα και στο Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου ή από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου που διευθύνει το Δικαστήριο. Οι διατάξεις σχετικά με το ύψος και την κατανομή της αμοιβής του γραμματέα της διαιτησίας εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις διαιτησιών της παρ. 3 του άρθρου 18 αυτού του νόμου. Όσοι δικαστικοί υπάλληλοι έχουν ορισθεί γραμματείς διαιτησίας από τη δημοσίευση του ν. 1816/1988 και εξής δεν έχουν δικαίωμα να οριστούν γραμματείς διαιτησίας εκ νέου αν δεν παρέλθει πενταετία από την ημέρα του τελευταίου διορισμού τους.

Άρθρο 18

1. Οι διατάξεις του άρθρου 871 Α, που προστίθεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με τον παρόντα νόμο, καταλαμβάνουν και τις συμφωνίες για διαιτησία από δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίες είχαν συνομολογηθεί πριν από την έναρξη της ισχύος του, εκτός αν έχει ήδη αρχίσει η διεξαγωγή της διαιτησίας.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 882 Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που προστίθεται με τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται και στις διαιτησίες που διεξάγονται ήδη με συμμετοχή δικαστικών λειτουργών, εκτός αν η αμοιβή έχει εξοφληθεί έως την 5η Μαΐου 1995. Αν η αμοιβή έχει εν μέρει μόνο καταβληθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ο δικαστικός λειτουργός, που διεξάγει τη διαιτησία, δικαιούται προσωπικά το υπόλοιπο της αμοιβής, εφόσον με την καταβολή του η συνολική αμοιβή δεν θα υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές και επί διεθνούς διαιτησίας τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι ως άνω διατάξεις.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 871 Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που προστέθηκε με τον παρόντα νόμο, δεν εφαρμόζονται ως προς την επιλογή του προσώπου του διαιτητή ή επιδιαιτητή στις διαιτησίες που αφορούν διαφορές από διεθνείς συναλλαγές μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή νομικού προσώπου του δημοσίου τομέα και τρίτου ή από τη νομοθεσία για τις επενδύσεις κεφαλαίων εισαγόμενων στην Ελλάδα ή από συμβάσεις που έχουν κυρωθεί με νόμο, εφόσον σε κάθε περίπτωση το ένα των μερών είναι το Δημόσιο ή τα ανωτέρω αναφερόμενα νομικά πρόσωπα. Δεν επιτρέπεται όμως ο ορισμός ως διαιτητή ή επιδιαιτητή του ίδιου δικαστικού λειτουργού πριν από την πάροδο τριετίας από την περάτωση τέτοιας διαιτησίας στην οποία συμμετείχε. Οι διατάξεις του άρθρου 882 Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, για το ύψος και την κατανομή της αμοιβής, εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές χωρίς παρέκκλιση.

4. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 1816/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Οι διατάξεις των άρθρων 871 Α και 882 Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καθώς και οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στο κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Το Ελληνικό Δημόσιο όμως, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα μπορούν να ορίζουν τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ως διαιτητές, σε κάθε περίπτωση, κατά παρέκκλιση από τη διάταξη του άρθρου 871 Α παρ. 2 εδάφιο α

5. Το άρθρο 4 του ν. 1816/1988, όπως ισχύει ο καθίσταται ως εξής:

Άρθρο 4

1. Τα ποσά που καταβάλλονται στον κατά το άρθρο 882 Α παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επί λογαριασμό του ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ. διατίθενται: α) για την παροχή έκτακτης χρηματικής ενίσχυσης σε δικαστικούς λειτουργούς ή στις οικογένειές τους σε περίπτωση θανάτου του δικαστικού λειτουργού ή προστατευόμενου μέλους της οικογένειάς του και για την αντιμετώπιση ασθενειών ή ατυχήματος των ανωτέρω, κατά το μέρος που σχετικές δαπάνες δεν καλύπτονται από το Δημόσιο από φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, β) για την ίδρυση και λειτουργία εντευκτηρίων δικαστικών λειτουργών για την έκδοση και διάθεση στους δικαστικούς λειτουργούς κωδικών ή κωδικοποιήσεων νομοθεσίας, καθώς και για την έκδοση δοκίμων επιστημονικών μελετών από δικαστικούς λειτουργούς που αφορούν σε νομικά θέματα ή την οργάνωση και λειτουργία της δικαιοσύνης, δ) για την ενίσχυση των βιβλιοθηκών των δικαστηρίων με νομικά βοηθήματα και ε) για τους κυρίους σκοπούς του ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ..

2. Η διαχείριση του λογαριασμού γίνεται από επιτροπή η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ. ως πρόεδρο, τους αρχαιότερους αντιπροέδρους Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αναπληρωτές οριζόμενους από τους προέδρους των αντίστοιχων δικαστηρίων από έναν κοινό εκπρόσωπο των δικαστικών ενώσεων οριζόμενο με τον αναπληρωτή του από τους προέδρους των ενώσεων που αποφασίζουν κατά πλειοψηφία χρονικό διάστημα δύο (2) ετών. Αν ο εκπρόσωπος αυτός δεν οριστεί μέσα σε ένα (1) μήνα από σχετική έγγραφη πρόσκληση που απευθύνεται στις ενώσεις ο τον Πρόεδρο του ΤΑ.Χ.Δ.Ι.Κ., ως εκπρόσωπος των ενώσεων καλείται ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Δικαστών και Εισαγγελέων, με το νόμιμο αναπληρωτή του για το ίδιο χρονικό διάστημα. Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Βρίσκεται σε απαρτία αν παρίστανται τρία (3) τουλάχιστον μέλη της και αποφασίζει κατ' απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Η επιτροπή αυτή αποφασίζει για χορήγηση των κατά την προηγούμενη παράγραφο ποσών. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης δύναται να καθορίζονται η διαδικασία και οι ειδικότερες προϋποθέσεις για τις ανωτέρω παροχές.

6. Διατάξεις νόμων που ρυθμίζουν την ανάθεση διαιτησιών σε δικαστικούς λειτουργούς κατά τρόπο διάφορο από αυτόν που προβλέπεται στο άρθρο 871 Α καταργούνται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 19

Διατάξεις Πολιτικής Δικονομίας Επιτροπές Κωδικοποιήσεων

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 740 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

1. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται οι υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739, εκτός από: α) εκείνες που αφορούν την ισοβασία την κήρυξη προσώπου σε κατάσταση δικαστικής απεργασίας ή δικαστικής αντίληψης και τη νομοποίηση

ου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, οι ες υπάγονται στην αρμοδιότητα των πολυμελών τοδικείων, β) εκείνες που από το νόμο υπάγονται ' αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων."

Στις διατάξεις των άρθρων 938 παρ. 3, 959 παρ. 000 εδάφιο α' του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ς αυτές ισχύουν μετά το ν. 2298/1995, η προθεσμία οκτώ (8) εργάσιμων ημερών περιορίζεται σε πέντε εργάσιμες ημέρες.

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου του ν. 2298/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

ατά την κωδικοποίηση η Επιτροπή μπορεί να αλλάξει αριθμηση των άρθρων των άνω νομοθετημάτων, να φέρει στη δημοτική γλώσσα το κείμενο διατάξεων έχουν διατυπωθεί στην καθαρεύουσα, καθώς και πφέρει τις απαραίτητες φραστικές μεταβολές, ώστε, ς μεταβολή του περιεχομένου του, να αποδοθεί το κείμενο σε ενιαίο γλωσσικό ύφος."

Σε επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τη σύνταξη ικών ή κωδικοποίηση διατάξεων ή για την εκτέλεση ης νομοπαρασκευαστικής εργασίας, στις οποίες με- ουν δικαστικοί λειτουργοί και καθηγητές ανώτατων αιδευτικών ιδρυμάτων, η προεδρία ανατίθεται σε ιστικό λειτουργό, εφόσον έχει βαθμό τουλάχιστον οπαγίτη ή εξομοιούμενο προς αυτόν, σύμφωνα με παράγραφο 2 του άρθρου 55 του ν. 1756/1988.

Άρθρο 20

Διατάξεις Ποινικού Κώδικα και Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 349 του δικα Ποινικής Δικονομίας, όπως τροποποιήθηκε με παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν. 1653/1986, ιστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

ν ο κατηγορούμενος ή ένας τουλάχιστον από τους ισσότερους κατηγορούμενους, κρατείται προσωρινά η αναβολή σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια κ ως συνέπεια ότι η εκδίκαση της υπόθεσης θα γίνει δικάσιμο μεταγενέστερη από τη συμπλήρωση του κτάτου ορίου προσωπικής κράτησης, η δίκη μπορεί αναβληθεί τότε μόνον, όταν το δικαστήριο με ειδική κέμπριστατωμένη αιτιολογία κρίνει ότι υπάρχει λόγος κ καθιστά απολύτως αδύνατη τη διεξαγωγή της".

Η παρ. 2 του άρθρου 122 του ν. 1165/1918, όπως κει σήμερα αντικαθίσταται ως εξής:

2. Εάν ο κατηγορούμενος δεν συνελήφθη επί αυτο- ώ ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο δεν έγινε δυνατή μεση εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο, ο αγγελέας, εκτιμώντας τη σοβαρότητα της υποθέ- ς, παραγγέλει σε προανακριτικό υπάλληλο τη διε- γεια προανακρίσεως ή σε τακτικό ανακριτή τη διε- γεια τακτικής ανακρίσεως κατά τα άρθρα 243 επ. 246 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας".

Η παρ. 3 του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα κκαθίσταται ως εξής:

3. Οι αλλοδαποί που απελάθηκαν με αυτόν τον τρόπο κρούν να επιστρέφουν στη χώρα με απόφαση του κργού Δικαιοσύνης αφού περάσει μία τριετία από απέλαση και για ορισμένο χρονικό διάστημα το κλο δύναται να παρατείνεται."

Η παρ. 3 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα κκαθίσταται ως εξής:

3. Ο απελαθείς αλλοδαπός, του οποίου έχει ανασταλεί κκοινή κατά τα ανωτέρω, μπορεί να επιστρέφει στη

χώρα με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης αφού περάσει πενταετία από την απέλαση και για ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο δύναται να παρατείνεται".

5. α. Το άρθρο 286 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 286

1. Όποιος κατά την εκπόνηση μελέτης ή τη διεύθυνση ή την εκτέλεση οικοδομικού ή άλλου ανάλογου έργου ή μιας κατεδάφισης, με πρόθεση ή από αμέλεια ενεργεί παρα τους κοινώς αναγνωρισμένους τεχνικούς κανόνες και έται προξενεί κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία ανθρώπου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.

2. Η παραγραφή της άνω πράξεως αρχίζει από την ημέρα της επέλευσης του αποτελέσματος της παρα- βίσεως."

β. Στο τέλος των άρθρων 17 και 112 του Ποινικού Κώδικα προσπίθενται οι λέξεις "εκτός αν ορίζεται άλλως".

Άρθρο 21

1. α. Σε περίπτωση εγκλήματος του άρθρου 5 του ν. 1729/1987, όπως ισχύει, ως και σε περίπτωση εγκλή- ματος που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, εφόσον τα εγκλήματα αυτά έχουν τελεσθεί από πρόσωπο που απέκτησε την έξη της χρήσεως ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εκτιμώντας τις ειδικές κατά περίπτωση περιστάσεις και με την επιφύλαξη της τελευταίας πε- ριόδου αυτού του εδαφίου, δύναται με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναβάλει για ορισμένο χρόνο, που μπορεί να παρατει- νεται, την άσκηση ποινικής δίωξης, αν λαμβάνει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή εγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απε- ξάρτησης, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και υποβάλλεται ανελλιπώς και συστηματικά στην από τις κείμενες διατάξεις επιβαλλόμενη θεραπεία. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρό- γραμμα σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή του προγράμματος, ο εισαγγελέας πλημμε- λειοδικών, με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών, μπορεί να άποσχει οριστικά από την ποινική δίωξη. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι άπόρρητα και άπαγορεύεται η α- νακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο το χρήστη ναρκωτικών που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανήλικου δε στον έχοντα την επιμέλεια. Τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται για εγκλήματα που στρέφονται κατά της ζωής, της προσωπικής ελευθερίας, της σωματικής ακεραιότητας, καθώς και για τα εγκλήματα των άρθρων 336, 374 εδ. α' και β' και 380 του Ποινικού Κώδικα και του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, όπου δε στην παράγραφο αυτή αναφέρονται εγκλήματα του παρόντος εδαφίου α', νοείται πάντα ως ισχύουσα και η ανωτέρω εξαίρεση από την εφαρμογή του. Το ευεργέτημα του πα- ρόντος εδαφίου παρέχεται μία μόνο φορά.

β. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αγωγής χο- ρηγείται αναβολή στράτευσης, που διακόπτεται ύστερα από γραπτή βεβαίωση του διευθυντή του θεραπευτικού προγράμματος ότι ολοκληρώθηκε ή διακόπηκε η θερα- πευτική αγωγή. Οι διατάξεις της προηγούμενης περιόδου

εφαρμόζονται και επί των ήδη ανυποτάκτων. Η υποβολή σε θεραπευτική αγωγή εγκλημαμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης αποτελεί σημαντικό αλτίο αναβολής της δίκης, κατά την έννοια του άρθρου 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αυτής αγωγής αναστέλλεται η παραγραφή οποιουδήποτε εγκλήματος του θεραπευομένου. Ως χρόνος θεραπευτικού προγράμματος μπορεί να θεωρηθεί συνολικά ή κατά ένα μέρος και ο εγκλημαμένος από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος κοινωνικής επανένταξης. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής αγωγής στο συγκεκριμένο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης δεν επιτρέπεται η σύλληψη και παραπομπή σε δίκη για λιποταξία και τα συναφή προς αυτήν εγκλήματα, ως και για τα λοιπά εγκλήματα κατά της στρατιωτικής υποχρέωσης των άρθρων 32-45 του Σ.Π.Κ. (ν. 2287/1995, ΦΕΚ 20 Α').

γ. Η βεβαίωση αποθεραπείας, που εκδίδεται από τα συγκεκριμένα κατά νόμο θεραπευτικά προγράμματα ψυχικής απεξάρτησης, αποτελεί πλήρη απόδειξη για κάθε νόμιμη χρήση. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε, εκτός από εκπρόσωπο της δικαστικής αρχής, να εισέλθει στους χώρους των παραπάνω θεραπευτικών προγραμμάτων ψυχικής απεξάρτησης, χωρίς γραπτή άδεια του διευθυντή του.

δ. Ο χρόνος παραμονής στο συγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής. Ύστερα από τη συμπλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος με επιτυχία, το Δικαστικό Συμβούλιο του τόπου εκτέλεσης της ποινής μπορεί να διατάξει την απόλυση υπό όρους ανεξάρτητη από το ύψος της ποινής που έχει εκτιθεί, εφόσον πρόκειται για εγκλήματα του εδαφίου α'. Με βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών, μετά από πρόταση του αρμόδιου εισαγγελέα, μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και παραπομπή σε δίκη ατόμου που υποβάλλεται σε θεραπευτική αγωγή στα παραπάνω προγράμματα, αν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι έχει διαπράξει κακούργημα του άρθρου 5 του ν. 1729/1987, όπως ισχύει, με διεθνείς διασυνδέσεις, ή κακούργημα που αφορά μεγάλη ποσότητα ναρκωτικών ή οποιοδήποτε έγκλημα μη περιλαμβανόμενο στο εδάφιο α'. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της δεύτερης περιόδου του εδαφίου β' και της πρώτης περιόδου αυτού του εδαφίου. Μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος, μπορεί ο ενδιαφερόμενος ή ο αρμόδιος εισαγγελέας να ζητήσει από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών να μην εγγράφονται σε απόσπασμα ή αντίγραφο φύλλου Ποινικού Μητρώου αποφάσεις ή βουλεύματα για εγκλήματα σχετικά με τα ναρκωτικά ή κατά της ιδιοκτησίας και περιουσίας του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά καθορίζονται στο εδάφιο α', εκτός από εκείνα που προορίζονται αποκλειστικώς για χρήση του δικαστηρίου. Το ευεργετήμα της προηγούμενης περιόδου επεκτείνεται και σ' αυτούς που ολοκλήρωσαν το θεραπευτικό πρόγραμμα πριν από την υψίωση των διατάξεων αυτών.

ε. Ανεξαρτήτως των όρων των διατάξεων του ΣΤ Κεφαλαίου του Τμήνου Μέρους του Ποινικού Κώδικα, αν κάποιος ολοκλήρωσε με επιτυχία το συγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης και καταδικαστεί για εγκλήματα από αυτά που προσδιορίζονται στο εδάφιο α', που έχουν σχέση με

το πάθος της τοξικομανίας και τα οποία τελέστηκαν πριν την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, η εκτέλεση της ποινής αναστέλλεται υποχρεωτικά για ορισμένο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) χρόνια υπό τους οριζόμενους από το δικαστήριο όρους που πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Μοναδική απόδειξη της αποθεραπείας είναι η βεβαίωση που εκδίδεται από το συγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί και εκτίουν την ποινή τους μπορούν να υποβάλλουν στο Δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση σχετική αίτηση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι που ορίζει η απόφαση.

στ. Ο αρμόδιος εισαγγελέας δύναται να αναστέλλει με διάταξη του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, εφόσον το ένταλμα αυτό αφορά πράξη που περιλαμβάνεται στο εδάφιο α' αυτής της παραγράφου και φέρεται ότι τελέστηκε πριν από την εισαγωγή του δικωμένου στο παραπάνω πρόγραμμα. Εάν έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του Προέδρου Εφετών ή με βούλευμα, για την αναστολή απαιτείται απόφαση του Συμβουλίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

ζ. Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης με επιτυχία συγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης, θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.

η. Εάν σε κατάσταση φυλακών εφαρμόζεται συγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, κρατούμενος χρήστης ναρκωτικών ουσιών, ο οποίος το παρακολουθεί πλήρως δεν μεταγεται σε άλλο κατάστημα για όσο χρόνο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση, εκτός αν παραγγελθεί η μεταγωγή του για λόγους τάξης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας. Σε περίπτωση μεταγωγής για λόγους τάξης (άρθρο 77 παρ. 2 και 79 του ν. 1851/1989) προτιμάται κατάστημα όπου αναπτύσσεται συγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους, σε άλλο. Όποιος κρατούμενος χρήστης ναρκωτικών ουσιών επιθυμεί να παρακολουθήσει εκτελούμενο πρόγραμμα, πρέπει να διευκολύνεται ή να μεταγεται σε φυλακή όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, εφόσον οι εκάστοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά.

θ. Όποιος έχει καταδικαστεί για τις πράξεις του εδαφίου α' σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολουθήσει με επιτυχία συγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα στο κατάστημα κράτησης και υπάρχει βεβαίωση από αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για να γίνει αποδεκτός σε αυτό, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών του τόπου εκτίσεως της ποινής με τον όρο παρακολούθησης του οικείου προγράμματος και προ της συμπλήρωσής του κατά τα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα χρόνου. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν ανά δίμηνο, την πρώτη κάθε δεύτερου μήνα, τη δικαστική αρχή για τη συνεπή παρακολούθηση της θεραπευτικής διαδικασίας και την επιτυχή ολοκλήρωσή

καθώς επίσης αμελλητί αν διαπιστωθεί αδικαιολόγητη διακοπή της. Σε περίπτωση διακοπής γίνεται αλλαγή της υπ' όρον απόλυσης.

Επιτυχής ολοκλήρωση του εγκεκριμένου σύμφωνα το νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεπιτησης μπορεί να αναγνωρισθεί ως ελαφρυντική πεταση κατά την επιμέτρηση της ποινής.

Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου αργούνται οι διατάξεις των άρθρων 26 του ν. 9/1987, 23 του ν. 2161/1993 και 11 του ν. 2298/1995, ως και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διαεις αυτής της παραγράφου.

α. Κρατούμενοι, οι οποίοι κατά την έναρξη ισχύος νόμου αυτού εκτίουν ποινή φυλάκισης που δεν ββαίνει το ένα έτος, απολύονται από τις φυλακές τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των υποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινύ Κώδικα, εφόσον δεν κατέστησαν φυγόποινοι μετά καταδίκη τους και μετά την πραγματική έκτιση του ς τετάρτου της ποινής.

Η διάταξη του εδαφίου α' εφαρμόζεται και όταν: ο κρατούμενος απέκτησε τις προϋποθέσεις του φίου α' ύστερα από άσκηση ένδικου μέσου και 2) δικαστική απόφαση καθορίστηκε συνολική ποινή που υπερβαίνει το έτος, εφόσον και στις δύο ως άνω ιπτώσεις ο κρατούμενος εξέτιε την ποινή κατά τη οσίευση του παρόντος νόμου.

Η απόλυση διατάσσεται με διάταξη του εισαγγελέα μμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή αυτής παραγράφου λύεται από το συμβούλιο των πλημμειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

Κατά τα λοιπά ως προς την απόλυση που διατάσσαι σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο εφαρμόται αναλόγως οι διατάξεις των εδαφίων β', γ', δ' και ης παραγράφου 1, του άρθρου 4, του ν. 2207/1994.

γ. Αλλοδαποί κρατούμενοι, οι οποίοι κατά την έναρξη ιος του νόμου αυτού εκτίουν ποινή φυλάκισης και διαταχθεί με την καταδικαστική απόφαση η απέλασή ς, απολύονται από τις φυλακές, μετά την πραγματική ση του ενός τετάρτου της ποινής τους και ύστερα ββαίωση της αστυνομικής αρχής ότι είναι αμέσως τη η εκτέλεση της δικαστικής απόφασης που διαζει την απέλασή τους από τη χώρα. Και στην ιπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των προημενων εδαφίων γ'-ε'.

α. Η παράγραφος 4 του άρθρου 52 του ν. 1851/1989 Κ 122 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι έκτακτες άδειες αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ικτών και απρόβλεπτων αναγκών του κρατουμένου». Μετά το άρθρο 55 του ν. 1851/1989 (ΦΕΚ 122 Α') στίθεται άρθρο 55α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 55α

Έκτακτες άδειες

Κρατούμενος δικαιούται να λάβει έκτακτη άδεια ου και αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη γηση τακτικής άδειας μόνο για την αντιμετώπιση δεδειγμένης και ιδιαίτερα επιτακτικής ανάγκης.

Η έκτακτη άδεια χορηγείται με απόφαση του ειγέλεα πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης. έκτακτη άδεια μπορεί να χορηγήσει προσωπικά και ευθυντής του καταστήματος κράτησης, ο οποίος ιερώνει αμέσως τον αρμόδιο εισαγγελέα, μόνο: α)

για κηδεία συζύγου ή συγγενή πρώτου βαθμού και β) για μία επίσκεψη σε σύζυγο ή συγγενή πρώτου βαθμού σε κατεπείγουσες βεβαιωμένα κρίσιμες καταστάσεις της υγείας τους.

3. Για τη χορήγηση έκτακτης άδειας εξόδου σε υποδικούς απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του ανακριτή.

4. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται αν συντρέχει λόγος ασφαλούς συνοδείας κατά τη διάρκεια της άδειας».

γ. Το άρθρο 558 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργείται.

Άρθρο 22

1. Στο άρθρο 15 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 2 του ν. 2172/1993 επέρχονται οι εξής μεταβολές:

α) το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο Πρόεδρος και τα μέλη των συμβουλίων, καθώς και οι αναπληρωτές τους, εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από τις ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων, οι οποίες συνέρχονται αυτοδικαίως για το σκοπό αυτόν ανά διετία την ενδεκάτη πρωινή ώρα του πρώτου Σαββάτου του μηνός Μαρτίου».

β) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η θητεία του συμβουλίου είναι διετής, αρχίζει την τρίτη ημέρα μετά την εκλογή του και λήγει την αντίστοιχη ημέρα του μεθεπόμενου έτους».

2. Η θητεία των τριμελών συμβουλίων του πολιτικού και διοικητικού εφετείου Αθηνών, των πολιτικών και διοικητικών πρωτοδικείων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά και του ειρηνοδικείου Αθηνών, που εξελέγησαν από τις Ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων την 26η Φεβρουαρίου 1994 είναι διετής και λήγει την αντίστοιχη ημέρα του έτους 1996. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του συμβουλίου εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως την τρίτη ημέρα μετά την εκλογή του συμβουλίου που θα αναδειχθεί το πρώτο ή δεύτερο Σάββατο του αμέσως επόμενου μηνός.

Άρθρο 23

Στο ν. 2236/1994 «Εθνική Σχολή Δικαστών» επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στο άρθρο 1 παρ. 1 το εδάφιο γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Η Σχολή εδρεύει και λειτουργεί στο Δήμο Καλαμαριάς του Νομού Θεσσαλονίκης. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζεται ότι όργανα διοίκησης και ορισμένες διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες της Σχολής επιτρέπεται να συνέρχονται και να λειτουργούν και στην Αθήνα ή και στη Θεσσαλονίκη ή και σε άλλη πόλη εκτός της έδρας της.

Επιτροπή που συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Μακεδονίας - Θράκης, η οποία αποτελείται από το γενικό διευθυντή της Σχολής, ως πρόεδρο, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης, το Δήμαρχο Καλαμαριάς, έναν εκπρόσωπο του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, υποδεικνυόμενο από το Κέντρο και τον προϊστάμενο της διεύθυνσης τεχνικών υπηρεσιών της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, ως μέλη, επιβλέπει και

συντονίζει τις εργασίες για την άμεση στέγαση, καθώς και για την ολοκλήρωση της εγκατάστασης και εύρυθμης λειτουργίας της Σχολής στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης.

Το Τμήμα της Σχολής που είναι αρμόδιο για την επιμόρφωση των δικαστικών λειτουργιών θα λειτουργήσει στη Θράκη, σε πόλη που θα οριστεί με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Επιμόρφωση μπορεί να παρέχεται και στην έδρα των κατά τόπους εφετείων.

2. Στο άρθρο 1 παρ. 1 στο τέλος του εδαφίου δ', προστίθεται η ακόλουθη διάταξη:

"Με όμοιες συμβάσεις μπορεί να ανατίθεται από τη Σχολή στα ως άνω ιδρύματα ή σε άλλους φορείς η διδασκαλία ξένων γλωσσών και πληροφορικής ή άλλων ειδικών μαθημάτων, έναντι συνολικώς εκάστοτε, για κάθε κατηγορία εκπαιδευομένων, συμφωνούμενης αμοιβής".

3. Στο άρθρο 1 παρ. 2 εδάφιο δ', μετά τη λέξη "οικονομική" προστίθενται οι λέξεις "και διοικητική". Η δημοσιολογιστική διαχείριση εν γένει της Σχολής διεξάγεται, μέχρις ότου συσταθεί ίδια λογιστική υπηρεσία στη Σχολή, από τη λογιστική υπηρεσία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 4 εδάφια α' και β' αντικαθίστανται ως εξής:

α. Το διοικητικό συμβούλιο είναι εννεαμελές και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης από: αα) τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ββ) τον αρχαιότερο Πρόεδρο Εφετών του Πολιτικού Εφετείου Αθηνών και τον αρχαιότερο Πρόεδρο του Πολιτικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, γγ) έναν εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, οριζόμενο με τον αναπληρωτή του, για θητεία τεσσάρων (4) ετών, από το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου, δδ) έναν εκπρόσωπο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έναν εκπρόσωπο του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, οριζόμενους, με τους αναπληρωτές τους, από τη γενική συνέλευση του νομικού τμήματος των Πανεπιστημίων αυτών, για θητεία τεσσάρων (4) ετών και εε) έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών της Σχολής ο οποίος εκλέγεται, με τον αναπληρωτή του, σε γενική συνέλευση, ανά διετία, μέσα σε ένα (1) μήνα από την έναρξη του οικείου δικαστικού έτους. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. μετέχουν ως εισηγητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο γενικός διευθυντής και ο διευθυντής σπουδών της Σχολής.

β. Αν οι πρόεδροι των υπό αα και ββ δικαστηρίων του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάρχουν, απουσιάζουν ή κωλύονται, αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Στο Δ.Σ. της Σχολής προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου και σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματός τους, ο αρχαιότερος δικαστικός λειτουργός μέλος του Δ.Σ..

Η διάταξη του εδαφίου γ' της ίδιας παραγράφου καταργείται.

5. Στη διάταξη του εδαφίου β' της παραγράφου 6 του άρθρου 1 η φράση: "έχει αποκλειστική απασχόληση και ορίζεται" αντικαθίσταται με τη φράση: "τοποθετείται με αποκλειστική απασχόληση ή ορίζεται με μερική απασχόληση".

Στη διάταξη του εδαφίου γ' της παραγράφου 8 του ίδιου άρθρου η φράση: "έχουν αποκλειστική απασχόληση και ορίζονται" αντικαθίσταται με τη φράση: "τοποθετούνται με αποκλειστική απασχόληση ή ορίζονται με μερική

απασχόληση".

Τα πρόσωπα που έχουν τοποθετηθεί ήδη ως γενικός διευθυντής, διευθυντής σπουδών και υποδιευθυντής σπουδών της Σχολής υπηρετούν με μερική απασχόληση.

6. Στο άρθρο 1, παρ. 6 το εδάφιο γ' αντικαθίσταται ως εξής:

"Αν ο γενικός διευθυντής δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τους κατά την παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου διευθυντή ή υποδιευθυντή σπουδών".

7. Στο άρθρο 1 παρ. 8 οι δύο πρώτες φράσεις του εδαφίου δ' αντικαθίστανται ως εξής:

"Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα επόπτη σπουδών σε δικαστικούς λειτουργούς ή σε μέλη ΔΕΠ, οι οποίοι συνεργάζονται με το γενικό διευθυντή, το διευθυντή και τον υποδιευθυντή σπουδών, για την οργάνωση και παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης των εκπαιδευομένων".

Το επόμενο εδάφιο ε' καταργείται.

8. Η παράγραφος 9 του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται ως εξής:

"Στη Σχολή λειτουργεί επταμελές συμβούλιο σπουδών, το οποίο αποτελείται από το γενικό διευθυντή, ως πρόεδρο, το διευθυντή σπουδών, τον υποδιευθυντή σπουδών, έναν εκπρόσωπο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έναν εκπρόσωπο του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, οι οποίοι ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, από τους προέδρους των νομικών τμημάτων των Πανεπιστημίων αυτών, για θητεία δύο (2) ετών και από τους προέδρους των τριμελών συμβουλίων του πολιτικού και του διοικητικού πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Το συμβούλιο σπουδών συγκλείεται από τον πρόεδρό του και βρίσκεται σε απαρτία αν παρίστανται τέσσερα (4) τουλάχιστο μέλη του. Το συμβούλιο σπουδών αποφασίζει κατ' απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, σε περίπτωση δε ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του. Έργο έχει την παρακολούθηση της παρεχόμενης στη Σχολή εκπαίδευσης, την υποβολή προτάσεων σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών και την εφαρμογή του, καθώς επίσης σχετικά με την πρακτική άσκηση, την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση των εκπαιδευομένων. Ο γραμματέας του συμβουλίου σπουδών και ο αναπληρωτής του ορίζονται, όπως προβλέπεται στο εδάφιο ε' της παρ. 4".

9. Στο τέλος του άρθρου 2 παρ. 1 εδάφιο β' προστίθενται τα ακόλουθα:

"Στην προκήρυξη καθορίζονται και τα εξεταστικά κέντρα όπου θα διενεργηθεί ο διαγωνισμός, τα οποία μπορεί να βρίσκονται και εκτός της έδρας της Σχολής, προβλέπεται ο διορισμός επιτηρητών και μπορεί να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα. Με την προκήρυξη μπορεί επίσης να ανατίθεται στην επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού ο καθορισμός και η μεταβολή των ανωτέρω, καθώς και η απόφαση σχετικά με κάθε άλλη λεπτομέρεια που αναφέρεται στους υποψηφίους, στους όρους και στον τρόπο διεξαγωγής του διαγωνισμού. Η επιτροπή αποφασίζει κατ' απόλυτη πλειοψηφία και οι αποφάσεις της γνωστοποιούνται με τον προσφορότερο, κατά την κρίση της, τρόπο".

10. Από το άρθρο 2 παρ. 4 εδάφιο α' απαλείφονται τα εδάφια εε' και στστ'. Το υπεδάφιο ζζ' αριθμείται ως εε'.

Το επόμενο εδάφιο β' αντικαθίσταται ως εξής:

"β. Τα μέλη αα' έως δδ' ορίζονται, με ισάριθμα αναπληρωματικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41

3 του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., όπως ισχύουν κάθε φορά. Το ως υπό εε' ορίζεται με έναν αναπληρωματικό, από πρόεδρο του νομικού τμήματος του Α.Ε.Ι. στο οποίο κει. Η επιτροπή ορίζει ως γραμματέα της υπάλληλο Σχολής".

1. Το άρθρο 2 παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής:

α. Ο εισαγωγικός διαγωνισμός περιλαμβάνει δύο δια: προκριματικό και τελικό. Κατά το προκριματικό υποψήφιοι εξετάζονται γραπτά σε θέματα: αα) γενικής γλώσσας, ββ) συνταγματικού δικαίου, γενικού διοικητικού (ου και διοικητικών διαφορών, γγ) αστικού δικαίου, ποινικού δικαίου και πολιτικής δικονομίας και δδ) ποινικού δικαίου και ποινικής δικονομίας. Η εξέταση νομικά μαθήματα γίνεται με συνθετική παρουσίαση κειμένου θέματος στους τρεις ως άνω θεματικούς τομείς. Οι ενδείξεις των ατομικών στοιχείων των υποψηφίων καλύπτονται με αδιαφανές χαρτί το οποίο δεν αφαιρείται παρά μετά την οριστικοποίηση βαθμολόγησης στο προκριματικό στάδιο. Κατά το τελικό στάδιο, στο οποίο μετέχουν μόνο όσοι έχουν ύψιστο στο προκριματικό, οι υποψήφιοι εξετάζονται / παραπάνω ύλη προφορικά. Η εξέταση στο τελικό στάδιο γίνεται δημόσια.

Στο τελικό στάδιο οι υποψήφιοι εξετάζονται προαιρετικά σε μία ή περισσότερες από τις ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική και ρωσική. Η εξέταση της ξένης γλώσσας είναι γραπτή και προαιρετική και γίνεται από μέλος της επιτροπής ή από άλλο κατά προτίμηση δικαστικό λειτουργό ή πανεπιστημιακό, που ορίζεται από την Επιτροπή. Η γραπτή εξέταση συνίσταται σε μετάφραση κειμένου από την ξένη στην ελληνική γλώσσα και αντίστροφα. Η προαιρετική εξέταση συνίσταται σε συνδιάλεξη μεταξύ του υποψηφίου και του εξεταστή. Ο μέσος όρος των βαθμών κάθε υποψηφίου έλαβε στις εξετάσεις αυτές αποτελεί τη βαθμολογία του στην ξένη γλώσσα.

Το πρόγραμμα, η διαδικασία, τα εξεταστικά κέντρα, ο τρόπος επιτήρησης, ο τόπος και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από την υπουργική απόφαση με την οποία προκηρύσσεται ο διαγωνισμός καθορίζονται από την επιτροπή του διαγωνισμού με απόφασή της γνωστοποιείται κατά τον προσφορότερο, κατά την ύλη της τρόπος".

Στο άρθρο 2 παρ. 6 επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές:

α) εδάφιο β' απαλείφονται οι λέξεις "και τελικού". εδάφια δ' και ε' οι λέξεις "στις πέντε (5)" αντικαθίστανται με τις λέξεις "στις τέσσερις (4)". Το εδάφιο παλείφεται.

ε) εδάφιο ζ' αντικαθίσταται ως εξής:

Τελικός βαθμός επιτυχίας κάθε υποψηφίου είναι ο βαθμός που προκύπτει από τη διαίρεση δια του 2 του ποσοστού των μέσων όρων της γραπτής προκριματικής και της προφορικής τελικής δοκιμασίας".

ε) εδάφιο ι' απαλείφεται.

Η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 εδάφιο α' αντικαθίσταται ως εξής:

Η διάρκεια εκπαίδευσης στη Σχολή είναι είκοσι τέσσερις (24) μηνών".

Το άρθρο 3 παρ. 1 εδάφιο γ' αντικαθίσταται ως

α) γ. Η πρώτη φάση της εκπαίδευσης διαρκεί δέκα (10) μήνες και είναι κοινή για όλους τους εκπαιδευόμενους. Η δεύτερη φάση διαρκεί εννέα (9) μήνες. Κατά τη διάρκεια αυτή λειτουργούν οι κατευθύνσεις: αα. διοικητικής δικονομίας και ββ. πολιτικής και ποινικής δικονομίας, στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι κατανομούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 υποπαρ. στ. Στην τρίτη φάση που διαρκεί πέντε (5) μήνες λειτουργούν τα εξής τμήματα: αα. υποψηφίων εισαγητών του Συμβουλίου της Επικρατείας, ββ. υποψηφίων εισαγητών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, γγ. υποψηφίων παρέδρων πρωτοδικείου των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, δδ. υποψηφίων παρέδρων πρωτοδικείου και εε. υποψηφίων παρέδρων εισαγγελίας. Στα τρία πρώτα τμήματα κατανομούνται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 υποπαρ. ε, οι εκπαιδευόμενοι που κατά τη δεύτερη φάση ακολούθησαν την κατεύθυνση διοικητικής δικονομίας. Στο τέταρτο και πέμπτο τμήμα κατανομούνται όσοι ακολούθησαν την κατεύθυνση πολιτικής και ποινικής δικονομίας".

15. Το άρθρο 3 παρ. 1 εδάφιο ε' αντικαθίσταται ως εξής:

ε. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο χρόνος έναρξης της εκπαίδευσης. Με όμοια απόφαση μπορεί να ανακατανέμεται ο συνολικός χρόνος εκπαίδευσης μεταξύ των παραπάνω εκπαιδευτικών φάσεων, καθώς και να παρατείνεται ο χρόνος εκπαίδευσης κατά δύο το πολύ μήνες".

16. Από το άρθρο 3 παρ. 3 εδάφιο στ' απαλείφεται η λέξη "ισπανική".

17. Στο άρθρο 3 παρ. 5 μετά το εδάφιο γ' προστίθεται εδάφιο δ' που έχει ως εξής:

δ. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης μετά γνώμη του Γενικού Διευθυντή, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα να οργανώνονται από τη Σχολή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με αλλοδαπούς αντίστοιχους φορείς εκπαίδευσης, δημόσιες υπηρεσίες ή δικαστήρια, εκπαιδευτικά ή ενημερωτικά προγράμματα για δικαστικούς λειτουργούς ή σπουδαστές βαλκανικών χωρών ή Χωρών - Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και προγράμματα επιμόρφωσης από κοινού με αλλοδαπούς δικαστικούς λειτουργούς και να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διάρκεια, την κατάρτιση και εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών και την επιλογή των δικαστικών λειτουργών που συμμετέχουν σε αυτά. Αν στο ως άνω διάταγμα προβλέπονται και δαπάνες ή αμοιβές για τους μετέχοντες στα προγράμματα αυτά, απαιτείται κοινή πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών".

18. Στο άρθρο 5 παρ. 1, μετά το εδάφιο β' προστίθεται εδάφιο γ' που έχει ως εξής:

γ. Ο γενικός διευθυντής ή ο νόμιμος αναπληρωτής του είναι πειθαρχικός προϊστάμενος του διοικητικού προσωπικού της Σχολής".

19. Το άρθρο 5 παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Η εκπαίδευση ανατίθεται σε δικαστικούς λειτουργούς, σε μέλη ΔΕΠ ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε δημόσιους λειτουργούς ή υπαλλήλους του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή του δημοσίου

τομέα, δημόσιων επιχειρήσεων και κρατικών τραπεζών, δικηγόρους, καθηγητές ξένων γλωσσών και ιδιώτες με εξειδικευμένη κατάρτιση και πείρα συναφή προς τη διδακτέα ύλη. Η ανάθεση της διδασκαλίας των συγκεκριμένων μαθημάτων και ορισμένης ύλης από κάθε μάθημα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ωράριο γίνεται με απόφαση του συμβουλίου σπουδών ύστερα από πρόταση του γενικού διευθυντή από πίνακα διδασκόντων που καταρτίζεται με απόφαση του Δ.Σ. της Σχολής. Αν πρόκειται για δικαστικούς λειτουργούς, απαιτείται για την επιλογή στον πίνακα, έγκριση από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή του συμβουλίου που διευθύνει το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο δικαστικός λειτουργός. Η ανάθεση μπορεί να γίνει με περιορισμό της απασχόλησης του επιλεγόμενου δικαστικού λειτουργού στην κύρια θέση του. Η ανάθεση διδασκαλίας σε δικαστικό λειτουργό κατά αποκλειστική απασχόληση γίνεται με απόφαση του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου για ορισμένο εκάστοτε χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπεται να υπερβεί συνολικά την τριετία. Σε κάθε περίπτωση μπορεί να διδάσκουν στη σχολή ορισμένα μαθήματα ο γενικός διευθυντής, καθώς και ο διευθυντής και ο υποδιευθυντής σπουδών, ύστερα από σχετική απόφαση του Συμβουλίου Σπουδών της Σχολής. Μπορούν επίσης, σε περίπτωση κωλύματος μέλους του διδακτικού προσωπικού, να το αναπληρώνουν κατά τις ώρες που κωλύεται. Για ανάθεση διάλεξης ή σειράς έως δέκα (10) διαλέξεων ή μαθημάτων διάρκειας έως είκοσι (20) κατά ανώτατο όριο ωρών κατ' έτος και για κάθε καλούμενο, δεν απαιτείται απόφαση του Δ.Σ. της Σχολής αλλά αρκεί απόφαση του γενικού διευθυντή ύστερα από πρόταση του διευθυντή σπουδών.

20. Το άρθρο 5 παρ. 3 εδάφιο β' αντικαθίσταται ως εξής:

β. Στη Σχολή συνιστώνται επίσης οι εξής θέσεις μόνιμου προσωπικού:

αα. μία (1) θέση ΠΕ Προϊσταμένου Διεύθυνσης,

ββ. τρεις (3) θέσεις κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού,

γγ. δύο (2) θέσεις κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού,

δδ. μία (1) θέση ΤΕ Βιβλιοθηκονόμου,

εε. δύο (2) θέσεις κλάδου ΔΕ Δακτυλογράφων - Στενογράφων,

στστ. τρεις (3) θέσεις κλάδου ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού και

ζζ. δύο (2) θέσεις κλάδου ΥΕ Επιμελητών.

20α. Στο τέλος του άρθρου 5 παρ. 3 εδάφιο δ' προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Δικαστικοί υπάλληλοι επιτρέπεται να αποσπώνται στη Σχολή για χρονικό διάστημα ενός έτους, το οποίο μπορεί να παρατείνεται για ένα ακόμη έτος. Οι υπάλληλοι αυτοί λαμβάνουν τον από το άρθρο 24 παρ. 4 του ν. 2145/1993, σε συνδυασμό προς την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης 51375/28.6.1993, προβλεπόμενο πόρο.

21. Στο τέλος του άρθρου 5 παρ. 5 εδάφιο β' προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο γ':

γ. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορίζονται ημερήσια αποζημίωση, εκτός έδρας και οδοιπορικά για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και για τα μέλη του συμβουλίου σπουδών που ορίζονται ως εκπρόσωποι του Αριστοτελείου και του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου.

22. Κατά το πρώτο δεκάμηνο από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου όλες οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου της Σχολής, εκτός από την έγκριση του τελικού απολογισμού και ισολογισμού, ασκούνται από τετραμελές συμβούλιο αποτελούμενο από το γενικό διευθυντή, το διευθυντή και τον υποδιευθυντή σπουδών και από έναν εκπρόσωπο του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου που ορίζεται από αυτό. Το τετραμελές συμβούλιο μπορεί εφόσον απαιτείται από τις διδακτικές ανάγκες της Σχολής, κατά τη διάρκεια του ως άνω χρονικού διαστήματος, να συμπληρώνει τον πίνακα διδασκόντων που έχει ήδη εγκριθεί από το Δ.Σ. κατά τη συνεδρίασή του της 18ης Απριλίου 1995, επιλέγοντάς το κατάλληλο διδακτικό προσωπικό. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα το συμβούλιο αυτό αποφασίζει για κάθε μεταβολή του προϋπολογισμού που έχει εγκριθεί κατά την ίδια συνεδρίαση του Δ.Σ. της Σχολής, εφόσον η μεταβολή αυτή καθίσταται κατά την κρίση του αναγκαία από τη μεταστέγαση της Σχολής στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης ή από άλλα νεότερα της εγκριτικής αυτής απόφασης γεγονότα. Το τετραμελές συμβούλιο προεδρεύεται από το γενικό διευθυντή, συγκαλείται από αυτόν, αποφασίζει κατά πλειοψηφία, σε περίπτωση δε ίσωσης υπερिσχύει η ψήφος του προέδρου του. Μπορεί να συνεδριάζει και στη Θεσσαλονίκη ή στην Αθήνα, οπότε τα πρακτικά τηρούνται από τον υποδιευθυντή σπουδών.

23. Η κατά το άρθρο 2 παρ. 7 εδάφιο γ' του ν. 2236/1994 ανάρτηση των αποτελεσμάτων του πρώτου εισαγωγικού διαγωνισμού θα γίνει την 1η Αυγούστου 1995 στην έδρα της Σχολής στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης και η εκπαίδευση θα αρχίσει την 1η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

Άρθρο 24

1. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, απαλλάσσονται της καταβολής της υπέρ του Δημοσίου εφάπαξ εισφοράς, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ/τος 49/1968 (ΦΕΚ 294 Α'), όπως ισχύει, για τα πθέμενα σε κυκλοφορία ασθενοφόρα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης.

2. Η ισχύς της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από 20 Ιουνίου 1995.

Άρθρο 25

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει ως ορίζεται από το άρθρο 103 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 23 Αυγούστου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ι. ΠΟΤΤΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Γ. ΑΡΣΕΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Α. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Ι. ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Κ. ΤΡΙΑΡΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 23 Αυγούστου 1995

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΕΠΟΝΗΣ

Ε.Δ.1 1 1/97

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ
ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ**

ΠΡΟΣ: Το Αρμόδιο Διευθυντικό Στέλεχος

_____ Ημερομηνία

ΠΟ Υπηρεσιακή Μονάδα

Παρατίθενται κατωτέρω στοιχεία ύποπτης συναλλακτικής συμπεριφοράς, που νόδεχεται να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου 2331/95.

1. Ονοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου /Επωνυμία Επιχείρησης.

.....

2. Διεύθυνση Κατοικίας - Έδρα - Διεύθυνση Επιχείρησης.

.....

3. Αριθμός Λογαριασμού.

.....

4. Α.Φ.Μ.- Αριθμός Αστυνομικής Ταυτότητας.

.....

5. Χαρακτηρισμός Ύποπτης Συναλλαγής : Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που περιγράφει καλύτερα τη συναλλαγή.

Α. Ασυνήθιστες συναλλαγές σε μετρητά

Β. Άτακτη κίνηση τραπεζικών λογαριασμών (μη δικαιολογημένη από τη φύση του λογαριασμού ή τη δραστηριότητα του δικαιούχου).

Γ. Δραστηριότητες από επενδυτικές συναλλαγές.

Δ. Δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε εξωχώρια χρηματοοικονομικά κέντρα.

Ε. Συναλλαγές μέσω δανειακών λογαριασμών.

**ΣΤ. Ασυνήθιστη συμπεριφορά υπαλλήλων - στελεχών π
Υπηρεσιακής Μονάδας.**

Ζ. Άλλη μορφή ύποπτης συναλλαγής.

6. Στοιχεία ύποπτης συναλλακτικής συμπεριφοράς (συνοπτική περιγραφή με επισυναπτόμενα όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία για την τεκμηρίωση του χαρακτηρισμού της συναλλαγής ως ύποπτης).

.....
.....
.....
.....

7. Ενέργειες - Έλεγχος της Υπηρεσιακής Μονάδας.

Υπογεγραμμένο σημείωμα με λεπτομερή περιγραφή της ύποπτης συναλλαγής και

- Άνοιγμα Λογαριασμού - Έλεγχος Υποδείγματος.
- Αντίγραφο υπολοίπου λογαριασμού-κίνησης λογαριασμού.
- Έγιναν τηλεγραφικά εμβάσματα ;
- Μέσο Μηνιαίο υπόλοιπο λογαριασμού.
- Διερεύνηση ύπαρξης συνδεδεμένων- σχετιζομένων λογαριασμών.
- Υπάρχει ιδιαίτερο πρότυπο συμπεριφοράς του πελάτη;
- Επαγγελματικές δραστηριότητες πελάτη/επιχείρησης.

8. Αρμόδιος για την υπόθεση.

9. Σχόλια:

.....
.....

Εισήγηση:

Υπογραφή Αρμοδίου για την υπόθεση:

.....

Ημερομηνία:

.....

Έγκριση : Υπογραφή Προισταμένου.....
Υπηρεσιακής Μονάδας

Ημερομηνία :

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ /ΕΠΩΝΥΜΙΑ.....
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ/ΕΔΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ.....
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗ ΤΟΣ-Α.Φ.Μ.....

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ /ΘΥΡΙΔΑ.....
 ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΤΡΕΧΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΥΠΟΠΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΧΟΝΤΟΣ

Ε.Δ.Ι.Ι.1/97 ΤΕΛΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓ.ΣΜΟΥ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Νο 1

(Φακ.Α' Πράξη Τ.Ε.566/97)

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΟΣΑ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
ΣΤΗΜΑ

Ημερομηνία

ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

Σε μετρητά άνω των 30 εκατ.δρχ.ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα (κατηγορία 1)

Αγορές ή πωλήσεις ξένων τραπεζογραμμάτων ή ταξιδιωτικών επιταγών
άνω του ισοτίμου δρχ.10 εκατ.(κατηγορία 2)

Εμβάσματα απο και προς το εξωτερικό άνω των δρχ.30 εκατ.ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα,
δεν αφορά πληρωμές εισαγωγών/εξαγωγών και ο εντολέας ή ο δικαιούχος δεν τηρούν
λογαριασμό καταθέσεων (κατηγορία 3).

Ποσό ΔΡΧ.....

Ποσό Ξ.Ν.....

2.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΣΟΜΕΝΟΥ

ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΠΩΝΥΜΟ.....

ΟΝΟΜΑ

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ/ΣΥΖΥΓΟΥ

Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.....

ΑΡ.ΤΑΥΤ/ΔΙΑΒ..ΗΜΕΡ.....ΕΚΔ.ΑΡΧΗ.....

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....

3.ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ(περιγραφή)

Ελέγξαμε την παραπάνω συναλλαγή και

δεν παρακίπτουν στοιχεία αναφοράς της ως ύποπτης.

κρίνεται ότι πρέπει να αναφερθεί.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Η Ο ΑΝ/ΤΗΣ

Ο ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
ΣΤΗΜΑ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

ΕΥΝΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΟΔΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α

Αριθ.περ.	Ποσά ΔΡΧ.	Αριθ.περ.	Ποσά Ξ.Ν.
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β

Αριθ.περ.	Ποσά ΔΡΧ.	Αριθ.περ.	Ποσά Ξ.Ν.
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ

Αριθ.περ.	Ποσά ΔΡΧ.	Αριθ.περ.	Ποσά Ξ.Ν.
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

■ ΓΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
ΕΣΤΗΜΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

1.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΣΟΜΕΝΟΥ
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΠΩΝΥΜΟ.....
ΟΝΟΜΑ

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ/ΣΥΖΥΓΟΥ
Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.....
ΑΡ.ΤΑΥΤ/ΔΙΑΒ..... ΗΜΕΡ.....ΕΚΔ.ΑΡΧΗ.....

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Α.Φ.Μ. Δ.Ο.Υ.....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....

2.ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ(περιγραφή)

Ελέξαμε την παραπάνω συναλλαγή και
δεν προκύπτουν στοιχεία αναφοράς της ως ύποπτης.

κρίνεται ότι πρέπει να αναφερθεί.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Η Ο ΑΝΤΗΣ

Ο ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 5 **ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ**
ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΠΡΟΣ: Το Αρμόδιο Διευθυντικό Στέλεχος

ΑΠΟ _____ Ημερομηνία
Υπηρεσιακή Μονάδα

Παρατίθενται κατωτέρω στοιχεία ύποπτης συναλλακτικής συμπεριφοράς, που ενδέχεται να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου 2331/95.

1. Ονοματεπώνυμο Φυσικού Προσώπου /Επωνυμία Επιχείρησης.

.....

2. Διεύθυνση Κατοικίας - Έδρα - Διεύθυνση Επιχείρησης.

.....

3. Αριθμός Λογαριασμού.

.....

4. Α.Φ.Μ.- Αριθμός Αστυνομικής Ταυτότητας.

.....

5. Χαρακτηρισμός Ύποπτης Συναλλαγής : Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που περιγράφει καλύτερα τη συναλλαγή.

A. Ασυνήθιστες συναλλαγές σε μετρητά

B. Ατακτη κίνηση τραπεζικών λογαριασμών (μη δικαιολογημένη από τη φύση του λογαριασμού ή τη δραστηριότητα του δικαιούχου).

Γ. Δραστηριότητες από επενδυτικές συναλλαγές.

Δ. Δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε εξωχώρια χρηματοοικονομικά κέντρα.

Ε. Συναλλαγές μέσω δανειακών λογαριασμών.

ΣΤ.Ασυνήθιστη συμπεριφορά υπαλλήλων - στελεχών της Υπηρεσιακής Μονάδας.

Ζ.Άλλη μορφή ύποπτης συναλλαγής.

6.Στοιχεία ύποπτης συναλλακτικής συμπεριφοράς (συνοπτική περιγραφή με επισυναπτόμενα όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία για την τεκμηρίωση του χαρακτηρισμού της συναλλαγής ως ύποπτης).

.....
.....
.....
.....

7.Ενέργειες - Έλεγχος της Υπηρεσιακής Μονάδας.

Υπογεγραμμένο σημείωμα με λεπτομερή περιγραφή της ύποπτης συναλλαγής και στοιχεία όπως:

- Άνοιγμα Λογαριασμού - Έλεγχος Υποδείγματος.
- Αντίγραφο υπολοίπου λογαριασμού-κίνησης λογαριασμού.
- Έγιναν τηλεγραφικά εμβάσματα ;
- Μέσο Μηνιαίο υπόλοιπο λογαριασμού.
- Διερεύνηση ύπαρξης συνδεομένων- σχετιζομένων λογαριασμών.
- Υπάρχει ιδιαίτερο πρότυπο συμπεριφοράς του πελάτη;
- Επαγγελματικές δραστηριότητες πελάτη/επιχείρησης.

8.Αρμόδιος για την υπόθεση.

9.Σχόλια:

.....
.....

Εισήγηση:

Υπογραφή Αρμοδίου για την υπόθεση:

.....

Ημερομηνία:

.....

Εγκριση : Υπογραφή Προισταμένου.....
Υπηρεσιακής Μονάδας

Ημερομηνία :

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Τραγάκη Γεωργίου: «Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος». Έκδοση Νομική Βιβλιοθήκη Αθήνα 1996.
- 2) Νεγρεπόντη Δελιβάνη Μαρία: «Η οικονομία της παραοικονομίας στην Ελλάδα». Έκδοση Παπαζήση Αθήνα 1991.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Τραγάκη Γεωργίου: «Η ποινικοποίηση της διεθνούς πρακτικής του ξεπλύματος και η νέα χρηματοπιστωτική ηθική». Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών τεύχος 27 Γ τρίμηνο 1990 σελ.6-28.
- 2) Τραγάκη Γεωργίου: «Ο νόμος για την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες». Ένωση Ελληνικών Τραπεζών Αθήνα 1995.
- 3) Άρθρο εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» Τετάρτη 18 Αυγούστου 1993, τίτλος «Από τις Αλυσίδες πλυντηρίων στις χρηματαγορές» σελ. 16-172.
- 4) Αφιέρωμα περιοδικού Capital με τίτλο «Τραπεζικοί παράδεισοι», Σεπτέμβρης 1992 σελ.95-98.

- 5) Άρθρο Γρηγόρη Ζώρζου: «φορολογικοί παράδεισοι», επενδυτής 24,25/10/92 σελ.33.
- 6) Εγκύκλιοι Αγροτικής Τράπεζας : «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες», Ν.14 Αθήνα 4/2/98, Ν.111 Αθήνα 1/7/97.
- 7) Εγκύκλιοι Εθνικής Τράπεζας: «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες», Ν.191 Αθήνα 16/12/97.